

₹ 15

దక్కన్

సామాజిక రాజకీయ మాసపత్రిక ల్యాండ్

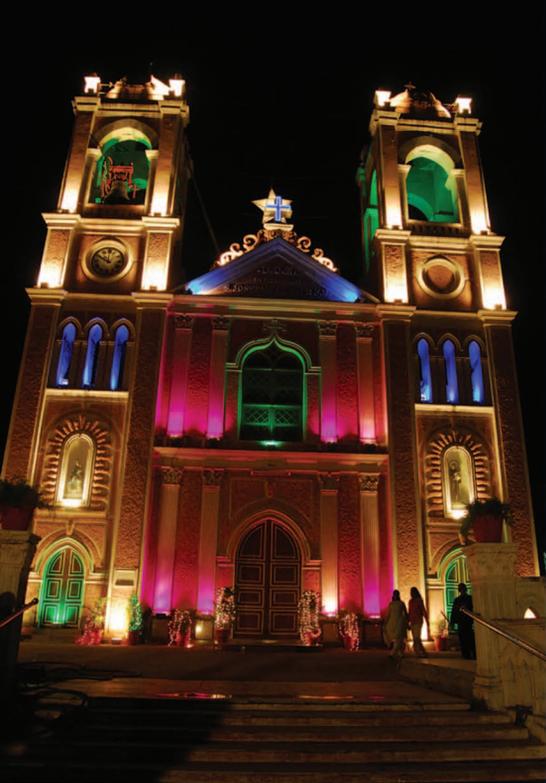
జనవరి 2014

DECCAN LAND, HYDERABAD

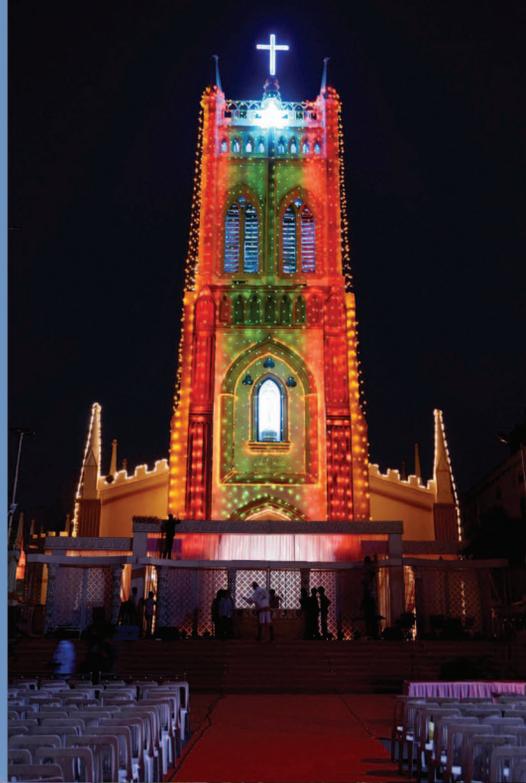
17

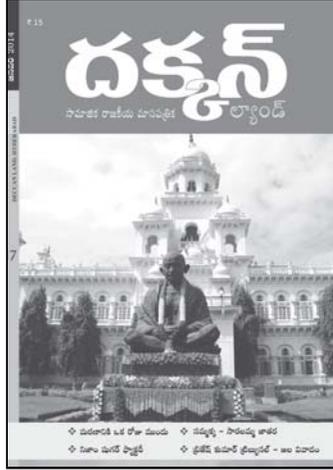

- ❖ మరణానికి ఒక రోజు ముందు
- ❖ సమ్మక్క - సారలమ్మ జాతర
- ❖ నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ
- ❖ బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రిబ్యూనల్ - జల వివాదం

శాంతి సందేశం
అందించే క్రిస్మస్
ఇక నెలకొల్పాలి
సహోదర భావం

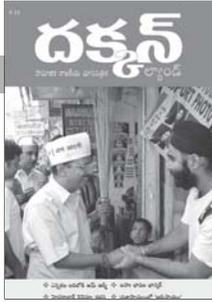

రాష్ట్ర చరిత్రలో ఓ వినూత్న మార్పునకు అసెంబ్లీ వేదిక అవుతోంది. రాష్ట్ర పునర్విభజన బిల్లుపై అసెంబ్లీలో చర్చ జరుగనుంది. ఒకప్పుడు 'తెలంగాణ' అనే పదం పలికినందుకే అభ్యంతరాలు వ్యక్తమైన అసెంబ్లీలో ఇప్పుడు ఏకంగా తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటుపై చర్చ జరగడం విశేషం. ఇటు తెలంగాణ, అటు సీమాంధ్ర రెండూ ప్రగతి పథంలో పయనించేందుకు అనువైన సూచనలు ఈ చర్చల్లో చోటు చేసుకోగలవని ఆశిద్దాం.

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
 Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
 E-mail: deccanlandindia@gmail.com website : www.deccanland.com

మెయిల్ బాక్స్

రెవెన్యూ రభస...ఓ సొకు మాత్రమే!

గత సంచికలో తడకమళ్ళ వివేక్ చెప్పినట్లుగా తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటు నిర్ణయాన్ని అమలు కాకుండా చేయడంలో భాగంగా కొందరు సీమాంధ్ర నేతలు హైదరాబాద్ నగరం నుంచి వచ్చే ఆదాయాన్ని ఎలా పంచుకోవాలంటూ ప్రశ్నిస్తున్నారు. ఈ అంశంపై వ్యాసంలో ఇచ్చిన వివరణలు ఆ నేతల కళ్ళు తెరిపించేవిలా ఉన్నాయి. ఎంత చెప్పినా మేము ఎదుటి వారి మాట వినం అని మొండిగా అర్థం పర్థం లేని వాదనలు చేసే వారిని ఇక వాదనలతో మెప్పించలేం. మనం చేయాల్సింది చేసుకుపోవడమే మన కర్తవ్యం.

-కె.సృజన్, సూర్యాపేట

దక్కన్ సంస్కృతి...ఓ చక్కటి జవాబు

ఇతర రాష్ట్రాలు, దేశాల వారి నుంచి వచ్చే వారిని, ఇతర భాషలకు చెందిన వారిని సైతం తెలంగాణ ప్రజానీకం ఆదరిస్తుంటారు...మరి 'ఒకటే భాష' మాట్లాడే మమ్మల్ని ఎందుకు ఆదరించరు అంటూ ఎంతో మంది సీమాంధ్ర 'సోదరులు' ఎంతో 'అమాయకం'గా అడుగుతుంటారు. అలాంటి వారికి ఓ చక్కటి సమాధానం ఈమని శివనాగిరెడ్డి వ్యాసం. 'కలసిపోయే వారిని' అంటూ శీర్షికలోనే దక్కన్ సంస్కృతి తనలో ఎవరిని భాగస్వాములుగా చేసుకుంటుందో చక్కగా వివరించారు. ఇన్ని శతాబ్దాలుగా దక్కన్ సంస్కృతి ఎంతమందిని, ఎన్ని విధాలుగా అక్కన చేర్చుకుందో తెలిపారు.

-బి.రమేష్, హైదరాబాద్

ఆంధ్ర భాషకు దీటుగా....బహుభాషల భాస్కర్

తెలంగాణ భాష, కవులు అణచివేతకు గురైన నేపథ్యంలో, అంతటి అణచివేతను తట్టుకుని తెలంగాణ పరిమళాలను వెదజల్లుతున్న బహుభాషల భాస్కర్ ను పరిచయం చేసిన తీరు, ఇంటర్వ్యూ బాగున్నాయి. గతించిన కాలంలోనే కాదు...నడుస్తున్న కాలంలోనూ ఆంధ్ర భాష ప్రముఖులకు దీటుగా తెలంగాణ భాషలో సౌరభాలు వెదజల్లే వారు ఉన్నారు అంటూ నిరూపించిన భాస్కర్ కు తెలంగాణ భాష, తెలంగాణ ప్రజలు రుణపడి ఉంటారు. ఈ విధమైన వ్యాసాలు మరిన్ని ప్రచురించడం ద్వారా మరెంతో మంది సృజనకారులను మన చరిత్రలో రికార్డు చేసినట్లవుతుంది. ఆ దిశలో కృషి చేస్తారని ఆశిస్తున్నాం.

-డి. ఉదయ్, కొత్తకోట

తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం లక్ష్యంగా...

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు ప్రక్రియ అంతిమఘట్టానికి చేరుకుంది. ఇక తెలంగాణ రావడం తథ్యం. ఇన్నేళ్ళ వలసపాలనలో తెలంగాణలో ప్రతీ రంగం కూడా వెనుకబాటుకు లోనైంది. తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం లక్ష్యంగా ఒక్కో అంశంపై విశ్లేషణాత్మక కథనాలు అందించాలని ఆశిస్తున్నాం. ఒక్కో రంగాన్ని ఎంచుకొని అందులోని నిపుణుల సూచనలతో ప్రత్యేక కథనాలను కోరకుంటున్నాం. ఆ విధంగా ప్రత్యేక వ్యాసాలను ప్రచురిస్తారని ఆశిస్తున్నాం.

-టి. కిశోర్, ఆదిలాబాద్

నాది.. నాదికాందటున్నప్పుడు

నాది.. నాదికాందటున్నప్పుడు
కాలికింద నేలను తన్నుకుపోతూ
నన్ను మనిషిగా చూడకుండా..
నాకు న్యాయమే దక్కకుండా
ఆరుద'శాబ్దాలు'గా చేసిన దగా
చాలదన్నట్టూ..
నిండు సమైక్యాంధ్ర సభలో
మీడియా కన్నుల సాక్షిగా
సభ్య సమాజం చూస్తుంటే
మీరు చేసిన దాడులు
మీరు చెప్పే స'మైక్యతా' నీటి..
దాడులు చేయడం మీకే కాదు
మాకు మరింత బాగా తెలుసు
మా బ్యాటింగ్ మొదలెడితే
మీ 'పాటీ'లు ఎప్పుడో మసైపోయేవారు
మాది ధర్మయుద్ధం
లారీలు దెబ్బలు తిన్నాము
తూటాలతో మాశరీరాలు
శిద్రాలై నిలువెల్లా సల్పుతునే ఉన్నాయి
మీరు
మాలో ఆవేశాలు పెంచుతునే ఉన్న
ఆక్రోశాలకు గురిచేస్తున్నా..
అగౌరవపర్చుతున్న..
మాలో మేము కుమిలి కుమిలి
తనువులు కాల్చుకున్నాము
తాడును గొంతుకు బిగించుకొని
బతుకులు చాలించాము
మా కడుపులో ఆవేశం
సల సల కాగుతున్నా
సహనాన్ని కూడగట్టి
మీ అధర్మయుద్ధాన్ని ఎదిరిస్తున్నాము
మీరు రెచ్చిపోతూ
మాకు పరీక్షగా భావించకండి
మా విజయం చేరువవుతుంటే
మీలో విద్వేషాలు పెంచుకుంటున్నారు
ఆరిపోయే ముందు వెలుతురు మీది
నా నేలతల్లి సంకెళ్ళు విచ్చుకోగా
ఆత్మగౌరవం వెల్లివిరుస్తుంది
చూస్తూ ఉండూ..
(ఎల్వీనగర్ స్టేడియంలో జరిగిన సమైక్యాంధ్ర సభలో
తెలంగాణవారిపై చేసిన దాడిని నిరసిస్తూ..)

-శ్రీరాములు, శ్రీనివాస్ వరంగల్, రాజకీయ ఖైదీ,
కేంద్రకారాగారం

దక్కన్ ల్యాండ్

సామాజిక, రాజకీయ మాసపత్రిక

సంపుటి : 2

సంచిక : 5

జనవరి - 2014

సంపాదకులు

యం. వేదకుమార్

అసోసియేట్ ఎడిటర్

ఎన్. వంశీ మోహన్

సెల్ : 9848902520

లే అవుట్ & కంపోజింగ్

చరిత ఇంప్రెషన్స్

కవర్ ఫోటో

పి.ఎస్.

వాణిజ్య ప్రకటనలు

9030626288

ముద్రణ:

DECCAN PRESS

ఆజూమాబాద్, హైదరాబాద్-500 020.

కార్యాలయ చిరునామా

DECCAN
RESOURCE CENTRE

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490,

St.No. 11, Himayatnagar,

Hyderabad - 500 029.

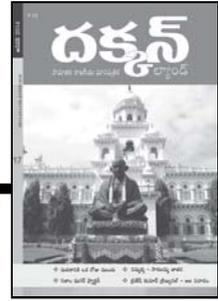
Mobile: 9030626288

Fax: 040-27635644

E-mail: deccanlandindia@gmail.com

website : www.deccanland.com

లోపలి పేజీల్లో...

మరణానికి ఒక రోజు ముందు	డాక్టర్ జి.లచ్చయ్య	8
మరణం లేని వీరుడు	దక్కన్ న్యూస్	14
తెలంగాణ ముసాయిదా బిల్లు	దక్కన్ న్యూస్	15
సింగరేణి వ్యథ	రత్నమాల	18
సెమీ పైనల్లో కాంగ్రెస్ కు ఎదురుదెబ్బ	దక్కన్ న్యూస్	20
'బ్యాట్' మాన్	సతీష్ చందర్	23
నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీపై కుట్ర	చిక్కడు ప్రభాకర్	25
అనతపురం కరువు	ఎస్.ఎం. బాషా	27
దోషం ఇజేష్ కుమార్ ట్రిబ్యూనల్ దా? పాలకులదా?	ఎ. నర్సింహారెడ్డి	32
భూమి క్రొత్తగాని... ..	నల్ల భూమయ్య	38
తెలంగాణను ఆపలేరు.. ..	దక్కన్ న్యూస్	41
ఉమ్మడి రాజధాని తెలంగాణకు అరిష్టం	దక్కన్ న్యూస్	44
సమ్మక్క - సారలమ్మ జాతర	సంకేప్పల్లి నాగేంద్రశర్మ	46
సర్దార్ పటేల్ విగ్రహం	ఎస్. జీవన్ కుమార్	49
పబ్లిక్ డిమాండ్	దక్కన్ న్యూస్	51
ఎడారుల చిరుగాలి వాణి	సామిడి జగన్ రెడ్డి	53
కాలచక్రం	దక్కన్ న్యూస్	57
పుస్తకం	దక్కన్ న్యూస్	58

వార్షిక చందా

దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రిక చందాదారులుగా చేరదల్చుకున్న వారు పై చిరునామాకు రూ. 150 ఎం.ఓ. పంపించవచ్చు. లేదా దక్కన్ ల్యాండ్ పేరిట డీడీ పంపవచ్చు. చిరునామా, ఫోన్ నెంబర్ వివరాలు స్పష్టంగా తెలియజేయగలరు.

విభజన జరిగే దాకా జలయజ్ఞం చెల్లింపులు వద్దు
- బీజేపీ నేత బండారు దత్తాత్రేయ

అక్రమ సీమాంధ్ర ఉద్యోగులను వెనక్కి పంపాలి
- టీఎన్టీఓన్ అధ్యక్షుడు దేవీప్రసాద్

రాష్ట్ర విభజన అనివార్యం, అవశ్యం
- టెలికాం రంగ నిపుణులు హనుమాన్ చౌదరి

గల్ఫ్ బాధితులు తెలంగాణ వారైనందువల్లే వారిపై నిర్లక్ష్యం
- మందకృష్ణ మాదిగ

రాయల తెలంగాణకు వ్యతిరేకిని. చివరి క్షణంలో దాన్ని తెరపైకి తీసుకురావడం
అవాంఛనీయం
- కేంద్రమంత్రి జైపాల్ రెడ్డి

ఎవరెన్ని అడ్డంకులు సృష్టించినా తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు ఇక ఆగదు
- టీఆర్ఎస్ ఎల్పీ నేత ఈటెల రాజేందర్

ఆంక్షలు లేని సంపూర్ణ తెలంగాణ మినహా దేనికీ అంగీకరించేది లేదు
- డాక్టర్ నందిని సిఠారెడ్డి

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు మా ప్రభుత్వం కట్టుబడి ఉంది
- ప్రధాని మన్మోహన్ సింగ్

ప్రజల రక్తాన్ని అవినీతి పీల్చేస్తోంది
- రాహుల్ గాంధీ

తెలంగాణలో ఆంధ్రా పార్టీలు అవసరమా?
- తెరాస అధినేత కేసీఆర్

అఫిడవిట్లు ఇచ్చే బదులు చర్చలో పాల్గొనండి
- దిగ్విజయ్ సింగ్

విభజనను ఎవరూ అడ్డుకోలేరు
- కె. జానారెడ్డి

రాష్ట్ర విభజనకు తెరాస విలీనం అంశం అడ్డు కాదు
- రాష్ట్ర కాంగ్రెస్ ఇన్‌ఛార్జి దిగ్విజయ్

రాష్ట్రపతి పంపిన బిల్లుపై రాద్ధాంతం తగదు
- డిప్యూటీ స్పీకర్ భట్టి విక్రమార్క

రాయల తెలంగాణ ఓ కుట్ర
- చుక్కారామయ్య

అందుకే వాళ్ళకు మన తెలంగాణ కావాలె

అక్కడి భూములకు మన ప్రాజెక్టులు కావాలె
అక్కడి పొలాలకు మన నీళ్ళు కావాలె
అక్కడి రైతులకు మన భూములు కావాలె
అక్కడి పొలాలు పండాలంటే
మన పొలాలు ఎండాలె
అక్కడి భూములు మూడు పంటలు పండాలె
వాళ్ళ పొలాల పాఠకానికి
బైపాసు కాల్యలు కావాలె
వాళ్ళ బైపాసు కాలువలకు
మన పంటభూములు మునుగాలె
అందుకే తెలంగాణ వేరుగాకుండ ఉండాలె

అక్కడి విద్యాంతులకు మన ఉద్యోగాలు కావాలె
అక్కడి కంపెనీలకు మన కూలోళ్ళు కావాలె
అక్కడి పెట్టుబడిదారులకు
మన పట్టణాలు కావాలె
అక్కడి బడాబాబులకు
మన పేదల భూములు కావాలె
వాళ్ళ బండ్లకు మన ప్రయాణీకులు కావాలె
వాళ్ళ బస్సులకు మన బైపాసు రోడ్లు కావాలె
అందుకే మన తెలంగాణ
సమైక్య రాష్ట్రంలో ఉండాలె

వాళ్ళ జనరెడ్డికి మన రోడ్లు విస్తరించాలె
వాళ్ళ ట్రాఫిక్ కు మెట్రోలు, రైళ్ళు కావాలె
వాళ్ళ రోడ్ల కొరకు
మన షాపులు, జాగాలు పోవాలె
అక్కడి కాంట్రాక్టర్లకు మన ఫైవీవర్లు కావాలె
అక్కడి కార్పొరేట్లకు మన హైటెక్ సిటీ కావాలె
అక్కడి కార్పొరేట్లకు మన హైటెక్ సిటీ కావాలె
అక్కడి భాగ్యవంతులకు
మన భాగ్యనగరం కావాలె

వాళ్ళ విద్యా సంస్థలకు మన విద్యార్థులు కావాలె
వాళ్ళ ఆసుపత్రులకు మన రోగులు కావాలె
వాళ్ళ హోటళ్ళకు మన పనోళ్ళు కావాలె
అక్కడి టీవీ ఛానెళ్ళకు మన కళాకారులు కావాలె
అక్కడి పత్రికలకు మన రచయితలు కావాలె
అందుకే వాళ్ళకు మన తెలంగాణ కావాలె

-రాములు చందా

చట్టసభల గౌరవాన్ని కాపాడుకుందాం చర్చిస్తేనే ఉభయులకూ మేలు

తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు చరమాంకానికి చేరుకుంటున్నప్పటికీ అడ్డంకులు కలిగించే యత్నాలు మాత్రం ఇంకా కొనసాగడం బాధాకరం. ఇన్నేళ్ళు 'అనుబంధం' తెగిపోతుందనే బాధ సీమాంధ్రుల్లో ఉన్నప్పటికీ, అది కొనసాగితే తెలంగాణ ప్రజానీకం మరింత బాధను అనుభవిస్తుందనే విషయాన్ని కూడా గుర్తించాల్సిన అవసరం ఉంది. గతంలో ఎన్నడూ లేనంతగా ఉద్యమం జరుగుతోంది. తెలంగాణ ప్రజానీకంలో ధైర్యం పెరిగింది. ఇప్పుడు కాకపోతే ఎప్పటికైనా కూడా తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రంగా ఏర్పడడం ఖాయమనే పరిస్థితి నెలకొంది.

మరోవైపున రాష్ట్ర ప్రజానీకం కూడా మానసికంగా ఈ విభజనకు సిద్ధమైంది. తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఆకాంక్ష లోని ఔచిత్యాన్ని సీమాంధ్ర ప్రజానీకం కూడా గుర్తించింది. అక్కడి నేతలు మాత్రం ఆ విధంగా గుర్తించేందుకు నిరాకరిస్తున్నారు. తమ ప్రాంత ప్రయోజనాల కన్నా కూడా తమ స్వప్రయోజనాలకే పెద్ద పీట వేస్తున్నారు. ఫలితంగా తెలంగాణ బిల్లుపై రాష్ట్ర చట్టసభల్లో జరగాల్సిన చర్చ వాయిదా పడుతూ వస్తోంది.

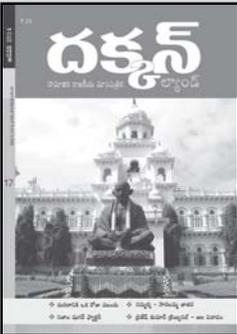
పెద్దమనిషి తరహాలో కేంద్రప్రభుత్వం సీమాంధ్ర నేతల సబబైన కోరికలను తీర్చేందుకు ముందుకు వస్తున్నప్పటికీ, తమ డిమాండ్లను వెల్లడించేందుకు మాత్రం వారు ముందుకు రావడం లేదు. అలా చేయడం వల్ల వారు తమ ప్రాంత ప్రజానీకానికే తీరని ద్రోహం చేసిన వారవుతారు. ఏ విధమైన డిమాండ్లు చేయకుండా కేవలం చర్చను అడ్డుకోవడానికే ప్రాధాన్యం ఇస్తే, రాష్ట్రం విడిపోయిన తరువాత తమ డిమాండ్లను సాధించుకోవడం వారికి మరింత కష్టమవుతుంది. అలా గాకుండా చర్చను కొనసాగిస్తూ, తమకు కావాల్సిన డిమాండ్లను కేంద్రం దృష్టికి తీసుకెళ్ళి వాటిని సాధించుకునేందుకు ఆ ప్రాంత నాయకులు ప్రయత్నిస్తే మంచిది. అలా చేయడం ద్వారా సీమాంధ్ర ప్రజానీకానికి ఎంతో మేలు చేసిన వారవుతారు.

అసెంబ్లీలో తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర అంశంపై చర్చ జరిగితే, ఆ సందర్భంగా సీమాంధ్ర నేతలు తమ ప్రాంత అభివృద్ధికి అవసరమైన డిమాండ్లను చేసేందుకు అవకాశం ఉంది. కానీ అలాంటి పరిస్థితి చట్టసభల్లో కానరావడం లేదు. తెలుగుదేశం, వైఎస్ఆర్సీపీ, కాంగ్రెస్‌లకు చెందిన సీమాంధ్ర ప్రాంత నాయకులు చట్టసభల్లో చర్చను అడుగడుగునా అడ్డుకుంటున్నారు. ఈ విధంగా చర్చను అడ్డగించడం ప్రజాస్వామ్య భావనకే విరుద్ధం కాగలదు.

చట్టసభలు సభ్యుల గౌరవమర్యాదలకు ప్రతీకలుగా నిలవాలి. వారి హుందాతనానికి సంకేతాలుగా ఉండాలి. అలాంటి పరిస్థితి మాత్రం కానరావడం లేదు. కొన్ని రాష్ట్రాల చట్టసభల్లో జరిగిన ఉదంతాలు భారత ప్రజాస్వామ్య వ్యవస్థకే మచ్చగా నిలిచాయి. అలాంటివి మన చట్టసభల్లో చోటు చేసుకోకుండా చూసుకోవాలి. బిల్లు ప్రతులు చించివేయడం, చర్చ జరుగకుండా చేయడం లాంటివి గౌరవ సభ్యుల హుందాతనానికి భంగకరం. ఇకనైనా మన చట్టసభలు యావత్ దేశానికి ఆదర్శం కావాలని ఆశిద్దాం. ఆ దిశలో అన్ని పార్టీలు కూడా కృషి చేయాలని కోరుకుందాం. విడిపోయిన అనంతరం రెండు రాష్ట్రాలూ సముజ్వల భవితను సాధించాలని కోరుకుందాం.

వేదకుమార్, యం

(యం. వేదకుమార్)
ఎడిటర్

ఆకుల భూమయ్య ఆలోచన మరణానికి ఒక రోజు ముందు...

తెలంగాణ ఉద్యమానికి నిలువెత్తు ప్రతిరూపం ఆకుల భూమయ్య. తొలి విడత, మలివిడత పోరాటాలలో ఆయన భాగస్వామ్యం చిరస్మరణీయం. రోడ్డు 'ప్రమాదం'లో మరణించడానికి ఒక రోజు ముందుకు ఆయన తనతో పంచుకున్న ఆలోచనలను మనతో పంచుకుంటున్నారు ఉపాధ్యాయ ఉద్యమ నాయకులు డాక్టర్ జి.లచ్చయ్య

కాశీం తెలంగాణ పుస్తకాలను ఆవిష్కరిస్తున్న అల్లం నారాయణ, ఆకుల భూమయ్య.. చిత్రంలో స్నేహ, జూలూరు గౌరీశంకర్, వరవరావు, ఎన్ వేణుగోపాల్ తదితరులు

24-12-2013 సాయంకాలం 5 గంటలకు ప్రెస్ క్లబ్, బస్ స్టేషన్, హైదరాబాద్ లో ప్రజాస్వామిక 'తెలంగాణ చారిత్రక పత్రాలు', 'నేను తెలంగాణోన్ని పూట్లాడుతున్నా' పుస్తకాలను ఆవిష్కరణ సందర్భంగా పాల్గొన్న సమావేశ దృశ్యం (ఇది ఆకుల భూమయ్యగారు పాల్గొన్న చివరి సమావేశం)

తెలంగాణపై జులై 30న (2013) కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఆదరబాదర ప్రకటన చేసినప్పటి నుంచి డ్రాఫ్ట్ బిల్లు రూపొందించి, డిసెంబర్ 12, 2013న హైదరాబాద్ కు చేరుకొని, 16న అసెంబ్లీలో టేబుల్ చేయబడగా, చర్చకు ముందే ఆ డ్రాఫ్ట్ బిల్లు ప్రతులను సమైక్యవాదులు (ప్రజాస్వామ్యమని గొంతు చించే (వి)నాయకులు) చించివేసి చర్చ జరగకుండా చూడడం, క్రిస్మస్ పేరున సభ వాయిదా పడడం చకచకా జరిగిపోయాయి. బిల్లుపై చర్చకు రాష్ట్రపతి 42 రోజుల (డిసెంబర్ 13, 2013- జనవరి 23, 2014) గడవునివ్వడం అంతా నాటకీయ పరిణామమే!

తెలంగాణ డ్రాఫ్ట్ బిల్లుపై తెలంగాణవాదులకు అనేక ఆంక్షలు కనపడగా, రాష్ట్ర విభజననే రాజ్యాంగ వ్యతిరేకమని సమైక్యవాదులు నిరదిస్తున్నారు. ఈ సందర్భంగా డ్రాఫ్ట్ బిల్లులోని కొన్ని ముఖ్యమైన అంశాలపై తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్ అధ్యక్షుడు ఆకుల భూమయ్య ఈ వ్యాస రచయితతో తన మరణానికి ముందురోజు చర్చించారు. తెలంగాణపై, ముఖ్యంగా ప్రజాస్వామిక తెలంగాణపై తనకు ఉన్న అవగాహనతో, డ్రాఫ్ట్ బిల్లులోని డొలలతనాన్ని తన తార్కికతతో ఎత్తిచూపారు.

బిల్లులో ప్రధానంగా తెలంగాణపై కేంద్ర కేబినెట్ ప్రకటన, ఏర్పడబోయే తెలంగాణ రాష్ట్ర భూభాగాలు(10 జిల్లాలు), పదేళ్ళ పాటు ఉమ్మడి రాజధానిగా హైదరాబాద్ కొనసాగడం, అందులో 'ఉమ్మడి'కి పరిధిగా హైదరాబాద్ మహానగర పాలక సంస్థ (జీహెచ్ఎంసీ), ఇరు రాష్ట్రాలకు ఒకే గవర్నర్, ఉమ్మడి రాజధాని పరిధిలోని ప్రజల రక్షణ బాధ్యత గవర్నర్ దేనని, ఉమ్మడి హై కోర్టు(ఆంధ్రప్రదేశ్ కొత్తది

ఏర్పడేదాకా అని స్పష్టత లేదు), ఆదాయాల పంపిణీ, రుణాల చెల్లింపు బాధ్యతలు, ఉద్యోగుల సర్వీసు నిబంధనలు, కృష్ణా.. గోదావరి నదీజాలల పంపిణీ నిర్వహణకు సంబంధించిన బోర్డుల ఏర్పాటు లాంటి తదితర అంశాల్ని పొందుపరిచారు.

రాజ్యాంగ అధికరణలోని (3) ప్రకారం ఓ రాష్ట్రం రెండుగా లేదా అంతకంటే ఎక్కువగా విడిపోయినప్పుడు చోటు చేసుకునే అంశాలు చోటుచేసుకున్నా.. చోటు చేసుకోకూడని కొన్ని అంశాలు ఆకుల భూమయ్యను బాగా కలిచివేశాయి. ఆరు దశాబ్దాల తెలంగాణ ఉద్యమం, వందలాది యువకులు త్యాగఫలం... లక్ష్యం చేరువలో కూడా నష్టాలతో, భవిష్యత్ కష్టాలతో తెలంగాణ ఏర్పడడం భూమయ్యను బాధించింది. ఈ విషయాన్నే డ్రాఫ్ట్ బిల్లుకు ముందు, తర్వాత తన అనుచరులతో, సహచరులతో ఆత్మీయులతోనూ ఆవేదనగా చెప్పడమే కాకుండా, డిసెంబర్ 24ననే నిర్వహించిన డెమోక్రటిక్ ఫ్రంట్ నిర్వహించిన ప్రజా అసెంబ్లీలో, సాయంత్రం తెలంగాణ చారిత్రక పత్రాల పుస్తకం విడుదల సందర్భంగా, అంతకు ముందు ప్రజాఫ్రంట్ నిర్వహించిన చలో హైదరాబాద్ (సుందరయ్య విజ్ఞన్ భవన్) కార్యక్రమంలో బాధాతప్త హృదయంతో ప్రస్తావించడం అందరూ గుర్తెరిగిందే!

తెలంగాణ వస్తుందని, వచ్చిందని.. సోనియమ్మ చలువని, ఇచ్చిన మాట నిలబెట్టుకుందని కాంగ్రెస్ నేతలు సంబరాలు, జైత్రయాత్రలు చేస్తున్న సందర్భంలో... మలిదశ ఉద్యమ నాయకుడైన కేసీఆర్ దీక్షల ఫలితంగానే తెలంగాణ సాకారం జరుగుతున్నదని తెరాస శ్రేణులు ప్రకటిస్తున్న తరుణంలో, ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ కాదు, భౌగోళిక

తెలంగాణ కూడా కష్ట, నష్టాలతో వస్తుందని ఆవేదన పడిన వ్యక్తి భూమయ్య. ఈ పరిస్థితులను చూస్తుంటే పంజాబ్, హర్యానా ఏర్పడిన సందర్భంగా ఉమ్మడి రాజధానిగా నేటికీ కొనసాగుతున్న చండీగఢ్ పరిస్థితే హైదరాబాద్ కు దాపురిస్తుంది. రాబోయే పది సంవత్సరాల కాలంలో హైదరాబాద్ కు సంబంధించి ఏదో దాగిఉన్న రాజకీయ ఏజెండా కొన్ని రాజకీయ పార్టీలకు ఉంటుందని, లేదా తర్వాతి కాలంలో ఏర్పడుతుందని భూమయ్య అనుమానాన్ని వ్యక్తపరిచాడు.

తెలంగాణ డ్రాఫ్ట్ బిల్లులోని ప్రతిబంధక అంశాలు

బిల్లుపై కేబినెట్ నిర్ణయానికి ముందు భద్రాచలం విషయంగా, రాయల తెలంగాణ నివాదాన్ని తెరపైకి తెచ్చి మరింత గందరగోళపరిచారు. ఇందులో వాస్తవాలు ఎంతవో గానీ ఇరుప్రాంతాల ప్రజలు మరింత ఆందోళనకు గురయ్యారు. ఏ కొందరు రాజకీయ నాయకుల (టీజీ, దివాకర్ తదితరులు) ప్రయోజనాలకో తెలియదు గానీ, 2009 డిసెంబర్ 9 నుంచి ఇలాంటి అసంబద్ధ ప్రకటనలు రావడం రాష్ట్రంలో అనవాయితీగా మారింది. ఎట్టకేలకు అందరూ కోరుకున్నట్లుగానే 1956 నాటి 10 జిల్లాల భౌగోళిక తెలంగాణను ప్రకటించడం తప్ప-మిగితా విషయాలన్నీ తెలంగాణ అస్థిత్వాన్ని ప్రశ్నించేవిగానే ఉన్నాయని, తెలంగాణ వనరులను, సంపదను, చివరికి రాజకీయ అధికారాన్ని కూడా తెలంగాణ ప్రజలకు దక్కకుండా విభజన ముసుగులో బిల్లులో పొందుపరిచారని భూమయ్య ఆందోళన చెందాడు.

హైదరాబాద్ ను పది సంవత్సరాల పాటు ఉమ్మడి రాజధానిగా ప్రకటించడమంటే, ఇరు రాష్ట్రాల ప్రభుత్వ అధికారాలను రాజధానిపై లేకుండా చేసి, కేంద్రం నియమించిన గవర్నర్ కు, ఆయన సలహాదారుడికి కట్టబెట్టడం, మిగిలిన హైదరాబాద్ సంపదల్ని చుట్టూ గల భూముల్ని దోచుకోవడానికేనని, కొంతమంది రాజకీయ నాయకుల, కార్పొరేట్ సంస్థలకు తలాగ్గడమేనని, పైగా హైదరాబాద్ కూడా చండీగఢ్ లా ఎలాంటి అభివృద్ధికి నోచుకోకుండా మరికొన్ని కొత్త సమస్యలను, అవకాశాల్ని కలిగిస్తుందని, దీన్ని తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాల్సిన తెలంగాణ రాజకీయ నాయకుల్లో కొంతమంది... పది కాదు, పద్నాగిళ్లు ఉన్నా పర్వాలేదని ప్రకటించడం, వీరి స్వార్థ రాజకీయాల్ని తెలుపుతున్నాయని భూమయ్య అభిప్రాయపడ్డారు.

నేతలకు కావాల్సిన రాజకీయ అధికారం లభించడంతో తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షల్ని గాలికి వదిలి పెడుతున్నారని, గతంలో నుంచి ఊహించినట్లుగానే పరిణామాలు జరుగుతున్నాయని భూమయ్య వివరించాడు. ఇలా ఏర్పడబోయే ఉమ్మడి రాజధానిలో రానున్న పది సంవత్సరాల్లో మరో రాజకీయ వాతావరణం ఏర్పడి, మొత్తంగా తెలంగాణ అస్థిత్వానికి ప్రమాదం ఏర్పడితే తిరిగి తెలంగాణ ప్రజలు హైదరాబాద్ కోసం మరో ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించాల్సి వస్తుందని, దీనిని ఇప్పుడే నివారించాల్సిన అవశ్యకతత ఉందని అభిప్రాయపడ్డారు. లేనిచో తెలంగాణ ఏర్పడి కూడా ప్రయోజనం లేదని ఆయన మరణానికి ముందు రోజు ఆవేదన చెందారు.

ఉమ్మడి రాజధాని పరిధిపై కూడా కుట్రపన్నిన సమైక్యవాదులు చివరికి తెలంగాణ ఉద్యమకారులకు జడిసి మెట్రోడెవలప్ మెంట్

ఈ పరిస్థితులను చూస్తుంటే పంజాబ్, హర్యానా ఏర్పడిన సందర్భంగా ఉమ్మడి రాజధానిగా నేటికీ కొనసాగుతున్న చండీగఢ్ పరిస్థితే హైదరాబాద్ కు దాపురిస్తుంది. రాబోయే పది సంవత్సరాల కాలంలో హైదరాబాద్ కు సంబంధించి ఏదో దాగిఉన్న రాజకీయ ఏజెండా కొన్ని రాజకీయ పార్టీలకు ఉంటుందని, లేదా తర్వాతి కాలంలో ఏర్పడుతుందని భూమయ్య అనుమానాన్ని వ్యక్తపరిచాడు.

అధారిటీ నుంచి గ్రేటర్ హైదరాబాద్ మున్సిపాలిటీ పరిధికి పరిమితం చేసినా, అది దాదాపుగా శివారు ప్రాంతాలన్నీంటినీ ఆక్రమిస్తుంది. దీంతో రానున్న పదిసంవత్సరాల పాటు, ఆంధ్ర... సీమ ప్రాంతల రాజకీయ లబ్ధిదారులు, ప్రజలకు రక్షణ పేరిట కార్పొరేట్, వ్యాపార సంస్థలకు తెలంగాణ ప్రజల ప్రాథమిక హక్కుల్ని ధారదత్తం చేయడమేనని.. పేరుకు గవర్నర్/కేంద్రం చేతిలో ఉన్నా.. తెర వెనుకంతా కోస్తా పెత్తందార్లకు అనుకూలంగానే అధికారాలుంటాయని, దీంతో ఇరుప్రాంతాల ప్రజల మధ్య స్నేహపూరిత వాతావరణం కరువై.. వైషమ్యాలు పొడవూసే ప్రమాదం ఉంటుందని భూమయ్య హెచ్చరించారు.

ఇరు రాష్ట్రాలకు ఒకే గవర్నర్ గిరి కూడా ఓ మోసపూరిత చర్య అని, గవర్నర్ పక్షపాత ధోరణితో వ్యవహరిస్తే శాంతి పరిరక్షణకు బదులుగా శాంతిభద్రతల సమస్యలు తలెత్తుతాయని, ఇందులో తెలంగాణ మంత్రి మండలి సలహాలు, సూచనలు నామమాత్రంగా ఉండి, హైదరాబాద్ నగర నిర్వహణ, అభివృద్ధి కుంటుపడే అవకాశం ఉంటుందన్నారు. చండీగఢ్ అభివృద్ధి కూడా ఇలాగే కుంటుపడిందని, ఇది రాజకీయంగా, ప్రజలపై తీవ్ర ప్రభావాన్ని చూపుతుందని, కాబట్టి అసలు ఉమ్మడి రాజధానికే ఒప్పుకోకూడదనేవారు, గతంలో మద్రాస్ నుంచి వచ్చినట్లు, ఇప్పుడు కూడా హైదరాబాద్ వదిలి వెళ్లేలా రాజకీయ ఒత్తిడి తీసుకురావాలని, ఏపై సంవత్సరాల క్రితం ఇంతగా మౌలిక వసతులు లేనప్పుడే కర్నూల్ లో గుడారాలు ఏర్పాటు చేసి అసెంబ్లీ, సచివాలయం మూడు సంవత్సరాలు నడిపినప్పుడు, ఆంధ్ర.. సీమల్లోని అనేక ప్రాంతాల్లో మౌలిక వసతులు పుష్కలంగా ఉన్నప్పుడు ఒక్కో ప్రాంతంలో అసెంబ్లీని, సచివాలయాన్ని, రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయాన్ని నడుపుకోవాలని, ఏదో అనుకూలమైన జిల్లా కోర్టు సముదాయాల్లో హైకోర్టు ఏర్పాటు చేయాలనే డిమాండ్ ను ముందుకు తీసుకెళ్లాలని, ఇది మరో ఉద్యమ రూపం దాల్చాలని సూచించారు.

ఇక నిధుల విషయంగా కూడా అనేక సమస్యలు హైదరాబాద్ కు ఎదురవుతాయని, ఈ అనుభవం ఇప్పటికే ఢిల్లీకి ఎదురైందని, మాజీ ముఖ్యమంత్రి షీలాదీక్షిత్ అనుభవ పూర్వకంగా చెప్పిన విషయాలు ఇక్కడ గమనార్హమని భూమయ్య పేర్కొన్నారు. పైగా హైదరాబాద్ మొత్తంగా రెండు రకాల అధికారులను చవిచూడడం మరో దుర్మార్గమైన ప్రయోగమని, ముందుచూపులేని చర్యలు ఆసాంఘిక శక్తులకు దోహదం చేస్తాయని భూమయ్య భావించారు. ఈ శక్తులను హైదరాబాద్ కేంద్రంగా పనిచేసే అన్ని రాజకీయ శక్తులు(కాంగ్రీ, టీడీపీ, వైకాప, ఎంఐఎం తదితర- పురుష పోసుకోవాలని చూస్తున్న ఆమ్ ఆద్మీ లాంటి) స్వార్థానికి ఉపయోగించుకునే అవకాశం

ఉంటుందని భూమయ్య ఉవాచ!

భూములు, ఆస్తుల అప్పుల విషయంగా తెలంగాణపై భారం పడే ప్రమాదం కూడా ఉంటుంది. జనాభా ప్రాతిపదికన గానీ, ప్రాంతాల ప్రాతిపదికన గానీ అప్పుల్ని విభజించినప్పుడు, రాజకీయ కుట్రలో భాగంగా రుణభారం తెలంగాణ ప్రజానీకంపై అధికంగా పడే ప్రమాదం కనబడుతున్నది. ఎందుకంటే రాష్ట్రంలో వివిధ ప్రాంతాల్లో ఖర్చుపెట్టిన నిధుల్ని జనాభా ప్రాతిపదికన పంచితే, తెలంగాణలో స్థిరనివాసం ఏర్పరచుకున్న ఆంధ్ర, సీమ ప్రజలను కూడా తెలంగాణ జనాభాగా పరిగణిస్తారని, వారి రుణభారం కూడా తెలంగాణ ప్రజానీకమే మోయాల్సి వస్తుందని భూమయ్య పేర్కొన్నారు. ఇప్పటికే దశాబ్దాలుగా ఉద్యోగాలు పోగొట్టుకొని నష్టపోయిన తెలంగాణ ప్రజలకు, తిరిగి ఈ ప్రాంత అభివృద్ధికై జరగని రుణాన్ని మోయాల్సి వస్తుందని, దీన్ని సూక్ష్మస్థాయిలో పరిశీలించి, ప్రాంతాల వారీ ఖర్చులకు అనుగుణంగానే రుణభారం ఉండేలా ఒత్తిడి చేయాలని భూమయ్య ప్రతిపాదించారు. కంప్రోజర్ అండ్ ఆడిటర్ జనరల్ సూచనల మేరకు రుణ భారాన్ని విభజించాలని డ్రాఫ్ట్ బిల్లులో సూచించినా - ఇందులో స్పష్టత లోపించిందని పేర్కొన్నారు. అలాగే పదవీ విరమణ పొందిన ఉద్యోగులు ఏ ప్రాంతంలోనైనా ఉండవచ్చునన్న సూచన కూడా పెన్షన్ భారం పడేలా చేస్తుందని, 610 జీవో, 371 (డి) సూచనల ప్రకారం వీరిని గుర్తించి, ఏ ప్రాంతానికి చెందిన వారైతే, ఆ ప్రాంత ప్రభుత్వాలు పెన్షన్ భారం భరించేలా స్పష్టత ఉండాలని భూమయ్య తెలిపారు. ఇలా స్పష్టత లేని చిక్కుముడులతో డ్రాఫ్ట్ బిల్లు లోపభూయిష్టంగా ఉందని, అనేక ఆక్షలతో ఏర్పడే తెలంగాణ రాజకీయ తెలంగాణకు కూడా అడ్డంకులు సృష్టిస్తుందని అభిప్రాయపడ్డారు.

అన్నింటికీ మించి భూమయ్యను కలచివేసింది - పోలవరం ప్రాజెక్టును జాతీయ ప్రాజెక్టుగా గుర్తించడం. అంటే, తెలంగాణ ఇస్తూనే దాదాపుగా 179 గ్రామాల్లోని రెండు లక్షలమంది గిరిజనుల్ని, వారి తరతరాల చారిత్రక, సాంస్కృతిక వైభవాన్ని భూస్థాపితం చేయడమేనని, దీంతో పాటుగా పశుపక్ష్యాదులకు ఆలవాలమైన పర్యావరణ సమతుల్యతను, అందమైన గోదావరి పరివాహక ప్రాంతాన్ని ధ్వంసం చేయడమేనని పేర్కొన్నారు. దీన్ని నిలువరించాల్సిన అవసరం ముందన్నారు.

పెద్ద ప్రాజెక్టులు పెద్ద పెద్ద కాంట్రాక్టర్లకు, పెద్ద కమతాల వ్యవసాయదారులకు మాత్రమే ప్రయోజనకరం అనే విషయాన్ని ఇరు ప్రాంతాల ప్రజలకు చెప్పాల్సిన బాధ్యతను గుర్తించాలని ఆయన భావన. ఈ ప్రాజెక్టు నిర్మాణం మన ఎగువ ప్రాంతంలోని తెలంగాణ పరివాహక ప్రాంతంలో ఎలాంటి చిన్న తరహా ప్రాజెక్టుల్ని (ఇచ్చంపల్లి దగ్గర) కూడా కట్టలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని, దాదాపుగా తెలంగాణలో 600 కి.మీ. పొడవునా ప్రవహించే గోదావరి జలాలను ఒక్క శ్రీరాంసాగర్ ప్రాజెక్టు ద్వారా తప్ప ఉపయోగించుకోలేని పరిస్థితి ఏర్పడుతుందని పేర్కొన్నారు. ఎత్తిపోతల పథకాలు రూపుదిద్దుకుంటున్నా, ఈ ఎత్తిపోతలకు విద్యుత్ భారంతో సహా నిర్వహణ భారం తడిసిమోపెడవుతుందని పేర్కొన్నారు. పేరుకు గోదావరి జలాల

ఆంధ్ర.. సీమల్లోని అనేక ప్రాంతాల్లో మౌలిక వసతులు పుష్కలంగా ఉన్నప్పుడు ఒక్కో ప్రాంతంలో అసెంబ్లీని, సచివాలయాన్ని, రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కార్యాలయాన్ని నడుపుకుంటూ, ఏదో అనుకూలమైన జిల్లా కోర్టు సముదాయాల్లో హైకోర్టు ఏర్పాటు చేయాలనే డిమాండ్ను ముందుకు తీసుకెళ్లాలని, ఇది మరో ఉద్యమ రూపం దాల్చాలని సూచించారు.

నిర్వహణకై బోర్డును తెలంగాణలో ఏర్పాటు చేయాలని డ్రాఫ్ట్ బిల్లులో ఉన్నా, దాణా ముందర బెట్టి గుర్రాన్ని తినకుండా చేయడమేనని భావించారు. పోనీ ఏ ప్రాజెక్టు ద్వారా ఉభయ గోదావరి జిల్లాలకు అదనంగా ఒసగూరే ప్రయోజనం ఏమైనా ఉండా అంటే, అదీలేదని, ఈ ప్రాజెక్టు కోసం తప్పిన కుడి, ఎడమ కాలువలు వందలాది గ్రామాల ప్రజలను నిర్వాసితుల్ని చేసి వల్లకాడుగా మార్చాయని, ప్రకృతిసంపదను, ఖనిజ సంపదను విదేశాలకు పడవల ద్వారా, ఓడల ద్వారా కొల్లగొట్టాలనే దుర్మార్గపు పథకం ఈ పోలవరం ప్రాజెక్టు అని భూమయ్య వివరించారు.

ఇక కృష్ణా జలాల పంపిణీ విషయంగా ఏర్పాటు అయ్యే బోర్డు ఎలాగో ఆంధ్రప్రదేశ్లో ఉంటుంది కాబట్టి, ఆ ప్రాంత రాజకీయ నాయకులకు అనుకూలంగానే అది పనిచేస్తుందన్నారు. ఇప్పుడున్న నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం, జురాల ప్రాజెక్టులే వివాదస్పదంగా నడుస్తుంటే, పుండుమీద కారంలా పులిచింతల ప్రాజెక్టును కిరణ్ కుమార్ జాతికి అంకితం పేరున ప్రారంభించారని, ఏ కోశాన కృష్ణా జలాల పంపిణీ తెలంగాణకు జరగదని భూమయ్య చెప్పారు. దేశంలో ఏ ప్రాంతానికి, రాష్ట్రానికి లేని రెండు ప్రధాన నదులు తెలంగాణకు ఇరు బహుపుల్ల ప్రవహిస్తున్నా. తెలంగాణ రైతాంగానికి నోట్లో మట్టి మిగులుతుందని హెచ్చరించడం ఆయన ముందుచూపు ఆలోచనకు నిదర్శనం.

వీటితో పాటుగా మిగతా ప్రాంతాల నీటి వనరుల సంరక్షణ, పునరుద్ధరణ జరిగి, ఉపరితల నీటి రవాణా సౌకర్యాలు మెరుగుపడాలని, అప్పుడే రైతులకు న్యాయం జరుగుతుందన్నారు. నైజాం కాలం నాటి చెరువులు, కుంటలు, లింకు మత్తళ్లు తెలంగాణను నీటికొరత లేకుండా కాపాడాయని, స్వాతంత్ర్యం పేరున మరింతగా మెరుగుపర్చాల్సిన వీటిని ఆక్రమణకు గురిచేసి, రియల్ ఎస్టేట్స్ గా మార్చారని, తిరిగి వీటిని పునరుద్ధరించడం సాధ్యపడని స్థితికి చేర్చారని ఆవేదన చెందారు. పోలవరాన్ని జాతీయ ప్రాజెక్టుగా ప్రకటించిన కేంద్రం ప్రాణహిత-చేవేళ్లను జాతీయ ప్రాజెక్టుగా ప్రకటించకపోవడం లోనే తెలంగాణ వ్యతిరేకత కనపడుతున్నదని, దీనిపై తెలంగాణ రాజకీయ పార్టీలన్నీ కలిసికట్టుగా నిరసన తెలుపాలని కోరారు.

భూమయ్యను ఆందోళనకు గురిచేసిన మరో అంశం ఉద్యోగుల పునరావాసం చర్యలు. ఎన్టీఆర్ హయాంలోనే 60 వేల మంది ఉద్యోగులు తెలంగాణ ప్రాంత ఉద్యోగాలను కొల్లగొట్టారని తేల్చుగా, వీటిని సరిదిద్దాల్సింది పోయి, హైదరాబాద్ ను ఫ్రీజోన్ గా మార్చి, ఆరో జోన్ కు చెందాల్సిన ఉద్యోగాన్నీ ఆంధ్ర, సీమ ప్రాంతాల వారు తన్నుకుపోయా రని, దీనిపై 610 జీవోపై విచారణ చేసిన గిర్ గ్లాసీ

కమిషన్ కూడా దీన్ని నిర్ధారించింది. ఇలా తెలంగాణ వారి ఉద్యోగాల్ని ఆనుభవించిన ప్రాంతీయతరులను గుర్తించి వెనక్కి పంపాల్సింది పోయి, వారికి ఆప్షన్ పేరున తెలంగాణలోనే ఉండే విధంగా డ్రాఫ్ట్ బిల్లులో పొందు పర్చడం అన్యాయమని, అలాగే పదవీ విరమణ పొందిన వారిని కూడా నచ్చిన ప్రాంతంలో పెన్షన్ తీసుకునేలా అవకాశం ఇవ్వడం తెలంగాణ వారికి జరిగిన అన్యాయాన్ని కొనసాగించమేనని, అసలు తెలంగాణ ఉద్యమం ఉద్యోగాల విషయంతోనే మొదలైతే, తెలంగాణ ఏర్పడిన తర్వాత కూడా ఈ సమస్య ఇలాగే కొనసాగితే, తెలంగాణ ఏర్పడి ప్రయోజనం ఏంటని భూమయ్య ప్రశ్నించారు. ఈ ఉద్యోగుల పిల్లలు ఇక్కడి పుట్టిపెరిగి, చదువుకోవడంతో తెలంగాణవాసులుగానే గుర్తించే విధానం కూడా తెలంగాణ యువకులకు జరిగే మరో తీరని అన్యాయమని, డ్రాఫ్ట్ బిల్లులో ఉద్యోగాల పంపిణీ విషయం స్పష్టంగా లేదని, రాష్ట్ర విభజన తర్వాత మరింత గందరగోళ పరిస్థితి ఏర్పడి, కోర్టుల కెక్కే ప్రమాదం ఉంటుందని అభిప్రాయపడ్డారు.

విద్యాలయాల్లో మరికొంత కాలం ఇప్పుడున్న అడ్మిషన్ విధానాన్నే కొనసాగించాలని డ్రాఫ్ట్ బిల్లులో పొందుపర్చడంలో సారంలేని తెలంగాణకు నిదర్శనమని, ప్రస్తుతం ఉన్న అత్యధిక కళాశాలలను (ఇంజనీరింగ్, ఫార్మసీ, మెడికల్, ఉపాధ్యయ శిక్షణ మొదలైనవి) కాపాడాలనే దురుద్దేశంతోనే ఈ అవకాశాన్ని కల్పిస్తున్నారని, నిర్ణయం తెలంగాణ ప్రాంతంలోని కళాశాలల్లో కేవలం తెలంగాణ వారి పిల్లలకే అవకాశం కల్పించాలని, ఈ నిబంధన పాటించడం ఇష్టంలేని కాలేజీలు మూసుకోవాలని, ఇన్ ప్రాప్రక్చర్ ను ప్రభుత్వం స్వాధీనం చేసుకోవాలని భూమయ్య అభిప్రాయపడ్డారు.

ఇలా డ్రాఫ్ట్ బిల్లుపై జరిగిన చర్చ తర్వాత, తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్ కార్యచరణ, విభజన తర్వాత చేపట్టాల్సిన విధివిధానాల గురించి కూడా మాట్లాడుకోవడం జరిగింది. ఏం చేస్తే బాగుంటుందని సూచన ప్రాయంగా కోరగా, నైజాం నాటి పబ్లిక్ రంగ సంస్థలైన నిజాం షుగర్స్ ఫ్యాక్టరీ, ఆజంజాహీ, డీబీఆర్ మిల్స్ నుంచి హెచ్ఎంటీ, ఏపీ స్కూటర్స్ తదితర సంస్థలతో పాటు ఐడిపీఎల్ కర్మాగారాన్ని కూడా తెరిచేలా కొత్తగా ఏర్పటయ్యే ప్రభుత్వాలపై ఒత్తిడి తేవాలని చెప్పాను, ఇందుకోసం జిల్లాల వారీగా వర్కషాప్ లు నిర్వహించి, అలనాటి స్థితిగతుల్ని కల్పించిన ఉద్యోగాల్ని, చేసిన ఉత్పత్తిని, ప్రస్తుత పరిస్థితిని అంచనా వేసి, ఓ డాక్యుమెంట్ ను చర్చించి సిద్ధం చేయాలని, నిపుణు లతో వాటికి తుదిరూపం ఇచ్చి రాబోయే ప్రభుత్వం ఆచరించేలా కార్యాచరణ రూపొందించాలని సూచిస్తే మహదానంద పడినాడు భూమయ్య.

వీటితో పాటు కులవృత్తులను, చేనేత రంగాన్ని పునరుద్ధరించే చర్యలు తీసుకునేలా ఒత్తిడి తేవాలని, తెలంగాణ ఏర్పడిన తర్వాత ఒక్కటంటే ఒక్క ఆత్మహత్య ఏరంగంలో జరగకుండా చేసే ప్రభుత్వ పని విధానం ఉండేలా కూడా ఒత్తిడి ఉండాలని, అయితే ఏర్పడే ప్రభుత్వం కాంగీ ప్రభుత్వం, లేదా దాని అనుంగు వారసులే కాబట్టి, ఈ కార్యక్రమాలన్నీంటిని మీదేసుకుని పాలన సాగిస్తారనే ఆశలు పనికిరావని ఇద్దరం నిర్ధారణకు రావడం జరిగింది. భూ సమస్యను,

వీటితో పాటు కులవృత్తులను, చేనేత రంగాన్ని పునరుద్ధరించే చర్యలు తీసుకునేలా ఒత్తిడి తేవాలని, తెలంగాణ ఏర్పడిన తర్వాత ఒక్కటంటే ఒక్క ఆత్మహత్య ఏరంగంలో జరగకుండా చేసే ప్రభుత్వ పని విధానం ఉండేలా కూడా ఒత్తిడి ఉండాలని, అయితే ఏర్పడే ప్రభుత్వం కాంగీ ప్రభుత్వం, లేదా దాని అనుంగు వారసులే కాబట్టి, ఈ కార్యక్రమాలన్నీంటిని మీదేసుకుని పాలన సాగిస్తారనే ఆశలు పనికిరావని ఇద్దరం నిర్ధారణకు రావడం జరిగింది.

గిరిజనుల సమస్యను, టైగర్ రిజర్వ్ ఫారెస్టుల పేరున కూడా గిరిజనులను నిర్వాసితుల్ని చేసే చర్యల్ని నిలువరించాల్సిన అవసరం ఉందని, సింగరేణిలో ఒపెన్ క్యాస్ట్ తవ్వకాల్ని కరీంనగర్, నల్లగొండ జిల్లాల్లో తరలించబడుతున్న గ్రెనేట్ ఖనిజాన్ని అడ్డుకోకుంటే, ప్రకృతి సహజత్వం కోల్పోయి, విండె కరెంట్ కు అడ్డు, అదుపు లేకుండా పోయి ఏకరీతి గాలులు వీయడంతో వాతావరణంలో పెనుమార్పులు వస్తాయని కూడా చర్చించుకోవడం జరిగింది.

ఏర్పడబోయే రెండు రాష్ట్రాలకు సంబంధించిన కామన్ ఎజెండా కూడా విద్యా, వైద్యపరంగా రూపొందించి, ప్రభుత్వరంగమే వీటిని నడిపేలా ఒత్తిడి తీసుకొచ్చినట్లుంటే, విభజన సందర్భంగా పొడ చూపిన బేధాభిప్రాయాలు సమసిపోతాయని భావించడం జరిగింది. ఎందుకంటే, కార్పొరేటీకరణకు గురైన ఈ రెండు రంగాలు ఇరుప్రాంత ప్రజల్ని దోచుకుంటున్నాయని, వీటిని ఎండగట్టాలని, ఇందుకోసం విశాల ప్రాతిపదికన ఐక్య సంఘటన ఏర్పడాలని, నిజానికి ఈ చర్యలు ఇప్పటికే మొదలు కావాల్సి ఉండేదని, కానీ ఆంధ్ర. సీమ ప్రాంత మేధావి వర్గం మిన్నకుండడంతో ఈ పని జరగలేదని సమాధాన పడడం జరిగింది.

ఈ అంశాలన్నీ ఆంక్షలతో ఉండడమే కాకుండా, తెలంగాణకు అడ్డంకిగా కూడా ఉంటున్నాయని, తెలంగాణ నాయకులకు తెలంగాణ వస్తే అన్ని సమస్యలు పరిష్కరించబడినట్టేనని భావిస్తున్నారని, అందుకే వారు కాంగీ భజన ప్రారంభించారన్నారు. ఈ లక్ష్యసాధన అంత సులభతరమైనది కాదని, తెలంగాణ ఏర్పడిన తర్వాత తెలంగాణ నాయకులకు వ్యతిరేకంగా తిరిగి ఉద్యమం చేయాల్సిన పరిస్థితి ఎంతో దూరంలో ఉండదని భావిస్తూ, ప్రజాఫ్రంట్ తదనుగుణంగా ఎజెండాను రూపొందించుకుని దిద్దుబాటు ఉద్యమానికి శ్రీకారం చుట్టకపోతే, స్వాతంత్ర్యం తర్వాత దేశ ప్రజలు అనుభవిస్తున్న కష్టాలే, తెలంగాణ ఏర్పాటు తర్వాత తెలంగాణ ప్రజలు కూడా భరించాల్సి వస్తుందని, దీనికి ముగింపు పలికినప్పుడే ప్రజలు కోరుకునే ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ సాకరమైతుందని భూమయ్య ప్రగాఢంగా చివరిశ్వాస దాకా నమ్మి, అందర్ని ఏమరుపాటు లేకుండా ఉండమని హెచ్చరించిన నిజమైన ప్రజాస్వామ్యవాది.

ఆయన కలల సాకారం కోసం ప్రజాఫ్రంట్, ఆయన అనుచరగణం పాటు పడుతుందని, పాటుపడాలని ఆశిస్తూ..

(మృత్యువుకు ముందు రోజు ఈ వ్యాసరచయితతో భూమయ్య సుబీర్ణంగా చర్చించిన అంశాల నేపథ్యంలో.. భూమయ్య యాదిలో...) **GD**

తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్ అధ్యక్షుడు ఆకుల భూమయ్య రోడ్డు ప్రమాదంలో మరణించడం టీపీఎఫ్ కు మాత్రమే గాకుండా యావత్ తెలంగాణ ఉద్యమానికి తీరని లోటు. భూమయ్య మృతికి టీఆర్ఎస్ అధినేత కె. చంద్రశేఖర్ రావు ప్రగాఢ సంతాపం తెలిపారు. భూమయ్య కుటుంబసభ్యులకు తన సానుభూతిని తెలిపారు. ఆకుల భూమయ్య మరణంపై, ఉద్యమంలో ఆయన పాత్రపై వివిధ పార్టీల, ప్రజా సంఘాల నాయకులు వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాలు....

ఆయన లేని లోటు పూడ్చలేనిది

భూమయ్య లేని లోటు పూడ్చలేనిది. ఆయన మృతిపై ప్రభుత్వం న్యాయ విచారణ జరిపించి వాస్తవాలను నిగ్గుదేల్చాలి.

- తెలంగాణ జేపీసీ చైర్మన్ కోదండ రాం

ప్రభుత్వమే చంపింది...

ఆకుల భూమయ్యను ప్రభుత్వమే కుట్రపూరితంగా హత్య చేసింది. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు తరుణంలో దోపిడీ సంపన్న వర్గాలు చేసిన ఈ హత్య వెనుక ప్రభుత్వ నిరంకుశ స్వభావానికి నిదర్శనం. తెలంగాణను బలపరిచినందుకే గంటి ప్రసాదాన్ని హత్య చేశారు. ఇప్పుడు ఆకుల భూమయ్య ఇది చివరిది కూడా కాదు. భూమయ్య కలలు గన్న ప్రజాస్వామ్య తెలంగాణను సాధించుకోకపోతే ఇలాంటి హత్యలు, ఎన్కోంటర్లు మరిన్ని జరుగుతాయి.

- విరసం నేత వరవరావు

సమగ్ర విచారణ జరిపించాలి

రోడ్డు ప్రమాదంలో ఆప్త మిత్రుడు ఆకుల భూమయ్యను కోల్పోవడం జీర్ణించుకోలేక పోతున్నాం. ప్రమాదం జరిగిన తీరు అనుమానాస్పదంగా ఉంది. స్కూటర్ పై వెళ్తున్న భూమయ్య రోడ్డు ప్రమాదానికి గురయ్యారు. స్కూటర్ ఒకచోట పడితే మృతదేహం మరొక చోట పడి ఉంది. దూరంపూ పడి ఉన్న మృతదేహంపై లారీ వెళ్ళిన తీరుపై అనుమానాలు వ్యక్తమవుతున్నాయి. సమగ్ర విచారణ జరిపి నిగ్గు తేల్చాలి.

- వేదకుమార్, టీపీఎఫ్ ఉపాధ్యక్షుడు

యువ నాయకత్వాన్ని ప్రోత్సహించేవారు

నిరంతరం ప్రజల కోసమే ఆలోచించి ఉన్నత వ్యక్తిత్వం కలిగిన ఆకుల భూమయ్య యువతరాన్ని ఉద్యమంలోకి రావాలని ప్రోత్సహించేవారు. మృతి చెందడానికి కొన్ని నిమిషాల ముందు వరకూ ఇద్దరం కలిసే ఉన్నాం. ఇంటికి వెళ్ళిన కొద్దిసేపటికే దుర్వార్త తెలియడంతో షాక్ కు గురయ్యా. - నలమాస కృష్ణ, టీపీఎఫ్ ప్రధాన కార్యదర్శి

భూమయ్య మృతి తీరని లోటు

తెలంగాణ ఉద్యమకారుడు, సమాజ అసమానతలను వేలెత్తి చూపిన గొప్ప వ్యక్తి ఆకుల భూమయ్య. ఆయన ఆకాల మృతి ఉద్యమానికి తీరని లోటు. 1969 తెలంగాణ ఉద్యమంలో కీలకపాత్ర పోషించారు. ప్రశ్నించేతత్వం తన రక్తంలోనే ఉంచుకున్న భూమయ్య నడిపిన ఉద్యమాలు, యువతకు స్ఫూర్తిదాయకం.

-ఈటెల రాజేందర్, టీఆర్ఎస్ ఎట్సీ నేత

ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ సాధించాలి

తెలంగాణ ఉద్యమంలో చివరి వరకు పోరాడిన ఆకుల భూమయ్య ఆత్మకు అసలైన నివాళి ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ సాధనయే కాబట్టి నా పాటతో భూమయ్య అంతిమయాత్రను కొనసాగిస్తాను. -గడ్డర్

కుటుంబం కన్నా సమాజానికే ప్రాధాన్యం

కరీంనగర్ జిల్లా కాచాపూర్ లో సామాన్య వ్యవసాయ కుటుంబం మాది. తల్లిదండ్రులకు ఏడుగురు కొడుకులం. ఆకుల భూమన్న పెద్ద కొడుకు. చదువు అయిపోగానే ఉద్యోగం వచ్చింది. రాఘవపూర్, యెన్నంపల్లి, మక్కామ్ పూర్, మానకొండూరు, కొత్తపల్లి పాఠశాలల్లో పని చేశారు. 2000లో హైదరాబాద్ కు ట్రాన్స్ ఫర్ అయ్యింది. ఇక్కడ ఎన్ సీ ఈఆర్ డీలో పాఠ్యపుస్తకాల రూపకల్పనలో కీలకబాధ్యత వహించారు. ఒకవైపు ఉద్యోగం, మరోవైపు ఉద్యమాల్లో పాల్గొనేవారు. కుటుంబంలో ఏదైనా శుభకార్యం జరిగినప్పుడే ఏడుగురు అన్నదమ్ములం ఒక చోట కలుసుకునేవారం. అయినా మేమేప్పుడూ ఆయన మాట జవదాటే వాళ్లం కాదు. ఊరిలో అమ్మనాన్నలు కట్టిన ఇంటిలో ఏడుగురు అన్నదమ్ముల కోసం ఏడు బెడ్ రూంలు, పెద్ద హాల్ తో ఇల్లు విస్తరించే పనులను ఈ మధ్యే మొదలు పెట్టాం. ఇంతలోనే పెద్దన్న మరణించడం మమ్మల్ని కుంగ దీస్తున్నది.

- భూమన్న సోదరులు

అది హత్యనే...

టీప్పర్ ప్రమాదం ముసుగులో భూమయ్యను హత్య చేశారు. ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ కోసం పీడిత ప్రజల విముక్తి కోసం తన జీవితాన్ని అంకితం చేసిన ప్రజా గురువు భూమయ్య హత్యను తీవ్రంగా ఖండిస్తున్నాం. 1969 తెలంగాణ ఉద్యమంలో రాటుదేలిన భూమయ్య ఐదు దశాబ్దాల పాటు విప్లవోద్యమంలో కీలకపాత్ర పోషించి చివరి రక్తపు బొట్టు వరకు ఆశయసాధన కోసం పోరాటం చేశారు.

- మావోయిస్టు కేంద్ర రీజనల్ బ్యూరో కార్యదర్శి ఆనంద్

1969 పోరాటయోధుడు

ఆకుల భూమయ్య మృతి తెలంగాణ నవ నిర్మాణానికి తీరని లోటు. తెలంగాణ కోసం 1969 నుంచి మడమతిప్పని పోరాటం చేస్తున్న వ్యక్తి భూమయ్య. తెలంగాణ ప్రజాప్రంట్ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడిగా బడుగు బలహీన వర్గాల కోసం అలుపెరుగని పోరాటం చేసిన భూమయ్య ఆకాల మరణం తీరని లోటు. -దిలీప్ కుమార్, ఎమ్మెల్సీ

మహిళలంటే ఎంతో గౌరవం

ఎప్పుడు ప్రశాంతంగా ఉంటూ, స్పష్టమైన ఆలోచన విధానం కలిగిన ఉన్న ఆకుల భూమయ్య ఆకస్మిక మృతి దిగ్భ్రాంతికి గురి చేసింది. తెలంగాణ ఉద్యమంలో పాల్గొంటున్న మహిళలు అంటే భూమన్నకు ఎంతో గౌరవం. మమ్మల్ని వెన్నుతట్టి ప్రోత్సహించేవారు.

- జయ, టీపీఎఫ్ నాయకురాలు

సామాజిక తెలంగాణ సాధనే నివాళి

1997లో జనసభ ఏర్పాటు నుంచి ఆయనతో కలిసి పని చేస్తున్నాను. ప్రజాస్వామిక తెలంగాణ కావాలని మలిదశ ఉద్యమాన్ని భూమన్న మొదలు పెట్టారు. సామాజిక తెలంగాణ సాధించడమే భూమన్నకు అందించే నిజమైన నివాళి. - బెల్లయ్యనాయక్

ఉద్యమంలో ఎప్పడూ ముందుండేవారు

తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఆకుల భూమన్న ముందుండేవారు. ఆయన మృతి తీరని లోటు. మేము రైల్వే జేపీసీ స్థాపించే ముందు ఆయన సలహా తీసుకున్నాం. ఆయన ఆశయ సాధన కోసం తెలంగాణపై ఆంక్షలు ఎత్తివేయాలి. - ముత్తయ్య

అలుపెరుగని పోరాటయోధుడు

తెలంగాణ రాష్ట్రసాధన కోసం నాటి వరంగల్ డిక్లరేషన్ నుంచి రాష్ట్ర ఏర్పాటు ప్రకటన వరకు కూడా అలుపెరుగని పోరాటం చేసిన తెలంగాణ వీరుడు ఆకుల భూమయ్య. భూమన్న పోరాటం కేవలం

తెలంగాణ కోసమే మొదలుకాలేదు, దోపిడీ, పీడన లేని సమసమాజం కోసం, భూస్వాముల దోపిడీ దౌర్జన్యాలకు వ్యతిరేకంగా ప్రారంభమైంది.. భూస్వామ్య విధానం క్షేత్రస్థాయిలో ఉన్న కరీంనగర్ జిల్లాలో రైతుకూలీలు పడుతున్న 'బాంచెస్ దొర' బానిస విధానాన్ని రూపుమాపేందుకు విద్యార్థి దశలోనే నడుం బిగించిన యోధుడు. రాజ్య హింసకు అదరక, బెదరక ముందుకు సాగాడు. భూమన్న ఆశయాలను సాధించే వరకూ పోరాటాలను కొనసాగించాలని, అప్పుడే ఆయనకు నిజమైన నివాళి.

- జీజేపీసీ జుబ్లీహిల్స్ నియోజకవర్గం కన్వీనర్ కల్లోజు మధు

ఉద్యమకారులకు ఆదర్శం

టీపీఎఫ్ అధ్యక్షుడు ఆకుల భూమయ్య ఆకస్మిక మృతి తీరని లోటు. ఆయన పలు ఉద్యమాల్లో చురుకైన పాత్ర పోషించి ఉద్యమకారులకు ఆదర్శంగా నిలిచారు. తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఆయన పాత్ర ఎంతో కీలకం.

- తెలంగాణ లోక్ సత్తా రాష్ట్ర కార్యదర్శి మన్నారం నాగరాజు, భారతీయ జనతా లోక్ దళ్ రాష్ట్ర అధ్యక్షుడు పుల్లారె వెంకట రాజేశ్వరరావు

ఉద్యమానికి తీరని లోటు

భూమయ్య మరణం తెలంగాణ ఉద్యమానికి తీరని లోటు. తెలంగాణ లక్ష్యసాధన దిశగా అవిశ్రాంతంగా పని చేశారు. తన ప్రసంగాలతో ఎందరినో ఉద్యమదిశగా ప్రభావితం చేసిన గొప్ప నేత.

- తెలంగాణ గెజిటెడ్ అధికారుల సంఘం హైదరాబాద్ జిల్లా శాఖ అధ్యక్షుడు ఎంబీ కృష్ణాయాదవ్

ఆశయసాధన కోసం ముందుకు సాగాలి

భూమయ్య మరణం యావత్ తెలంగాణ ప్రజానీకాన్ని కన్నీరు పెట్టించింది. ఆయన మరణం విప్లవ పోరాటాలకు తీరని లోటు. ఆయన ఆశయ సాధన కోసం విద్యార్థి లోకం ముందుకు సాగాలి.

- పీడీఎస్ యూ ఓయూ అధ్యక్ష కార్యదర్శులు కోట రాజేష్, దుబ్బ రంజిత్

మాట, రాత, చేత అన్నీ ఉద్యమానికే...

1969 ఉద్యమంలో ప్రత్యక్ష కార్యచరణతో పోరాటాన్ని కొనసాగించిన భూమయ్య తన మాటను, రాతను, చేతను ఉద్యమానికి అంకితం చేశారు.

- హైదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీ తెలంగాణ విద్యార్థి వేదిక (టీవీవీ) అధ్యక్షుడు మల్లేష్

ఎమ్మెల్యేల వివరాలపై గోప్యం వద్దు

ఎమ్మెల్యేలకు సబంధించి అసెంబ్లీలో లభ్యమయ్యే సమాచారాన్ని సమాచార హక్కు చట్టం కింద కోరినప్పుడు ఇవ్వాలిందేనని రాష్ట్ర ప్రధాన సమాచార కమిషనర్ జస్టెట్ హుస్సేన్ స్పష్టం చేశారు. ఎమ్మెల్యే అసెంబ్లీకి వివరాలు ఇచ్చిన తర్వాత వాటిని గోప్యంగా ఉంచాల్సిన అవసరం లేదంటూ ఈ అంశాలపై దాఖలైన అప్పీళ్లను

విచారించిన అనంతరం డిసెంబర్ 25న తీర్పు ఇచ్చారు. తూర్పుగోదావరి జిల్లా మండపేట ఎమ్మెల్యే వి. జోగేశ్వరరావు సంబంధించిన సమాచారం కోరుతూ అక్కడి న్యాయవాది ఎం.వి. సుబ్బారావు శాసనసభా ఉప కార్యదర్శికి దరఖాస్తు చేశారు. దీనికి స్పందన లేకపోవడంతో కార్యదర్శి దృష్టికి తీసుకెళ్లారు. అయినా జవాబు రాకపోవడంతో సమాచార కమిషన్ లో అప్పీల్ చేశారు.

నల్ల సూరీడు

పోరాటం నీ చిరునామా
 పొద్దుపొడుపోలే పొడుస్తావు
 సూర్యునివై
 అణచివేయబడిన జాతిని
 ఏకం చేసి
 సాయుధ పోరుకు సారథివై
 దక్షిణాఫ్రికా అంతటా
 దండులై ... చీమల దండై
 కదిలావు.
 మండే సూరీడు మండేలా
 అంటూ గుండెల్లో నిలిచావు
 చీకటిని జయించావు
 విప్లవాన్ని రగిలించావు
 ఎప్పటికీ చిరస్థాయిగా నిలిచావు
 నల్ల సూరీడంటే
 యాదికొచ్చేది... సువ్వే సువ్వే.

-దామరపల్లి నర్సింహారెడ్డి

గన్ పార్క్ వద్ద మండేలాకు నివాళులు అర్పిస్తున్న తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్ ఉపాధ్యక్షుడు ఎం.వేదకుమార్, తెలంగాణ రచయితల వేదిక అధ్యక్షుడు గౌరీశంకర్

తెలంగాణ... కాలగమనం

- 9.12.2009** - తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు ప్రక్రియ ప్రారంభిస్తున్నట్లు కేంద్ర హోంశాఖ మంత్రి చిదంబరం ప్రకటన.
- 23.12.2009** - తెలంగాణపై కేంద్ర ప్రభుత్వం యూటర్న్. రాష్ట్రంలోని అన్ని పార్టీలతో, సంబంధించిన వర్గాలతో చర్చలు జరుపుతామని ప్రకటన
- 30.12.2009** - అఖిలపక్షానికి హాజరుకావాల్సిందిగా రాష్ట్రంలోని ఎనిమిది పార్టీలకు కేంద్ర హోంశాఖ పిలుపు.
- 5.1.2010** - ఢిల్లీలో జరిగిన మొదటి అఖిలపక్ష సమావేశం
- 28.1.2010** - రాష్ట్ర పరిస్థితుల అధ్యయనానికి కమిటీని నియమిస్తున్నట్లు కేంద్రం ప్రకటన
- 3.2.2010** - రాష్ట్రంలో నెలకొన్న పరిస్థితిపై జస్టిస్ శ్రీకృష్ణకమిటీ సారథ్యంలో సంప్రదింపుల కమిటీ ఏర్పాటు
- 4.3.2010** - రాష్ట్రానికి శ్రీకృష్ణ కమిటీ రాక, అన్ని పార్టీల అధినేతలతో సమావేశం
- 6.1.2011**- శ్రీకృష్ణ కమిటీ నివేదిక వెల్లడి
- 5.12.2012** - డిసెంబర్ 28న అఖిల పక్ష సమావేశం ఏర్పాటు చేస్తామని కేంద్ర హోంశాఖ ప్రకటన
- 28.12.12** - కేంద్ర హోంమంత్రి అధ్యక్షతన ఎనిమిది పార్టీతో అఖిలపక్ష భేటీ, తెలంగాణ సమస్య నెలరోజుల్లోగా పరిష్కరిస్తామని షిండే ప్రకటన
- 1.7.2013** - తెలంగాణ అంశంపై కాంగ్రెస్ అధిష్ఠానం త్వరలో నిర్ణయం వెల్లడిస్తుందని దిగ్విజయ్ సింగ్ ప్రకటన.
- 9.7.2013** - ఢిల్లీలో జూలై 12న పార్టీ కోర్కెకమిటీ సమావేశానికి రావాల్సిందిగా సీఎం, డిప్యూటీ సీఎం, పీసీసీ అధ్యక్షుడికి అధిష్ఠానం పిలుపు.
- 12.7.13**- కోర్ కమిటీ సమావేశం అనంతరం తెలంగాణ అంశంపై సంప్రదింపుల ప్రక్రియ ముగిసింది. దీనిపై సీడబ్ల్యూసీ మీటింగ్ లో చర్చించి ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటామని దిగ్విజయ్ సింగ్ ప్రకటన
- 26.7.13** - కోర్ కమిటీ సమావేశం అనంతరం తెలంగాణ అంశంపై సంప్రదింపుల ప్రక్రియ ముగిసింది. కాంగ్రెస్ పార్టీ, యూపీఏ ప్రభుత్వం నిర్ణయం కోసం వేచి చూద్దామని దిగ్విజయ్ సింగ్ ప్రకటన.
- 28.7.13** - జూలై 30న యూపీఏ భాగస్వామ్య పక్షాల సమావేశం, సీడబ్ల్యూసీ సమావేశాలను నిర్వహించాలని నిర్ణయం.
- 30.7.13** - పది జిల్లాలతో కూడిన తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటుకు సీడబ్ల్యూసీ తీర్మానం, పార్టీ ప్రతిపాదనను కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ప్రతిపాదిస్తామని దిగ్విజయ్ సింగ్, అజయ్ మాకెన్ ప్రకటన.
- 6.8.13** - నలుగురు సభ్యులతో కూడిన ఆటోనీ కమిటీ ఏర్పాటు చేస్తున్నట్లు కేంద్రం ప్రకటన.
- 7.8.13** - ఆటోనీ కమిటీ ఏర్పాటు
- 3.10.13** - తెలంగాణ ఏర్పాటుకు కేంద్ర కేబినెట్ ఆమోదం
- 11.10.13** - తెలంగాణపై కేంద్రం ఏర్పాటు చేసిన జీవోఎం మొదటి సమావేశం
- 31.10.13** - అఖిలపక్షానికి హాజరుకావాల్సిందిగా ఎనిమిది పార్టీలకు కేంద్ర హోంశాఖ లేఖలు
- 12,13.11.13** - రాజకీయ పార్టీలతో ముగిసిన అఖిలపక్ష సమావేశాలు.
- 5.12.13** - తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటునకు సంబంధించిన ముసాయిదా బిల్లును ఆమోదించిన కేంద్ర కేబినెట్.

తెలంగాణ ముసాయిదాబిల్లు ఆంక్షలు-అనుమానాలు

టి.ఆర్.సి
అధ్యక్షంలో జరిగిన
'చర్చ' కార్యక్రమంలో
ప్రసంగిస్తున్న
ప్రాఫెసర్
జి.హరగోపాల్.
చిత్రంలో
దేవీప్రసాద్,
ఎం.శ్యాంప్రసాద్ రెడ్డి,
కె. నర్సింహారెడ్డి

పదేళ్ల పాటు కొత్త ఉద్యోగాలు రావు -దేవీప్రసాద్
గవర్నర్ కు అధికారం.. అంటే రాజ్యాధికారం రానట్లే -హరగోపాల్
మననీళ్లు మనకు దక్కకుండా చేస్తున్నారు -ఎం.శ్యాంప్రసాద్ రెడ్డి

అరవైఏళ్ల పోరాట ఫలితంగా తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటువు
తున్నప్పటికీ.. ఆంధ్రప్రదేశ్ ముసాయిదా బిల్లులోని అంశాలు
తెలంగాణ ప్రజల ఆకాంక్షల మేరకు లేవని వక్రలు అభిప్రాయపడ్డారు.
వీటన్నింటిపై సవరణలు.. ఎత్తివేతల కోసం మరోపోరాటం చేయాల్సి
వస్తుంది దని పేర్కొన్నారు. తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ అధ్యక్షులలో
హిమాయత్ నగర్ లోని చంద్రం భవన్ లో 'తెలంగాణ ముసాయిదా
బిల్లు- ఆంక్షలు-అనుమానాలు' అనే అంశంపై చర్చ జరిగింది.
టీఆర్ఎస్ 99 వ చర్చలో భాగంగా జరిగిన కార్యక్రమానికి కె. నర్సింహా
రెడ్డి అధ్యక్షత వహించగా, రిటైర్డ్ ఇంజనీర్స్ ఫోరం జాయింట్ సెక్రటరీ
ఎం. శ్యాంప్రసాద్ రెడ్డి బిల్లులోని నీటి వనరుల అంశంపై మాట్లాడారు.
టీఎన్టీవోల సంఘం అధ్యక్షుడు దేవీప్రసాద్ బిల్లులో పేర్కొన్న అంశా
లతో తెలంగాణ ప్రాంత ఉద్యోగులకు జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని
వివరించారు. ప్రొఫెసర్ హరగోపాల్ గవర్నర్ చేతిలో శాంతిభద్రతలు
పెట్టడమంటే తెలంగాణ ప్రజలు ఆశించిన నిజమైన రాజ్యాధికారం
రానట్లేనని అన్నారు.

కార్యక్రమంలో నర్సింహారెడ్డి అధ్యక్షోపన్యాసం చేస్తూ... తెలంగాణ
రాష్ట్ర సాధనలో ఇప్పుడు ఒక మలుపు తిరిగిన దశలో ఉన్నామని,
తెలంగాణ ముసాయిదాబిల్లును కేబినెట్ ఆమోదించడం.. రాష్ట్రపతికి
పంపడం.. చకచకా జరిగాయన్నారు. అసెంబ్లీలో జరిగే తంతుతో
సంబంధం లేకున్నా.. తెలంగాణ ఏర్పాటు ఖాయమన్నారు. బిల్లులోని
అంశాల్లో మాత్రం కొన్ని అభ్యంతరాలున్నాయన్నారు. బిల్లులో
రాయలసీమకు బుందేల్ ఖండ్ తరహాలో ప్యాకేజీ ఇస్తామని,

పోలవరానికి జాతీయ హోదా ప్రకటించడం.. సీమాంధ్రలో పలు
విద్యాసంస్థలు ఏర్పాటు చేస్తామని పేర్కొన్నారు.. వీటన్నింటికి
తెలంగాణ ప్రజలు వ్యతిరేకం కాదన్నారు. ఆంధ్రలోని విశాఖ ఉ
క్కుప్యాక్టరీ కావాలని కోరింది.. దాని కోసం పాటు పడింది
ఆంధ్రవారికంటే ఎక్కువ తెలంగాణ ప్రాంతం వారేనని గుర్తు చేశారు.
ఇందిరాగాంధీ హయాంలోని కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం ఈ ప్రాజెక్టు ను
పక్కన పెడితే.. జనతా ప్రభుత్వం దీనికి పునర్దీపం పోసిందని, దానికి
ఏనాడు తెలంగాణ వారు అభ్యంతరం చెప్పలేదన్నారు. చెన్నారెడ్డి
రెండోసారి ముఖ్యమంత్రి అయిన తర్వాత కిడ్నీ ఆపరేషన్ కోసం
అమెరికా వెళ్లారని, ఉదయం 11 గంటలకు ఆయనకు ఆపరేషన్
జరగాల్సి ఉండగా, 10 గంటలకు ప్రపంచ బ్యాంకు ప్రతినిధులతో
కలిసి ఆంధ్ర ప్రాంతంలోని కాలువల కోసం రూ.100కోట్లు
మంజూరు చేయించారని చెప్పారు. ఆ ప్రాంత అభివృద్ధిలో తెలంగాణ
వారి పాత్ర ఉందనడానికి ఇంతకంటే నిదర్శనలేమిటని ప్రశ్నించారు.
అయితే ముసాయిదా బిల్లులో వారికే ప్యాకేజీలు ఇస్తున్నారని,
ఇన్నాళ్లు అన్యాయానికి... దోపిడీకి గురైన తెలంగాణకు ప్యాకేజీ
ఎందుకు ఇవ్వరని ప్రశ్నించారు. అలాగే శాంతిభద్రలను గవర్నర్
చేతిలో పెట్టారని, అంటే కిరాయిదారులకు అధికారం కట్టబెట్టి
నట్టేనన్నారు. అలాంటప్పుడు ఇక్కడ ఎన్నికయ్యే ప్రజా ప్రతినిధులు
ఏం చేయాలని ప్రశ్నించారు.

రిటైర్డ్ ఇంజనీర్ ఎం. శ్యాంప్రసాద్ రెడ్డి మాట్లాడుతూ.. జల
వినియోగం విషయంలో మనది త్యాగమయితే.. ఆంధ్రవాళ్లది భోగ
మని చెప్పారు. ఇటీవలే ముఖ్యమంత్రి జాతికి అంకితం చేసినట్లు
చెబుతున్న పులిచింతల విషయంలో గుంటూరు, నల్లగొండ జిల్లాల్లో
వందల గ్రామాలు ముంపునకు గురయ్యాయని, అందుకు ఎక్కువ

గ్రామాలు నల్లగొండ జిల్లావేసన్నారు. కానీ.. ఎల్లంపల్లి కింద నల్లగొండ జిల్లాలోని ఒక్క ఎకరానికి కూడా సాగు నీరు అందదని.. ఇంతకంటే ఇంకా ఏం త్యాగం చేయాలని ప్రశ్నించారు. ఫలిచింతలను పూర్తి చేసిన ప్రభుత్వాలు.. దానితో పాటే తెలంగాణలో ప్రారంభించిన ప్రాజెక్టులను మాత్రం గాలికి వదిలేసినవని, ఇంతవరకు వాటి పనులు ఒక రూపుకూరలేదన్నారు. ఇది వివక్ష కాదా? అని ప్రశ్నించారు. ఆంధ్రప్రాంతంలోని హంద్రీ-నీవా ఎత్తిపోతల పథకం ఎనిమిది స్టేజీల్లో ఉన్నా పూర్తయ్యిందని, ఈ పథకం నుంచి ఆంధ్రప్రాంతంలోని చెరువుల్లోకి నీరు నింపుకుంటున్నారని, తెలంగాణలోని రెండు, మూడు స్టేజీల ఎత్తిపోతలను మాత్రం వదిలేశారని అన్నారు. హంద్రీ నీవా కంటే ముందే చేపట్టిన నెట్టెంపాడు ప్రాజెక్టు ఇంతవరకు పూర్తి చేయలేదన్నారు. ప్రాణహిత-చేవెళ్ల బ్యారేజీ పనులు ఇంకా ప్రారంభం కాలేదన్నారు. కంటెనెంట్ల కదలడం లేదన్నారు.

నాగార్జునసాగర్, శ్రీశైలం విషయంలోనూ త్యాగం మనది.. భోగం వారిదని సోదాహరణంగా వివరించారు. మన భూభాగాలు ముంపునకు గురైతే వారి భూములకు సాగునీరు అందిందన్నారు. సాగర్ నిర్మాణంలో నల్గొండ జిల్లాలోని 54 గ్రామాలు, గుంటూరులోని ఎనిమిది గ్రామాలు ముంపునకు గురయ్యాయని, నీరు మాత్రం 80 శాతం వారికి 20 శాతం మనకు ఉందన్నారు. శ్రీశైలం విషయంలో వారు 180 టీఎంసీలు వినియోగించుకుంటుంటే.. మనకు 55 టీఎంసీలే ఇచ్చారన్నారు.

బచావత్లోనూ.. బ్రిజేష్ కుమార్ (ట్రీబ్యూనల్ల సందర్భంగా కూడా మన ప్రభుత్వాల వల్ల తెలంగాణకు అన్యాయమే జరిగిందన్నారు. బ్రిజేష్ కుమార్ (ట్రీబ్యూనల్ ముందు వాదనలు వినిపించిన ప్రభుత్వం బేసిన్ ఏరియాను వదిలేసి, నాన్ బేసిన్ ఏరియాలపై పట్టుపట్టి నీటిని సాధించుకుందని, దీంతో బేసిన్ ఏరియాలలోని తెలంగాణకు నీటి కేటాయింపులో అన్యాయం జరిగిందన్నారు. ఎస్ఎల్బీసీకి అన్ని అను

మతులు ఉన్నా.. బ్రిజేష్ కుమార్ అవార్డులో ఒక్క టీఎంసీ కేటాయింపులేదని ఎం. శ్యాంప్రసాద్ రెడ్డి అన్నారు.

ఎలాంటి అనుమతి లేని తెలుగుగంగకు కేటాయింపులు చేసుకోగలిగారని, మనప్రభుత్వ వాదన ఆంధ్ర ప్రాంతానికి మేలు చేకూర్చే విధంగా వ్యవహరించారని, బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రీబ్యూనల్ పై తెలంగాణ ప్రాంత నేతలు కనీసం కోర్టుకు కూడా వెళ్లలేకపోయారని చెప్పారు. తెలంగాణ ఏర్పడనున్న నేపథ్యంలో రెండు రాష్ట్రాల మధ్య వేసిన ట్రీబ్యూనల్ కు కూడా బ్రిజేష్ కుమార్ నేతృత్వం వహిస్తున్నారని, ఈ సారైనా మన వాదన గట్టిగా వినిపించి, నీటి కేటాయింపులు జరిగేలా చూడాల్సిన బాధ్యత ఉందన్నారు.

ముసాయిదా బిల్లులో పేర్కొన్నట్లు కృష్ణా, గోదావరి జాలాల వినియోగంపై బోర్డులు తెలంగాణకు మరింత సవ్యాన్ని చేకూరుస్తాయని శ్యాంప్రసాద్ రెడ్డి అభిప్రాయపడ్డారు. అసలు గోదావరి జాలాల వినియోగం విషయంలో ఇరు రాష్ట్రాల మధ్య బోర్డు అవసరమే లేదన్నారు. గోదావరి మొత్తం ఉన్నదే తెలంగాణ ప్రాంతంలో అని, ఇందులోంచి మొత్తం 900 టీఎంసీలు కేటాయించగా, తెలంగాణ ప్రాంతంలో 300 టీఎంసీలే వినియోగించుకుంటున్నామన్నారు. అలాంటి పరిస్థితుల్లో వృథాగా పోతున్న నీటిని సద్వినియోగం చేసుకునేందుకు గోదావరిపై పలు ప్రాజెక్టులు చేపట్టాల్సి ఉందన్నారు. ఈ సందే జాలాల వినియోగంపై బోర్డు వేస్తే.. మన ప్రాంతం లో చిన్న చెరువు నిర్మించాలన్నా.. ఆంధ్ర ప్రభుత్వ అనుమతి తీసుకోవాల్సి దుస్థితి నెలకొంటుందన్నారు. అందువల్ల గోదావరి జాలాల వినియోగంపై బోర్డును గట్టిగా వ్యతిరేకించాలని పిలుపునిచ్చారు.

కృష్ణా జలాల వినియోగంపై ఏర్పాటు చేసే బోర్డులోనూ 'ఎనీ న్యూ ప్రాజెక్టు' అన్న పదం ఉందని, ఈ పదాన్ని పూర్తిగా తీసేయాలని, లేనిపక్షంలో ఇక్కడా అదే పరిస్థితి వస్తుందన్నారు. ఈ బోర్డు కేవలం నీటి కేటాయింపులకే పరిమితం చేయాలని సూచించారు.

చర్చలో టీఎన్టీవోల సంఘం అధ్యక్షుడు దేవీప్రసాద్ మాట్లాడుతూ తెలంగాణ ముసాయిదా బిల్లుకు కేంద్ర కేబినెట్ ఆమోదం తెలిపిన నేపథ్యంలో ప్రజలు ఆకాంక్షించిన తెలంగాణ వచ్చిందా అన్నదానిపై చర్చ జరుగుతుందన్నారు. తెలంగాణ ఉద్యోగాలను దోచుకుంటున్నారనే అంశంపైనే ఉద్యమం బయలుదేరిన నేపథ్యంలో బిల్లులోని అంశాలు ఏలా ఉన్నాయనే విషయాన్ని కులంకషంగా అవగాహన చేసుకోవాల్సి ఉందన్నారు. తెలంగాణ ఏర్పాటు సందర్భంగా జోన్ల వ్యవస్థ ఉండాలా.. వద్దా.. జిల్లాల వారీగా రిజర్వేషన్లు అవసరమా అన్న చర్చ జరుగుతోందని, తెలంగాణ విషయంలో ఇవన్నీ ఉండాల్సిన అవసరముందన్నారు. జిల్లాల వారీగా రిజర్వేషన్లు లేని పక్షంలో ఆదిలాబాద్, ఖమ్మం లాంటి వెనుకబడిన జిల్లాలకు ఉద్యోగాల విషయంలో అన్యాయం చేసిన వారమవుతామన్నారు. సచివాలయాన్ని ఉదాహరణగా తీసుకుంటే.. మొత్తం 3,900 మంది ఉద్యోగులుంటే.. అందులో 900 మాత్రమే తెలంగాణవారున్నారని, అందులో ఐదు నుంచి ఆరుగురే ఆదిలాబాద్ వారున్నారన్నారు. పది జిల్లాల తెలంగాణలో సచివాలయంలో అన్ని జిల్లాలకు ప్రాతినిధ్యం ఉండాలంటే జిల్లాల

ఈ మాసం వార్తల్లో వ్యక్తులు

రాష్ట్ర మంత్రి శ్రీధర్ బాబు
 గడ్డం శ్రీరామ్ (ఓయూ లా విద్యార్థి)
 వాజ్ పేయి (జన్మదినం)
 ఆకుల భూమయ్య (రోడ్డు ప్రమాదంలో మృతి, రాజ్యహింసకు బలైనట్లుగా అనుమానాలు)
 దూబగుంట రోశమ్మ
 (సారా వ్యతిరేక ఉద్యమకారిణి, ప్రస్తుతం అనారోగ్యం)
 కేజ్రీవాల్ (ఫిల్మ్ సీఎంగా ప్రమాణం)
 గంగూలీ (పశ్చిమ బెంగాల్ మానవ హక్కుల కమిషన్ చైర్మన్, లైంగిక వేధింపుల ఆరోపణలు)
 తస్లీమా
 మోహన్ బాబు, బ్రహ్మానందం
 ('పద్మశ్రీ' వినియోగంపై వివాదం)

రిజర్వేషన్లు ఉండాల్సిందేనన్నారు. అవసరమైతే జోన్లను మార్చుకోవాల్సి ఉంటుందన్నారు. ఈ మేరకు తాము జీవోఎంకు కూడా నివేదిక ఇచ్చినట్లు చెప్పారు.

బిల్లులో ఉద్యోగుల విభజన వివాదం కూడా ఉందన్నారు. గతంలో కేంద్రప్రభుత్వం రాష్ట్రాలను విభజించిన విధంగానే తెలంగాణ విషయం లోనూ నిబంధనలు పెట్టిందని, అయితే తెలంగాణ ఉద్యమమే ఉద్యోగాల కోసం వచ్చిందన్న విషయాన్ని మరచిపోయారన్నారు. ఇక్కడ ఏళ్లుగా తెలంగాణ ప్రాంత ఉద్యోగాలను కొల్లగొట్టారని, పాత విధానాలు తెలంగాణ ఉద్యోగుల పంపిణీ విషయంలో వర్తింపజేయడం అంటే మరోసారి అన్యాయం చేసినట్లైనన్నారు. ఆంధ్రప్రాంతం హైదరాబాద్ తో కలిసిన తర్వాత వచ్చిన ఉత్తర్వులు, కమిటీల నివేదికల ఆధారంగా లెక్కలు తీసి.. ఉద్యోగుల పంపిణీ చేయాలన్నారు. బిల్లులో పెట్టిన ఆప్షన్ల విధానం వద్దన్నారు. పెన్షన్ల విషయంలోనూ బిల్లు తెలంగాణపై ఆర్థిక భారం మోపేలా ఉందన్నారు. కొత్తగా ఏర్పడిన ఛాన్సెలర్స్ ను పర్మిట్ చేసిన సందర్భంగా పెన్షన్ల విషయంలో ఏ సూత్రాన్ని పాటించారో పరిశీలించామని.. విభజన తర్వాత ఉద్యోగి సర్వీస్ బుక్ మేరకు స్థానికత ఆధారంగా ఆయా జిల్లాలకు పంపించారని అక్కడి అధికారులు చెప్పారన్నారు. ఇక్కడ కూడా ఇలాంటి విధానాన్ని అవలంబిస్తే తెలంగాణపై భారం పడే అవకాశం లేదన్నారు. ఈ విషయంలో ఆంధ్ర, తెలంగాణ రాష్ట్ర ముఖ్యకార్యదర్శులు కూర్చోని పరిష్కరించాలని సూచించారు.

ఉద్యోగుల స్థానికత అంశం 610 జీవో సందర్భంగానే వచ్చిందని, నాటి ముఖ్యమంత్రి వైఎస్ ఈ జీవోను కచ్చితంగా అమలు చేస్తామని చెప్పి.. చివరికి జీవోను నిర్వీర్యం చేశారని ఆరోపించారు. 610 జీవో అమలులో భాగంగా ఉద్యోగి స్థానికతను సర్వీస్ బుక్ మొదటి పేజీలో సమోదు చేసేందుకు.. వారిచ్చిన డిక్లరేషన్ ను ఆధారం చేసుకున్నారని, దీనిపై ఆరోపణలు వెల్లువెత్తగా.. స్టడీ, బోనఫైడ్ సర్టిఫికేట్ల ఆధారంగా సమోదు చేశారని చెప్పారు. ఇందులోనూ కొందరు తప్పుడు సర్టిఫికేట్లు సమర్పించారన్నారు. హైదరాబాద్ లోని వనస్థలిపురం వాస్తవానికి 1970లో ఏర్పాటుకాగా, కొందరు ఉద్యోగులు 1969లోనే అక్కడి పాఠశాలలో చదివినట్లు స్టడీ, బోనఫైడ్ సర్టిఫికేట్లు తీసుకొచ్చారని, ఇలాగే పలు ప్రాంతాల నుంచి వచ్చాయన్నారు. దీనిపై విచారణ జరపాలని ఉద్యోగులు ఆందోళనలు సైతం చేశారన్నారు. రికార్డులు కాలిపోయాయనే సాకుతో ఈ జీవోను నిర్వీర్యం చేశారన్నారు. మరోపక్క ఉమ్మడి రాజధాని పేరుతో ఉన్న ఉద్యోగాలు దక్కకుండా.. కొత్త ఉద్యోగాలు పొందకుండా చేశారని, దీనిపై మరో పోరాటం చేయాల్సి వస్తుందేమోనని దేవీప్రసాద్ చెప్పారు.

గవర్నర్ చేతిలో శాంతిభద్రతలు అన్న అంశంపై ప్రొఫెసర్ హరగోపాల్ మాట్లాడుతూ.. ఏ రాజ్యానికైనా శాంతిభద్రతల పరిరక్షణ అధికారమే కీలకమన్నారు. ఈ అధికారం లేని తెలంగాణ ఏర్పడినా.. ప్రజలు ఆకాంక్షినట్లు రాజ్యాధికారం వచ్చినట్లు కాదన్నారు. తెలంగాణ

ఏర్పాటు నేపథ్యంలో శాంతిభద్రతలు గవర్నర్ చేతిలో పెట్టడం వెనుక కుట్ర ఉందన్నారు. ఇక్కడి భూములు అక్రమంగా ఆక్రమించుకొని.. చెరువులను కట్టా చేసిన వారి వల్లే ఈ విధానం పెట్టారన్నారు. వారికే రక్షణ కావాల్సి ఉందని.. ఇక్కడ ఉండే ఆంధ్రప్రాంత సామాన్యులకు తెలంగాణ వారి నుంచి ఎలాంటి అభద్రతా లేదన్నారు. భూములు దోచుకున్న కొందరి కుట్రఫలితంగానే మావోయిస్టులతో ప్రభుత్వం జరిపిన చర్యలు ఒకటి రెండు రోజుల్లోనే విఫలమయ్యాయని హరగోపాల్ చెప్పారు. చర్చల్లో మొదటి రోజే మావోయిస్టులు, అక్రమిత భూముల ప్రస్తావన తీసుకొచ్చారని, చర్చ తమవైపు మళ్లుతుందనే భయంతోనే భూఅక్రమణదారులు ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తీసుకొచ్చి చర్యలను ముగించారన్నారు. ఇక్కడి భూములను అప్పనంగా దోచుకున్నారని, ల్యాంకోహిల్స్ కు యాజమాని ఎక్కడి నుంచి వచ్చారో తెలియడం లేదన్నారు.

హైదరాబాద్ చుట్టు ఉన్న రియల్ ఎస్టేట్ సంస్థలకు వేలాది ఎకరాలు ఎక్కడ నుంచి వచ్చాయని ప్రశ్నించారు. నిరుపేద హైదరాబాద్ లో గుడిసె వేసుకుంటే నానా హంగామా చేసి కూల్చే ప్రభుత్వం.. మరి ఇన్ని వేల ఎకరాలు ఎలా వచ్చాయని ఒక్కనాడూ ప్రశ్నించలేదన్నారు.

నగరం నడిబొడ్డున ఎకో టూరిజం పేరిట ముగ్గురు ఆంధ్రప్రాంత కాంట్రాక్టర్లకు వందలాది ఎకరాలు కట్టబెట్టారని, ఇక్కడ లక్ష్యానికి విరుద్ధంగా హోటళ్లు, మల్టీప్లెక్స్ లు, సినిమా హాళ్లు కదుతున్నారన్నారు. ఇది ఎకో టూరిజం ఎలా అవుతుందన్నారు. భూమిని అప్పనంగా కట్టబెట్టేందుకు ఇదంతా చేశారన్నారు.

తెలంగాణ, ఆంధ్ర ప్రాంత వారి మధ్య మంచి వాతావరణం ఉందని, ఇక్కడ బతికేందుకు వచ్చిన.. చిన్న వ్యాపారాలు చేసుకునే వారిపై ఎలాంటి వ్యతిరేకత లేదన్నారు. ఓసారి పరకాల ప్రభాకర్ నా ఇంటిపై రాళ్లెస్తున్నారని చెప్పారని.. అయితే ఇదే ఆంధ్రప్రాంతానికి చెందిన పొత్తూరి వెంకటేశ్వరరావు ఇంటిపై తెలంగాణవాదులు పూలు వేస్తున్నారని చెప్పారన్నారు. ఎందుకంటే ఆయనను తెలంగాణ ప్రజలు ఇక్కడి వారే అనుకుంటున్నారని, అందుకు కారణం ఆయన తెలంగాణకు అన్యాయం జరిగిందనే విషయాన్ని ఒప్పుకోవడమేనన్నారు. శివరామకృష్ణ నెల్లూరు నుంచి వచ్చి వరంగల్ లో ప్రొఫెసర్ అయితే.. ఆయన ఉద్యోగ విరమణ తర్వాత వెళ్లిపోతామంటే వద్దని ఇక్కడే ఉంచారు. ఆయనకు, పొత్తూరి గారికి లేని భయం ఆంధ్రప్రాంతం వారికి ఎందుకో అర్థం కావడం లేదన్నారు. ఏళ్లుగా హోంమినిస్టర్లుగా తెలంగాణ ప్రాంతం వారే ఉన్నారు. ఇక ముందు కూడా తెలంగాణ ప్రాంతం వారే ఉంటారని.. ఇప్పుడు లేని భయం అప్పుడెందుకని ప్రశ్నించారు. అధికారం గవర్నర్ చేతిలో ఉంటే ప్రభుత్వం ఏం చేయలేని స్థితిలో పడిపోతుం దన్నారు. గవర్నర్ చేతిలో శాంతిభద్రతలు అనే విషయంపై ప్రశ్నించాల్సిన అవసరం ఉందన్నారు. ప్రజా ప్రభుత్వానికి శాంతిభద్రతల అధికారం ఇవ్వకపోవడమంటే తెలంగాణ నాయకులను అవమానించడమేనని హరగోపాల్ అభిప్రాయపడ్డారు. **౯**

మస్టర్లెండుకు కోతపడ్డాయి..

పోరాటం ఒక్కరోజులో ముగిసేది కాదు. ఒక్కసారి చర్చలో తేలేది కాదు. విజయం సాధించేందుకు... పట్టువిడుపులుండాలి. ముందుకు దూకాలంటే ఒక అడుగు వెనక్కి కూడా వేయాల్సి ఉంటుంది. పోరాటంలో అందరినీ భాగస్వాములుగా చేసుకోవాలి ఉంటుంది. చిన్న చిన్న విజయాలను సాధిస్తూ పోతే అంతిమంగా పెద్ద విజయం సొంతమవుతుంది. ఈ లోగా ఉద్యమాలకు సారథ్యం వహించే వారిపై అనుమానాలు...విడదీసే ప్రయత్నాలు... నీరుగార్చే యత్నాలు...ఇలా ఎన్నెన్నో... వివిధ సామాజిక ఉద్యమాల్లో చురుగ్గా పాల్గొనే రత్నమాల జీవితంలో ఇలాంటివెన్నో...అలాంటి ఓ సంఘటనపై ఆమె స్వగతం ఇది.

సార్.. మా ఆయన కంపిన్ల పని చేసి సచ్చిండు.. సారూ.. నా కొడుక్కి కొలువియ్యండి.. లేకుంటే పరిహారం పైసలన్న ఇప్పించుండి' వెంచటమ్మ

'నీ భర్త డిస్మిస్ అయినక చచ్చిపోయాండా.. కాకముందా' అరగంట నించి సింగరేణి ఎండీది అదే ప్రశ్న

దగ్గుజరంతో మస్టర్లు కోతపడ్డాయి. కంపిని పన్న జేరకముందు మా ఆయన దగ్గు, తుమ్ము ఎరుగడు. ఎన్నడు పెయి మీద జరం రాలే. కంపిన్ల జేరిన మూడేండ్లకే మాటికి దగ్గు, జరంతో మస్టర్లు కొతపడ్డాయి. డిస్మిస్ జేసినక మందు, మాకు... యాళ్లకింత పత్తెపు తిండికి పైసల్లకే పస్తులుండి సచ్చిండు సారు'... సింగరేణి కింద మా భూములు పోయినందుకు సారు.. భూమి తీసుకొని కొలువిచ్చి డ్రు.. సారు.. కొలుపు జేసే... (ఇండస్ట్రీయల్ కంపెనీలో పని చేయడం వల్ల వచ్చే అనారోగ్యానికి కంపెనీ బాధ్యత వహించాలి) కంపెనీ రోగంలోనే పోయిండు గద సారు...భూముంటే ఆడుపోయినా ... భూమీద్ద రెక్కల కష్టం చేసుకుని బతుకుదుం గద సారు.. మాకిప్పుడు కంపిని సాయం జెయకుంటే మేం ఏం గావలె సారూ...' వెంచటమ్మ ఎంత మొత్తుకున్న కంపెనీ సారుది ఒకటే మాట 'డిస్మిస్ అయిన తర్వాత చనిపోయిన కార్మికుల సమస్య మాది కాదు'. అన్ని వేడుకోళ్లకు అదే సమాధానం.. అదే మాట.

1993 నుంచి సింగరేణిలో బాధిత కుటుంబాలు, వారి కుటుంబ సభ్యులతో ఇదేమాట అంటున్నది. సింగరేణిలో..ఇటువంటి కార్మికులు, వాళ్ల కుటుంబాలు దాదాపులో 10 వేల దాకా ఉంటారు. 'ఎప్పటికప్పుడు మస్టర్ల కోత మూలంగా డిస్మిస్ అయిన కార్మికులకు మళ్లీ కౌన్సెలింగ్ చేసి.. ఫిట్నెస్ ఉన్నవాళ్లను తీసుకున్నాం' అంటుంది యాజమాన్యం. అట్ల జరిగింది నిజమే కానీ.. కౌన్సెలింగ్ తీసుకున్న వాళ్లు కనీసం ఒక్క శాతం కూడా ఉండరనీ, ఈ ఒక్కటికీ తక్కువ శాతం కూడా పైరవీలు చేసుకొని.. లంచం ఇవ్వగలిన వాళ్లకే ఫిట్ టెస్ట్ తర్వాత ఉద్యోగాలు దక్కాయని, అలా ఇవ్వలేని వాళ్లకు కనీసం చెల్లించాల్సిన 8 లక్షల నష్ట పరిహారం కూడా ఇవ్వకుండా ఉద్యోగులను తీసివేశారని కార్మికుల ఆవేదన.

గంట సేపటి నుంచి ఎండీది ఒకటే మాట 'డిస్మిస్ అయినకనూ.. కాకముందా'.. కొలుపుబెట్టి చెబుతుంటే తలుపుబెట్టి ఇనడం అంటే ఎందో ఈ సంభాషణ వింటే అర్థం అవుతుంది.

ప్రమాదకర పరిశ్రమల్లో పని చేయడం వల్ల జరిగే ప్రమాదాలు,

జబ్బుల వల్ల చనిపోతే చెల్లించాల్సిన నష్టపరిహారం చట్టప్రకారం చెల్లించకపోతే కార్మిక సంఘాలు పట్టించుకోవాలి. కానీ పట్టించుకోవు. ఏడాది, రెండేళ్ల నుంచి కార్మికులు మానవ హక్కుల కమిషన్, లేబర్ డిపార్ట్మెంట్ చుట్టూ తిరగ్గా..తిరగ్గా.. ధర్నాలు, రాస్తారోకోలు.. నిరాహార దీక్షలు చేయగా.. చేయగా.. ఆఖరికి 2001 నుంచి 2011 దాకా డిస్మిస్ అయిన కార్మికులకు నెలరోజుల్లోగా దరఖాస్తు చేసు కోవచ్చని, ఫిట్నెస్ పరీక్షలు చేసి తీసుకునే వాళ్లను తీసుకుంటామని నోటీసు ప్రతికల్లో వచ్చింది. 1993 నుంచి మస్టర్లు తగ్గి.. ఉద్యోగాలు ఊడిపోయిన మా సంగతేంది... మేం ఒక పక్క కైకిలికి పోతే గడవని స్థితి.. పైస..పైస అప్పొససొచ్చి చేసి హైదరాబాద్ వచ్చి ఎండీ ఆఫీసు చుట్టు, ముఖ్యమంత్రి చుట్టు తిరిగినం..ధర్నాలు చేసినం.. దెబ్బలు తిన్నం.. మా సంగతేంది అన్నది 93 నుంచి డిస్మిస్ అయిన కార్మికుల కుటుంబాల ప్రశ్న. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన ఉద్యమం కంటే ముందు ఎవరిష్టం వాళ్లు చూసుకున్నం. లాయర్లకు డబ్బు పోసినం.. ఆఫీసర్లకి లంచాలు గట్టినం..ఇప్పుడైతే తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్ నాయకత్వాన సింగరేణి కార్మిక సంఘాలన్నీ డిస్మిస్ కార్మిక సంఘంతో సహా గుర్తింపు సంఘాలతో కలిసి పెట్టిన డిమాండ్లు, మీరు ఒప్పుకున్న డిమాండ్లలో డిస్మిస్డ్ కార్మికులను (అర్హత ఉన్నవారిని) తిరిగి చేర్చుకోవాలని, ఫిట్నెస్ లేని వారి కుటుంబాల్లో ఒకరికి ఉద్యోగం ఇవ్వాలని, ఈ రెండూ వర్తించని పక్షంలో రూ.8 లక్షల పరిహారం ఇవ్వాలని ఒప్పుకున్నారూ కదా.. ఇప్పుడేంది మళ్లీ 2001 నుంచే అంటున్నారూ అని కార్మికుల, వారి కుటుంబాల ఆందోళన.

చనిపోయిన వాళ్ల కుటుంబాల దరఖాస్తులు తీసుకోవాలని డిమాండ్ చేస్తూ కార్మిక కుటుంబాల వాళ్లు ఎండీ ఆఫీసు ముందు చేసిన ధర్నా ఫలితంగా పదిహేను మందిని లోపలికి పిలిచి మాట్లాడ దానికి ఒప్పుకున్నారు. తీరా లోపలికొచ్చాక ఇది పరిస్థితి. తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్ తరపున ముగ్గురం, 12 మంది డిస్మిస్ అయిన కార్మికులు, వారి కుటుంబ ప్రతినిధుల సంఘం నాయకులు లోపలికి వెళ్లం. చర్చ ఎంతకీ తెగదు. ఎండీ ఒప్పుకోడు. ఒక వేళ ఇక్కడ ఒప్పుకున్నా.. తీరా అమలు వరకు వచ్చేసరికి మళ్లీ పేచీలు.. చివరికి మరో నెల రోజులు దరఖాస్తు తేదీని పొడగించడానికి మాత్రం ఒప్పుకున్నారు. మేం కూడా ఈ ఒక్కసారితో అయ్యేది కాదు..ఇంకా పెద్ద ఎత్తున ఆందోళనకు సిద్ధం కావాల్సిందేనని గేటు బయట ఎదురు చూస్తున్న

కార్మికులు, కార్మిక కుటుంబాల సభ్యులతో మాట్లాడి నిర్ణయించి, అక్కడి నుంచి కదిలాం. ఈ మాత్రం ఆందోళన అయినా తెలంగాణ ఉద్యమంలో భాగంగా చేయగలిగాం. దాదాపు 15 సంవత్సరాలకు పైగా డిస్మిస్డ్ కార్మికులు వ్యక్తిగతంగా పైరవీలు, లంచాలు, ఇంకెన్న వర్గ ఉమ్మడిగా నిరాహారదీక్షలు, నిరసనలు చేస్తున్నా. ఇంత పెద్ద ఎత్తున గుర్తింపు కార్మిక సంఘాలతో కలిసి, తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటు చేయాలన్న డిమాండ్ చేసి, నిరవధిక సమ్మె డిమాండ్లతో డిస్మిస్డ్ కార్మికుల డిమాండ్లు ఉన్నందు వల్లనే కనీసం ఈ మాత్రం అయినా సాధించగలిగామని కార్మికులకు తెలుసు. ఈ విషయం యజమాన్యం గ్రహించింది. 'ఉద్యమాల ద్వారా తెలంగాణ' అని టీపీఎఫ్ తీసుకున్న నిర్ణయం వల్లనే ఇంత మందిని ఒక్క మాట మీదికి తేలగలిగాం. యజమాన్యం మెడలు వంచి ఈ మాత్రమైనా సాధించుకోగలిగాం. సాధించిన ఈ ఫలితాన్ని అందుకుని మిగిలిన డిమాండ్ల కోసం పోరాటం కొనసాగించక తప్పదు. కానీ అన్ని అంగీకరించేంత వరకు ఒప్పుకోం అంటే ఎట్లా కుదురుద్ది. 1993 నుంచి 2011 వరకు డిస్మిస్డ్ అయిన వాళ్లని ఈ మేరకైనా ఒప్పందానికి రావడం ఎంతో కష్టమైందో చెప్పి.. ఒప్పించగలిగాం.

చివరకు ఓ కొన్నేళ్ల తర్వాత మళ్లీ యజమాన్యంపై ధర్నాలు, ఎండీ కార్యాలయం ముందు పోలీసుల లాఠీ దెబ్బలు.. తర్వాత ఎట్లాకేలకు పెట్టుకున్న దరఖాస్తులను స్రూటీనీ చేసి చివరకు 2014 మందికి ఇంటర్వ్యూ కాలేటర్లు పంపారు. పంచపాండవులు అంటే మంచంకోళ్ళలా నాలుగు అంటూ మూడు వేళ్లు చూపించి.. చివరికి నూటికి రెండు అన్న చందంగా కేవలం 24 మందిని పనిలోకి తీసుకుంటూ ఆర్డర్లు పంపించడంతో మళ్లీ కథ మొదటికే వచ్చింది.

మళ్లీ ఒక్కో గని నుంచి ముగ్గురు, నలుగురు డిస్మిస్డ్ కార్మిక ప్రతినిధులతో తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్ ప్రతినిధులు పొద్దుట్నుంచి సాగుతున్న చర్చ ఎటూ తేలదు. స్రూటీనీ చేసి అన్ని విధాల అర్హత కలిగిన వారినే ఇంటర్వ్యూలకు పిలవడం జరిగింది.

అందులో అపాయింట్మెంట్ ఆర్డర్లు ఇచ్చింది మాత్రం మణు గూరు, ఇల్లెందు, మందమర్రి, భూపాలపల్లి రామకృష్ణాపురం. అన్నింటిలో కలిపి వెుత్తం 65 మందికి మాత్రమే రీ అపాయింట్మెంట్ ఆర్డర్లు వచ్చాయి. సహజంగానే ఆర్డర్లు రాని వాళ్లకి ఆందోళన. అందరం కొట్లాడారా కదా.. వీళ్లకు మాత్రమే ఆర్డర్లు ఎట్లా వచ్చాయనే ఆపోహ. లోలోపల పైరవీలు చేసుకున్నారేమోనని అనుమానం కొందరిదైతే.. పైకే అనేస్తుండ్రు. కార్మికుల్లో గొడవ కార్మికుల సంఘటిత శక్తిని దెబ్బతీయడానికి ఎన్ని జిత్తులో.. ఎన్ని ఎత్తులో .. సర్దిచెప్పే వరకు మా అందరి బుర్రలు వాచిపోయాయి. ఇప్పటికీ ఇవి ఒప్పుకుందాం.. మన వాళ్లు లోపలికి వెళ్లి డ్యూటీలో చేరాక.. మన వాళ్లు లోపలి వాళ్లకు కూడా నచ్చజెప్పి.. లోపలి కార్మికుల్ని కూడా కలుపుకొని సింగరేణి బంధు పెట్టిద్దాం. యజమాన్యం దిగివచ్చి ఫిట్నెస్ ఉన్నవాళ్లందరికీ కొలువు, ఫిట్నెస్ లేని వాళ్లకి నష్టపరిహారం ఇస్తుంది. అందరికీ న్యాయం జరిగేదాక దశలల వారీగా పోరాటం చేద్దాం అని నచ్చజెప్పి.. అంగీకరింప జేశాం.

అవగాహన పెంచుకుందాం! చైతన్యవంతులను చేద్దాం!!

**సమస్యల పుట్ట తెలంగాణ
కాగడా పట్టి చూసినా కానరాని అభివృద్ధి
ఆయా అంశాల గురించి చర్చిద్దాం
వాటిని నలుగురికి చాటి చెబుదాం**

ఇప్పటి వరకూ చర్చించిన అంశాలు:

- తెలంగాణ ఉద్యమంలో మహిళల పాత్ర
- పారిశ్రామిక కాలాభ్యం, పర్యావరణం
- వ్యవసాయరంగంలో వెనుకబాటు
- విద్యా రంగం తీరుతెన్నులు
- తెలంగాణలో గుట్టల విధ్వంసం
- తెలంగాణలో పెరుగుతున్న రైతుల ఆత్మహత్యలు

...ఇంకా మరెన్నో!

మన వేదన ప్రపంచానికి తెలియాలంటే ఆ వేదన ఏమిటో స్పష్టంగా అవతలి వారికి వెల్లడించగలగాలి. అంతే తప్ప మూగజీవలా బాధపడుతూ ఉంటే మన బాధ ఏమిటో అవతలి వారికి తెలియదు. పట్టించుకునే వారు ఉండరు. నేడు తెలంగాణలో ఎన్నో సమస్యలు. అలాంటి వాటిని ఒక్కోదాని గురించి అవగాహన కల్పించే ప్రయత్నమే ఈ చర్చ. ఈ చర్చలో పాల్గొనడం ద్వారా భావజాలవ్యాప్తికి అవసరమైన సమాచారాన్ని పొందవచ్చు. ఎదుటివారితో వాదనల్లో నెగ్గవచ్చు. వారి ఆలోచనల్లో మార్పు తీసుకురావచ్చు. సరికొత్త సమాజాన్ని సృష్టించవచ్చు. అందుకు బాట వేసేదే టి.ఆర్.సి. 'చర్చ'.

టి.ఆర్.సి. చర్చ
TRC CHARCHA

**ప్రతి శనివారం సో|| 5 గం||ల 30 ని||లకు
ఒక్కో వారం.. ఒక్కో అంశం**

రండి! చర్చిద్దాం...

**"చంద్రం" 490, స్ట్రీట్ నం. 11,
హిమాయత్ నగర్, హైదరాబాద్ - 500 029.
ఫోన్: 9030626288 ఫ్యాక్స్: 040-27635644
E-mail: trchyd@gmail.com
website : www.trchyd.org**

సెమీ ఫైనల్లో కాంగ్రెస్ కు ఎదురుదెబ్బ

సెమీ ఫైనల్ గా భావిస్తున్న ఐదు రాష్ట్రాల ఎన్నికల్లో కాంగ్రెస్ ఘోరపరాజయం పాలైంది. మరోవైపు ఉత్తరాదిన బీజేపీ కొంత బలపడింది. ఢిల్లీలో ఆమ్ సాధించిన విజయం ప్రజాస్వామ్యానికి కొత్త ఊపిరిని అందించింది.

ఢిల్లీ, మధ్యప్రదేశ్, ఛత్తీస్ గఢ్, రాజస్థాన్... ఈ నాలుగు రాష్ట్రాల్లో ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికల్లో ఓటర్లు విలక్షణ తీర్పు ఇచ్చారు. రానున్న సార్వత్రిక ఎన్నికలకు సెమీ ఫైనల్ గా పార్టీలు భావించే ఈ ఎన్నికల్లో కేంద్రంలో మరోసారి పాగా వేస్తామని చెప్పుకుంటున్న కాంగ్రెస్ పార్టీకి గట్టి ఎదురుదెబ్బ తగిలింది. రానున్నది మోడీ ప్రభంజనమే అంటున్న బీజేపీ రెండు రాష్ట్రాల్లో పట్టునిలుపుకొని.. తన ఖాతాలో మరో రాష్ట్రాన్ని జమ చేసుకుంది. అతిసామాన్యంగా అవినీతిని ఊడ్చేస్తామంటూ ఢిల్లీ ఎన్నికల బరిలోకి దిగిన ఆమ్ ఆద్మీ పార్టీ 28 స్థానాల్లో విజయ కేతనం ఎగురవేసి.. మా విజయానికి ఇదే నాంది అంటోంది. దేశ రాజధానిలో పాగా వేసి జాయింట్ కిల్లర్ గా నిలిచింది.

రాజధాని ఢిల్లీ

దేశరాజధాని ఢిల్లీ ఓటర్లు నేతలరాత మార్చారు. ఇక్కడి మొత్తం 70 అసెంబ్లీ సీట్లకు ఎన్నికలు జరగగా, బీజేపీ 32 స్థానాలను దక్కించుకుంది. అరవింద్ క్రేజీవల్ ఏర్పాటు చేసిన ఆమ్ ఆద్మీ పార్టీ 28 స్థానాలతో సంచలన విజయాన్ని సాధించింది. ఈ పార్టీ దెబ్బకు మహామహాలే దిమ్మతిరిగి పోయారు. వరుసగా మూడుసార్లు ఢిల్లీ ముఖ్యమంత్రిగా పనిచేసిన షీలాదీక్షిత్ ను ఓడిస్తానని శపథం చేసి మరీ ఆమె నియోజకవర్గంలో పోటీ చేసిన 'ఆమ్ ఆద్మీ' అరవింద్ క్రేజీవల్ ఆమెను 25,864 ఓట్లతో ఓడించారు. ఏడాది కిందట అవినీతి నిర్మూలనే ప్రధాన లక్ష్యంగా ఏర్పాటైన ఆమ్ ఆద్మీ పార్టీ రెండు జాతీయ పార్టీలకు ముచ్చెమటలు పట్టించింది. ఆమె మంత్రివర్గంలోని నలుగురు మంత్రులు అడ్రస్ లేకుండా పోయారు. 2008 ఎన్నికల్లో 43 సీట్లతో విజయకేతనం ఎగురవేసిన కాంగ్రెస్ పార్టీ ఈ సారి కేవలం ఎనిమిది స్థానాలను దాటలేకపోయింది. బీజేపీలో ప్రముఖ నేతలు సైతం ఇంటిదారి పట్టాల్సి వచ్చింది.

అంతా అనూహ్యమే..

ఆమ్ ఆద్మీ పార్టీ ఏర్పాటు నుంచి చివరికి అరవింద్ క్రేజీవల్ ఢిల్లీ సీఎం సీటుపై కూర్చోవడం వరకు అన్ని అనూహ్య పరిణామాలే చోటు చేసుకున్నాయి. పార్టీ ఏర్పాటు చేయాలా వద్ద అంటూ సర్వే

చేయించి మరీ ఆమ్ ఆద్మీని తెరపైకి తీసుకొచ్చింది. ఎన్నికల కోసం ఢిల్లీలోని 70 నియోజకవర్గాలందంగా.. అక్కడి సమస్యల ఆధారంగా నియోజకవర్గానికి ఒకటి చొప్పున 70 మేనిఫెస్టోలు ప్రకటించింది. ప్రజలతో కలసిపోయి ప్రచారం చేయడంతో పాటు పక్కా వ్యూహంతో ముందడుగు వేసింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో ఎన్టీఆర్, అప్పటి అస్సాంలో ప్రఫుల్ల కమార్ మహంతాలు సాధించిన సంచలన విజయాల్లానే ఆమ్ ఆద్మీ పార్టీ కూడా ఢిల్లీలో చరిత్రను సృష్టించింది. ఫలితాలు వెలువడిన వెంటనే తమకున్న మెజారిటీ మేరకు ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయమని ప్రకటించినా.. చివరకు అరవింద్ క్రేజీవల్ ఢిల్లీ సీఎంగా ప్రమాణ స్వీకారం చేశారు. అయితే అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ అవినీతిని తన ప్రచారస్త్రంగా మార్చుకొని.. విజయాన్ని సాధించిన క్రేజీవల్ తిరిగి అదే పార్టీ మద్దతుతో ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేయడం.. అవినీతి పరుల్ని వదిలేది లేదని చెప్పుడం చూస్తే.. అరవింద్ ప్రభుత్వం ఢిల్లీ పీఠంపై ఎన్నాళ్లు ఉంటుందో అన్న అనుమానామూ సామాన్యులను పట్టి పీడిస్తోంది.

మళ్లీ కమలానికే పట్టం...

రానున్న రోజుల్లో గుజరాత్ సీఎం సరేంద్రమోడీ ఆధ్వర్యంలో దేశ యువనికపై కాషాయం జెండా ఎగురవేయాలని ఊవ్విళ్లూరుతున్న బీజేపీ మధ్యప్రదేశ్, ఛత్తీస్ గఢ్ ఎన్నికల్లో మరోసారి విజయం సాధించింది. ఇక్కడి మొత్తం 230 శాసనసభా స్థానాలకు ఎన్నికలు జరగగా, బీజేపీ 165 స్థానాలు సాధించింది. 2008 అధికారాన్ని సాధించిన బీజేపీ నాటి ఎన్నికల్లో 143 స్థానాలు సాధించగా, ఈ సారి 22 సీట్లు ఎక్కువ గెలుచుకుంది. ఇక్కడ కాంగ్రెస్ 58 స్థానాలు సాధించింది. 2008లో ఈ పార్టీకి 71 సీట్లు ఉండగా, ఇప్పుడు మరో 13 సీట్లు తగ్గాయి. బీజేపీ ముఖ్యమంత్రి శివరాజ్ సింగ్ చౌహాన్ ఇక్కడ హ్యూటీక్ సాధించారు. దేశమంతా సరేంద్రమోడీ ప్రభంజనం వీస్తోందని బీజేపీ చెప్పుకుంటున్న మధ్యప్రదేశ్ విజయం మాత్రం చౌహాన్ ప్రతిభేనని ఆ పార్టీ కూడా ఒప్పుకోకతప్పని పరిస్థితి. హిందూత్వ నినాదం కన్నా.. సుపరిపాలన, అభివృద్ధికి పెద్దపీట వేసి ప్రజల మనస్సు గెలిచారు చౌహాన్. ఇక్కడ బీజేపీ సీట్లు పెంచుకోని పట్టుసాధించినా.. ఆ పార్టీకి చెందిన పది

మంది మంత్రులు చిత్తుగా ఓడిపోయారు. ఇక్కడ మూడుసార్లు పార్టీని విజయపథంలో నడిపించిన చౌహాన్ బీజేపీలో గుజరాత్ ముఖ్యమంత్రి మోడీ రికార్డును సమం చేశారు.

ఫ్రాన్స్ విషయానికి వస్తే మొత్తం 90 స్థానాల్లో బీజేపీ 49 స్థానాల్లో విజయం సాధించింది. 2008లో ఈ పార్టీకి 50 స్థానాలుండగా, ఒక స్థానం తగ్గినా.. రాష్ట్రంపై పట్టునుమాత్రం నిలుపుకోగలిగింది. ఇక్కడ కాంగ్రెస్ పార్టీ గతంలో కంటే ఒక స్థానాన్ని పెంచుకొని 39 స్థానాల్లో విజయం సాధించినా.. ప్రతిపక్ష స్థానమే దక్కింది. బీజేపీ ఇక్కడ రాష్ట్రాన్ని నిలబెట్టుకున్నా.. కంచుకోటలాంటి బస్తర్ నియోజకవర్గాన్ని మాత్రం కాంగ్రెస్ కు ఇచ్చేసింది. ఇక్కడ రమణసింగ్ పార్టీని విజయపథంలో నడిపించారు. ఫ్రాన్స్ లో కాంగ్రెస్ సీనియర్ నేతలను ముఖ్యమంత్రి హతమార్చిన నేపథ్యంలో పార్టీపై సానుభూతి పవనాలు పనిచేస్తాయని భావించినా.. ఒక్క బస్తర్ ప్రాంతం మినహా మిగిలిన చోట్ల ఆ ప్రభావం కనిపించలేదు. ఇక్కడ రమణసింగ్ మూడోసారి ముఖ్యమంత్రి పీఠాన్ని అధిరోపించారు.

కమలానికి అదనపు బలం..

రాజస్థాన్ విజయం భారతీయ జనతా పార్టీకి అదనపు బలం.. ఇక్కడ కాంగ్రెస్ పార్టీని మట్టి కరిపించి.. విజయాన్ని సాధించింది. మోడీ ప్రభావం ఇక్కడ కనిపించిందని చెప్పక తప్పని పరిస్థితి. మొత్తం 199 స్థానాలకు ఎన్నికలు జరగగా, బీజేపీ 162 సీట్లలో విజయకేతనం ఎగురవేసింది. అప్పటి వరకు అధికారంలో ఉన్న కాంగ్రెస్ పార్టీ 21 సీట్లకే పరిమితమైంది. 19 మంత్రుల్లో ముగ్గురు మాత్రం విజయతీరానికి చేరగలిగారు. కాంగ్రెస్ ముఖ్యమంత్రిగా పని చేసిన గెహ్లాట్ కు వ్యక్తిగత ప్రతిష్ట ఉన్నప్పటికీ మంత్రులు, ఎమ్మెల్యే పనితీరుపై ప్రజలకున్న ఆసంతృప్తిని ఎన్నికల వేళ చూపించారు. గెహ్లాట్ సొంత జిల్లా జోధ్ పూర్ లోని 10 స్థానాల్లో 9 స్థానాలు బీజేపీకి దక్కాయి. గెహ్లాట్ ఒక్కరే ఈ జిల్లాలో గెలిచారు. బీజేపీ సీఎం అభ్యర్థి వసుంధర రాజే ఐదేళ్ల క్రితం పార్టీ ఓటమిని జీర్ణించుకొని.. దెబ్బతిన్న పులిలా ఈ ఎన్నికల్లో కసితో విజయం కోసం పనిచేశారు.

కాంగ్రెస్ కు చేదు అనుభవం...

ఎంతో చరిత్ర కలిగిన కాంగ్రెస్ పార్టీకి 2014 ఎన్నికలు కీలకం.. ఈ ఎన్నికల్లో ఎలాగైనా విజయం సాధించి, రాహుల్ గాంధీని ప్రధాని పీఠంపై కూర్చోబెట్టాలని కాంగ్రెస్ కందువాలు కలలు కంటున్నాయి. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో జరిగిన నాలుగు రాష్ట్రాల ఎన్నికల్లో పార్టీ ఏ మాత్రం సత్తా చాటలేకపోయింది. అంతేకాకుండా తన 'చేతి'లోని రెండు రాష్ట్రాల్లో ఒకదానిని ఆమ్ ఆద్మీకి.. మరొకటి ప్రధాన పీఠంపై కన్నెసిన బీజేపీ ఇచ్చేసింది. ఈ ఎన్నికల ఫలితాలే రానున్న సార్వత్రిక ఎన్నికల్లోనూ పునరావృతం కాకున్నా.. అధికారంలో ఉన్న పార్టీకి నాలుగు చోట్లా ఘోర పరాభవం ఎదురకావడం మాత్రం పార్టీ పెద్దలు ఆలోచించాల్సిన అవసరాన్ని గుర్తించాల్సిందే..

రానున్న ఎన్నికల్లో రాహుల్ ను ప్రధాని పీఠంపై కూర్చోబెట్టాలని పార్టీ అధినేత్రి సోనియా ఆలోచన. ఈ ఎన్నికల్లో ఆయన విస్తృతంగా ప్రచారం చేసినా.. బ్యాలెట్ బాక్సులపై ప్రభావం చూపలేదు. రానున్న ఎన్నికలను ఎదుర్కొనేందుకు బీజేపీ ఎప్పటి నుంచో సిద్ధంగా ఉంది. ప్రధాని అభ్యర్థిగా మోడీని తెరపైకి తీసుకొచ్చిన నాటి నుంచి ఆయన దేశవ్యాప్తంగా పర్యటిస్తున్నారు. కమలశ్రేణులయితే.. దేశమంతా మోడీ ప్రభంజనం వీస్తోందని.. ప్రజలు అప్పుడే ఆయనను ప్రధానిగా అంగీకరించారని బాకా ఊదుతోంది.

ఆమ్ ఆద్మీ రూపంలో కూడా మరో ప్రమాదం ముంచుకొస్తోంది. ఇప్పటికైతే కాంగ్రెస్ మద్దతుతో ఢిల్లీ పీఠంపై కూర్చున్న.. అక్కడ పార్టీ సాధించిన విజయం చిన్నదేమీ కాదు. ఇదే నేపథ్యంలో రానున్న ఎన్నికల్లో పార్లమెంటుకూ పోటీ చేస్తామని ఆ పార్టీ నేతలు చెబుతున్నారు. రాష్ట్రాల్లోనూ మెల్లిమెల్లిగా ఆ పార్టీ సందడి మొదలైంది. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో రానున్న సార్వత్రిక ఎన్నికల రాజకీయం రసవత్తరంగా మారే అవకాశముందని భావిస్తున్నారు.

ధిల్లీ పార్టీ	మొత్తం సీట్లు 70 గెలిచిన స్థానాలు
బీజేపీ	32
ఆమ్ ఆద్మీ	28
కాంగ్రెస్	08
ఇతరులు	02
మధ్యప్రదేశ్	మొత్తం సీట్లు 230
పార్టీ	గెలిచిన స్థానాలు
బీజేపీ	165
కాంగ్రెస్	58
ఇతరులు	07
రాజస్థాన్	మొత్తం సీట్లు 200
బీజేపీ	162
కాంగ్రెస్	21
ఇతరులు	16
ఫ్రాన్స్ గడ్	మొత్తం సీట్లు 90
బీజేపీ	49
కాంగ్రెస్	39
ఇతరులు	02

లోక్ పాల్ కు ఆమోదం

అవినీతిపై ఉక్కుపాదం మోపడానికి ఉద్దేశించిన చారిత్రక లోక్ పాల్ బిల్లుకు పార్లమెంట్ ఆమోదం లభించింది. తొలుత దీనిని రాజ్యసభ, తరువాత లోక్ సభ ఆమోదించాయి.

లోక్ పాల్ స్వరూపం

- కేంద్రస్థాయిలో లోక్ పాల్, రాష్ట్రస్థాయిలో లోకాయుక్త ఏర్పాటువుతాయి. రాష్ట్రాలు ఏదాదిలోగా తప్పనిసరిగా లోకాయుక్తను ఏర్పాటు చేయాలి.
- లోక్ పాల్ కు చైర్మన్, గరిష్టంగా 8 మంది సభ్యులు ఉంటారు.
- ప్రధాని, లోక్ సభ స్పీకర్, లోక్ సభలో ప్రతిపక్ష నేత, సుప్రీం ప్రధాన న్యాయమూర్తి, రాష్ట్రపతి నామినేట్ చేసే ప్రముఖ న్యాయనిపుణుడితో కూడిన సెలక్షన్ కమిటీ లోక్ పాల్ చైర్మన్, సభ్యులను ఎంపిక చేస్తుంది.
- ప్రధానితో పాటు మంత్రులు, ప్రస్తుత, మాజీ చట్టసభ్యులు, అన్ని కేటగిరిలకు చెందిన ప్రభుత్వ ఉద్యోగులు లోక్ పాల్ పరిధిలోకి వస్తారు. కొన్న అంశాల్లో ప్రధానిపై వచ్చే ఫిర్యాదుల పరిశీలకు ప్రత్యేక ప్రక్రియ ఉంటుంది. ప్రధానిపై విచారణకు లోక్ పాల్ సభ్యుల్లో మూడింట రెండొంతుల మంది ఆమోదం అవసరం.
- ధార్మిక సంస్థలు, మతపరమైన, సేవా కార్యక్రమాలు చేపట్టే సంస్థలు మినహా విదేశాల నుంచి, కేంద్రప్రభుత్వం నుంచి నిర్దేశిత పరిమితిని మించి విరాళాలు పొందే సంస్థలు, ట్రస్టులు, సంఘాలు లోక్ పాల్ కిందికే వస్తాయి.
- అవసరాన్ని బట్టి లోక్ పాల్ ప్రత్యేకంగా దర్యాప్తు జరిపించి, ప్రత్యేక కోర్టుల్లో విచారణ కూడా చేపట్టవచ్చు.
- సీబీఐకి స్వేచ్ఛ ఉండేలా దాని దర్యాప్తు విభాగానికి ప్రత్యేక డైరెక్టర్ ఉంటారు. దర్యాప్తు అధికారుల బదిలీకి లోక్ పాల్ అనుమతి అవసరం. సీబీఐకి లోక్ పాల్ అప్పగించిన కేసులపై పూర్తి అధికారం లోక్ పాల్ కే ఉంటుంది.
- అభియోగాలు ఎదుర్కొంటున్న ప్రభుత్వ ఉద్యోగి వాంగ్మూలం తీసుకున్న తర్వాతే లోక్ పాల్ నిర్ణయం తీసుకుంటుంది. ఆరు నెలల్లో దర్యాప్తు, 60 రోజుల్లో విచారణ పూర్తి కావాలి. క్రిమినల్ చర్యలు, అవినీతి కేసుల్లో పదేళ్ల వరకు జైలు శిక్ష విధించవచ్చు.
- విచారణ పెండింగ్ లో ఉన్నప్పటికీ అక్రమాస్తులను లోక్ పాల్ స్వాధీనం చేసుకోవచ్చు.
- లోక్ పాల్ కు తప్పుడు ఫిర్యాదు చేస్తే ఏదాది వరకు జైలు శిక్షతో పాటు లక్ష రూపాయల వరకు జరిమానా విధిస్తారు.
- దీని సభ్యులు ఏ రాజకీయ పార్టీతోనూ అనుబంధాన్ని కలిగి ఉండరాదు.

తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్

తెలంగాణ ప్రజల చరిత్రను, సంస్కృతిని, జీవన విధానాన్ని మరియు మానవుడు, జీవరాశులు, ప్రాంత సంపద, జీవన విధానం జీవన వైరుధ్యాలు, జీవన విధానంలో ముఖ్యంగా సంస్కృతి, ఇక్కడి కళలు, వృత్తులు, వాటికి సంబంధించిన పరికరాలు, ఉపకరణాల సమాచారాన్ని నేటి తరానికి (ప్రింట్ మరియు ఆడియో, వీడియో ద్వారా) అందించే ప్రయత్నం చేస్తుంది.

ఈ ప్రయత్నంలో భాగంగా మొదట ఒక లైబ్రరీని ఏర్పాటు చేసుకుంది.

తెలంగాణ ఉద్యమంలోని వివిధ సంఘటనలను, అంశాలను సంకలనాలుగా ప్రచురించింది. (1) ప్రజల్ని విస్మరించిన శ్రీ కృష్ణ నివేదిక (2) 8వ అధ్యాయంలో ఏముంది? (3) అణచివేత ఉరఫ్ '177' జీవీ (4) తెలంగాణ జీవనది ప్రా. జయశంకర్ (5) సీమాంధ్ర రాజకీయ నాయకుల కుట్ర ఉరఫ్ 14-ఎఫ్ (6) తెలంగాణ సాధనకై మిలియన్ మార్చ్-2011 మొదలగు అంశాలను ప్రచురిస్తున్న సమయంలో ఈ సంకలనాలకు "నెగడు" (తెలంగాణ ఉద్యమ సంకలనం) అనే శీర్షిక పేరు పెట్టడం జరిగింది. నెగడు-7 : తెలంగాణ సాధనకై సకల జనుల సమ్మె-1 నెగడు-8 : తెలంగాణ సాధనకై సకల జనుల సమ్మె-2 నెగడు-9 : మానవ ప్రకృతి విధ్వంసం- పోలవరం. నెగడు- 10' తెలంగాణ ఉద్యమంలో ఆత్మబలిదానాలు, నెగడు -11 : బలిదానాలు వద్దు...బతికి సాధిద్దాం అనేవి వీటిలో ఉన్నాయి.

వీటితో పాటు ప్రజల కోసం, నిస్వార్థంగా పని చేసిన మహోన్నత వ్యక్తిత్వం కలిగిన వ్యక్తుల పై సంకలనాలను టిఆర్ఎస్ తీసుకువస్తున్నది. ఈ సంకలనానికి 'మనిషి' అనే పేరును పెట్టాం.

ఈ ప్రయత్నంలో (1) మనిషి-1: జానపద "గోపు"రం- డా. గోవులింగా రెడ్డి (2) మనిషి-2: హక్కుల గొంతుక ప్రా. బుర్రా రాములు (3) మనిషి-3: ప్రజల మనిషి కె.జి. కన్నబిరాన్ (4) మనిషి -4 తెలంగాణ కళాత్మ హృదయం డాక్టర్. కాపు రాజయ్య, (5) మనిషి -5 కళామూర్తి కొండపల్లి శేషగిరి రావు మొదలగు సంకలనాలను ప్రచురించింది. త్వరలో ప్రముఖ సాహితీవేత్త సామల సదాశివ, ఎస్.ఆర్ శంకరనాథుల పైన సంకలనాలను ప్రచురించే ప్రయత్నంలో టిఆర్ఎస్ ఉంది.

ఇంతేగాక తెలంగాణలోని ఉద్యమ నేపథ్యం, వనరులకు సంబంధించిన వివిధ అంశాలపైన ప్రతి శనివారం సాయంత్రం (గత 100 వారాలుగా) చర్చను కొనసాగిస్తుంది. ఈ చర్చలను ప్రింట్ మరియు ఆడియో, వీడియో ద్వారా అందించే ప్రయత్నంలో ఉంది.

మనవి:
తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ను మన సమాజానికి ఉపయుక్త మయ్యే అధ్యయన కేంద్రంగా తీర్చిదిద్దాలన్నది మా సంకల్పం. అందుకు గాను, తెలంగాణకు సంబంధించి మీ వద్ద ఉండే లేదా మీరు వెలువరించే కరపత్రం, పుస్తకం, ఆడియో /వీడియో సీడీలు లాంటివి ఒకటి లేదా రెండు ప్రతులు టిఆర్ఎస్ కి అందించాల్సిందిగా కోరుతున్నాం.

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029. Fax: 040-27635644
Mobile: 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com
website : www.deccanland.com

లైట్స్! కెమెరా!

రియాక్షన్!

‘బ్యాట్’ మాన్

- సతీష్ చందర్

సీన్ 1: సీమాంధ్ర జూదూ చక్రవర్తి ‘కి.కు’ గా పిలవబడే కిరణ్ కుమార్ మేజిక్ చూడటానికి హైదరాబాద్ శివార్లలో రైల్వేట్రాక్స్ వచ్చిన జనం. ‘తెలంగాణ ఎక్స్‌ప్రెస్‌ను ఆపేస్తాం చూడండి’ అనే పెద్ద బ్యానర్. షామియానా కింద వేదిక. ప్రజలు తిలకించేందుకు, పలుచోట్ల పెద్ద పెద్ద స్ట్రీన్లు చుట్టూ లాడ్ స్పీకర్లు. ఈ దృశ్యాన్ని ‘రైవ్’లో ఇవ్వటానికి మొహరించిన టీవీ క్రూలు.

(స్కీన్ మీదకు మూడు రంగుల జెండాను భుజాన వేసుకుని జీన్సు డ్రస్సులో జగడపాటి భోజగోపాల్ వచ్చాడు. వెంటనే బ్యాక్ గ్రౌండ్‌లో ‘సమైక్యాంధ్ర’ గీతం వస్తోంది: ‘లాంకో కొండలకూ మల్లెపూదండా... కావూరి హిల్సుకూ మంగళారతులూ..’)

జగడపాటి: (చెట్టుకొకరు, పుట్టకొకరుగా నిలుచున్న జనాన్ని చూసి) నా ‘సమైక్య’ జనులారా? దేశానికి జెండా ఇచ్చిన పింగళి వెంకయ్యగారికీ, రాష్ట్రానికి జెండా ఇస్తున్న నాకూ తేడా ఒక్కటే. ఆయన ఖద్దరు తొడిగాడు. నేను జీన్స్ వేశాను. ఎందుకిలా వేశానూ- అని మీకు అనుమానం రావచ్చు. సీమాంధ్రలో పుట్టిన ఆయన ‘జీన్సు’ మనందరిలోనూ వున్నాయని చెప్పటానికే వేశాను. ఆయన మూడు రంగులు కలిపి కుడితే జాతీయ జెండా అయింది. నేను కూడా మూడు ప్రాంతాలను అతుకు పెట్టాను. రంగులవే. పచ్చగా వుండేది ఆంధ్ర. పంటలు లేక తెల్ల బోయింది తెలంగాణ. ఒకప్పుడు ఒక వెలుగు వెలిగి, వెలిసిన పోయిన కాషాయం సీమ.

(ఈ లోగా పెద్ద రైలు కూత. జనం బిత్తరపోయి చూస్తున్నారు.)

జగడపాటి: (పెద్దగా అరుస్తూ) ఆ వస్తున్నదే తెలంగాణ ఎక్స్‌ప్రెస్. ఏం కంగారు పడకండి. మన ప్రియతమ ముఖ్యమంత్రి కిరణ్‌కుమార్ దాన్ని ఆపే పనిలో వున్నారు. ఆయన ఫెలిన్ తుపానునే ఆపగలిగేటంత బలశాలి. ఇప్పుడు చూడండి. ఈ బండి ఎలా ఆగుతుందో..!

సీన్ 2: పట్టాల మీద తెలంగాణ ఎక్స్‌ప్రెస్‌కు ఎదురుగా ఎర్రచొక్కా తొడుక్కుని, తెల్ల అక్షరాలతో ‘ఆర్థికిల్ 371 డి’ అని రాసి వున్న ఎర్రజెండాను పట్టుకుని పరుగెత్తుకుంటూ వస్తున్నాడు.

కిరణ్ కుమార్: ఆపండి...! (పెద్ద అరుపు)

రైలు ఆగలేదు. అంతే స్కీడుగా వెళ్ళిపోయింది. కిరణ్ ఏమయినట్టు? అందరూ ఆందోళన గా వెతికారు. పట్టాలు మీద చూశారు. కిరణ్ జాడలేదు. ‘జెండా’ జగడపాటి చేతిలో లాడ్ స్పీకర్ పట్టుకునే వున్నాడు.

జగడపాటి: ఎక్స్‌ప్రెస్ కదా! ఇక్కడ బ్రేకు వేస్తే, రెండు కిలో మీటర్ల దూరంలో వెళ్ళి ఆగుతుంది. మనం రెండు కిలో మీటర్లు పట్టాల మీద పాద యాత్ర చేసి రైలునూ, రైలుతో పాటు వెళ్ళిన మన ప్రియతమ నేత కిరణ్ కుమార్‌నీ చూసి వద్దాం. కిరణ్ మాటకు కట్టుబడే మనిషి. ఆయన మనల్ని గాలిలో వుంచడు.

(శూన్యంలోనుంచి మూలుగు లాంటి స్వరం: ‘గాలిలో మీరు కాదు, నేను ఉన్నాను’. అందరూ ఉలిక్కి పడ్డారు.)

జగడపాటి: (ఆ స్వరం ఆలకించి) విన్నారా? ఆ స్వరం మన ప్రియతమ నేతదే. ఆయన ‘ఫెలిన్ మ్యాన్’. అర్థం కాలేదా? సూపర్ మ్యాన్, స్పైడర్ మ్యాన్ లాగా ఈయన ‘ఫెలిన్ మ్యాన్’ అంటే తెలుగులో ఏమంటారు..? (కాస్సేపు తడుముకుని) ఆ..ఆ.. ‘గాలి మనిషి’. గాలిలో వుండి వుంటారు.

కిరణ్: (పైనుంచే.) గాలిలో కాదయ్యా! నీ నెత్తి మీద వున్నాను. (జగడపాటితో పాటు అందరూ పైకి చూశారు. కిరణ్ చెట్టుకొమ్మకి తలకిందులుగా వేలాడుతున్నారు. ‘ఆర్థికిల్ 371 డి’ అని రాసివున్న ఎర్రజెండా పేలికలయి కొమ్మలకు వేలాడుతోంది.)

జగడపాటి: (పైకి చూసి, ఆనందంతో చప్పట్లు కొట్టాడు. జనం వైపు చూసి..) ఏమిటలా చూస్తారు? కొట్టండి చప్పట్లు. సార్‌ని ఇంతవరకూ మనం ‘ఫెలిన్ మ్యాన్’ అనుకున్నాం. ఇప్పుడు ‘బ్యాట్ మ్యాన్’ కూడా అయ్యాడు.

అంటే, బ్యాట్ పట్టి చివరి బంతి కొట్టే 'బ్యాట్ మాన్' కాదు. గబ్బిలంలా వేళ్ళాడే 'బ్యాట్ మ్యాన్. ఇంగ్లీషులో 'బ్యాట్' అంటే గబ్బిలమని అర్థం వుంది లెండి. ఒక మనిషి 'బ్యాట్ మ్యాన్' కావాలంటే తపస్సు చేయాలి. నేల మీద నడిచే మనిషి ఉన్నట్టుండి 'యూ టర్న్' కొడితే 'బ్యాట్ మాన్' అవుతాడు. దీనిని 'సమైక్యా'సనం- అని కూడా అంటారు. ఈ విద్యను జెల్లోవుండగా జగన్ మోహన్ రెడ్డి, రోడ్ల మీద వుండగా చంద్రబాబు మాత్రమే సాధించారు. కానీ ఇప్పుడు ప్రియతమ నేత కూడా అతివేగంగా సాధించి వాళ్ళు రికార్డులు బద్దలు కొట్టారు.

(జనం చప్పట్లు కొట్టారు. ఏం చెయ్యాలో తోచకో, మరో మార్గం లేకో తెలీదు.)

కిరణ్: (పైనుంచి) మీ చపట్లు పాడుగానూ, దుప్పట్లు వుంటే తెచ్చి పట్టుకోండయ్యా. ముందు నేను దూకుతాను.

(అప్పటికప్పుడు దుప్పట్లు తెచ్చి పట్టుకున్నారు. ఆయన దూకేశాడు. ఆయన్ని జాగ్రత్తగా షామియానా కింద నున్న వేదిక మీదకు తీసుకు వెళ్ళి, మైకు ఇచ్చారు.)

కిరణ్: ఎవరయ్యా, నాకు అబద్ధం చెప్పింది? సరిగ్గా ఈ టైమ్ కే తెలంగాణ ఎక్స్ ప్రెస్ వస్తుందని ఎవరు చెప్పారు?

జగడపాటి: ఎవరు చెప్పడేమిటి సార్! టైమ్ కే వచ్చింది కదా? మీరు టైమ్ కే ఎదురు పరుగెత్తారు? అయినా ఇప్పుడేమయింది సార్! మీరు 'గాలి మనిషి' లా ఎగరి ఇంజన్లో దూరి భ్రేకు వేయించారు కదా! అది రెండు కిలోమీటర్లు వెళ్ళి పోతుంది కదా!?

కిరణ్: నా చెవిలో వున్న పెట్టకు జగడపాటి! నాకు ఎదురొచ్చింది తుపాను., రైలు కాదు. రెంటికీ మాత్రం తేడా తెలియ దనుకుంటున్నావా?

జగడపాటి: అయ్యా! మీకెలా చెప్పాలి. వచ్చింది రైలే. తెలంగాణ ఎక్స్ ప్రెస్ సే. తుపాను కాదు. ఫెలిన్ అసలే కాదు. కానీ అంతే వేగంతో వచ్చింది.

కిరణ్: ఓహో! ఆ స్పీడుకా.. నేను ఎగరి ఈ చెట్టు మీద పడి 'యూ టర్న్' కొట్టింది'

జగడపాటి: మైకు... మెకు.. మైకు.. నిజాలుమైకు ఆపి చెప్పండి. (చెవిదగ్గర చెప్పాడు. కానీ, ఆ మాటలు కూడా జనానికి వినపడిపోయాయి.)

కిరణ్: (గొంతు సరిచేసుకుని) ఏమయినా సరే! ఈ ఎక్స్ ప్రెస్ ను ఆపి తీరతాను. చివరి బంతి ఇంకా నా చేతిలోనే వుంది.

చందాదారులుగా చేరండి!

చందాదారులను చేర్పించండి!!

మీ సహకారం మాకెంతో ముఖ్యం!

ఒక మాసపత్రికను తీసుకురావడం ఎంత కష్టమో అందరికీ తెలిసిందే. ఈ నేపథ్యంలో వనరుల తక్కువే అయినప్పటికీ, ఒక మహత్తర సంకల్పంతో ఆరంభమైన దక్కన్ ల్యాండ్ ను కాపాడుకో వాల్సిన బాధ్యత మనందరిపై ఉంది. అందుకే మీ అమూల్య సహకారాన్ని మేము కోరుతున్నాం.

పత్రికకు అధిక సంఖ్యలో చందాదారులను చేర్పించడం ద్వారా, వాణిజ్య ప్రకటనలు అందించడం ద్వారా మీరు మీ సహకారాన్ని అందించవచ్చు. ముఖ్యంగా సమాజాన్ని చైతన్యపంతులను చేయగల శక్తిసామర్థ్యాలున్న మేధావి, ఉపాధ్యాయ, అధ్యాపక, ఉద్యోగవర్గాలకు చెందిన వారు ఈ బాధ్యతను స్వీకరించాల్సిందిగా కోరుతున్నాం.

పత్రిక ప్రతీ పాఠకుడు మరో పది మందిని చందాదారుల రూపంలో పాఠకులుగా మార్చేందుకు ప్రయత్నించాలి.

- వార్షిక చందా (రూ. 150) రూపంలో దక్కన్ ల్యాండ్ ను మీకు తెలిసిన వారికి బహుమతిగా ఇవ్వవచ్చు.
- ఉద్యోగసంఘాల వారు తమ సభ్యుల కోసం ఏకమొత్తంగా నిర్దిష్ట సంఖ్యలో వార్షిక చందాలను చెల్లించవచ్చు.
- చందాలను దక్కన్ ల్యాండ్ పేరిట డి.డి. లేదా చెక్కు యం.ఓ. రూపంలో పంపించవచ్చు.

మా చిరునామా:

DECCAN LAND

"CHANDRAM" 490, St.No. 11,
Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Mobile: 9030626288

జగడపాటి: సార్! మీ చేతిలో వున్నది బ్యాట్ కాదు, మైకు. (మెల్లగా చెప్పబోయాడు)

కిరణ్: రెంటికీ పెద్ద తేడాలేదులే. రెండూ కొట్టేవే. బ్యాట్ బంతిని కొడుతుంది. మైక్ గ్యాస్ కొడుతుంది.

జగడపాటి: ఇంతకీ మనం కొట్టేదీ...!?'
'గ్యాస్!' ఈ మాట అన్నది అక్కడికి వచ్చిన జనం!!

నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీపై కుట్ర

రూ. కోట్లు విలువ చేసే నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీని కారుచౌకగా కొట్టేసే కుట్ర జరుగుతోంది. ఈ కుట్రను ఎండగడుతూ జరుగుతున్న పోరాటాన్ని వివరిస్తున్నారు హైకోర్టు న్యాయవాది చిక్కుడు ప్రభాకర్

1937 సంవత్సరంలో నిజాం పాలనలో స్థాపించబడిన నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ నిజామాబాద్ జిల్లా బో ధన్, కరీంనగర్ జిల్లా మెట్పల్లి, మెదక్ జిల్లా జహీరాబాద్, నల్గొండ జిల్లా మిర్యాలగూడలలోకి విస్తరించి లక్షలాది చెరకు రైతాంగాన్ని ఆదుకోవడంతో పాటు దాదాపు నాలుగు వేల కార్మికులకు ప్రత్యక్ష ఉపాధి, వేలాది చిన్నతరహా వ్యాపారస్తులకు పరోక్ష ఉపాధి కల్పించింది. 1956 సంవత్సరం కంటే ముందు 'ఆసియా ప్రైడ్'గా వెలుగొందిన నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ సీమాంధ్రుల పాలనలో అంచెలంచెలుగా కుచించుకుపోయి 2000 సంవత్సరంలో దాదాపు 800 కోట్ల ఆస్తి కలిగిన ఈ ఫ్యాక్టరీ కేవలం రూ. 67 కోట్లకు 51 శాతం సీమాంధ్రకు చెందిన డెల్టా పేపర్ మిల్స్ కు చంద్రబాబు ప్రభుత్వం కట్టబెట్టింది. రైతాంగం నిరసన తెలుపుతున్నా, కార్మికులు ఈ ఒప్పందానికి అడ్డుపడినా చంద్రబాబు నాయకత్వంలోని నిరంకుశ ప్రభుత్వం ప్రజల ప్రయోజనాలు విస్మరించి ప్రభుత్వ రంగ సంస్థను ప్రైవేటు వారికి కట్టబెట్టడం ద్వారా ప్రభుత్వ సంపద కారు చౌకగా డెల్టా పేపర్ మిల్స్ కు ఈ ఆస్తి దక్కింది. రూ. 67 కోట్లలో కేవలం రూ. 10 కోట్లు మాత్రమే ప్రభుత్వానికి చెల్లించి గత 13 సంవత్సరాలుగా సంస్థకు చెందిన రూ. 30 కోట్ల స్ట్రామ్ ను అమ్ముకొని వేలాది మంది రైతుల పట్టాదార్ పాస్ పుస్తకాలను బ్యాంకులో తాకట్టు పెట్టి రూ. వేలాది కోట్ల రుణం తీసుకున్న డెల్టా పేపర్ మిల్లు 100 శాతం నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీని దక్కించుకునేందుకు నాటి నుండి కుట్ర పన్నుతున్నది. వై. ఎస్. రాజశేఖర రెడ్డి ప్రభుత్వ సమయంలో ఈ ఒప్పందాన్ని రద్దు చేసేందుకు హౌజ్ కమిటీ వేయగా, నాటి మంత్రి అయిన జువ్వాడి రత్నాకరరావు నాయకత్వంలో హౌజ్ కమిటీ నివేదిక 2006లో రాష్ట్ర శాసనసభకు సమర్పించగా, 2007లో హౌజ్ కమిటీ సిఫారసులను అమలు చేయాలని నిజాం షుగర్స్ పరిరక్షణ కమిటీ 2007లో రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానంలో ప్రజా ప్రయోజన వ్యాజ్యం దాఖలు చేయగా, 2008లో ప్రభుత్వం 6 వారాల్లో అమలు చేస్తామని రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానానికి హామీ ఇవ్వగా, ఆ వ్యాజ్యం మూసివేయడమైంది. నాలుగు సంవత్సరాలైనా శాసనసభా కమిటీ సిఫారసులను అమలు చేయకపోవడం వల్ల మళ్ళీ 2012లో ప్రజా ప్రయోజన వ్యాజ్యం దాఖలు చేయగా, కేవలం నాలుగు వారాల్లో అమలు చేస్తామని ఇచ్చిన ప్రభుత్వ హామీ గాలిలో కలువగా, రాష్ట్ర ప్రభుత్వంపై కోర్టు ధిక్కరణ కేసు నమోదు చేయడం జరిగింది. నాటి ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి మిన్నీ మాథ్యూస్ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానానికి హాజరవ్వాలని ఉండగా, శాసన సభ సమావేశాలు జరుగు

తున్న సమయంలో హాజరు కాలేనని మరో ప్రభుత్వ కార్యదర్శి అయిన శ్రీమతి చిత్రా రామచంద్రన్ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానానికి హాజరై నాలుగు వారాల్లో శాసన సభ కమిటీ సిఫారసులను అమలు చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు. కానీ ఆరు నెలలైనా అమలు చేయకపోగా, ఇటీవల జరిగిన మంత్రివర్గ సమావేశంలో మరో మంత్రివర్గ ఉపసంఘాన్ని ఏర్పాటు చేస్తూ నిర్ణయం తీసుకున్నారు. అందుకు ఒక ప్రభుత్వ ఉత్తర్వును కూడా విడుదల చేశారు. ఈ మంత్రివర్గ ఉపసంఘం ఆయా జిల్లా కలెక్టర్లకు రైతాంగం నుంచి అభిప్రాయాలు సేకరించాలని నిర్ణయం తీసుకున్నట్లు ఇటీవలే వెలుగులోకి వచ్చింది.

ఈ నిర్ణయం వెనుక పెద్ద కుట్ర దాగి ఉంది. ఇప్పటికే తెలంగాణ అస్తులను సకలం అమ్ముతూ ఈ అమ్ముకాలను కూడా సీమంధ్ర భూస్వామ్య పెట్టుబడిదారులకు కారుచౌకగా కేటాయిస్తూ, త్వరత్వరగా నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నారు. ఈ నిర్ణయాల వెనుక అతిపెద్ద కుంభ కోణాలు దాగి ఉన్నాయి. ప్రతి దినానికి 2,500 మెట్రిక్ టన్నులు మెదక్ లో, 2000 మెట్రిక్ టన్నులు మెట్పల్లిలో, 3,500 మెట్రిక్ టన్నులు బోధన్ లో చెరకును గానుగ పడుతుండగా, ఈ గానుగ ద్వారా 20 మెగావాట్ల విద్యుత్ ఉత్పత్తి యూనిట్, 1,65,000 లీటర్ల రెక్టిఫైడ్ స్పిరిట్ ఉత్పత్తి అవుతూ రూ. వందలాది కోట్ల ఆస్తులు కలిగిన ఈ ఫ్యాక్టరీలో మిగతా 49 శాతం కూడా డెల్టా పేపర్ మిల్స్ కే కట్ట బెట్టేందుకే ఈ తతంగమంతా నడుస్తున్నది. ఇందులో ఓ ముఖ్య నేత కుటుంబం, ఒక మంత్రి, ఈ రంగానికి సంబంధించిన ఉన్నతాధి కారుల హస్తం ఉన్నట్లు ఆరోపణలున్నాయి. రాష్ట్రం విడిపోతున్న సందర్భంలో ఇంతపెద్ద, ప్రజల రక్షమాంసాలతో నిర్మించబడిన ఆస్తిని డెల్టా పేపర్ మిల్స్ కు కట్టబెట్టేందుకు ప్రయత్నాలు ముమ్మరంగా జరుగుతున్నాయి. ఓ పెద్ద లాభీ ఈ ఆస్తిని డెల్టా పేపర్ మిల్స్ కు కట్టబెట్టేందుకు ప్రభుత్వం మీద వత్తిడి తెస్తోంది. ఇందులో వారి ప్రయోజనాలు కూడా దాగి ఉన్నాయి. సీమాంధ్ర భూస్వామ్య పెట్టుబడిదారుల సొంత ప్రయోజనాల కొరకు తెలంగాణ ప్రజల వారసత్వ సంపదను తెగనమ్మేందుకు మరింత బరితెగించి తీసుకుంటున్న ఈ నిర్ణయంలో తెలంగాణ మంత్రులు, ఎంఎల్ఎలు భాగస్వామ్యం కాకుండా ఈ దుర్మార్గ నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా పోరాడాల్సిన సమయం ఆసన్నమయ్యింది. లేకపోతే చరిత్రలో తెలంగాణ ద్రోహలు గానే మిగిలిపోతారు.

వాస్తవంగా గత 13 సం॥లుగా తెలంగాణ చెరకు రైతాంగాన్ని, కార్మికులను నానా ఇబ్బందులు పెడుతూ సరైన సమయానికి కనీస

ఆసియా ఖండానికే వన్నె తెచ్చిన, తెలంగాణ రైతాంగం, కార్మికుల, విశాల ప్రజల రక్తమాంసాలతో నిర్మించబడిన నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీని ప్రభుత్వ రంగంలోకి తెచ్చేంతవరకు విశ్రమించవద్దు. అన్ని రకాల పోరాటాలను కొనసాగించడం ద్వారానే ఈ సంపదను ప్రభుత్వ రంగంలోకి తీసుకు రాగలుగుతాం.

మద్దతు ధర ఇవ్వకుండా కార్మికులకు జీతాలు ఇవ్వకుండా, బకాయిలు రైతాంగానికి చెల్లించకుండా డెల్టా పేపర్ మిల్స్ యాజమాన్యం చేస్తున్న ఈ దుర్మార్గానికి పలువురు కార్మికులు ఆత్మహత్యలు చేసుకోగా వందలాది మంది చెరకు రైతాంగం ఆకలి చావులకు గురైయ్యారు. ఈ మూడు జిల్లాలకు చెందిన లక్షలాది చెరకు రైతాంగం చెరకు పంటను మానేసి ఆరుతడి పంటలను పండించుకోవల్సిన దుస్థితికి రైతాంగాన్ని ఈ యాజమాన్యం నెట్టివేసింది. నాటి తెలుగు దేశం ప్రభుత్వం, నేటి కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం చెరకు రైతాంగం, కార్మికుల రైతాంగం ఉసురు పోసుకుంటున్నాయి.

స్వాతంత్ర్యానికి పూర్వం నుండే నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీ రైతాంగానికి ఇచ్చే చెరకు కనీస మద్దతు ధర ఆంధ్రతో పాటు దేశం మొత్తంలోని వివిధ రాష్ట్రాలు, సంస్థానాలలో ఉన్న ఫ్యాక్టరీలకు సంబంధించిన చెరకు రైతాంగానికి వర్తించేది. అదే సంప్రదాయం నేటివరకు కొనసాగుచున్నది. గత 13 సం॥లుగా ఈ యాజమాన్యం ఇస్తున్న అతితక్కువ మద్దతు ధరకు వ్యతిరేకంగా స్థానిక రైతాంగం, ఆంధ్ర రైతాంగం దేశంలోని ఇతర రాష్ట్రాలలోని రైతాంగం కూడా పోరాడుతున్నది. ఈ మద్దతు ధర కంటే అతి తక్కువ మద్దతు ధర ఇచ్చేందుకు రాష్ట్రా వ్యాప్తంగా ఉన్న షుగర్ ఫ్యాక్టరీల లాభీ ఈ ఫ్యాక్టరీని ప్రైవేటుపరం చేయడం ద్వారా, తదనంతరం రైతాంగానికి అతి తక్కువ మద్దతు ధర తాము కూడా చెల్లించి, చెరకు రైతాంగానికి సంబంధించి రూ. వేలాది కోట్లను దండుకునేందుకు కుట్రపన్నింది. ఇందులో భాగంగానే శాసన సభాకమిటీ సిఫారసులను, ఉన్నత న్యాయస్థానం ఆదేశాలను ధిక్కరించి రైతాంగా అభిప్రాయం పేరుతో డెల్టా పేపర్ మిల్స్ కనుసన్నలలో నడుస్తున్న రైతాంగం యొక్క అభిప్రాయం తీసుకుని ఈ ప్రజల సంపదను డెల్టా పేపర్ మిల్స్ కే కట్టపెట్టేందుకు పన్నుతున్న కుట్రకు వ్యతిరేకంగా తెలంగాణ ప్రజలు ప్రజాసంఘాలు ప్రజాస్వామికి వాదులు, సంయుక్తంగా పోరాడాలి. ఆసియా ఖండానికే వన్నె తెచ్చిన, తెలంగాణ రైతాంగం, కార్మికుల, విశాల ప్రజల రక్తమాంసాలతో నిర్మించబడిన నిజాం షుగర్ ఫ్యాక్టరీని ప్రభుత్వ రంగంలోకి తెచ్చేంతవరకు విశ్రమించవద్దు. అన్ని రకాల పోరాటాలను కొనసాగించడం ద్వారానే ఈ సంపదను ప్రభుత్వ రంగంలోకి తీసుకురాగలుగుతాం. ఎంతో నష్టాలతో కూడుకున్న సీమాంధ్రకు చెందిన చిత్తూరు పాల కో-ఆపరేటివ్ డైరెక్టర్ ప్రభుత్వ రంగంలోకి తీసుకువచ్చి అభివృద్ధి చేస్తున్న ఈ సీమాంధ్ర ప్రభుత్వం, తెలంగాణకు చెందిన విశేష ప్రాచుర్యం కలిగిన, లక్షలాది ప్రజల

నా అక్షరం జ్వలిస్తోంది

నా అక్షరం
జ్వలిస్తోంది
భోగి మంటల్లో
తగలబెట్టిన
తెలంగాణ బిల్లులో
అగ్ని పునీత సీతలా
నా అక్షరం జ్వలిస్తోంది

వక్రీకరించిన
చరిత్రపుటల్లోని
ఎక్కని నా అక్షరం
పురం పెట్టిన బంగారంలా
భవిష్యత్ దర్శివై
జ్వలిస్తోంది

నిండైన జీవితాలను
మంటల జెండాలుగా మార్చి
ఆకాంక్షల ఆకాశంలో
అలవోకగా ఎగిరేసిన
అమరుల కడచూపులో

నా అక్షరం
అగ్నికణమై
జ్వలిస్తోంది

నా అక్షరం ఇప్పుడు
నాలుగు కోట్ల గొంతుల
బీజాక్షరం
ప్రజల ఆకాంక్షల స్వరం
తెలంగాణ కోసం
మొలకెత్తిన ఆయుధం

- నగునూరి శేఖర్

భృతికి సంబంధించిన ఈ ఫ్యాక్టరీని సీమాంధ్ర పెట్టుబడిదారులకు అమ్మడానికి చేస్తున్న ప్రయత్నాన్ని వీరోచిత పోరాటాల ద్వారానే అడ్డుకో గలుగుతాం. అటువైపు అందరం కదులుదాం.

(ప్రభుత్వ నిర్ణయానికి వ్యతిరేకంగా నిజాం షుగర్ పరిరక్షణ కమిటీ రాష్ట్ర ఉన్నత న్యాయస్థానాన్ని ఆశ్రయించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్న సందర్భంలో రాసిన వ్యాసం)

సామాజిక జీవనాన్ని విచ్ఛిన్నం చేస్తున్న వరుస కరువులు

అనంతపురం జిల్లా గ్రామీణ ప్రాంతాల సామాజిక, ఆర్థిక వ్యవస్థలను కరువు ఏ విధంగా ప్రభావితం చేసిందో వివరిస్తున్నారూ మానవహక్కుల వేదిక కార్యకర్త ఎస్.ఎం బాషా

భౌగోళికంగా ప్రకృతి అననుకూలత పరిస్థితుల మూలంగా వర్షాలు మొఖాలు చాటేస్తుండడంతో అనంతపురం జిల్లాలో కరువులు శాశ్వతంగా తిష్టవేసినాయి. “తాతలు నేతులు తాగినారు” అన్న విధంగా రతనాలు రాసులుపోసి అమ్మినారని చెబుతుంటే విన్నాం. రత్నాల మాటేమోగానీ జిల్లాలో గతంలో కూడా వర్షాభావ పరిస్థితులే, కరువులే. కరువుల్ని జయిస్తూ మొండిగా వ్యవసాయాన్ని కొనసాగిస్తున్న వాడు అనంతరైతు. కానీ ఇప్పుడు వ్యవసాయం పూర్తిగా భరించలేని స్థాయికి చేరుకుంది. జిల్లాలో ఇప్పటికీ ప్రధాన జీవన వనరు వ్యవసాయమే. పరిశ్రమలు లేవు. చేతివృత్తులు లేవు అందుకే వ్యవసాయం సంక్షోభంలో పడితే, జిల్లా మొత్తం సంక్షోభంలో పడినట్లే లెక్క. వాస్తవానికి పాలకులకు ఏమాత్రం చిత్తశుద్ధి వున్నా, పరిశ్రమలు ఏర్పాటుచేసి, యువతకు ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించి వుంటే, ఇంతతీవ్రత వుండేది కాదు. అనంతపురం జిల్లా కరువులకు పర్యాయపదం కావడం దురదృష్టకరం. కరువు తీవ్రతలు ఏర్పడినప్పుడల్లా ఉపశమన చర్యలు తప్ప, కరువుల శాశ్వత నివారణకు ఏ ప్రభుత్వాలు ఉత్సాహం చూపకలేకపోవడం ఘోరమైన విషయం. ఆధునిక సమాజంలో, సాంకేతిక పరిజ్ఞానం అభివృద్ధి చెందిన జిల్లా తలరాతను మార్చలేకపోవడంలో ప్రభుత్వాలతో పాటు, జిల్లా నాయకులు, మేధావులు, విద్యావేత్తలు కూడా బాధ్యత వహించాల్సి ఉంటుంది.

జిల్లాలో వర్షాపాతం సమస్య, నీటి సమస్య ఈనాటిదేంకాదు. నీటి కరువు పరిస్థితులను ఎదుర్కొవడానికి 7వ శతాబ్దం నుంచే చెరువులు, కుంటల నిర్మాణం సాగినట్లుగానూ, విజయనగరరాజుల కాలంలో మరిన్ని పెద్ద చెరువుల నిర్మాణం సాగినట్లు మనకు చరిత్ర లు చెబుతున్నాయి. వర్షాకాలంలో నిండిన చెరువులు, కుంటలు వర్షాలు రాని సంవత్సరాలలో కూడా రైతులకు, చేతివృత్తులవారికి, మనుషులు, పశువులు, పక్షులకు తాగడానికి నీటి కొరతను లేకుండా చేశాయి. ఇవి బ్రిటీష్ హయాంలో ప్రభుత్వ హస్తగతమైతే, మన నల్ల దొరలపాలనలో పూర్తిగా నిరాదరణకు గురయినాయి. ఎంతటి తీవ్రమైన నీటికరువులు ఏర్పడినా, ఈ చెరువులు, కుంటల వల్ల తాగడానికి నీటి కొరతవుండేది కాదు. కాలక్రమంలో ఇవి ఉనికి లేకుండా పోవడం, జనాభా పెరగడం, సేద్యపు అవసరాలకోసం, పరిమితికి మించి బోర్లు వేయడంతో భూగర్భజలాలు పూర్తిగా అడుగంటిపోయి

నాయి. భూగర్భ జలాల మీద ఆధారపడిన తాగునీటి పథకాలు అన్నీ వట్టిపోయినాయి. దాదాపు మూడులో రెండవ వంతు గ్రామాలకు ట్యాంకర్ల ద్వారా తాగునీటి సరఫరా చేయడం జరుగుతున్నది. 1200-1500 అడుగుల లోతునుంచి తీసిన నీళ్ళు తాగడానికి వ్యవసాయానికి పనికిరాకుండా పోతున్నాయి. హానికర లవణాలు, ఫ్లోరైడు లాంటి రసాయనిక పదార్థాలు కలిసివుండడం వల్ల ప్రజల ఆరోగ్యాల మీద తీవ్రమైన ప్రభావం చూపుతున్నది.

గత కాలపు కరువులు:

చరిత్ర తెలిసినంతవరకూ 1792-93 నుంచీ ఈ జిల్లాను కరువులు పీడిస్తూనే వున్నాయి. 1803, 1805, 1807, 1824, 1833, 1854, 1896, 1897, 1900, 1918, 1920-22, 1934-35, 1937-38, 1942-43 లలో వచ్చిన కరువులు తీవ్రమైన నీటికరువును కలిగించినాయి. 1833లో వచ్చిన కరువులో తిండిగింజల కోసం గుత్తిలో దోపిడీలు జరిగినాయి. తిండిదొరకక ప్రజలు చింతగింజల గుజ్జను, కలబంద గుజ్జను తినేవారు. (అనంతపురం జిల్లా గెజటిరు 1970-253)

1876లో వచ్చిన ఘోర కరువు దాడుకరువుగా ప్రసిద్ధి చెందింది. దీనిని డొక్కల కరువుగా కూడా ప్రజలు గుర్తు పెట్టుకున్నారు. మనుషులందరి కడుపులు డొక్కలకు అంటుకుపోవడమే ఈ పేరు రావడానికి కారణమయింది. కదిరిలో నరసింహస్వామిగుడి వద్ద ఏర్పాటు చేసిన గంజికేంద్రానికి ప్రజలు అనేక గ్రామాల నుంచి కాలినడకన వచ్చేవారని, ముసలివారు, పిల్లలు ఆకలిబాధతో చనిపోయి శవాలు గుట్టలుగా మారేవని, ఈ శవాలను పూడ్చిపెట్టడం ఆనాటి ప్రభుత్వానికి బరువుగా ఉండేదని చరిత్ర చెపుతోంది.

స్వాతంత్ర్యం వచ్చిన తరువాత కూడా కొనసాగుతున్న కరువులు:

పరాయి పాలన నుండి విముక్తి లభించినట్లే, కరువుల నుంచి కూడా ఈ జిల్లాకు విముక్తి లభిస్తుందని ప్రజలు ఆశించారు. రాజకీయాలు, పదవుల వేటలో ఈ జిల్లా మౌలిక స్వరూపాన్ని మార్చలేకపోయినారు. రాజకీయ నాయకులకు, కాంట్రాక్టర్లకు, అధికారులకు వాటాలు పంచే విధంగా నిధులు విడుదల అవుతున్నాయి. కరువులకు కారణమయిన నీటి సమస్యను తాకలేకపోయినాయి.

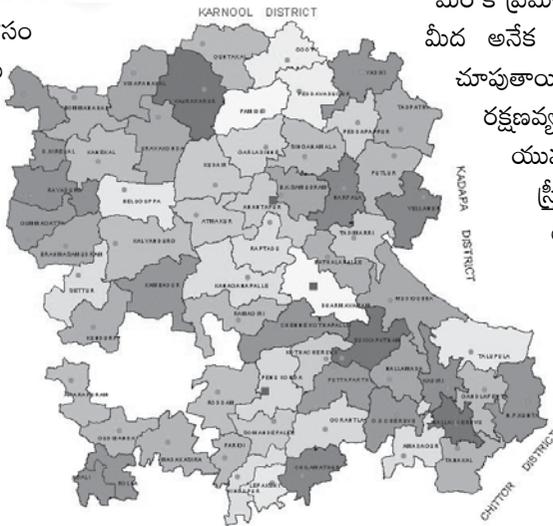
1951-52, 1952-53, 1957-58, 1960-61, 1962-63, 1965-68, 1968-69, 1970-71, 1975-76, 1976-77, 1977-78, 1978-79, 1979-80, 1982-83, 1983-84, 1984-85, 1986-87, 1990-91, 1991-92లలో నమోదైన కరువులు ఆ తర్వాత జిల్లాలో శాశ్వతంగా తిష్టవేసుకున్నాయి. ఈసారి పంటల పండక ఇది అయిదవ సంవత్సరం. గతంలో రెండు, మూడేళ్ళకొకసారి పంటలు పండితే, మారిన పరిస్థితులతో 14 సంవత్సరాలకు 2పంటలు మాత్రమే వచ్చినాయని వ్యవసాయ శాస్త్రజ్ఞులు తేల్చినారు. 1951-52లో వచ్చిన కరువు పరిస్థితులను చూడడానికి వచ్చిన అప్పటి ప్రధాని పండిట్ జవహర్ లాల్ నెహ్రూ, ప్రజల దయనీయ పరిస్థితులను చూసి కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకున్నాడని పెద్దలు అంటారు. కన్నీళ్ళు కన్నీళ్ళుగానే మిగిలిపోయినాయి. కరువులు కేవలం తిండి కొరతను, నీటికొరతను

మాత్రమే తీసుకురావు బతుకుకోసం తపనపడే ఆరాటం అనేక మార్పులు తెస్తుంది. కరువులు కారణంగా జీవించే కోసం అనేక అమానవీయ పరిస్థితులు ఎదుర్కొవాల్సి వస్తుంది. కరువుల వల్ల ఉత్పత్తి అయిన రెండు సామాజిక సమస్యలలో ఒకటి వలసలు, రెండు మహిళల అక్రమ తరలింపు. రెండూ వేరు వేరు సామాజిక నేపథ్యాలలో ఏర్పడు తున్నవైనా, ఉపాధి లేమి కరవుల కారణంగా ఏర్పడుతున్నట్టివే.

తరగని వలసలు :

వలసలన్నవి ప్రపంచానికి కొత్త కాదు. జీవనాధారాల కోసం ఒక ప్రాంతం నుంచి మరొక ప్రాంతానికి వలసలు ఏర్పడడం కారణంగా విభిన్న సంస్కృతుల కలయికతో నూతన ప్రపంచాల ఆవిష్కరణలు జరిగినాయి. ప్రకృతి వైపరీత్యాల కారణంగా దుర్భరమైన సామాజిక పరిస్థితులలో జరుగుతున్న వలసలు కొన్ని తరాల మీద దాని ప్రభావం చూపుతుంది. ప్రతి ప్రాంతంలోనూ, గ్రామంలోనూ సామాజిక నియమాల రక్షణ వ్యవస్థ ఉంటుంది. సంస్కృతీ, సంప్రదాయాల కొనసాగింపు వుంటుంది. కానీ వలసలు వెళ్ళి కొత్తవాతావరణంలో ఎలాంటి రక్షణ వ్యవస్థలు లేనిచోట సామాజిక అనాథల వలే బతకాల్సి వుంటుంది. అడుగడుగునా భయం, ఆందోళనలతో బతకాల్సివుంటుంది. వలసవెళ్ళిన వారికి ఇలాంటి అనుభవాలు కోకొల్లలు. పనులు జరిగే కాంట్రాక్టర్ల వద్ద మేస్త్రీలు వీరిని పనికి ఒప్పిస్తే, పనిపూర్తయినచోట డబ్బులివ్వరు. అన్ని చోట్ల దౌర్జన్యాలుండకపోవచ్చు. కానీ మోసం చేయాలనేది దుర్మార్గం కొంతమందిలోనైనా వుంటుంది. కదిరి ప్రాంతంలో ఒక గ్రామంవారు తమిళనాడులో టెలిఫోన్ గుంతలు తవ్వడానికి పని ఏర్పాటుచేసుకున్నారు. వారం, రెండు వారాలు

గడచినాయి. పని పూర్తయిన తర్వాత అదిగో, ఇదిగో అని దాటవేత. గట్టిగా అడిగితే దౌర్జన్యం చేసి దిక్కున్నచోట చెప్పుకోమ్మని బెదిరించారు. ఇలాంటి అనుభవాలు కోకొల్లలు. మరొక సమస్య - మహిళలకు పూర్తిగా రక్షణలేకపోవడం. చిన్న పిల్లలున్నప్పుడు వారికి కాపుదలగా వయసు వచ్చిన అమ్మాయిలను పెట్టడం సమస్య. జాలాయిలు, సంఘవిద్రోహ శక్తులు కాటువేయడానికి సందేహించరు. తమ స్వంత ఊళ్ళల్లో సామాజికంగా, సంస్కృతిపరంగా ఉంటే రక్షణ వ్యవస్థ (బలహీనం గానే కావచ్చు) ఒక మేరకు రక్షణ కల్పిస్తుంది. బయట ఈ రక్షణ వ్యవస్థ పూర్తిగా ఉండదు. అందుకే వలసవెళ్ళే కుటుంబాలు విడివిడిగా కాకుండా కనీసంగా 5-6 కుటుంబాలు ఒకేచోట పనులు చేస్తారు. ఒక మేరకు స్వీయ రక్షణగా ఉపయోగపడుతుంది.

మరొక ప్రమాదకరమైన విషయం. వలసవెళ్ళినవారి మీద అనేక అవలక్షణాల సంస్కృతులు ప్రభావం చూపుతాయి. స్వంత ఊర్లలో వుండే ఆతిసాధారణ రక్షణవ్యవస్థ లేకపోవడం వల్ల, కొత్త తరం యువత మీద, ఊగిసలాడే మనస్తత్వం ఉన్న స్త్రీ, పురుషులలో అవలక్షణాలు ఆవహించి, కుటుంబాల విచ్ఛిత్తికి కారణమైతున్నాయి. దాని ఫలితంగా అనేక సామాజిక దురాచారాలను తిరిగి పున:ప్రతిష్ఠ చేసేవిధంగా పరిస్థితులు శాసిస్తున్నాయి. ఉదాహరణకు అనంత పురం జిల్లాలో బాల్య వివాహాలు పూర్తిగా అంతరించినట్లే. సాధారణంగా ఈ సాంఘిక దురాచారం దళితులు, బలహీన వర్గాలలో ఉండేది. వ్యవసాయ కుటుంబాలలో ఉండేది కాదు. 2004లో వలసలను పరిశీలించడానికి వెళ్ళినప్పుడు అగ్రవర్గానికి చెందిన ఒక రైతు కుటుంబం వారు 12 ఏళ్ళ ఆడపిల్లకు గుళ్ళో పెళ్ళి చేయాలని సన్నాహాలు చేసుకుంటున్నారు. సాధారణంగా కాపు కుటుంబంలో బాల్యవివాహాల సంప్రదాయాలు లేవు కదా అని పిల్ల తల్లిని అడిగినపుడు, వలసలు పోయిన చోట ఆడపిల్లను కాపాడు కోవడం గుండెల మీద కుంపటి మాదిరి ఉంటుంది. పెళ్ళిచేస్తే మా ఆందోళన తగ్గుతుందని జవాబిచ్చింది. వలసల ప్రభావం వల్ల చాలా మంది ఆడపిల్లలకు చదువులు ఆగి పోయినాయి. కొంతమంది మగపిల్లలకు కూడా చదువులు ఆగి పోయినాయి. ప్రభుత్వ హాస్టళ్ళలో చేరినపిల్లలకు మాత్రం చదువులు కొనసాగుతున్నాయి.

కొనసాగుతున్న కరువుల కారణంగా 1998 నుంచీ గ్రామాలకు గ్రామాలు ఖాళీ అవడం మొదలుపెట్టాయి. దళితులు, బలహీనవర్గాలకు చెందినవారు మాత్రమే వలసవెళ్ళే సంప్రదాయం నుంచి 20-25 ఎకరాల భూములు వున్న రైతుకుటుంబాలు కూడా ఇళ్ళకు తాళాలు వేసి వలసలు వెళ్ళిపోయినారు. వలసలు వెళ్ళినా

గ్రామాలలో ఇళ్ళు, భూములున్న వారు నెలకొకసారి రావడం స్టోరు బియ్యం లాంటివి తీసుకుని పోవడం అలవాటుగా చేసుకున్నారు. పొలం పనులు, తమ స్వంత ఇంటిపనులు తప్ప ఇతరులకు కూలికి పోవడం కూడా ఎరుగని రైతు కుటుంబాల మహిళలు వలసవెళ్ళిన చోట పాచిపనులకు కుదురుకుంటున్నారు. విశాలమైన రాతిమిద్దెలు కలిగి స్వంతంగా వ్యవసాయం చేసుకునే రైతులు గోడవుల్లలో, ఫ్యాక్టరీల్లో హమాలీలుగా బతుకుతున్నారు. తమకొచ్చిన సంపాదనతో ఒకరిద్దరి పిల్లలను రెసిడెన్షియల్ స్కూళ్ళలో చదివిస్తే మరి కొంతమంది సంవత్సరం పొడుగునా పనిచేసి అంతో ఇంతో కూడ బెట్టుకున్న సొమ్మును ఖరీఫ్ లో వచ్చి విత్తనం, సేద్యాలకోసం ఖర్చు పెట్టి సాగుచేస్తున్నారు. చివరికి పంటనష్టాలు. పెట్టిన సొమ్ము పూర్తిగా పోకుండా ప్రభుత్వం వారిచ్చే పంటనష్టం పరిహారం ఒక్కటే వారికి ఆశాజనకం. అయితే తెచ్చుకోవడానికి, అధికారులను ప్రసన్నం చేసుకోవడానికి ఖర్చయిపోతుంది.

వలసలు ఏవిధంగా కుటుంబ జీవితాల్ని భద్రం చేస్తాయో, మా జిల్లాలో ఒక దృష్టాంతరాన్ని పరిశీలించవచ్చు. 1956 నుంచీ శ్రీలంక సమాజంలో సంభవిస్తున్న రాజకీయ ఒడిదుడుకులవల్ల అక్కడ బతక లేని పరిస్థితులలో చాలా కుటుంబాలు తమిళనాడుకు వలసవచ్చి నాయి. వారిని కాందిశీకులుగా గుర్తించిన మన ప్రభుత్వం వారికి ఉపాధి అవకాశాలు కల్పించడానికి ప్రభుత్వ రంగసంస్థలున్న చోట కార్మికులుగా పంపించింది. గుంతకల్లు స్పిన్నింగ్ మిల్లలో కార్మికులుగా పనిచేయడానికి 100-150 శ్రీలంక తమిళ శరణార్థుల కుటుంబాలను కేంద్రప్రభుత్వం ఇక్కడికి పంపించింది. వారందరికీ ఒకచోట నివాసాలు కూడా ఏర్పాటు చేసింది. సామాజిక రక్షణ కవచం లేని ఈ వలసకుటుంబాల మీద అనేక సమాజ అవలక్షణాలు దాడిచేశాయి. ముందుగా మహిళలు, ఆడ పిల్లలు బలయ్యారు. ప్రేమల పేరున వంచనలు, కొత్త జీవితాల ఆశలు కల్పించడం జరిగింది. కుటుంబాల ఐక్యత చెడింది. యువకులు అనేక సామాజిక అవలక్షణాలైన తాగుడు, అసాంఘిక శక్తుల బారిపడడం జరిగింది. స్పిన్నింగ్ మిల్లు కూడా మాతపడి ఉపాధి కోల్పోవడంతో విచ్చిన్నమైన కుటుంబాలు, జీవనోపాధి కోసం తమిళ ప్రాంతాలకు వలస వెళ్ళి పోయినారు. ఇక్కడున్న 20-25 సంవత్సరాల కాలం తర్వాత తమిళుల కుటుంబాలు చెట్టుకొకరు. పుట్టుకొకరు మారిపోయారు. అందుకే వలసలు వెళ్ళడం ముందుగా కేవలం ఉపాధి అవసరం కోసం మాత్రమే జరిగితే, క్రమేణా ఈ కుటుంబాలు సామాజిక దుష్ప్రభావాలకు గురవుతాయి. కొత్త అలవాట్లతో కొత్త సంప్రదాయాలతో గ్రామాలకు తిరిగివచ్చినా, గ్రామాల సంస్కృతి సంప్రదాయాల స్వరూపం మారిపోతుంది. ప్రపంచీకరణ నేపథ్యం మానవ సంబంధాలు, సంస్కృతులు క్షీణించిపోతున్న దశలో తిరిగి ఇది నెలకొనడం సాధ్యం కాని పని.

మరొక అమానవీయ కరువుల ప్రతిఫలం - మహిళల తరలింపు :

కడప, చిత్తూరు, అనంతపురం జిల్లాల సరిహద్దు గ్రామాల

ప్రకృతి వైపరీత్యాల కారణంగా దుర్భరమైన సామాజిక పరిస్థితులలో జరుగుతున్న వలసలు కొన్ని తరాల మీద దాని ప్రభావం చూపుతుంది. ప్రతి ప్రాంతంలోనూ, గ్రామంలోనూ సామాజిక నియమాల రక్షణ వ్యవస్థ ఉంటుంది. సంస్కృతి, సంప్రదాయాల కొనసాగింపు వుంటుంది. కానీ వలసలు వెళ్ళి కొత్త వాతావరణంలో ఎలాంటి రక్షణ వ్యవస్థలు లేనిచోట సామాజిక అనాధల వలే బతకాల్సి వుంటుంది. అడుగడుగునా భయం, ఆందోళనలతో బతకాల్సివుంటుంది.

నుంచి మహిళల తరలింపు ఒక వ్యాపార వృత్తిగా కొనసాగుతున్నది. మొదటిగా 50 సంవత్సరాల క్రితం గ్రామాలలో ఉపాధి అవకాశాలు లేని, భూ వసతిలేని లంబాడీ కుటుంబాల నుండి యువతులను ఉపాధి కల్పన పేరుతో తరలించడం జరిగింది. 15 నుంచి 30 సంవత్సరాల లోపు మహిళలకు ఎరవేసువారు. దీనికి హిందుస్థాని భాష అర్థం చేసుకోవడంతో పాటు, అందంగా కనపడడం ఒక కారణంగా వుండింది. ఉపాధి ఉచ్చులో పడిన మహిళందరూ ఆర్థికంగా దుర్భర పరిస్థితులకు లోనైనా వారే. ఈ ప్రాంతం ప్రధాన జీవన స్రవంతికి తెలియకుండా కొనసాగుతున్న ఈ వ్యవహారాన్ని గురించి పెద్ద తెలిసేదికాదు. వ్యవసాయం తిరోముఖం చెందడం, గ్రామీణ ప్రాంతాలలో మహిళలకు ముఖ్యంగా దళిత, బలహీన వర్గాల వారికి జీవనోపాధులు దొరకకపోవడంతో క్రమక్రమంగా తరలింపు ఇతర వర్గాల వారిని ఆక్రమించింది. ముస్లిం కుటుంబాల నుంచి, ఆ తరువాత వెనుకబడిన కులాల నుంచి అమ్మాయిల తరలింపు ముమ్మర మయింది. వ్యవసాయం లేక, వ్యవసాయ పనులు లేక, సంవత్సరం, సంవత్సరం నిస్తేజంగా మారిపోతున్న గ్రామాలలో ఒక విషవలయంగా ఈ సంస్కృతి ఆవరించింది. ఈ రోజు కదిరిలోనూ, ఇతర మండల కేంద్రాలలో మారుమూల వీధులలో టెలిఫోన్ బూతులు పనిచేస్తాయి. పగలంతా నిర్మానుష్యంగా కనపడే ఆ టెలిఫోన్ బూతులకు రాత్రిపూట వచ్చిపోయేవారి తాకిడి ఎక్కువగా ఉంటుంది. తమ పిల్లల యోగక్షేమాల గురించి వాకబుచేసే తల్లులు, కొత్తగా అమ్మాయిలు సిద్ధంగా వున్నారని బొంబాయి, ఢిల్లీ, పూనా నగరాలలోని సెరానీలతో మాట్లాడే స్థానిక ఏజెంట్లు - అంతా రహస్యంగా జరిగిపోతూ వుంటుంది. ఎవరూ పెదవి విప్పురు. చర్చించరు. అంతా రహస్యం. ఎప్పుడో ఒకసారి చట్టమంటూ ఒకటుందని ప్రదర్శించడానికి అధికారులు తాపత్రయపడితే వెంటనే రంగంలోకి దిగి ఆడుకోవడానికి రాజకీయ నాయకులు, న్యాయవాదులు సిద్ధంగా వుంటారు. పోలీసులు, న్యాయవాదులు, రాజకీయ నాయకుల బాంధవ్యంతో ఈ వ్యాపారం రోజురోజుకు బలపడుతూనే వుంది. ఏజెంట్లుగా ఎవరికీ గుర్తింపు ఉండదు. గ్రామాలలో వీధులలో సాధారణంగా బతికే కుటుంబ స్త్రీలే ఏజెంట్లుగా వ్యవహరిస్తారు. కుటుంబ కలహాల వల్ల భర్తలను వదిలేసినవారు, ప్రేమ పేరుతో మోసపోయినవారు, సంపాదనపరులు లేని కుటుంబాల వారు

దారిద్ర్యాల కారణంగా ఇళ్ళలో పనిచేయడానికనో, ఫ్యాక్టరీల్లో, వ్యాపారసంస్థల్లో పనిచేయడానికనో మాయమాటలు చెప్పి వారిని మానసికంగా సిద్ధం చేస్తారు. ఈ ఏజెంట్లు అందరూ కలిపి 5 నుంచి 30 వరకైనా అమ్మాయిలనందరినీ తరలించడానికి ప్రాంతీయస్థాయి పురుష దళారులు వుంటారు. వీరికి రవాణా ఆద్యంతం అడుగు దుగునా సహకరించడానికి పోలీసులు, ఇతర ఏజెంట్లు ఉంటారు. గత్యంతరం లేక ఉపాధి జీవితాన్ని భవిష్యత్తును వెతుక్కుంటూ రంగ రంగుల జీవితాలను ఊహించుకుంటూ వెళ్ళిన ఆడబిడ్డలకు జీవితం నరకప్రాయంగా వుంటుందని పోయివచ్చిన వారి అనుభవం. జీవితం మీద విరక్తితో చావడానికి, ఏడవడానికి, సాహసం చేసి పారిపోవడానికి చేసే ప్రయత్నాలు మరింత నరకప్రాయంగా మారి పోతాయి. అమానవీయ చిత్రహింసలకు జీవచ్ఛవాలా మారిపోయి, ఆ జీవితమే తమ నుదుట రాసివుందని రాజీపడిపోతారు. ఎప్పుడో ఒకసారి వారు శవాలుగానో, రోగగ్రస్థులుగానో తిరిగివస్తారు. పిల్లలుండి మమకారం చంపుకోలేని వారు గ్రామాలకు తిరిగి వచ్చినా, అంతవరకూ తాను పంపే డబ్బుల సహాయం తీసుకున్న

మండలంలోని ఒక గ్రామంలో వుండే పోస్టుమాస్టరుతో మహిళల తరలింపు విషయాల గురించి తెలుసుకుంటూ వుండగా ఒక ముస్లిం మహిళ నన్ను చూసి వెనక్కి వెళ్ళి 15 నిమిషాల కొకసారి వచ్చి చూసిపోతూవుంది. ఎందుకామె వెనక్కు పోతూవుందని అడిగితే పోస్టుమాస్టరు ఆ వృద్ధ మహిళను గురించి చెప్పాడు. ఆమె కూతురుకు వివాహమైంది. ఇద్దరు పిల్లలు కలిగారు. భర్త ఆమెను, పిల్లల్ని వదిలివేశాడు. చదువురాదు. వృత్తి నైపుణ్యాలు లేని సాధారణ మహిళ. పిల్లలకోసం ఉపాధి అంటూ వెళ్ళింది ప్రతినెలా పిల్లల సంరక్షణార్థం తల్లిదండ్రులకు డబ్బులు పంపిస్తూవుంది. పది సంవత్సరాలు గడిచాయి. ఆమె శరీరం రోగగ్రస్థమయింది. ఎయిడ్స్ సోకింది. దండా సాగక పిల్లల్ని చూద్దామని గ్రామంలోకి వచ్చింది. ఎయిడ్స్ రోగి అని గ్రామస్థులు ఆమెను గ్రామంలో వుండడానికి అభ్యంతర పెట్టారు. తండ్రి, అన్నలూ ఆమెను ఇంట్లోకి రాన్వితేదు. కన్నపేగు పిల్లల్ని చూడవచ్చని గ్రామ పొలిమేరల్లో రోజులు గడిపింది. వ్యాధి బాగా తీరగబెట్టింది. స్వచ్ఛంద సంస్థ వారు ఆమెను బెంగళూరులోని పనరావాస కేంద్రంలో చేర్చించారు. చావు

బతుకుల మధ్యవుంది. చావు బతుకుల మధ్య ఉన్న తన బిడ్డ యోగ క్షేమాలు కనుక్కోవడానికి ఈ ముసలి కన్నపేగు రహస్యంగా వాకబుచేయడానికి పోస్టుమాస్టరు దగ్గరికి వస్తూవుంది. ప్రతి గ్రామంలోనూ ఇటువంటి హృదయాన్ని పిండివేసే కథలు కోకొల్లలు.

ఏవిధంగా అరికట్టగలం?

ఈ అమానవీయ వ్యవహారం సాంఘిక సమస్యగా కనపడినా దీని వేళ్ళు కరువులలో వున్నాయి. గ్రామీణ ప్రాంతాలలో రైతులకు చేతివృత్తుల వారికి, వ్యవసాయ కూలీలకు అందరకీ ఉపాధిని కల్పించే వ్యవస్థ వ్యవసాయ మాత్రమే. కరువుల కారణంగా వ్యవసాయ రంగంలో ఉపాధి అవకాశాలు సన్నగిల్లడంతో ఉత్పన్నమయ్యే, కుటుంబ కలహాలు, ఆర్థిక సంక్షోభాలు కలిసి మొత్తం సామాజిక వాతావరణాన్ని నేరమయం గావిస్తున్నాయి. ఆర్థిక సంక్షోభాలను గట్టెక్కించవచ్చు. కానీ దిగజారిపోయిన సాంఘిక విలువలు, జీవన పరిస్థితులను తిరిగి గట్టెక్కించగలగడం సులభమైన విషయం కాదు. చదువు సంధ్యలు లేనివారు, వ్యవసాయ కూలీలు, ఉపాధి అవకాశాలు లేనివారు ఈ సాంఘిక దోపిడీకి ఎక్కువగా గురవుతున్నారు. జీవితాలు భయంకరంగా ఉంటాయని తెలిసే, ఏమీ ఎరుగని వారిలాగా లైంగిక దోపిడీ సర్పవ్యంగాన్ని గాన్ని ఆహోనించడం జరుగుతున్నది. మహిళలకు జీవనోపాధులు పెంచుతూ జీవితాలకు భరోసా ఇవ్వకుండా, చట్టాల ద్వారా అరికట్టే ప్రయత్నాలు విఫలమవుతూనే వుంటాయి. ప్రభుత్వాలతో పాటు సమాజం కూడా ఈ అమానవీయ పద్ధతులకు బాధ్యత వహించక తప్పదు.

వారు సైతం ఆమెను అంగీకరించరు. ఊరి బయట గుడిశెల్లో, పాడుపడిన ఇళ్ళల్లో తలదాచుకోవాల్సిందే. ఇన్ని విశేషాలు మూటగట్టుకున్నందుకే మానవాభ్యుదయ సూచిలో రాష్ట్రంలోని 23 జిల్లాలో అనంతపురం జిల్లా 20వ స్థానంలో వుంది. ఆడపిల్లలు, మహిళలు లైంగిక దోపిడీకి గురికావడం ఆధునిక సమాజంలో ఒకానొక బానిసవ్యవస్థ రూపం అంటూ హ్యూమన్ రైట్స్ వాచ్ 1995లో నివేదించింది. మహిళల లైంగిక దోపిడీ పెరిగిపోవడానికి సంప్రదాయకంగా వస్తున్న ఉపాధి వనరులు, జీవన అవకాశాలు క్షీణిస్తుండడం ఒక ప్రధాన కారణమని (నెట్ వర్క్ ఎగనెస్ట్ ట్రాఫికింగ్ అండ్ సెక్సువల్ ఎక్స్ ప్లోయిటేషన్ 2001) ఒక సామాజిక సంస్థ తేల్చి చెప్పింది. ఒకసారి 2001లో అనుకుంటాను. నంబూలి పూలకుంట

ముంబై భీవండి వలస బడ్డల అభ్యర్థన

టి.జాక్ చైర్మన్ కోదండరాం (తెలంగాణ రాష్ట్రం) గార్ని

విషయం: ముంబై, భీవండి తెలంగాణ వలస జీవుల సమస్యలు - పరిష్కారానికి అభ్యర్థన

మహారాష్ట్రలో సుమారు ఒక కోటి తెలంగాణ ప్రజలు ఉన్నారు.

గత రెండు మూడు శతాబ్దాల నుంచి పలు కారణాల వల్ల ముంబై, భీవండి, పుణే, నాందేడ్, పూనా, చంద్రపూర్, షోలాపూర్, జాల్నా లాంటి నగరాలకు వీరు వలస వచ్చినట్లు జనాభా లెక్కలు, చారిత్రక ఆధారాలతో తెలుపుచున్నవి. వీరందరిలో గత వంద, యాభై సంవత్సరాల క్రితం వలస వచ్చిన ముంబై, భీవండి వలస జీవులు అటు తెలంగాణతో ఇటు మహారాష్ట్రతో అనుబంధం పెంచుకున్నారంటికి చెడ్డ రేవడిలా మారడంతో పలు రంగాల్లో వారి జీవన పరిస్థితులు అగమ్యగోచరంగా మారిపోయాయి. మా బియుఎస్సీయు సర్వే, నిజ నిర్ధారణ బృందాల పర్యటనల్లో, పరిశీలనల్లో మా పరిమిత రచయితల, మేధావుల, విద్యావంతుల పరిధిలో తేలిక కొన్ని సమస్యలను మీ దృష్టికి తెస్తున్నాము. దయచేసి వాటి పరిష్కారానికి, రాబోయే తెలంగాణ రాష్ట్రంలోనైనా పునః నిర్మాణాల్లో భాగంగా మీ వంతు కృషి జేయగలన్న దృఢ నమ్మకంతో ఈ క్రింది అంశాలను మీ దృష్టికి తేదలచుకున్నాము.

1) గ్లోబల్ యుగంలో వలసలు అనివార్యమై ప్రపంచం ఒక కుగ్రామంగా మారినప్పటికీ మానవ వనరులైన సాఫ్ట్వేర్ ఇంజనీర్లు, డాక్టర్లు మొ॥ వారితో బాటు ఉత్పత్తి శక్తులైన శ్రమజీవులు, కూలీలు, కాంట్రాక్టు కార్మికుల పాత్ర కీలకమైనది. ఈ స్థితిలో తెలంగాణ నుంచి కూలీలుగా వలసబాట పట్టారు. అటు గల్ఫ్ కు ఇటు మహారాష్ట్ర ముంబై, భీవండిలకు వచ్చిన వారి సంఖ్య గణనీయం. ఇందులో పాలమూరు తో బాటు తెలంగాణలోని నల్గొండ, కరీంనగర్, నిజామాబాద్, వరంగల్లు, మెదక్ జిల్లాల వలస జీవుల గోడు వర్షాతీతం. వీరిపై ప్రభుత్వ పరంగా సమగ్ర విశ్లేషణ చేసి తత్కాల సహాయ పునరావాస సంక్షేమ పథకాలు ఎలా అమలు జరపాలో కృషి చేయుటకు మీతోబాటు మేమూ సహకరిస్తామని అందుకు మీరు చొరవ చూపాలని మా మొదటి విజ్ఞప్తి.

2) రైలు, బస్సుల లాంటి రవాణా సౌకర్యాలు అరకొరగా ఉండడం వలన రోజూ వందలాది తెలంగాణ బిడ్డలు పడుచున్న ప్రయాణ ఇబ్బందులపై

- తక్షణమే దృష్టి సారించాలి.
- 3) ఇంతకాలం అక్కడ కొన్నాళ్ళ పాటు ఇక్కడ కొన్నాళ్ళ పాటు ఉంటూ విద్యారంగంలో వెనుకబాటుతనం వల్ల రెంటికి చెడ్డ రేవడిలా మారి పిల్లల విద్యాభివృద్ధి కుంటుపడి కుటుంబాలు చితికి పోయాయి. ఇకనైనా వారు ఎదుర్కొనే సమస్యలపై దృష్టి సారించాలి.
- 4) రేషన్ కార్డ్, ఆధార్ కార్డ్, కులధృవీకరణ పత్రాల్లాంటివి అక్కడ లభించక ఇక్కడ లభించక రెండు వైపులా ప్రభుత్వ సంక్షేమ పథకాలను, ఉద్యోగ అవకాశాల్లాంటివి కోల్పోతూ తీవ్ర నష్టాల్లో ఉన్నారు. వాటిపై ఇకనైన తెలంగాణ వచ్చిన పిదప వెసులు బాటు కల్పించి వీరి సమస్యలపై సానుభూతితో సానుకూల వైఖరి తీసుకొనేలా చర్యలు చేపట్టాలని మనవి.
- 5) ఉన్నత విద్యారంగాల్లో, ఉద్యోగ అవకాశాల్లో ఎన్నారైలకు ప్రత్యేక అవకాశం ఇచ్చినట్లుగా తెలంగాణ వలస జీవులకు కనీసం 1-2% రిజర్వేషన్ కల్పించేలా సౌకర్యం కల్పించాలని మనవి.
- 6) ముంబై, భీవండిలోని పారిశ్రామికవేత్తలు పెట్టుబడిదారులు తెలంగాణలో లఘు, కుటీర, తదితర పరిశ్రమలు నెలకొలుపు కొనేలా ప్రోత్సహించాలి.
- 7) తెలుగు పాఠ్యాంశ పుస్తకాల ప్రచురణల్లో, మరాఠీ, ఇంగ్లీషు, తెలుగు అనుబంధాలతో ఉన్న వలస సాహిత్యకారులకు ప్రోత్సాహం ఇవ్వడానికి తోడ్పడాలి. తెలంగాణ - మహారాష్ట్ర సాహిత్య, సాంస్కృతిక అనుబంధాన్ని పెంచుకుంటూ గట్టి మైత్రి బృందానికి సహకరించాలి.

- మచ్చ ప్రభాకర్, ముంబై (D)

తమ సమస్యలను టీపీఎస్ దృష్టికి తీసుకువచ్చేందుకు కానుక హిమాయత్ నగర్ లోని చంద్రం భవనానికి వచ్చిన తెలంగాణ ఉద్యమ సంఘీభావ వేదిక (ముంబై) నాయకులు. చిత్రంలో చుక్కూమయ్య, వేదకుమార్, జూలూరీ గౌరీశంకర్ తదితరులు

దోషం బ్రజేష్ కుమార్ ట్రైబ్యునల్ దా? పాలకులదా?

కృష్ణా జలాల పంపిణీ విధానంపై బ్రజేష్ కుమార్ ట్రైబ్యునల్ ఇచ్చిన తీర్పుపై ఎన్నెన్నో విమర్శలు వచ్చాయి. ఈ నేపథ్యంలో ఆ తీర్పు ఎందుకు అలా వచ్చింది, తీర్పు ఫలితం, సీమాంధ్ర, తెలంగాణలపై దాని ప్రభావం లాంటి అంశాలను వివరిస్తున్నార సామాజిక ఉద్యమ కార్యకర్త ఎ. నర్సింహారెడ్డి

కృష్ణా జలాల పంపిణీ వివాదంపై సుప్రీంకోర్టు మాజీ న్యాయ మూర్తి బ్రజేష్ కుమార్ చైర్మన్ గా డి.కె. సేథ్, శ్రీవాత్సవలు సభ్యులుగా 2004 ఏప్రిల్ రెండవ తేదీన ఏర్పాటైన ట్రైబ్యునల్ 2010 డిసెంబర్ 30వ తేదీన తన తొలి నివేదికను సమర్పించింది. దీనిపై ఆంధ్రప్రదేశ్ పలు అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేస్తూ సవరణలు చేయాలని కోరింది. మిగిలిన రెండు రాష్ట్రాలు కూడా తన అర్జీలు పంపాయి. తర్వాత ట్రైబ్యునల్ సభ్యుడైన శ్రీవాత్సవ మంఠించడంతో ఆయన స్థానంలో మరో న్యాయమూర్తి దాస్ కొత్త సభ్యుడిగా నియమితుడయ్యారు. ఈ కమిటీ మూడేళ్ళు పరిశీలనలు జరిపి మూడు రాష్ట్రాల వాదనలూ విన్న అనంతరం 2013, నవంబర్ 29న తుది తీర్పు ఇచ్చింది. అందులో ఆంధ్రప్రదేశ్ అభ్యంతరాలు, సవరణలు ఏ ఒక్కదాన్నీ ట్రైబ్యునల్ ఖాతరు చేయలేదు. 2010లో ట్రైబ్యునల్ తీర్పును వ్యతిరేకించిన ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం సుప్రీంకోర్టులో స్పెషల్ లీమ్ పిటిషన్ దాఖలు చేసింది. అప్పుడు సుప్రీంకోర్టు మొదటి తీర్పును పుస్తపరిశీలించాలనీ, అంతరాష్ట్ర నదీ జలాల వివాద చట్టం - 1956 కింద ఏవైనా ఉల్లంఘనలు జరిగితే సరిచేయాలనీ ఆదేశించింది.

1956 అంతరాష్ట్ర జల వివాదాల చట్టంలో కేవలం జల వివాదాలు ఎలాంటివి వస్తే పరిష్కరించాలో చెప్పింది తప్ప నికర జలాలు, మిగులు జలాలు, విషయంలో ఎక్కడా ప్రసావనలు లేవు. లేకపోగా ట్రైబ్యునలిచ్చే తీర్పు అంతిమమైనదిగా సుప్రీంకోర్టుకి కూడా వెళ్ళడానికి వీలులేని విధంగా ట్రైబ్యునల్ తీర్పుకి సర్వోన్నతాధికారం యిచ్చారు. ఏమైనా చేయగలిగితే పార్లమెంటు ద్వారా చట్టానికి సవరణలు చేసి అంతిమ తీర్పుపై జోక్యం చేసుకోవడం గాని, రాష్ట్రాల మధ్య ప్రభుత్వాలు ఒప్పందాల ద్వారా పరిష్కరించుకోవడం తప్ప తీర్పుని మార్చడానికి వీలుకాదు. దాంతో బ్రజేష్ కుమార్ ట్రైబ్యునల్ పునఃపరిశీలన జరిపి తాజా నివేదిక విడుదల చేసింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం పలు అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేస్తూ అందులో 14 పైగా సవరణలు చేయాలని కోరుతూ అప్పీలు చేసిన నేపథ్యంలో దాన్ని పునఃపరిశీలించిన ట్రైబ్యునల్ అందులో ఏ ఒక్క సవరణకూ అంగీకరించలేదు. కృష్ణా జలాల్లో రాష్ట్రానికి కేటాయించిన వాటాను 1001 టీఎంసీల నుంచి తనంతన తానే 1005 టీఎంసీలకు పెంచడం మినహా మరో ఇతర విజ్ఞప్తులనూ ట్రైబ్యునల్ పట్టించుకోలేదు.

ఈ ట్రైబ్యునల్ మిగులు జలాల పంపకంలోనూ, నికర జలాల

నిర్దారణలోనూ, గత బచావత్ ట్రైబ్యునల్ పాటించిన పద్ధతులను పాటించకుండా భిన్నంగా వ్యవహరించింది. ఈ సందర్భంలో పాలక పార్టీలు తమ వైఫల్యాలను కప్పి పెట్టుకోవడానికి ఒకరిపై మరొకరు దుమ్మెత్తి పోసుకుంటున్నారు. కృష్ణా జలాల పంపిణీపై 1976 లో బచావత్ ట్రైబ్యునల్ తీర్పు చెప్పింది. బచావత్ ట్రైబ్యునల్ తీర్పు కాలవ్యవధి 2000 మే 31తో ముగిసింది. 2000 మే 1 తేదీ తర్వాత తన తీర్పుని సమీక్షించ వచ్చని సూచించింది. 2003 వరకు మూడు రాష్ట్రాల్లో నిర్మించుకొనే ప్రాజెక్టులపై వచ్చిన వివాదాలు ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల మధ్య, కేంద్ర ప్రభుత్వం స్థాయిలోనూ, చివరికి సుప్రీం కోర్టులోనూ ఒక పరిష్కారానికి రాలేదు. మరో ట్రైబ్యునల్ ద్వారా సమస్య పరిష్కారం చేసుకోవచ్చని సుప్రీంకోర్టు సూచన చేసింది. ఆ సూచన మేరకు కృష్ణా జలాల వివాద పరిష్కారానికి రెండో ట్రైబ్యునల్ ని 2004 ఏప్రిల్ 2 తేదీన కేంద్రం ఏర్పరచింది. ఈ ట్రైబ్యునల్ 2006 ఫిబ్రవరి 1 తేదీ నుండి పని ప్రారంభించింది. మూడు రాష్ట్రాల ప్రతి నిధులతో చర్చించి వెలువరించిన ఈ తీర్పు 2050 మే 31 వరకు అమల్లో ఉంటుందనీ, ఆ తర్వాత అవసరమనుకుంటే దానిపై మరో ట్రైబ్యునల్ చేత సమీక్ష జరిపించవచ్చని బ్రజేష్ ట్రైబ్యునల్ సూచించింది.

నూతన ట్రైబ్యునల్ కోసం 2003లో ఆంధ్రప్రదేశ్ కేంద్రాన్ని కోరింది. నీటి లభ్యత తక్కువైన విషయాన్నీ, మిగులు జలాలను వాడుకొనే స్వేచ్ఛ ఆంధ్రకి ఉందనే విషయాన్ని ట్రైబ్యునల్ ముందు తెలియ జేసింది. క్రింది రాష్ట్రాలు కట్టుకొనే ప్రాజెక్టులపై పై రాష్ట్రాలు అభ్యంతరం తెలియజేయడం సరికాదని పేర్కొంది. ఈ అన్ని విషయాలు పరిగణనలోకి తీసుకొని ట్రైబ్యునల్ మూడు రాష్ట్రాల వాదనలూ, పరిశీలన చేసి చివరికి మిగులు జలాలను గత నియమాలకు విరుద్ధంగా పంచడం, మరలా నికర జలాలను తేల్చి వాటిని పంచడం ద్వారా భవిష్యత్లో మిగులు జలాలను ఆంధ్రప్రదేశ్ వాడుకొనే స్వేచ్ఛ అటువుంచి నేడు కేటాయించిన నీరు ఆంధ్రప్రదేశ్ కు సకాలంలో రాగలిగే గ్యారంటీ లేదు. ఈ తీర్పు పర్యవసానం భవిష్యత్లో రాష్ట్ర సాగు వ్యవస్థపై తీవ్ర ప్రభావం ఉంటుంది. ట్రైబ్యునల్ అలా తీర్పు వెలువరించడానికి కారణాలు ఏమిటనేది పరిశీలించాలి.

మన రాష్ట్రంలో నదీ జలాల పంపకం గత ఆరు ఏడు దశాబ్దాలుగా రాజకీయ చర్చనీయాంశంగా ఉంది. కట్టేసిన ప్రాజెక్టుల మీద,

బ్రిటన్ లో మూడు రాష్ట్రాల వాదనలూ, పరిశీలన చేసి చివరికి మిగులు జలాలను గత నియమాలకు విరుద్ధంగా పంచడం, మరలా నికర జలాలను తేల్చి వాటిని పంచడం ద్వారా భవిష్యత్ లో మిగులు జలాలను ఆంధ్రప్రదేశ్ వాడుకానే స్వేచ్ఛ అటువంటి నేడు కేటాయించిన నీరు ఆంధ్రప్రదేశ్ కు సకాలంలో రాగలిగే గ్యారంటీ లేదు. ఈ తీర్పు పర్యవసానం భవిష్యత్ లో రాష్ట్ర సాగు వ్యవస్థపై తీవ్ర ప్రభావం ఉంటుంది. బ్రిటన్ లో అలా తీర్పు వెలువరించడానికి కారణాలు ఏమిటనేది పరిశీలించాలి.

కట్టబోతున్న ప్రాజెక్టులమీద కూడా వివాదాలు ఉన్నాయి. వ్యవసాయానికి సాగునీరు ఎంతో ప్రాధాన్యత సంతరించుకుంది. వ్యవసాయ అభివృద్ధితోనే పారిశ్రామిక, వాణిజ్య, మానవాభివృద్ధి ఆధారపడి ఉన్నందున నది జలాల వివాదాలు రావడం సహజం. ఇవ్వాటి అభివృద్ధి నమూనాలో వెనుకబడిన ప్రాంతానికి, వెనుకబడిన ప్రజలకు అభివృద్ధిలో స్థానం లేదు. బడితే ఉన్నానీదే బెర్రె అన్న చందంగా వ్యవహారాలు నడుస్తున్నాయి. నది జలాలను జనాభా ప్రాతిపదికన పంచాలా? నది పరివాహక ప్రాంత ఆధారంగా పంచాలా? లేక ప్రజల, ప్రాంతాల అవసరం ప్రాతిపదికన పంచాలా? అనే విషయంలో పాలకులకు స్పష్టత లేదు. నిజానికి నది జలాల పంపకం అవసరాల ప్రాతిపదికగా జరగాలి. పాజెక్టుల నిర్మాణంలో, నీటి విడుదలలో ప్రాధాన్యాల్ని కూడా అదే ప్రాతిపదికపై నిర్ణయించాలి. నది జలాల ప్రకృతి సహజవనరు. ఈ వనరును అవసరాల ప్రాతిపదికన అన్ని ప్రాంతాలకు అవసరాల మేరకు పంపిణీ చేయడం సహజన్యాయం.

ప్రాంతాల వారిగా అసమానతలు పెరిగిపోతున్నా వాటిని పట్టించుకున్న నాధుడే లేడు. ఒక ప్రాంతానికి మూడుపంటలకు సాగునీరు అందుతుంటే మరో ప్రాంతానికి ఒక పంటకు కూడా నీరు అందటం లేదు. నది పరివాహ ప్రాంత ప్రాతిపదికన కూడా నీటి పంపిణీ జరుగడం లేదు. అధికారంలో ఉన్న సంపన్న వర్గాల, సంపన్న ప్రాంతాలకే నీటి కేటాయింపులు జరిగాయి. ఇవ్వాళ బ్రిజేష్ కుమార్ బ్రిటన్ లో తీర్పుపై రగడ చేస్తున్నవారికి ఏదైనా న్యాయ సమ్మతమైన ప్రతిపాదన ఉందా? అంటే అదేమిలేదు. కోస్తాంధ్రకు రెండు పంటలకు నీళ్లు, రాయలసీమకు ఒక పంటకు కూడా గతిలేదు. ఇక తెలంగాణలో 70 - 80 శాతం కృష్ణా, గోదావరి పరివాహక ప్రాంతమున్నా పావలా వంతునీళ్లు దక్కడం లేదు. నీరు ప్రాణాధారం. ప్రజల మనోభావాలు దీనితో ముడిపడి ఉంటాయి. అయితే దీనిని ఆసరా చేసుకొని కొన్ని రాజకీయ పార్టీలు ప్రజలను రెచ్చగొట్టి పబ్బం గడుపుకోవాలని ప్రయత్నిస్తున్నాయి. నీటి పంపకంలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు, క్షామపీడిత ప్రాంతాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి. ఈ దృష్టితో ఏ రాజకీయ పార్టీ మాట్లాడటం లేదు. రాష్ట్రం ఏర్పడి ఐదున్నర దశాబ్దాలు గడిచినా కృష్ణా, గోదావరి జలాలను సమన్వయంతో ఎలా పంపిణీ చేయాలో ఏ పార్టీ ఇప్పటి వరకు ప్రకటించడం లేదు.

1969లో కృష్ణా జలాల పంపిణీపై నియమించిన బచావత్ బ్రిటన్ లో 1976లో తన నివేదిక ఇచ్చింది. రెండో ఇరిగేషన్ కమిషన్

1972లో చేసిన సూచనలకు అనుగుణంగా బచావత్ బ్రిటన్ లో 78 ఏళ్ల (1894 - 1972 మధ్యకాలం) నదీ ప్రవాహ లెక్కలు తీసుకుని 75 శాతం విశ్వసనీయ ప్రవాహం ప్రాతిపదికగా కృష్ణానదిలో సగటు నీటి లభ్యతను 2130 టీఎంసీలుగా అంచనావేసింది. ఆ ప్రకారం మహారాష్ట్రకు 585, కర్ణాటకకు 734, ఆంధ్రప్రదేశ్ కు 811 టీఎంసీలు కేటాయించింది. ఆపైన మిగులు జలాలను వాడుకునే 'స్వేచ్ఛ'ను (హక్కుకాదు) ఆంధ్రప్రదేశ్ కిచ్చింది. అటువంటి నీరు సుమారు 227.5 టీఎంసీలు వుంటుందని అంచనా. బ్రిజేష్ కుమార్ బ్రిటన్ లో పాత కేటాయింపులు అలాగే కొనసాగిస్తూ, నదిలో 47 సంవత్సరాల్లో (1961-2008 మధ్య) ప్రవాహం లెక్కలు తీసుకుని 65 శాతం విశ్వసనీయ ప్రవాహం ఆధారంగా సగటు నీటి లభ్యతను 2578 టీఎంసీలుగా అంచనా వేసింది. ఆ ప్రకారం మొత్తం 448 టీఎంసీల జలాలను అదనంగా తేల్చింది. వాటిని 65 శాతం విశ్వసనీయత ఆధారంగా మూడు రాష్ట్రాలకు కర్నాటకకు 173, మహారాష్ట్రకు 81, ఆంధ్రప్రదేశ్ కు 194 టీఎంసీలుగా పంచింది. దాంతో నికర జలాలు మహారాష్ట్రకు 666, కర్నాటకకు 907, ఆంధ్రప్రదేశ్ కు 1005 (తాజా కేటాయింపు 4 టీఎంసీలతో కలిపి) టీఎంసీల వంతున కేటాయించబడినాయి. 194 టీఎంసీల మిగులు జలాలు నికర జలాలుగా మారినందున సంతోషించాలో లేక 100 టీఎంసీలపైగా మిగులు జలాలను కోల్పోయినందుకు ఏడా్యలో తెలియని సందిగ్ధం మన రాష్ట్రానిది. మిగులు, అదనపు జలాల పంపిణీ కారణంగా ఎగువ రెండు రాష్ట్రాలు లబ్ధిపొంది సంతోషిస్తుండగా, మిగులు జలాల వాడుకునే స్వేచ్ఛను కోల్పోయి ఆంధ్రప్రదేశ్ దిగాలు పడింది.

బచావత్ బ్రిటన్ లో కేటాయించిన నీటిని ఉపయోగించుకున్నాకే మిగులు నీటి కేటాయింపును వాడుకోవాలని, దిగువ రాష్ట్రమైన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు పైనుంచి రావాల్సిన 442 టీఎంసీలు (మిగతా 369 టీఎంసీ. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని పరివాహక ప్రాంతంలోనే లభ్యమవుతాయి) వచ్చిన తర్వాతే కర్నాటక తన ప్రాజెక్టులు నింపుకోవాలని, జూన్, జులై మాసాల్లో 10 టీఎంసీలు దిగువకు వదలాలని చెప్పడం, 2578 టీఎంసీలకు మించి ప్రవాహం వచ్చిన సంవత్సరాల్లో దానిని వినియోగించుకునే 'స్వేచ్ఛ'ను ఆంధ్రప్రదేశ్ కిప్పటం కొంతలో కొంత ఊరట. కర్ణాటక డిమాండ్ మేరకు ఆల్మట్టి ఆనకట్ట ఎత్తును 519 మీటర్ల నుంచి 524.25 మీ.కు పెంచుకోవడానికి బ్రిటన్ లో అనుమతించింది. దీంతో అందులో 303 టీఎంసీల (ప్రస్తుతం 173)ను నిల్వ చేసుకోవచ్చు. మహారాష్ట్ర విజ్ఞప్తి మేరకు 92 టీఎంసీల నీటిని కోయినా విద్యుత్ ప్రాజెక్ట్ కు కేటాయించింది. కృష్ణానదీ నీటి వినియోగ పర్యవేక్షణకు (కోయినా నుండి కృష్ణా బ్యాంజి వరకు) కేంద్ర ప్రభుత్వ అజమానుషీలో కేంద్ర జలవనరుల మంత్రిత్వశాఖ సంయుక్త కార్యదర్శి చైర్మన్ గా ఐదుగురు సభ్యులతో ఒక అధికార మండలిని ఏలైనంత త్వరగా ఏర్పాటు చేయాలని బ్రిటన్ లో కేంద్రానికి సిఫారసు చేసింది. దీంతో తుంగభద్ర బోర్డు కూడా రద్దవుతుంది.

తుంగభద్ర ఆనకట్ట నిర్మాణం జరిగినప్పుడు 80 శాతం నీళ్లు, 20 శాతం కరెంట్ లేదా 20 శాతం నీళ్లు 80 శాతం కరెంట్ లో ఏది కావాలని సీమాంధ్రులను ఆడిగినప్పుడు మాకు 20 శాతం నీళ్లు 80

శాతం కరెంటు కావాలన్నారు. ఫలితంగా కోస్తాంధ్ర పరిశ్రమలకు విద్యుత్తు లభించింది కాని రాయలసీమకు నీళ్లు దక్కలేదు. ఇది శ్రీబాగ్ ఒడంబడికను ఉల్లంఘించడమే. అయినా రాయలసీమ వాసులు తెలంగాణ వారితో కలిసి కోస్తాంధ్రపై ఉద్యమం చేయరు. కోస్తాంధ్రకు పోగా మిగిలిననీళ్లు మాకు కావాలంటున్నారు కాని తెలంగాణ అవసరాలు గుర్తించడం లేదు. మరో అంశం బచావత్ అవార్డు ఇచ్చిన తర్వాత కృష్ణా జలాలను పొందటానికి రెండు ప్రతిపాదనలు చేసింది. ఒకటి నదిలో వచ్చిన నీళ్లు వచ్చినవి వచ్చినట్లుగా రాష్ట్రాలు దామాషాలో తీసుకోవడం. దీని ప్రకారం ప్రతి డ్యాంలోను కొన్ని నీళ్లు ఉంచుకొని మిగతా నీళ్లు వెంటనే కిందికి పంపించాలి. రెంవపది పై రాష్ట్రానికి కేటాయించిన నీళ్లు మొత్తాన్ని ఆపేసుకున్న తరువాతే కింది వాళ్ళకు పంపాలి. ఈ రెండిట్లో ఏదికావాలని అడిగితే మన రాష్ట్రం రెండవది కావాలంది. అందువల్లనే మిగులు జలాలు ఆంధ్రప్రదేశ్ వాడుకుంటుందని అయితే ప్రాజెక్టులు మాత్రం కట్టుకోవద్దని బచావత్ ట్రీబ్యూనల్ అనాడు తెలిపింది. బచావత్ అవార్డు ప్రకారం కేటాయించిన నీటిని వినియోగించుకోవడానికి 2000 సంవత్సరం లోగా ఆనకట్టలు నిర్మించుకోవాలి. అసలు సమస్య ఎప్పుడొచ్చిందంటే కర్నాటక మేల్గోని అల్మట్టి నిర్మాణం చేపట్టడం వలన అది నిండేదాక కిందికి నీళ్లు రావు. దీంతో కోస్తాంధ్రలో లొల్లి మొదలయ్యింది. మహారాష్ట్ర బాబ్లీ నిర్మాణం చేపడితే కిమ్మన లేదు. అసలు బచావత్ ట్రీబ్యూనల్ అవార్డు ప్రకారం ఆయా రాష్ట్రాలకు కేటాయించిన నికర జలాలను ఎక్కడవైనా నిలుపుకోవచ్చు. వారి వాటా మేరకు వారి ఇష్టం. మధ్యన మన గొడవకు అర్థం లేదు. న్యాయబద్ధత అంతకంటే లేదు.

బచావత్ ట్రీబ్యూనల్ ఆంధ్రప్రదేశ్ కు 811 టీఎంసీల నీటిని కేటాయించింది. ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం తెలంగాణకు 277.86 టీఎంసీలు, రాయలసీమకు 137.70 టీఎంసీలు, కోస్తాంధ్రకు 388.44 టీఎంసీలు కేటాయింపు జరిగింది. నది పరివాహక ప్రాంతాన్ని పరిగణన లోకి తీసుకుంటే తెలంగాణకు న్యాయంగా మరో 277.65 టీఎంసీలు లభించాలి. రాయలసీమకు మరో 4 టీఎంసీలు లభించాలి. కోస్తాంధ్ర న్యాయంగా రావాల్సిన వాటాకన్నా 282.12 టీఎంసీలు అదనంగా వాడుకొంటుందన్నమాట. ఈ స్థితిలో మిగులు జలాలలో తెలంగాణకు 77 టీఎంసీలు, సీమాంధ్ర ప్రాంతానికి 150.5 టీఎంసీలు కేటాయించడం ఎంత వరకు సబబో అర్థం చేసుకోవాలి. 42 శాతం జనాభా ఉన్న, 70 శాతం పరివాహక ప్రాంతం ఉన్న తెలంగాణకు నికర జలాల్లో 34 శాతం, మిగులు జలాల్లో 34 శాతం కేటాయించడం ఎంత వరకు సబబు. ఇంకా పోలవరం నిర్మించి గోదావరి నుండి 80 టీఎంసీలు కృష్ణా బ్యారేజికి తరలించాలని, పులిచింతల నిర్మించి మరో 45 టీఎంసీలు కృష్ణా బ్యారేజి క్రింద మూడవ పంటకు ఆదా చేసుకోవాలని ఇప్పటికీ కుట్రలు చేస్తూనే ఉన్నారు. ఏడారిగా మారుతున్న రాయలసీమకు సాగునీరు, తాగునీరు ఇవ్వాలన్న ఆలోచన కోస్తాంధ్ర పాలకుల్లో ఇసుమంతైనా లేదు. తెలంగాణలో 70 శాతం పరివాహక ప్రాంతం ఉన్నా మహబూబ్ నగర్ కు, నల్గొండకు నీళ్లు ఇవ్వాలన్నా సోయి వారికి

ఏమాత్రం లేదు. కాళోజీ చెప్పినట్లు రెండున్నర జిల్లాల ప్రయోజనమే రాష్ట్ర ప్రయోజనంగా ప్రణాళికలు, ఆందోళనలు ఇప్పటికీ సాగడం విచారకరం.

మిగులు జలాల వినియోగం ఎప్పుడూ సమస్యే. వినియోగం 'స్వేచ్ఛ' ఇచ్చిన బచావత్ ట్రీబ్యూనల్ (అప్పుడు, ఇప్పుడు) వాటిపై ఆంధ్రప్రదేశ్ కు హక్కు ఎప్పుడు ఇవ్వలేదు. మిగులు జలాలు వచ్చినప్పుడు వాటిని సద్వినియోగం చేసుకోవాలంటే ప్రాజెక్టులు కట్టాలి. కాని అటువంటి వాటికి కేంద్రం అనుమతులివ్వరాదని 1997 లోనే సుప్రీంకోర్టు అడ్డుకట్టవేసింది. 1983లో అధికారానికి వచ్చిన ఎన్.టి.రామారావు ప్రభుత్వం మద్రాసుపై అభిమానంతో 'తెలుగు గంగ' ప్రాజెక్టును ప్రారంభించింది. అనేక ప్రాజెక్టుల సర్వే అప్పుడే జరిగింది. అటు తర్వాత కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వంగాని, 1995లో అధికారం చేపట్టిన చంద్రబాబు నాయుడుగాని కొత్త ప్రాజెక్టులేవీ చేపట్టలేదు. బచావత్ ట్రీబ్యూనల్ తీర్పు అమలులో వుండే కాలపరిమితి 2000 సంవత్సరంతో ముగుస్తున్నందున, ఆ లోపు కొన్ని ప్రాజెక్టులు కట్టివుంటే నికర జలాల కేటాయింపు కోసం కొత్త ట్రీబ్యూనల్ ముందు పోరాడే అవకాశం వుండేది.

2004లో అధికారంలోకి వచ్చిన రాజశేఖర రెడ్డి ప్రభుత్వం బచావత్ ట్రీబ్యూనల్ ఇచ్చిన గడువు ముగిసిన తర్వాత జలయజ్ఞంలో భాగంగా మిగులు జలాల ఆధారంగా రూ. 32 వేల కోట్ల వ్యయంతో 224 టీఎంసీల సామర్థ్యంతో అనేక ప్రాజెక్టులు మంజూరు చేసింది. జలయజ్ఞం పేరుతో నిర్మిస్తున్న ఆనకట్టలపై కర్నాటక, మహారాష్ట్రలు అభ్యంతరం తెలిపినప్పుడు ఆనకట్టలు కడుతున్నది నిజమేకాని మేం మిగులు జలాలపై హక్కు కోరడం లేదని రాజశేఖర్ రెడ్డి ప్రభుత్వం బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రీబ్యూనల్ కు రాత పూర్వకంగా తెలిపింది. వరదలు వచ్చినప్పుడు మాత్రమే ఈ ప్రాజెక్టులకు నీళ్లు చేరుతాయని స్పష్టం చేసింది. వాటి నిర్మాణంపై అనేక ఆరోపణలున్నప్పటికీ అవి అసంపూర్తిగా వున్నాయి. అవి పూర్తయితే, వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఇప్పటికీ మేలు జరుగుతుంది. ట్రీబ్యూనల్ తాజా తీర్పుతో నీటి భవిష్యత్ పై కొంత సందిగ్ధత, గందరగోళం ఏర్పడినప్పటికీ, అదనంగా కేటాయింపు లభించిన 194 టీఎంసీల నికర జలాల్లో 190 టీఎంసీలు వాటికి కేటాయించి వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు భరోసా కల్పించవచ్చు. రెండు పంటలు పండుతున్న ప్రాంతాన్ని ఒక పంటకు కుదించి, కరువు ప్రాంతాలకు నీళ్లు అందించవచ్చు. మనసుంటే మార్గాలు తప్పక ఉంటాయి. ఆ ప్రాజెక్టులు: గాలేరు - నగరి (39 టీఎంసీ), హంద్రీ - నీవా (43), వెలుగొండ (40), కల్వకుర్తి (25), నెట్టెంపాడు (22), ఎన్.ఎల్.బి.సి. (30 టీఎంసీలు). మరికొన్ని చిన్న, మధ్యస్థాయి ప్రాజెక్టులను కలిపితే మొత్తం 225 టీఎంసీలు అవసరం.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ప్రతికూలంగా మారిన రెండవ ప్రధాన అంశం అల్మట్టి డ్యాం ఎత్తును 519 నుండి 524.56 మీటర్లకు పెంచుకునే దుకు కర్నాటకను అనుమతించడం. డ్యాం ఎత్తు పెంపుదలపై కర్నాటక లోగడ చేసిన ప్రయత్నాలను నాటి ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం గట్టిగా వ్యతిరేకిస్తూ సుప్రీం కోర్టుకు వెళ్ళినప్పుడు, 519 మీటర్ల

బచావత్ ట్రైబ్యునల్ ఆంధ్రప్రదేశ్ కు 811 టీఎంసీల నీటిని కేటాయించింది. ప్రభుత్వ లెక్కల ప్రకారం తెలంగాణకు 277.86 టీఎంసీలు, రాయలసీమకు 137.70 టీఎంసీలు, కోస్తాంధ్రకు 388.44 టీఎంసీలు కేటాయింపు జరిగింది. నది పరివాహక ప్రాంతాన్ని పరిగణన లోకి తీసుకుంటే తెలంగాణకు న్యాయంగా మరో 277.65 టీఎంసీలు లభించాలి. రాయలసీమకు మరో 4 టీఎంసీలు లభించాలి.

ఎత్తు సరిపోతుందని ధర్మాసనం అభిప్రాయపడింది. తద్బిన్నంగా బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రైబ్యునల్ ఎత్తు పెంపుకు అనుమతించడం వల్ల నీటి నిల్వ సామర్థ్యం మరో 100 టీఎంసీలు పెరుగుతుంది. కర్నాటక ప్రాజెక్టులు నిండితేనేగాని దిగువకు నీరురాని ఇప్పటి పరిస్థితుల్లో పైర్లు ఆలస్యమై నష్టపోతున్న రైతాంగం భవిష్యత్ పట్ల తీవ్రమైన ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నది. వర్షాలు తగ్గినా, అనావృష్టి సంవత్సరాల్లో ప్రాజెక్టుల కింద సాగే వుండడన్న భయాందోళన ఏర్పడుతున్నది. పర్యవేక్షణ బోర్డు వున్నప్పటికీ, ఎగువ రాష్ట్రాలు దాని మాట వినకపోతే ఏమిటన్న ప్రశ్న వేధిస్తున్నది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వ స్పెషల్ లీవు పిటిషన్ సుప్రీంకోర్టులో పెండింగ్ లో వున్నందున, అది పరిష్కారమయ్యే వరకు బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రైబ్యునల్ తీర్పుపై నోటిఫికేషన్ వెలువడే అవకాశం లేదు.

బచావత్ ట్రైబ్యునల్ ఆంధ్రప్రదేశ్ కు కేటాయించిన 811 టీఎంసీల నికర జలాల్లో సొంత పరివాహక ప్రాంతం నుంచి కేవలం 337 టీఎంసీల భాగమే లభిస్తుంది. మిగిలిన 474 టీఎంసీలను ముందుగా దిగువనున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ కు విడుదల చేసిన తరువాత అల్పబ్ధి జలాశయాన్ని పూర్తిమట్టానికి నింపుకోవాలి. 75 శాతం విశ్వసనీయతతో బచావత్ ట్రైబ్యునల్ కేటాయించిన నీటిని మూడు రాష్ట్రాలు పూర్తిగా వినియోగించుకున్న తరువాతే 65 శాతం విశ్వసనీయ తతో లభించే అదనపు నీటిని, మిగులు జలాలను తరువాతనే మూడు రాష్ట్రాలు వినియోగించుకోవాలని బ్రిజేష్ ట్రైబ్యునల్ స్పష్టంగా పేర్కొంది. కాబట్టి, నియంత్రణ బోర్డు ఈ నిబంధనకు అనుగుణంగా నియమావళిని రూపొందించి, దాన్ని కచ్చితంగా అమలు చేయాలి. లేకపోతే, దిగువనున్న ప్రాంత రైతులు సకాలంలో నీరందక ఎన్నో కష్టనష్టాలకు గురవుతారు. అందువలన బోర్డుకు వివిధ రాష్ట్రాలలోని జలాశయాల నిర్వహణ, నియంత్రణ అధికారాలు ఉండాలి. నేరగాళ్లను దండించే అధికారం బోర్డుకు లేకపోతే రాష్ట్రాల నీటి కేటాయింపులు సక్రమంగా అమలు కావు.

కేటాయింపుల ప్రకారమే మూడు రాష్ట్రాలూ నీటిని వాడుకోవాలనీ, నీటి వాడకంలో ఏ రాష్ట్రమైనా ఇతర రాష్ట్రాల ప్రయోజనాలకు భంగం కలిగించే రీతిలో వ్యవహరిస్తే సూమోట్ గా (స్వచ్ఛందంగా) చర్యలు తీసుకునే అధికారం బోర్డుకుంటుంది. అన్ని ప్రాజెక్టుల్లో 'డెడ్ స్టోరేజి' కొనసాగించే విధంగా బోర్డు చర్యలు తీసుకుంటుంది. అత్యవసర పరిస్థితుల్లో దీన్ని వాడుకోవడానికి, తదుపరి వచ్చే నీటిని ఈ స్థానాన్నే నిల్వ చేసుకోవడానికి బోర్డు అనుమతిస్తుంది. 3 టీఎంసీలకు మించి నీటి వినియోగ సామర్థ్యం ఉన్న ప్రాజెక్టుల విషయంలో ఆయా రాష్ట్రాలు నిబంధనలన్నీ పాటించాలి. వీటి

ఆధారంగా నీటి విడుదల సక్రమంగా జరుగుతుందని ట్రైబ్యునల్ పేర్కొంది. బోర్డు అనుమతి లేకుండా కేంద్ర జల సంఘంగానీ, రాష్ట్రాలుగానీ పరిశీలనా కేంద్రాలు తొలగించకూడదు. నీటి పరిమాణం తక్కువ చేసి చూపకూడదు. అవసరమైతే మరిన్ని పరిశీలనా కేంద్రాల్ని బోర్డు ఏర్పాటు చేస్తుంది. నీటి పరిమాణం లెక్కల గురించి (వాటర్ అకౌంట్స్) రాష్ట్రాలు ఏడాదికి రెండుసార్లు బోర్డుకు నివేదికలు ఇవ్వాలి. రిజర్వాయర్లలో నీటి వినియోగంపై ట్రైబ్యునల్ ఆదేశాలుగానీ, బోర్డు సూచనలుగానీ పట్టించు కోకపోతే రిజర్వాయర్ సంయుక్త నిర్వహణకు ఇంజనీర్ లేదా తత్సామాన అధికారిని బోర్డు నియమిస్తుంది. మూడు రాష్ట్రాల్లోని ప్రాజెక్టులు, ఆయకట్టు, కాలువలు, పరిశీలనా కేంద్రాలు, విద్యుదుత్పత్తి కేంద్రాలూ అన్నింటి తనిఖీకి బోర్డుకు అధికారం ఉంటుంది.

నికర జలాలు, మిగులు జలాలు, సగటు జలాలు, వరద జలాలు ఇలా సాంకేతికంగా రకరకాల పేర్లు పెట్టినా వాస్తవానికి నీటిని ఇలా విడగొట్టలేం. నీళ్లన్నీ ఒక్కటే. పంపిణీ సౌలభ్యం కోసం కొన్ని శాస్త్రీయ కొలమానాలు పెట్టుకుని ఇలా విభజించారు. నీటి పారుదల కాలం, వేగం, పరిమాణం, వర్షాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఫలానా సమయం నుంచి ఫలానా సమయం వరకూ నికర జలాలుంటాయని, ఆ తర్వాత ఉండేవి మిగులు జలాలని చెప్పలేం. నికర జలాల నిర్ధారణకు 75 శాతం ఆధారిత కొలబద్ధ నుంచి 65 శాతానికి తగ్గించ దానికున్న శాస్త్రబద్ధతపై ఇంజనీర్లు సందేహాలు లేవనెత్తుతున్నారు. ఈ కొలబద్ధలో వచ్చిన మార్పు కారణంగానే మిగులు జలాలు, నికర జలాలుగా మారిపోయాయి. మిగులు జలాల ఆధారంగా నిర్మించు కున్న ప్రాజెక్టులు ప్రమాదంలో పడ్డాయి. ప్రాజెక్టుల నిర్మాణంలో జరిగిన జాప్యమే దీనికి ప్రధాన కారణం. రెండు ట్రైబ్యునళ్ల మధ్యనున్న 35 సంవత్సరాల సమయాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోలేకపోవడానికి నాటి, నేటి పాలకులే కారణం. ఇప్పుడు ఒకరినొకరు నిందించుకుంటున్న ఈ పార్టీలే అధికారంలో ఉన్నంత వరకూ నిర్లక్ష్యం చేసి ఈ పాపం మూటగట్టుకున్నాయి. పాలకుల పాపం ప్రజలకు శాపంగా మారింది.

ఈ ట్రైబ్యునల్ వచ్చే నాటికే మిగులు జలాలను వినియోగించు కొని నిర్మాణాలు పూర్తిచేసి వుండినట్లయితే కేటాయింపులు జరిగే అవకాశం ఎక్కువగా వుండేది. బ్రిజేష్ కుమార్ ట్రైబ్యునల్ ఏర్పడింది టి.డి.పి. కాలంలోనే. తీర్పు వచ్చింది కాంగ్రెసు కాలంలో. ట్రైబ్యునల్ చైర్మన్ బ్రిజేష్ కుమార్ పరోక్షంగా ఆంధ్ర తరపున వాదించే లాయర్లు, సాంకేతిక నిపుణులు, సలహాదారులు అందించే సమాచారం సమన్వయంగా లేదని ఒకే విషయంపై ముగ్గురు మూడు రకాలుగా అభిప్రాయాలు చెప్పడాన్ని ఆక్షేపించాడు. అయినా రాష్ట్ర ప్రభుత్వం పీకల్లోతు రాజకీయ గొడవలు, పదవి కుమ్ములాటల్లో మునిగి పోయి ఈ విషయాన్నే పట్టించుకోలేదనేది రుజువవుతుంది.

దీర్ఘకాలంగా రైతులు, రైతు సంఘాలు, ప్రాజెక్టుల కోసం పోరాడుతున్నా, ప్రభుత్వాల నిర్లక్ష్యం వల్ల ఇవి ఎప్పటికీ పూర్తి కాని అవశేషాలుగా మారిపోతున్నాయి. తొమ్మిది సంవత్సరాలు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్న చంద్రబాబు హయాంలో ప్రాజెక్టుల ఊసే ఎత్తలేదు.

వాటర్షెడ్స్, ఇంకుడు గుంతలు అంటూ కాలయాపన చేశారు. అసలు వ్యవసాయమే దండగ అన్న చంద్రబాబు సాగునీటి గురించి ఎట్లా ఆలోచిస్తున్నాడు. తర్వాత అధికారంలోకి వచ్చిన రాజశేఖర రెడ్డి జలయజ్ఞం పేరుతో పెద్ద ఎత్తున నిధుల కేటాయింపులు జరిపి భారీ ప్రాజెక్టులు చేపట్టినా అవి ఇంతవరకూ శైశవదశ దాటి ముందుకు కదలేదు. వాటిపై ఖర్చు పెట్టిన రూ. 70 - 80 వేల కోట్లు హాఠి కర్పూరంలా హరించుకుపోయాయి. రొక్కం కాంట్రాక్టర్ల జేబుల్లోకి పోగా, నీళ్ళు నదుల్లోనే మిగిలిపోయాయి. ఇదే డబ్బును కరువు ప్రాంతాల్లో త్వరగా పూర్తయే చిన్న మధ్య తరహా ప్రాజెక్టులపై పెడితే మరింత ప్రయోజనం చేకూరి ఉండేది. అన్ని తప్పులు మనమే చేసి బ్రిట్యునల్ ను తప్పుపట్టడం పాలకుల ఆత్మవంచన తప్ప మరోటికాదు. తెలంగాణ రాష్ట్రం ఏర్పాటు చివరి అంకంలోకి వచ్చింది. కృష్ణా జలాలపై రెండవ బ్రిట్యునల్ తీర్పు తెలంగాణకు ప్రయోజనకరంగా లేదు.

2013 డిసెంబరులో కేంద్ర ప్రభుత్వం నీటి లభ్యత, పంపిణీ, పాలనీ ముసాయిదా విడుదలచేసింది. పాలనీ ఫైనల్ అయిన తరువాతనే నూతనంగా ఏర్పడబోయే తెలంగాణ రాష్ట్ర వాటా నిర్ధారణ బ్రిట్యునల్ ఫైనల్ తీర్పుగా రావలసి వుంది. సీమాంధ్ర పాలకుల పక్షపాత వైఖరి వల్ల నల్లగొండ జిల్లాలోని శ్రీశైలం ఎడమకాలువ ఎలిమినేటి మాధవరెడ్డి ప్రాజెక్టుకు నీటి కేటాయింపులు దక్కలేదు. ఈ బ్రిట్యునల్ తీర్పునక గెజిట్ అయితే తిరిగి మరో బ్రిట్యునల్ వచ్చేదాకా (2050) ఎస్ఎల్బీసీకి నీళ్లు రావు. ఫలితంగా దీని పరిధిలోని నల్లగొండ జిల్లాకే కాదు... అసలు రాజధాని హైదరాబాద్ మంచినీటి సరఫరాకు కూడా గండిపడే అవకాశముంది. ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్ణాటక, మహారాష్ట్రకు నీటి కేటాయింపులు చేస్తూ బ్రిజేష్ బ్రిట్యునల్ ఇచ్చిన తుదితీర్పు గెజిట్ నోటిఫికేషన్ ను ఆపకపోతే ప్రాజెక్ట్ మొత్తానికే ఎనరు వస్తుందని జలరంగ నిపుణులు ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. నల్లగొండ జిల్లాలోని కరువుపీడిత ప్రాంతాలకు సాగునీరువ్వడంతో పాటు ఫ్లోరైడ్ పీడిత ప్రాంతాలలో రక్షిత మంచినీటిని సరఫరా చేయాలన్న ప్రధాన లక్ష్యంతో చేపట్టిన శ్రీశైలం లెఫ్ట్ బ్యాంక్ కెనాల్ పై సీమాంధ్ర ముఖ్యమంత్రిలది ఆది నించి అంటి ముట్టని వ్యవహారమే. ఎత్తుకు నీళ్లు రావన్నారు. సొరంగం తప్పే సాంకేతిక పరిజ్ఞానం లేదన్నారు. అటవీ భూములున్నాయన్నారు. నీటి లభ్యత లేదన్నారు. ప్రజాందోళన వల్ల ప్రాజెక్టు పనులు చేపట్టారు. సొరంగం ఆలస్యం సాకుతో సాగర్ నుంచి నీరు ఇస్తూ శ్రీశైలంను తమ కబ్జాలోనే ఉంచుకున్నారు.

మూడు దశాబ్దాల క్రింద ప్రారంభమైన సొరంగ మార్గం పరిస్థితి మూడడుగులు ముందుకు పడడుగులు వెనక్కు అన్నట్లు తయారైంది. వాస్తవానికి కృష్ణానదిలో నుంచి 30 టీఎంసీలను శ్రీశైలం ఎడమ కాలువ నుంచి అక్కంపల్లి కామన్ పాయింట్ వరకు సొరంగమార్గం ద్వారా చేర్చాలి. మూడులక్షల ఎకరాలకు సాగునీరుందించడంతో పాటు 1100 ఫ్లోరైడ్ పీడిత గ్రామాలకు మంచినీటిని సరఫరా చేయాలని లక్ష్యం. ఎంతకీ సొరంగమార్గం పనులు కొలిక్కిరాకపోవడంతో నాగార్జునసాగర్ బ్యూక్ వాటర్షెడ్స్ పుట్టంగండి వద్ద 1995 ప్రాంతంలో

నికర జలాలు, మిగులు జలాలు, సగటు జలాలు, వరద జలాలు ఇలా సాంకేతికంగా రకరకాల పేర్లు పెట్టినా వాస్తవానికి నీటిని ఇలా విడగొట్టలేం. నీళ్ళన్నీ ఒక్కటే. పంపిణీ సౌలభ్యం కోసం కొన్ని శాస్త్రీయ కొలమానాలు పెట్టుకుని ఇలా విభజించారు. నీటి పారుదల కాలం, వేగం, పరిమాణం, వర్షాలపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఫలానా సమయం నుంచి ఫలానా సమయం వరకూ నికర జలాలుంటాయని, ఆ తర్వాత ఉండేవి మిగులు జలాలని చెప్పలేం.

ఎత్తిపోతల పథకాన్ని ప్రారంభించారు. శ్రీశైలం సొరంగ మార్గం పనులు ఇంకా 30 శాతం కూడా పూర్తవలేదు. విచిత్రమైన విషయమేమంటే ఈ ప్రాజెక్టుకు ఇప్పటివరకు నీటి కేటాయింపులే లేవు. బ్రిజేష్ బ్రిట్యునల్ ముందు కృష్ణా బేసిన్ లో లేని సీమ ప్రాజెక్టులపై గట్టిగా వాదించిన ప్రభుత్వం తరపు న్యాయవాదులు తెలంగాణలో మనుగడలో ఉన్న అసలు ప్రాజెక్టులను విస్మరించారు. నల్లగొండ జిల్లాలోని కరువు, ఫ్లోరైడ్ పీడిత ప్రాంతాలకు నీటి వాటా కావాలని వాదించలేదు. కృష్ణానది బేసిన్ లో లేని ప్రాంతాల కోసం ప్రత్యేకంగా వాదించిన సర్కార్, తెలంగాణకు చెందిన ఎస్ఎల్బీసీ, నెట్టంపాడు, కల్వకుర్తి ప్రాజెక్టులను నామమాత్రంగా ప్రస్తావించినట్లు బ్రిజేష్ తుదితీర్పు ప్రతి చదివితే స్పష్టమౌతుంది. “కృష్ణాబేసిన్ లో లేని ప్రాజెక్టుల కోసం ఆంధ్రప్రదేశ్ సర్కారు గట్టిగా వాదించిందని, ఆ బేసిన్ లో ఉన్న ప్రాజెక్టులను పట్టించుకోలేదని, ఇప్పటికే ప్రభుత్వం 43 శాతం కృష్ణా నీటిని బేసిన్ అవతలి ప్రాంతాలకే కేటాయించుకుందని” బ్రిజేష్ తన నివేదికలో విస్మయం వ్యక్తం చేయడం కలకలం రేపుతోంది.

బ్రిజేష్ బ్రిట్యునల్ 65 శాతం డిపెండబిలిటీ, సరాసరి ప్రవాహం లెక్కకింద ఇచ్చిన వాటాలో ఎస్ఎల్బీసీకి ఒక్క చుక్క నీరు కూడా లేదు. దీనికి కారణం ప్రభుత్వం వాదనలలో పక్షపాతవైఖరి. వాస్తవానికి కృష్ణాబేసిన్ లో లేని పెన్నా బేసిన్ కు చెందిన రాయలసీమ లోని తెలుగు గంగను 25 టీఎంసీలు, ఆర్దీఎస్ కుడి కాలువకు 4 టీఎంసీలను కేటాయించడం వల్ల ఎస్ఎల్బీసీ ప్రాజెక్టుకు చుక్క నీటిని కూడా కేటాయించలేదు. రాష్ట్ర విభజన క్రమంలో కృష్ణా, గోదావరి నదులపై ప్రత్యేక బోర్డులు ఏర్పాటువుతున్న పరిస్థితుల్లో అప్రమత్తంగా ఉండక పోతే పరిస్థితి చేయిదాటుతుందని తెలంగాణ ప్రాంత ఇంజనీర్లు ఆందోళన వ్యక్తం చేస్తున్నారు. మిగులు జలాల్లో ఆంధ్రప్రదేశ్ కు వాడుకునే స్వేచ్ఛనిచ్చిన జలాల్లో సగం వాటా తెలంగాణకు ఇవ్వాలని ఇక్కడి ఇంజనీర్లు డిమాండ్ చేస్తున్నారు. నాగార్జున సాగర్ లో క్యారీ ఓవర్ కింద స్టోరేజీలో ఉంచే 150 టీఎంసీల నీటిని కృష్ణాబేసిన్ నిష్పత్తి ప్రకారం పంచాలి. తెలంగాణకు న్యాయం జరుగాలంటే, ఎస్ఎల్బీసీ లాంటి ప్రాజెక్టులకు ధోకా ఉండవద్దంటే బ్రిజేష్ బ్రిట్యునల్ కాలపరిమితి పెంచాలని, బ్రిట్యునల్ ముందు కొత్తగా ఏర్పాటుయ్యే తెలంగాణ రాష్ట్రానికి తాజాగా వాదించుకునే వీలు కల్పించాలని తెలంగాణ ప్రజలు ఆశిస్తున్నారు.

150 సేవల విస్తరణతో

2, 😊, 😊, 😊, 😊, 😊, 😊, 😊

వినియోగదారులను పూర్తి చేసుకున్న... మీ సేవ

రెండు కొట్ల మంది ప్రజల స్పందన

మీ సేవ
సులభంగా, వేగంగా

గౌరవ్వి పరిష్కార లక్ష్యము
మహిళా సంఘాలకు మరియు
అధికారితో అభివృద్ధి

చౌ.శ్రీ.మణి డి.కె. అరుణ
నవనాథ అభివృద్ధి

ప్రాముఖ్యత కలిగిన సేవలు

- రెవెన్యూ శాఖ**
- ◆ అడంగళ్ / పహాణీ ◆ ఆదాయ ధృవీకరణ పత్రము
 - ◆ నివాస ధృవీకరణ పత్రము
 - ◆ ఇంటిగ్రేటిడ్ ధృవీకరణ పత్రము (కులము, స్థానికత మరియు జనన తేదీ)
 - ◆ రెవెన్యూ లికార్లులో మార్పులు చేర్పులు
 - ◆ గ్రామ, భౌగోళిక పటం (నకలు)
 - ◆ వ్రజావాణి, సరిహద్దు మార్పులపై వచ్చిన అడ్డీలు మరియు స్థిరాస్తుల స్థానికత నమోదు, వట్టాదారు పాసు వున్నకము
 - ◆ హైదరాబాద్ మహా నగర పాలక సంస్థ / మున్సిపాలిటీ పరిపాలనా శాఖ
 - ◆ జనన, మరణ ధృవీకరణ పత్రాలు (జి.హెచ్.ఎం.సి.)
 - ◆ రిజిస్ట్రేషన్ పత్రాల ధృవీకరణ నకలు
 - ◆ జనన, మరణ ధృవీకరణ లేదని తెలియజేసే పత్రం
 - ◆ జనన, మరణ ధృవీకరణ పత్రాలలో మార్పులు మరియు సెల్లల పేర్లను చేర్పులు
 - ◆ స్టాంపులు మరియు రిజిస్ట్రేషన్ శాఖ
 - ◆ ఎన్కంబరెన్సు ధృవీకరణ పత్రము ◆ రిజిస్ట్రేషన్ పత్రాల ధృవీకరణ నకలు
 - ◆ పౌర సరఫరాల శాఖ
 - ◆ రిఫ్షన్ కార్డులలో మార్పులు- జనన తేదీ, చిరునామా మార్పు, పేర్లలో మార్పులు మరియు చౌక ధరల దుకాణముల మార్పు
 - ◆ 1100 కు డయల్ చేసి లేదా aadharslot.meeseva.gov.in లాగిన్ అయ్యి మీ ఆధార్ సైట్ ను ముందుగానే బుక్ చేసుకోవచ్చు

- ◆ **పోలీసు శాఖ** ◆
- ◆ పోలీసుకున్న/ తనకొరచబడిన ముఖ్యమైన దస్తావేజుల అభ్యర్థనలు
- ◆ **పరిశ్రమలు మరియు వాణిజ్య శాఖ** ◆
- ◆ పట్టుబడిన రాయితీ ఐఎస్ఐ/బిఎస్ఐ సర్టిఫికేషన్
- ◆ స్టాంపు నిర్వహణ/భూమి రుసుము/ భూముల బదలాయింపు రుసుము/తనఖా నిర్వహణ
- ◆ **కొత్తగా ప్రవేశ పెట్టిన సేవలు** ◆
- ◆ విద్యా శాఖ : వయస్సు ధృవీకరణ, మార్కుల జాబితా నకలు
- ◆ మైసింగ్ మరియు జియాలజి శాఖ : త్రవ్వకాలు, గ్రానైట్ క్వారీ, మార్బుల్ క్వారీ, ఇతర క్వారీల వడంబడిక, కార్మిక శాఖ :
- ◆ కార్మికశాఖలు, శ్యాపార సంస్థల సమాచారం
- ◆ ధృవపత్రం నకలు పొందుట
- ◆ వ్యవసాయ శాఖ : పంటల భీమా, సబ్సిడీతో విత్తనముల పంపిణీ

నవనాథార సౌర సంబంధాల శాఖ
ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం

www.meeseva.gov.in

Toll-Free 1100

I & PR release order No. 661/Sou/Advt/2013-14 dt. 21.01.2014

భూమి క్రొత్తగాని...

- నల్ల భూమయ్య

‘యాదగిరి’ సదువుల క్లాసు ఫస్టు సిన్న తరగతుల్లో వున్నప్పుడు. సదువుల ఫస్టు అచ్చిండు అంటే సార్లు గూడ పావురంతోటి జుస్తరు గదా? అఖిల జనులెల్ల అతడే గనుడయా అన్నట్లుగ యాదగిరి. గండుకని సార్లు యాదగిరిని వుత్త కాన్లు సదువులతోటే యిడ్డి పెట్టకుంట మీది కెళ్లి ఏరే ఏరే పరీక్షలు గూడా రాయించేటోళ్లు. తెలుగు పండిట్ - తెలుగు పరీక్షల్ని రాయించెటోడు. హిందీ పండిట్- హిందీ పరీక్షలు రాయించెటోడు. విజయదశమివాడు విల్లందింనంతనే అన్నట్లుగా యాదగిరిగా పరీక్షలన్ని రాసి పాసయ్యెటోడు. యాదగిరి క్లాసుల వెలయు వనములోన మలయ జంబున్నట్లు, కొమ్మలమరి యుండు కొనలు సాగి అన్నట్లుగ, ఇంక కొందరు గూడ గీ మీది పరీక్షలు గూడ రాసెటోళ్లే గానీ, యాదగిరే అందర్ల ఫస్టు. గదీంతోటి క్లాసులు ఎదుగుతాంటే సార్లు యాదగిరిని క్లాసుకు ‘మానిటర్’గ పెట్టిండ్రు. గీ బడి క్లాసులల్ల మానిటర్ల జేసుడంటే అట్టిమాటలు గాదు మరి. ఎండుకంటే గీ కాలేరు బాగ పెద్దది. గదీంతోటి బడి గూడ పెద్దది. దాని పేరే పెద్దబడి. సుట్టూత వున్న పెద్దపెద్ద కాలేర్లు ‘పంచాయతులు’గ వున్న కాలంల ఎంతో ముందునుంచే గీ కాలేర్ల ‘సిటిమున్సిపాలిటీ’ వున్నది. గీ కాలేర్ల సుమద్రాలంతటి పెద్దపెద్ద కంపిన్న వున్నందున కాలేరు పెద్దది. జనం ఎక్కో.

ఇంగీషు, హిందీ, ఉర్దూ, తెలుగు మీడియం బదులున్నయి. పెద్ద క్లాసులోయి-నూనూగు మీసాల నూత్న యౌవనులు! క్లాసుల ఆడిపోరిల మీదకి మాటమాటకు ఇసురుతాంటరు. సదువు సారెడు, బలుపాలు దోసెడు అన్నట్లు పదిహేను, ఇరువై మంది ఆడిపోరగండ్లల్ల ఏ ఒక్క రిద్దరో మంచిగ సదువుకునెటోళ్లు తడిప్పిడిస్తే, యిత కడుమోళ్లు అంతగూడ సదువు ఆపాటిగనే, గని, ముచ్చట్లే ఎక్కో. వెర్రివానికైన, వేపధారివైన స్త్రీల జూనిప్పుడే చిత్తంబురంజిల్లు అన్నట్లుగ మొగపోర గండ్లు, పల్లెటూరు నుంచి అచ్చే సెవుల పోగులు పెట్టుకునే ధర్మయ్య కూ, పట్నం నుంచి అచ్చిన సామ్యెలకు గూడ, పడతి జూచినంత.. ఆశ! పోరగండ్లు- కొరక నేర్పునయది గోకిన జెప్పునా అన్నసుంటి చాలుగండ్లు నాలుగున్నర పూట్ల ఎత్తు, నలువైసేర్ల బలుఉ, తక్కోకులం మల్లయ్యకూ- ఐదు పూట్ల ఎత్తు, అరువై కిలోల బలుపు, ఎక్కో కులం ‘మాలక్ష్మి’కి జోడిగలిపి బడి గోడలన్ని పాడుజేసే అసుంటి పోరగండ్లున్న బడి. ఒక్కొక్కడు ఆనికి ఆడు సీన్మల ‘ఇంటిగాన్ని’ అనుకునేటోడు. మీది సూపులు జూసుకుంట, సూడనట్లు అనిపించుకుంట ఆడి పోరగండ్లని తగులుడు- ఏడ తలుగాల్నిపిస్తదో గాడ! అగో, గసుంటి పోరగండ్లని సంబాలించాలె మానటరంటే.

ఒక్కొక్క క్లాసు టీచరు తనకు ఇష్టమైనోన్ని, మానిటర్ల పెట్టెటోడు.

గిదీంట్ల ‘దేశం’, బాస, మతం గివీటిని గూడ జూసుకునే సార్లు ఉం డేటోళ్లు. నారాయణరావు సారు వామన్ రావుని, బహీరుద్దీన్ సారు అహమద్ హుషేన్ ని, బజాక్ సారు క్రిష్ణఫర్ ని, మోహిందర్ సింగ్ సారు బల్వీందర్ సింగ్ ని, బాబూగోడు సారు రామాగోడ్ ని, అప్పిరెడ్డి సారైతే మాల్లారెడ్డిని, పోశెట్టి సారు సాంబయ్యని గట్ల..గట్ల..గీ తరుగనే గాకుంట ఒగరు సదువుల ఫస్టు అచ్చెటోళ్లని పెడుతె ఒగరు ఆటలలల ఫస్టు అచ్చెటోళ్లని పెట్టెటోళ్లు. ఆనందబాయి టీచరైతే ఆటలల ఫస్టు అని రాంచెందర్ ని మానిటర్ గా పెట్టేది.

నరసింహరావు సారు మట్టుకు మోహన్ రావును మానిటరగ పెట్టిం దు- తన కులం, ప్రాంతం వాడు అని, గంతనే గని, మోహన్ రావు అందరికన్న సదువుల ఫస్టుగాడు, ఆటలల గాడు, ఈడుల, ఎత్తుల, బలుపుల గూడ ఎక్కోగాడు. ఒక్క కులం, ప్రాంతం పేరు మీదనే మానిటర్ల పెట్టినందున, పోరగండ్లు మోహన్ రావుని పర్వ జేసెట్టోళ్లే గాదు. మాటమాటకు ఏడిపిచ్చుటానికే జూసెటోళ్లు.. మోహన్ రావు గిదీన్ని జూసి మోకాన్ని బీకరంగ పెట్టుటానికి జూసెటోడు. బీకరంబె గానీ బిరుదు లేని విరక్తి అన్నట్లుగ పోరగండ్లం యినెటోళ్లు గాదు.. నువ్వు దేంట్ల ఎక్కో. మేముదేంట్ల తక్కో అని మోహన్ రావు మీదికి లేసెటోళ్లు.. హెచ్చుకులజడవడు.. హీనుండెవండురా అన్నట్లుగ జూసెటోళ్లు మోహన్ రావును. తీరొక్క పోరగాండ్లాయె. మతము లెన్నిమున్న సతముగా నుండవు అన్నట్లుగ క్లాసు రూము. మొదట్ల మొదట్ల మోహన్ రావు అందరితోటి కొట్టట పెట్టుకునెటోడు. గని, రాంగ.. రంగ, వాడ మాడువాడు వట్టివాడు అనుకోని, నాలికకు పనివెట్టక సేతలేసెయ్యవట్టిండు. దూంజేసెటోళ్ల పేర్లు నోటుబుక్కుల సీక్రెటుగ రాసి సారు వచ్చినంక రిపోటు ఇచ్చుడు వెట్టిండు. గదీంతోటి పోరగండ్లు మోహన్ రావు పావుబండుల మా వుండెటోళ్లు. నరసింహ రావు సారు పెండ్లాం గూడ సిన్న బజ్జె టీచరు. గదీంతోటి ఆళ్లకున్న ఒక్క సిన్న పిల్లని నరసింహారావు సారు తనే ఎంట దెచ్చుకవచ్చి క్లాసు రూముల బేంచిమీద కూకోవెట్టెటోడు.. బొమ్మని పెట్టినట్లుగ. క్లాసుల పాఠం గిట్ట ఏం జెప్పుడే లేదు. అయిన పిర్యడ్లు అట్టిగనే పాసు జేసిపొయ్యెటోడు. ప్రైవేటు ట్యూషన్లుకు ఆయన దగ్గరికి పొయ్యె టోళ్లకే పారాలు! గంతేగాడు. నరసింహారావుకు అన్నీ కువారం బద్దలే. తన ప్రాంతపు వాళ్లే ఎక్కోళ్లు అని, మిగిలినోళ్లందరు తక్కోళ్లు అని తోటి టీచర్ల మీదికి, కయ్యానికి కాలుదువ్విన్నట్లుగ జేసెటోడు! కయ్యాలు పెట్టుకునేటోడు. ముదురుతాంటె, ముదురుతాంటె, తొండ ముదిరి ఊసరవెల్లి అయినట్లుగ, హడ్డాస్టరు తన ప్రాంతపోడు అన్న బలం తోటి తను అనుకున్నట్లుగ ఏనం ఏసెటోడు.

గని, యాదగిరిని మానిటర్ గ పెట్టుడు మట్టుకు కులం, ప్రాంతం, ఎత్తు, బలువు గినుంటియి జూసిగాదు. సదువుల ఫస్టు అనే పెట్టిండ్లు. గండుకని, యాదగిరి అంటే పోరగండ్లు మర్యాదగ జూసెటోళ్లే. యాదగిరి మీదికి ఎవ్వరు పొయ్యోటోళ్లే గాదు. అదుగో, పొయ్యినాగుండ, మదగజంబును బట్టి మావటి కట్టడా అన్నట్లుగా జేసెటోడు. యుక్తి గలువు మాట యొప్పురా భువిలోన అన్నట్లుగా ఎవ్వరికైనా గూడ నల్లవరైటోడు యాదగిరి, యాదగిరి ఓపికమంతుడు, కువారాలు గిట్ట ఏం లేనోడు. గసుంటోన్ని ఏ బడెంగండోడన్ని ఏమన్న అన్నాగని, ఖలులు తిట్టెరనుచు కలవర పడనేల అనుకోని సముదాన పడెటోడు. తరచు మాటచేత తత్వంబు చెడిపోవు అన్నట్లుగా ఆక్కరకూరాని మాటలు అనెటోడు గాదు, సేతలు జేసెటోడు గాదు, సిన్న తరగతులు మొదలుకొని.. పెద్ద తరగతులల్ల గూడ ఆయినే మానిటరు...

యాదగిరికి సదువు సోకులు తప్ప, బట్టల సోకులు గిట్ట ఏం లేకుండేటియి. పోరగండ్లందరికి ఇస్త్రీ బట్టల సోకులు, బాలు దువ్వుకునే తీరు తీర్ల సోకులుండేటియి. గోతమంది పోరగండ్లు అనుకునె టోళ్లు క్లాసు ఫస్టు యాదగిరికి లేని ఇస్త్రీ బట్టల సోకు తమకు లేకుంటే ఏంది అని గా సోకులు మా మానిండ్లుగని, గా యాదగిరి సదువుల ఫస్టుని గూడ గాళ్లు అబ్బిచ్చుకున్నరా మరి? సదవును గంతగానం అబ్బిచ్చుకుంటానికి గదేమన్న బట్టల సాపు, ముడతల ముచ్చటనా?

పోంగపోంగ పెద్ద క్లాసులకు పోతాం ఏ యాదగిరిని మొత్తం బడికే ప్రసిడెంటును జేసిండ్లు. బడికి ప్రసిడెంటుగ యాదగిరే తగ్గోడు అనుకున్నరు హెడ్మాస్టరు, సార్లు గిట్ట..

నేటి బాలురే రేపటి పౌరులు, మీరే రేపటి గాంధీతాతలు, చాచా నెహ్రూలు, నేతాజీలు, సర్దార్లు గిట్ట అన్నరు. గాళ్లు గంతగంత పెద్ద పెద్దోళ్లు ఎవ్వెండ్లు? బాగ మునుపటి సందే పోరాటంల పని జేసిజేసి సాగదేరి గంతోళ్లు కాగలిగిండ్లు. మీరు గూడ గంతటోళ్లు అయితరు, కావాలె. మీరే వాళ్లు! అతడు నీవే సుమ్ము అనుమాన మేలరా అన్నట్లుగా, అనుమానం లేదు, మీరు గంతోళ్లు అయితరు. గంతటోళ్లు గావాలంటే మీరు గిప్పటి సందే లీడర్లుగా జెయ్యాలె, ట్రైనింగుగావాలే. గిప్పటి బడి లీడర్ల గిప్పటికి మన దేశ నాయకులు! గిప్పుడు బడిని నడిపిస్తేనే, గప్పటికా దేశాన్ని నడిపియ్య గలుగుతరు. నీళ్ళలోననందు నిఖిల జగంబులు అన్నట్లుగా దేశ నాయకులంతా గీ బడి పిల్లగండ్లనే ఉన్నరు. గప్పుడు సదువుకునెటోళ్లే గప్పటికి రాజ్య పదవులకు ఎక్కుతరు. గప్పుడు దేశాన్ని ఏలాల్తుంటే, గిప్పుడు బడికి ప్రసిడెంటుగ జేయ్యాలె. గిప్పుడు బడికి ప్రసిడెంటుగ జెయ్యంది గప్పటికి దేశానికి ప్రసిడెంటుగా, రాష్ట్రపతిగా ఎట్ల జేస్తవు? అన్నరు.

గింతకు ముందుగూడ గీ బడికి ప్రసిడెంటుగ బెస్త కనకయ్య, బెస్త గోపాల్ గిట్ట జేసిండ్లు. గని, గాళ్లు ఎవ్వరు గూడ ఆనెంక గాంధీ తాతలు, చాచానెహ్రూలు, నేతాజీలు, సర్దార్లు కాలేదు. ఆంధ్రకేసర్లు కాలేదు సరిగదా, ఆఖరికి మున్నిపాలిటిల వార్లు మెంబర్లు గూడ కాలేదు. వున్న వూరై పూర్తిగ, బడి సదువైనంక, సదువచ్చినా

పైసల్లేక కనుకయ్య, సదువురాక గోపాలు పై సదువులకు పట్టుకు పోయి.. సదువుకోలేకపోయ్యిండ్లు. వున్న వూరైనే వున్నకంపిస్తనే జీతం చేసుకుంట ఉన్నరు. గింతంత మంచిగనే సదివిన కనకయ్య గుమస్తా అసుంటి పనిల, సదువేం అబ్బిని గోపాల్ అంగోటగాడు జేసే అటు వంటి పనులు జేసుకుంట అందరికి కనిపిస్తనే ఉన్నరు. సార్లకు, సదువుకుంటున్న పోరగండ్లకు, సదువుకోని వూరిమందికి, అందరికి గూడ.. ఆళ్ల బతుకులు ఆళ్లు బతుకుటానికే గోసవడుతండ్లు.

గీయన్ని జూసిగుండ సార్లు బడికి ప్రెసిడెంటును పెడుతనే వున్నరు. ఎవరో ఒకరు బడికి ప్రెసిడెంటుగ ఉంటనే ఉన్నరు. కాశీయాత్ర జేసి గాటు పడుటే గాని.. బడికి ప్రెసిడెంటుగ జేసి సదువు పాడు జేసుకునేడేగని, మొదట కర్తగాడు తుదను గాడు అన్నట్లుగా గంతకు ముందు లీడరు గాడు, గా తర్వాత లీడరు గాలేదు. గివీటి నడుమనే లీడరు. నడమ బట్ట గట్ట నగుబాటు కాదోకో అన్నట్లుగా అయ్యిండ్లు బడి సదువు అయిపొయ్యినంక.. ఒకపూట భాగోతానికి మూతి మీసం కొరిగిచ్చుకొన్నట్లుగ.. అయర లింగదార్లు తిరుమంటి పాలైరి అన్నట్లు గ.. సార్లు గూడ పాడిందే పాడురా పాసుపండ్ల దాసరి అన్నట్లుగ.. అర్థహీన మంత్ర మరయుచునుందురు.

యాదగిరి ప్రెసిడెంటుగ జేసేకాలానికి బడులల్ల రాజకీయాలు గిట్ట ఏం ఇంక సొర్రవడలేదుగాని, గా తరువాత పంచాయతీ సమితి ప్రెసిడెంటు దగ్గరి సుట్టం పొల్లగాడు ప్రెసిడెంటు అయ్యిండు. గీ పొల్లగాడు సదువుల ఫస్టుగాడు లాస్టు.. ఎత్తూ, బలువు గూడగాడు. దొడ్డె కాళ్ళోడు! బళ్లె రాజకీయాలు సొరవడడయి. గిసుంటి బడి ప్రెసిడెంటుల కాలంల గళ్ల 'మయాంగాయి'లు ఏంటియంటే సీన్టు టాకీసులల్ల అచ్చే సిన్టులకన్నీంటికి, గిరాకి తగ్గిన రోజులల్ల బడి పిల్లగండ్లందరికి టీకీట్ల 'కన్వేసన్' ఇచ్చుడు. జయమాలిని డాన్సులు జూసుడు. బడిమూలంగ గిరికి లేని రోజులల్ల బడిమూలంగ గిరికీ, సీన్టు టాకీసోల్లు ఇచ్చే లంచం హెడ్మాస్టరుగిటల. జయమాలిని డానుసలు గిట్ట సదువుకునే పిల్లగండ్లకు, కన్వేసను మీద!.. అమ్మవారి పేర నందరు తినుటకు! వేనవేలు జేరి వెరికుంకల వలె.. కోమటి మదిగోరు క్షామంబునెల్లెడల అన్నట్లుగా ధర్మశాస్త్రమరయ అధర్మమె సుమ్ము అన్నట్లుగ.. కాని తెరవున కర్మకాండ కల్పితమాయె...

సరసింహరావు సారుది ప్రాంతాధికృత.. హెడ్మాస్టరు బలం జూసుక, పొటి పడుకుంట, ఏరేసార్లని తిట్టుడు.. నాదాసుగ జూసుడు.. తన ఇంట్ల 'పైవేటులు' జెప్పుడు తప్ప క్లాసుల పారాలేం జెప్పుడు లేదు. యార్థి విద్య లెల్ల ధూర్తుల పాలాయె అన్నట్లుగ.. బడి అయిపోయినంక హెడ్మాస్టరు ఇంక గోతమంది సార్లతోటి పత్తాలు ఆడుడు.. ఒగసారు 'బరండి' దుకాణాన్నే పెట్టిండు!

యాదగిరి ప్రెసిడెంటుగ ఉన్నకాలంల.. 'చెబ్బీన్ జెనువరి..', 'పంద్రాగస్టు', గాంధీ జెయంతి, టీచర్స్ డే, చిల్డ్రెన్స్ డే, స్కూల్ వార్షికోత్సవాలు' గిసుంటి ఏలల్ల ప్రెసిడెంటు అన్ని కాస్టు మానిటర్స్ ను గిట్ట ఎంటు పెట్టుకోని తరుగతి గదులని అలంకరిచ్చుడు. సుభాషితాలు రాసిన, ఆర్టు వేసిన అట్ల బోర్డులు, బట్ట బ్యానర్లు కట్టుడు..

జెండవందనాలు, ఊరేగింపులు, పొద్దటి పూట ఆరు గొట్టే నుంచి పన్నెండుదాన్య. పగటి పూట ఆటల పోటీలు.. రాత్రిపూట డ్రామాలు, బుర్రకథలు.. గీడ్రామాలకని ఎన్నో రోజులు ముందటి నుంచే రిహార్సలు, ఆటల పోటీలకు ప్రాక్టీసులు, వేషాలు గట్టుడు.. మైకులు, కన్నెక్స్టు.. రికార్డులు.. టెంటు హౌజు సామన్ను తేకట, అప్పగిచ్చుడు...

జిల్లా టోర్నమెంటులకు ఆటల ప్రాక్టీసులు, డిజేటు కాంపిటీసన్లకు ఎన్నో రోజుల ముందటి నుంచి ప్రాక్టీసులు, ఎక్స్కర్షన్లు, గీఅన్ని పనులల్ల యాదగిర డ్రిల్లు మాస్టారుకు, కల్చురల్ మాస్టారుకు రొడు చేతులన్నట్లు.. పుట్టు నదియు మొదలు పురుషుడయ్యేదనుక అన్నట్లుగ గీ అన్ని పనులల్లనే గాకుంట గోంతకాలం హిందూ-చీనీ భాయి.. భాయి... అనుకుంట, గోంతకాలం హిందూ-ముస్లిం భాయి..భాయి.. అనుకుంట, గోంతకాలం చౌహాన్లై-సైతాన్! అనుకుంట, యాహూయా ఖాన్ ముర్దాబాద్! అనుకుంట ఊరేగింపులు.. గీ అన్ని పనులల్ల ఎప్పటికీ మునిగి ఉండే యాదగిరికి క్లాసుల కూకునుటానికి తీరకపోయ్యేది.. యింట్ల గూడ తీరేది గాదు. ఇంట్ల బడి ప్రోగ్రాంల పనుల తోనే ఏటిగట్టు ప్రూసు కెప్పుడు చలనంబు..

క్లాసుల సారు జెప్పంగ యింటనే గద సదవచ్చేటిది క్లాసులవుంటునే గద లెక్కలు గిట్ట అచ్చేటిది. సేసేటిది.. సిన్న తరగతులల్ల కాస్టు ఫస్టు అచ్చే యాదిగిరి.. పెద్ద తరగతులల్ల బడి ప్రెసిడెంటు అయ్యినంక.. క్లాసులు ఎదుగుతాంటే సదువు తరుగవట్టింది. సర్దిపుట్టి నపు సాపాటు నైవదు అన్నట్లుగా ప్రెసిడెంటు పనులు మూలంగ సదువు ఎక్కుడు లేదు. నీరు నోటి కుండ నిలువని చందాన.. మేగమడ్లమైన మిహిరుని జెరచును అన్నట్లుగ ప్రెసిడెంటు గిరి యాద గిరి సదువును సెరిపింది. కులబడిన నరుడు కుదురుట అరుదయా ..గప్పుడు, సిన్న తరగతులల్ల అన్నిట్ల గూడ క్లాసు ఫస్టు అచ్చిన యాదగిరి ప్రెసిడెంటు అయ్యినంక.. గిప్పుడు పెద్ద తరగతులల్ల పెరుగవల్లిన సదసువు తరిగి ఆకిరి బోర్డు పరీక్షలల్ల మట్టుకు లాస్ట్ డివిజన్ల పాసు అయ్యిండు. ఒక్క ఫేలుగాకట మటుటకు తప్పిడ్డి పాసు అయ్యిండు.

సిన్నప్పుడు అన్నిట్ల ఫస్టు అచ్చే యాదగిరి, గిప్పుడు గూడ ఫస్టే రావాల్సిఉన్న యాదగిరి, స్కాలర్ షిప్పులు దొరికి, కాలేజీల సదవి డాక్టర్.. ఇంజనీరో గావల్లిన యాదగిరి, గవన్ని ఏం లేక బోర్డు పరీక్షల లాస్ట్ పాసెండు.

బడి ఆకిర్లు బోర్డు పరీక్షల థర్డ్ డివిజన్ల పాసెన యాదగిరి పై సదువులకు పోలేకపోయ్యిండు.. సర్కారు కొలువు అనుంటియి గూడ ఏం దొరకలేదు. అట్టునిట్టుదాట అది పోవు. నిది రాదు అన్నట్లుగా ప్రెసిడెంటుగ జేసినందుకు యాదగిరికి సదువు పోయింది. కొలువులు రాలేదు... పంతుళ్లు, యాదగిరికి, నేతాజీ అంతటోనివి అయితవు అని వుబ్బిచ్చిండ్లు గని, యాదగిరి గంత పెద్ద 'నేత' కాలేదు కదా, ఆకిరికి మున్నిపాలిటీ వార్లు మెంబరు గూడా కాలేకపోయ్యిండు. సిన్న పెద్ద లీడర్లు అంతగూడ, గప్పటి పట్టేళ్లు, పట్వారీలు, దొరలు అసంబోళ్లే యాదగిరి అసంబోళ్లుకు యిడ్డి పెట్టి అందరికి పంచుతారా?

భూమికొత్తగాని, భోక్తుల కొత్తలా? ప్రజస్వామ్యమన్న పేరు కొత్తది గానీ, భూస్వామ్యం కొత్తదా?... చూచుకన్న వేరు, చూపు వేరు, ఇది ఎరుగురు చదువయ్యాలు.. న్యాయవాస్తవమరయ్యన న్యాయమే సుమ్ము..

గప్పుడు క్లాసు ఫస్టు అచ్చిన యాదగిరి, గిప్పుడు నేతాజీ అనువంటి పెద్దపెద్ద పద్దవతుల్ని ఏం మొయ్యలేదు. గని, ఒంట్లు, ఓనమాలు గిట్ట ఏం రాని తన అయ్యవారమే తమ గూడ రైల్వేలల్ల బరువైన రైలు కమ్మలనుంటి బరువుల్ని మోస్తాండు. బడి ప్రెసిడెంటుగ జేసిన యాదగిరి. ప్రెసిడెంటు గిరిల మూలంగ సదువులు లేకుంట జేసుకుంటే, లేని సదువులకు మంచి నౌకర్లుంటయా?

ఎవరో అల్లిన కల్లలకు నువ్వెందుకు పందిరి వైనావు.

6

ఏఐకేఎస్ జాతీయ అధ్యక్షుడు ప్రభోద్ పాండా డిమాండ్

రాజకీయ పార్టీల రైతుల ప్రయోజనాలను కాపాడే మేనిఫెస్టో తీసుకొచ్చేలా ఒత్తిడి తీసుకురావాలని అఖిల భారత కిసాన్సభ జాతీయ అధ్యక్షుడు, పార్లమెంట్ సభ్యుడు ప్రభోద్ పాండా పిలుపునిచ్చారు. గుంటూరులో జరుగుతున్న జాతీయ రైతు సమ్మేళనం బహిరంగ సభలో డిసెంబర్ 19వ తేదీన ఆయన ప్రసంగించారు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి ఆరు దశాబ్దాలు గడిచినా రైతుల సంక్షేమానికి ప్రత్యేక మంత్రిత్వ శాఖ లేకపోవడం దురదృష్టకమమన్నారు. వ్యవసాయానికి రాయితీలు పెంచి ప్రోత్సాహకాలు అందించాలని డిమాండ్ చేశారు. రైతులకు రూ. 3 వేలకు తక్కువ కాకుండా పింఛన్ అందజేయాలని కోరారు. ఏఐకేఎస్ జాతీయ ప్రధాన కార్యదర్శి అతుల్కుమార్ అంజన్ మాట్లాడుతూ వ్యవసాయ శాఖ మంత్రి శరద్పవార్ విత్తన కంపెనీలకు అనుకూలంగా నిర్ణయాలు తీసుకుంటూ రైతుల ఆత్మహత్యలకు కారకుడయ్యాడని ఆరోపించారు. మాజీ మంత్రి వడ్డే శోభనాద్రీశ్వరరావు మాట్లాడుతూ 1997 నుంచి మూడు లక్షల మంది రైతులు ఆత్మమధ్యలకు పాల్పడ్డారని ప్రభుత్వ లెక్కలే చెబుతున్నాయన్నారు. రైతు కేంద్రీకృతంగా ఎన్నికల మేనిఫెస్టోను ప్రకటించేలా ఒత్తిడి తీసుకురావాలని పిలుపునిచ్చారు.

స్వామినాథన్ సిఫార్సుల అమలు చేయాలి... అంజన్

స్వామినాథన్ కమిటీ సిఫార్సులు అమలు చేస్తే 70 శాతం రైతుల సమస్యలు పరిష్కారమవుతాయని అతుల్కుమార్ అంజన్ పేర్కొన్నారు. జాతీయ రైతు సమ్మేళనంలో పాల్గొనేందుకు వచ్చిన ఆయన మాట్లాడారు. వ్యవసాయ ఉత్పత్తులకు మార్కెట్లో ధరలు లభించక, సన్న చిన్నకారు రైతులు కుటుంబాలు పోషించుకోలేని పరిస్థితి నెలకొందన్నారు. ప్రపంచీకరణ ఆర్థిక విధానాల వల్ల కొందరే లబ్ధిపొందుతున్నారని పేర్కొన్నారు. సంస్కరణలు అమలులోకి వచ్చిన తర్వాతే ఐదుల లక్షల మందికిపైగా రైతులు ఆత్మహత్యలకు పాల్పడ్డారంటే సంస్కరణలు ఏ దిశలో పయనిస్తున్నాయని ప్రశ్నించారు. గోదామలు, మార్కెట్లు డబ్బులున్న పెద్దవారి చేతిలో బందీ అయ్యాయని ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. వీరు ధాన్యాన్ని కిలో రూ. 4లకు కొనుగోలు చేసి, రూ. 100కు విలుస్తున్నారని తెలిపారు.

తెలంగాణను ఆపలేరు...

తెలంగాణ బిల్లుపై రోజుకో గందరగోళం నెలకొన్న నేపథ్యంలో అసలు రాజ్యాంగం ఏం చెబుతోంది. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్స్ ఎలా ఉన్నాయి, సీమాంధ్ర నాయకులు చెబుతున్నట్లు అసెంబ్లీలో బిల్లు ఆపడం సాధ్యమవుతుందా..? లేకపోతే తీర్మానం చేయాల్సిందేనా..? రాజ్యాంగ సవరణలు చేయాల్సిందే? అన్న పలు సందేహాలకు తెలం గాణ రిసోల్వ్ సెంటర్ నిర్వహించిన చర్చలో సూటిగా సమాధానాలు లభించాయి.

టీఆర్సీ అధ్యక్షులలో హిమాయత్ నగర్ లోని చంద్రంభవన్ లో ఆక్టోబర్ 30న 'తెలంగాణ ఏర్పడుతున్న సందర్భంలో చట్టం మరియు సాంస్కృతిక పునర్ నిర్మాణం' అంశంపై చర్చ జరిగింది. టీఆర్సీ అధ్యక్షులలో నిర్వహిస్తున్న చర్చల్లో భాగంగా 98వ అంశంగా దీనిని నిర్వహించారు. కార్యక్రమానికి ప్రధాన వక్తలుగా ఎమ్మెల్యే కె. నాగేశ్వర్, రిటైర్డ్ ఐఏఎస్ ఏకే గోయల్ హాజరయ్యారు.

రాష్ట్ర విభజన సమయంలో దేశ అత్యున్నత న్యాయస్థానం పలు సందర్భాల్లో ఎలాంటి తీర్పులు ఇచ్చింది. రాష్ట్ర విభజన విషయంలో పార్లమెంట్ కు ఉన్న అధికారం లేమీ అన్న విషయాన్ని ఎమ్మెల్యే కె. నాగేశ్వర్ పలు ఉదాహరణలతో వివరించారు. రిటైర్డ్ ఐఏఎస్ ఏకే గోయల్ ఒకడుగు ముందుకేసి హైదరాబాద్ జగన్ ది కాదు.. అంటూ దానికి గల వందల ఏళ్లనాటి చరిత్రను విప్పిచెప్పారు. హైదరాబాద్ నిర్మాణానికి రాజ్యాన్ని కూలీలపై.. నేటి సీమాంధ్రులు రాజ్యామేలు తున్నారన్నారు.

తొలుత గోయల్ మాట్లాడుతూ, హైదరాబాద్ హిందుస్థాన్ అద్దం లాంటిదని చెప్పారు. పంజాబ్, సింధూ, గుజరాత్, మరాఠా.. అంటూ పాడుకునే జాతీయ గీతంలోలానే హైదరాబాద్ లోనూ అన్ని సంస్కృతులు, భాషలు, ప్రాంతాల వ్యక్తులు ఉన్నారని, హైదరాబాద్ విభిన్న సంస్కృతుల సమ్మేళనమని చెప్పారు. హైదరాబాద్ కు ఎన్నో విపత్తులు వచ్చాయని, ఔరంగజేబు గోల్కొండను నాశనం చేస్తే, ఫ్లేగు వ్యాధి ప్రజల ప్రాణాలను తీసుకెళ్లిందంటూ.. ఇన్ని విపత్తులను తట్టుకొని కూడా హైదరాబాద్ నిలబడిందని, 1956లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏర్పాటు చేయగా, అక్కడి వాళ్లు వచ్చి దోచుకున్నారని.. దీనిని తట్టుకొని హైదరాబాద్ తలెత్తి నిలబడుతుందని, వచ్చిన వాళ్లు చరిత్రలో మరుగున పడతారని అభిప్రాయపడ్డారు.

హైదరాబాద్ అంటే 1956లో ఏర్పడ్డ ఆంధ్రరాష్ట్రంతో వచ్చింది కాదని, దానికి వేల ఏళ్ల చరిత్ర ఉందన్నారు. అయితే అప్పుడు గోల్కొండ లేదని, హైదరాబాద్ పేరుతో మాత్రం ఊరు లేదన్నారు. అప్పుడు గొల్లలు ఉండేవారని, బంజారాలు ఉండేవారని అన్నారు. ఇప్పుటి బంజారాహిల్స్ సీమాంధ్ర నుంచి వచ్చిన వారో, ఆంధ్రులో కట్టలేదని.. ముందే ఇక్కడ ఉన్న బంజారాల పేరు మీదుగా ఈ పేరు వచ్చిందని చెప్పారు.

యాదవ రాజులు ఔరంగాబాద్ లోని దేవగిరిని రాజధానిగా చేసుకొని పాలించిన కాలంలో ఈ ప్రాంతం వారి ఆధీనంలో ఉండేదని, ఇదే సమయంలో అనంకొండ(నేటి హన్మకొండ)ను రాజధానిగా చేసు

కొని కాకతీయులు పాలించేవారని, యాదవ రాజును ఓడించే లక్ష్యంతో రాణి రుద్రమదేవి దండెత్తి వెళ్లే సమయంలో పటాన్ చెర్వు వద్ద ఆగారన్నారు. అప్పుడు పటాన్ చెర్వు.. వర్షం నీటితో కళకళలాడేదని.. ఈ చెరువు నీటిని వినియోగించుకుంటూ.. సైనికులకు, గుర్రాలకు నీటిని అందివ్వగలగడం వల్ల రాణి రుద్రమ యుద్ధంలో సునాయసంగా గెలిచారన్నారు. యాదవరాజు సైన్యంలోని గుర్రాలకు నీరు దొరకకపోవడం వల్లే గుర్రాలు పారిపోయాయని, రాజు కూడా పారిపోవాల్సి వచ్చిందని చమత్కరించారు. దీంతో ఔరంగాబాద్ వరకు కాకతీయుల సామ్రాజ్యం ఏర్పడడంతో అనంకొండ, ఔరంగాబాద్ కు మధ్యలో తనదైన కోట ఉండాలనే ఉద్దేశంతో రాణి రుద్రమ గోల్కొండ కోటను కట్టించారని చెప్పారు. నాడు ఈ కోట మట్టితో నిర్మించారన్నారు. ఇలా కోట.. పటాన్ చెరువులో నీరుండడంతో ప్రజా జీవనానికి మార్గం సులభమైందన్నారు.

ఇలా హైదరాబాద్ కు వేల ఏళ్ల చరిత్ర ఉందన్నారు. కాకతీయుల తర్వాత కుతుబ్ షాహీలు, ఆసఫ్ జాహీలు, నిజాం నవాబు వచ్చారని హైదరాబాద్ అభివృద్ధి చెందడంతో పాటు, వివిధ ప్రాంతాల ప్రజలకు జీవనోపాధి కల్పించిందన్నారు.

హైదరాబాద్ పాతబస్తీ ఎప్పుడయ్యింది...

హైదరాబాద్ తల్లి పాతబస్తీ ఎప్పుడయ్యిందో తెలియదన్నారు. అసలు దానిని పాతబస్తీ అని ఎందుకంటున్నారో అర్థం కాని పరిస్థితి అన్నారు. ఆ పాతబస్తీని కొత్త దృష్టితో చూడడమే నిజమైన హైదరాబాద్ పునర్ నిర్మాణమని సలావుద్దీన్ పేర్కొన్నారు.

నీటి సంఘాలను పరిరక్షించుకుంటే...

కాకతీయులు, కుతుబ్ షాహీలు.. ఆసఫ్ జాహీలు.. నీటి అవసరాన్ని గుర్తించారని సలావుద్దీన్ అన్నారు. కాకతీయుల కాలంలో గొలుసుకట్టు చెరువులు నిర్మించారని చెప్పారు. వరంగల్ ప్రాంతంలోని రామప్ప, లక్ష్మవరం, పాకాల వంటి చెరువులే ఇందుకు నిదర్శనమన్నారు. నాడు నీటిసంఘాలు వేసి... వాటిని పరిరక్షించేవారన్నారు. ఆసఫ్ జాహీలు హైదరాబాద్ చుట్టూ సాగర్ నిర్మాణాన్ని చేపట్టారన్నారు. ఇప్పుడు మనం ఆ సాగర్ లలో మల్టీస్టోర్ భవనాలను కడుతున్నామన్నారు. నీటి సంఘాలను పరిరక్షించుకోని పక్షంలో భావితరాలకు జవాబు చెప్పలేని పరిస్థితుల్లో పడతామన్నారు.

ఇంకా.. అభివృద్ధి చెందుతాం...

హైదరాబాద్ అభివృద్ధి పథంలో దూసుకుపోతుందని చెప్పారు. ఇప్పుడున్న అభివృద్ధికి తోడు కేంద్ర ప్రభుత్వం ఐటీఐఎం మంజూరు

'చర్చ'లో సలాఉద్దీన్ ముషాయిరా కార్యక్రమం. చిత్రంలో హిందీ, ఉర్దూ, తెలుగు కవి పండితులు

చేసింది. దీని వల్ల వేలాది ఉద్యోగాలు వస్తాయి. దీంతో సాఫ్ట్‌వేర్ కు కేంద్రమైన హైదరాబాద్ లో హార్డ్‌వేర్ పరిశ్రమ కూడా అభివృద్ధి చెందుతుంది. కొత్త టెక్నికల్ ఇనిస్టిట్యూట్స్ వస్తాయి. హైదరాబాద్ ఇంకా పెరుగుతుంది. పెరగనిద్దా... అందుకు అనుగుణంగా హైదరాబాద్ ను విభజించి పలుజిల్లాలుగా చేద్దామన్నారు. గోల్కొండ, చార్మినార్, సికింద్రాబాద్ లాంటి ప్రాంతాలన్నీంటిని జిల్లాలుగా చేసి వీటి జిల్లా కేంద్రాలను ఇతర ప్రాంతాల్లో పెడుదామన్నారు. దీంతో అభివృద్ధి ఒకే చోట కేంద్రీకృతం కాకుండా శివారులోని ప్రాంతాలు అభివృద్ధి చెందుతాయని అభిప్రాయపడ్డారు.

హైదరాబాద్ మట్టిలో అద్భుత శక్తులేవో ఉన్నాయని.. అందుకే శత్రువులైన వారు కూడా ఈ మట్టిని వదిలేదుకు ఇష్టపడడం లేదని సీమాంధ్రులను ఉద్దేశించి అంటూ "హైదరాబాద్ పై ఖుదాకా హాత్‌పై.. ఇసే కోన్ క్యా నహీ కర్ సకేగా" అన్నారు ముగింపుగా.

తప్పు దోపిడీ మీడియా...

తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటుపై కొందరు నాయకుల ప్రకటనలతో గందరగోళ పరిస్థితులు నెలకొన్నాయన్నారు. రాజ్యాంగ పరమైన అంశాల్లో నాయకులు రోజుకో రకంగా మాట్లాడుతున్నారని ఎమ్మెల్యే నాగేశ్వర్ ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. 'తెలంగాణ బిల్లును అసెంబ్లీలో ఓడిస్తాం' అంటూ ఓ నాయకుడు ప్రకటన చేస్తే నేటి పత్రికలు, టీవీలు వాటిని ప్రముఖంగా పేర్కొంటున్నాయని, ఇలా ప్రకటించే ముందు వాటికి పార్లమెంట్ బిల్లును అసెంబ్లీలో ఎలా ఓడిస్తారనే కనీస అనుమానం కూడా రావడం లేదన్నారు. మరో నేత రాజ్యాంగం లోని ఆర్టికల్ 371 (డీ)ని సవరించకుండా రాష్ట్రాన్ని విభజించలేమని చెబితే కూడా అలాగే వేసేస్తారు. కానీ భారత అత్యున్నత న్యాయస్థానం రాష్ట్రాల విభజన విషయంలో ఈ ఆర్టికల్ ను సవరించాల్సిన అవసరం లేదని స్పష్టంగా చెప్పిన విషయానికి మాత్రం అంత ప్రాధాన్యం లభించదన్నారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో రాష్ట్ర విభజనకు సంబంధించి రాజ్యాంగం ఏం చెబుతుందో తెలుసుకోవాల్సిన అవసరం ఉందని నాగేశ్వర్ అభిప్రాయపడ్డారు. భారత దేశంలో రాష్ట్రాల విభజన ప్రక్రియ తొలుత పార్లమెంట్ లో ప్రారంభమవుతుందని, పార్లమెంట్ విభజన ముసాయిదా బిల్లును రూపొందించి రాష్ట్రపతికి పంపుతుందన్నారు. రాష్ట్రపతి దానిని పరిశీలించి రాష్ట్రాల శాసనసభకు, శాసనమండలికి

పంపుతారని చెప్పారు. ముసాయిదాబిల్లు శాసనసభ స్పీకర్ కు చేరిన తర్వాత సభ్యుల అభిప్రాయం తెలుసుకొని, మళ్లీ రాష్ట్రపతికి పంపాల్సి ఉంటుందని చెప్పారు. ఆయన తిరిగి బిల్లును పార్లమెంట్ కు పంపుతారని, పార్లమెంట్ ఆ బిల్లును ఆమోదిస్తే.. రాష్ట్ర ఏర్పాటు ప్రక్రియ పూర్తవుతుందని వివరించారు.

రాష్ట్రాల విభజన బిల్లు తయారు చేసే అధికారం రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 3 ప్రకారం పార్లమెంట్ కే ఉందని స్పష్టం చేశారు. బిల్లుపై గందరగోళపరిస్థితులపై మాట్లాడుతూ.. సీనియర్ నాయకులకు కూడా ఈ విషయంపై అవగాహన లేకుండా పోయిందన్నారు. బిల్లు అసెంబ్లీకి రెండుసార్లు వస్తుందని కాంగ్రెస్ నేత దిగ్విజయ్ సింగ్ ప్రకటిస్తే.. ఒకసారి వస్తుందని షిండే ప్రకటించారని, ఈ రెండు చూసి రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి ఏది నిజమో తెలుసుకునేందుకు లేఖ రాశారన్నారు. ఈ విషయంలో కొత్తగా తెలుసుకునేది ఏమీ లేదన్నారు. 1955 కంటే ముందు రాజ్యాంగం ప్రకారం రాష్ట్రాల విభజన బిల్లు అభిప్రాయం కోసం ఒకసారి, ఆమోదం కోసం పంపాల్సి వచ్చేదని, కానీ 55 తర్వాత చేసిన రాజ్యాంగ సవరణ ప్రకారం బిల్లును ఒకసారి మాత్రమే రాష్ట్రాల్లోని శాసనసభ, శాసనమండలికి పంపుతారన్నారు. అదికూడా సభ్యుల అభిప్రాయం కోసమే తప్ప.. ఆమోదం కోసం కాదని స్పష్టంగా ఉందన్నారు. ఈ విషయం తెలియని నేతలు ప్రకటనలు చేస్తున్నారు, లేఖలు రాస్తున్నారన్నారు.

అలాగే, రాష్ట్ర విభజన బిల్లును అసెంబ్లీ ఆపే అధికారం ఇక్కడ లేదన్నారు. ముసాయిదా బిల్లు పార్లమెంట్ లో రూపుదిద్దుకున్నందున అది.. రాష్ట్రపతి నుంచి, రాష్ట్రానికి వస్తుంది.. దానిని నిర్ణీత సమయం లోపు తిప్పి పంపాల్సి ఉంటుందే తప్ప.. ఆపే అధికారంలేదు. పార్లమెంట్ నుంచి వచ్చిన బిల్లు విషయంలో ముఖ్యమంత్రి సైతం సభలో సామాన్య సభ్యుడే తప్ప సీఎంగా ఆయనకు బిల్లు ఆపే విషయంలో ప్రత్యేక అధికారాలేవీ లేవని నాగేశ్వర్ చెప్పారు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో రాష్ట్ర ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి స్టార్ బ్యాట్స్ మన్ గా లగడపాటికి ఎలా కనిపిస్తున్నాడో అర్థం కావడం లేదన్నారు.

ముసాయిదా బిల్లును సకాలంలో తన అభిప్రాయాన్ని జోడించి తిరిగి పంపకపోతే.. పార్లమెంట్ తనపని తాను చేసుకుపోవచ్చునని చెప్పారు.

హైదరాబాద్ యూటీ చేస్తారన్న అంశంపై మాట్లాడుతూ.. ముంబై ఉదంతాన్ని ప్రస్తావించారు. పార్లమెంట్ ముంబైను యూటీ అనే ముసాయిదా బిల్లును రూపొందించినది, అలాగే రాష్ట్ర శాసనసభకు వచ్చింది.. అక్కడి నుంచి రాష్ట్రపతికి.. తిరిగి పార్లమెంట్ కు ముంబై యూటీగానే వెళ్లిందన్నారు. కానీ పార్లమెంట్ లో ముంబైను రాజధాని నగరంగా మార్చి బిల్లును ఆమోదించారన్నారు. రాష్ట్రాల విభజన విషయంలో పార్లమెంట్ దే తుది నిర్ణయం అని స్పష్టమైందన్నారు. ముంబైని యూటీ నుంచి మార్చిన సందర్భంలో మరోసారి బిల్లును అసెంబ్లీకి ఎందుకు పంపలేదనే విషయమై సుప్రీంకోర్టులో కేసు వేశారని, దీనిపై సుప్రీంకోర్టు స్పష్టమైన తీర్పు ఇచ్చిందన్నారు. బిల్లుపై సర్వాధికారాలు పార్లమెంట్ వేనని, బిల్లును మార్చుకునే అధికారం పార్లమెంట్ కు ఉందని స్పష్టంగా చెప్పిందన్నారు. 2009లో ఉత్తరప్రదేశ్ విభజన సందర్భంగా రాష్ట్ర అసెంబ్లీ హరిద్వార్, ఉద్ధమ్ సింగ్ నగర్ లను యూటీలోనే ఉంచాలని తీర్మానించి బిల్లును పార్లమెంట్ కు పంపిందన్నారు. అయితే పార్లమెంట్ ఈ తీర్మానాన్ని పరిగణన లోకి తీసుకోకుండా ఈ రెండు ప్రాంతాలను ఉత్తరాంచల్ కు ఇచ్చిందన్నారు. దీనిపై కూడా సుప్రీం కోర్టులో కేసు వేస్తే.. ముంబై విషయంలో చెప్పిన తీర్పునే మళ్లీ చెప్పారని గుర్తు చేశారు. ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్ర పునర్ విభజన బిల్లు విషయంలో కూడా కొందరు కోర్టుల కెక్కుతామని చెబుతున్నారని దాని వల్ల ఒరిగేది ఏమీ ఉండదని నాగేశ్వర్ చెప్పారు.

చర్చకు తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ అధ్యక్షుడు ఎం. వేదకుమార్ అధ్యక్షత వహించారు. ఆయన తన అధ్యక్షోపన్యాసంలో.. వక్రలను పరిచయం చేశారు. తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ అధ్యక్షులలో వారం వారం చేపడుతున్న చర్చలను ప్రస్తావించారు. చర్చను భావితరాలకు అందించేందుకు దృశ్యరూపంలో భద్రపరచడంతో పాటు, మీడియాకు అందిస్తున్నామన్నారు. హైదరాబాద్ చరిత్రపై మాట్లాడుతూ మూసీ నదికి వరదలు వచ్చినప్పుడు గోల్కొండ ప్రాంతానికి భారీ నష్టం జరిగిందని, దీంతో నూతన నగరం నిర్మించాలని కూలీకుతుబ్ షా యోచించారన్నారు. ఆయన మంత్రవర్గంలోని పర్షియా అర్కిటెక్ట్ ఒకరు పర్షియాలోని ఓ నగరం స్ఫూర్తిగా చార్మినార్ కేంద్రంగా నూతన నగరానికి రూపకల్పన చేశారన్నారు. అప్పుడే ఈ ప్రాంతం సుందర ఉద్యాననగరంగా పేరుగాంచిందని వివరించారు. మచిలీపట్నం నుంచి ఔరంగాబాద్ కు మధ్యలో జంక్షన్ గా చార్మినార్ ఉండేదని చెప్పారు. ప్రస్తుతం హైదరాబాద్ లో ఉన్న పలు ప్రాంతాలకు ఏళ్లనాటి చరిత్ర ఉందన్నారు. నేటి స్టేట్ మ్యూజియంను ఆసఫ్ జాహీలు కట్టించగా.. ఇప్పుడు దానికి వైఎస్ రాజశేఖరరెడ్డి పేరు పెట్టారని, దాని ఆ పేరు పెట్టడానికి వారెవరి ప్రశ్నిస్తూ.. ఇలాంటి పలు ఉదంతాలను ప్రస్తావించారు.

ముఖ్యవక్రల ప్రసంగాల అనంతరం ప్రశ్నజవాబుల ప్రక్రియ కొనసాగింది. ఇందులో భాగంగా తెలంగాణ సాంస్కృతిక, కవి సమ్మేళనం జరిగింది.

- దక్కన్ న్యూస్

నూరు పూలు వికసించశి..

తెలంగాణ సాధన అనే ఒక నిర్దిష్టమైన లక్ష్యసాధన కోసం రాజకీయ రంగంలో టీపీఎఫ్, సామాజిక రంగంలో టీఆర్ఎస్ ఏర్పడ్డాయి. గత రెండేళ్లుగా టీఆర్ఎస్ ప్రతివారం చర్చని నిర్వహించడం, ఆ సమావేశాల మినిట్స్ ని రికార్డు చేయడం అద్భుతం. కేవలం క్రమశిక్షణ వల్లే కాక, లక్ష్యం పట్ల టీఆర్ఎస్ కి ఉన్న కమిట్మెంట్ వల్లనే ఇది సాధ్యమైంది. టీఆర్ఎస్ ప్రచురించిన 'వంద చర్చలు' పుస్తకంలో తాము నిర్వహించిన 99 చర్చల సారాంశాన్ని వందో చర్చ సందర్భంగా అందరి ముందుకు తెచ్చారు. ఈ చర్చల్లో సుమారు 600 మందికి పైగా వక్రలు సుమారు 90 అంశాలపైన తమ వాదనని వినిపించారు. ఈ సమస్యలన్ని నిత్యం సమాజంలో కొలిమిలా ముండుతున్నవే. తెలంగాణ కేంద్రంగా సాగిన ఈ చర్చల స్ఫూర్తితో, అన్ని ప్రాంతాల వారు తమతమ ప్రాంతీయ సమస్యల పట్ల ఇంత నిర్దిష్టంగా చర్చావేదికను నిర్వహిస్తే.. దీనిని తమ సామాజిక బాధ్యతగా గుర్తిస్తే, ప్రజలను చైతన్యపంతులను చేయడం అనే కృషిలో మరొక బలమైన ముందడుగు వేసినట్లే..

'తెలంగాణ ఉద్యమంలో మహిళల పాత్ర'తో మొదలైన ఈ చర్చలు అనేక అంశాల చుట్టూ పరిభ్రమించాయి. జలవనరులు, పారిశ్రామిక కాలుష్యం, ఫ్లోరోసిస్ వ్యాధి, వ్యవసాయక సమాజం-సమస్యలు/ ఉద్యమాలు, శ్రీ కృష్ణ కమిటీ అసంబద్ధత, విద్యావ్యవస్థ తీరు తెన్నులు... ఇలా అనేకమైన విషయాలపై జరిగిన చర్చల తీరు తెన్నులు సంక్షిప్తంగా పొందుపరిచారు.

చాలాసార్లు మనం ఎదుర్కొంటున్న సమస్య- ఏ ఏ అంశాలపై ఎవరెవరితో చర్చలు నిర్వహించాలి? ఈ పుస్తకం ఆ సందేహాలను పటాపంచలు చేసింది. కమిట్మెంట్ తో ముందుకెళ్లేవారికి ఒక స్పష్టమైన రహదారిని చూపించింది. వనరులెంత ముఖ్యమో, నిబద్ధత అంతకన్న ముఖ్యమని టీఆర్ఎస్ తన కార్యాచరణ ద్వారా నిరూపించింది. టీఆర్ఎస్ చైర్మన్ వేదకుమార్ ఈ చర్చల్లో పాల్గొంటునే, తన పరోక్షంలో ఈ చర్చలు సజావుగా నడిచేందుకు అన్ని జాగ్రత్తలు తీసుకున్నట్లు స్పష్టమవుతోంది. అందుకు ఆయన అభినందనీయుడు.

ఈ మొత్తం చర్చలో రెండు ప్రధానమైన అంశాలు చోటు చేసుకోలేదు. తెలంగాణ అనే కాక సమాజంలో కూడా మీడియా, రాజ్యహింస వ్యవహరించిన తీరుపై కూడా చర్చ ఎంతో కొంత జరిగింటే బాగుండేది. తెలంగాణ ఉద్యమం పట్ల మీడియాలో ఒక సెక్షన్ ఎంత పాక్షికంగా వ్యవహరించిందో.. అలాగే మరో సెక్షన్ అబద్ధాలని నెత్తినెత్తుకొని ఎలా మోసిందో తెలియాల్సిన అవసరం ఉంది. 'పెట్టుబడికి కట్టుకథకి పుట్టిన విష సంతానం' మీడియా.. అలాగే ఎంత మంది తెలంగాణ బిడ్డలు ఈ సమయంలోనే రాజ్యహింసకి బలైపోయారు. వాళ్ల కుటుంబాలు చిన్నాభిన్నమై పోయాయి. రేపు తెలంగాణ వస్తే 'ఎన్కౌంటర్'లు ఉండవన్న హామీ ఏమీ లేదు. అందుకే ఈ రెండు విషయాలపై కూడా చర్చ జరగాలని ప్రతిపాదిస్తున్నాను. తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణంలో టీఆర్ఎస్ వేసిన ఈ బాట చాలా ప్రముఖమైన ప్రాతనే నిర్వహిస్తోంది. తెలంగాణ అనే మైలురాముని దాటబోతున్న ఈ చరిత్రాత్మక సమయంలో, చరిత్ర మన ముందుంచిన మరో బాధ్యత.. తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణం. అందుకు ఈ బుక్ లెట్ మన అవగాహనకు, ఆచరణకు ఒక కరదీపిక. మరో వంద చర్చలను వేదకుమార్ గారు ఇలానే నిర్వహిస్తారని, చైతన్యాన్ని నిత్యం రగిలిస్తారని ఆశిస్తూ..

- ఆర్.కె.

ఉమ్మడి రాజధాని తెలంగాణకు అరిష్టం టీఆర్‌సి 100వ 'చర్చ'లో వక్తలు

'చర్చ' సంపుటిని ఆవిష్కరిస్తున్న తెలంగాణ విద్యార్థి వేదిక అధ్యక్షుడు డి.విజయ్, టీపీఎఫ్ ఉపాధ్యక్షురాలు ఎం. రత్నమాల, ప్రొఫెసర్ ఘంటా చక్రపాణి, నమస్త తెలంగాణ సంపాదకులు అల్లం నారాయణ, టీపీఎఫ్ ప్రభాకర్, టీఆర్‌సి చైర్మన్ ఎం.వేదకుమార్, మాజీ ఎమ్మెల్యే కొమ్మిడి నర్సింహారెడ్డి, సీనియర్ పాత్రికేయులు పాత్షారి వేంకటేశ్వరరావు, సీనియర్ ఎడిటర్ టంకశాల అశోక్, సీనియర్ ఎంపీ జహీరుద్దీన్ అలీఖాన్, తెలంగాణ విద్యావంతుల వేదిక ఉపాధ్యక్షులు శ్రీధర్ దేవేపాండే

ఉమ్మడి రాజధాని హైదరాబాద్ అస్థిత్వానికి పెను ముప్పు కాబోతుందని, దీన్ని అడ్డుకోవాల్సిన అవసరం తెలంగాణ ఉద్యమకారులపై ఉందని ప్రొఫెసర్ ఘంటా చక్రపాణి అన్నారు. బాగ్‌లింగంపల్లి లోని సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన 100వ 'చర్చ' కార్యక్రమానికి ఆయన ముఖ్య అతిథిగా హాజరయ్యారు. తెలంగాణ బిల్లు చట్టమయ్యే దిశలో తీసుకోవాల్సిన జాగ్రత్తలు అనే అంశంపై ఈ చర్చ కార్యక్రమం నిర్వహించారు.

ఈ సందర్భంగా ప్రొఫెసర్ ఘంటా చక్రపాణి మాట్లాడుతూ, ఉమ్మడి రాజధాని చట్టవ్యతిరేకమైన అంశమని అన్నారు. డాక్టర్ బి.ఆర్ అంబేద్కర్ బొంబాయి విషయంలో సూచించిన విధంగానే, హైదరాబాద్‌ను నిర్మించేందుకు సీమాంధ్ర నాయకులు, పెట్టుబడి దారులు రాలేదని, వాళ్ళు వచ్చి ఇక్కడ సంపదలను పెంపొందించుకున్నారన్నారు. పెట్టుబడిదారులకు పెట్టుబడి పై మాత్రమే హక్కు ఉంటుందని, అక్కడి నేలపై కాదని, దాని పై హక్కు భూమిపుత్రులదేనని అంబేద్కర్ అన్న విషయాన్ని గుర్తు చేశారు. హైదరాబాద్‌లో తమ ఆస్తుల రక్షణ కోసమే ఉమ్మడి రాజధాని ప్రతిపాదన చేస్తున్నారన్నారు. హైదరాబాద్‌లో గవర్నరు పాలన కొనసాగించడమంటే, తెలంగాణ ప్రజలను, ఉద్యమాన్ని అవమానించడమేనని ఘంటా చక్రపాణి అన్నారు. రాజధాని అనేది ప్రజలకు చేరువగా, వారికి అనుకూలంగా ఉండాలి కానీ పాలకుల కోసం కాదన్నారు. సీమాంధ్ర నాయకుల ఆకాంక్షల మేరకు హైదరాబాద్‌ను పదేళ్ళ పాటు ఉమ్మడి రాజధానిగా కొనసాగించడమంటే తెలంగాణపై ఆధిపత్యాన్ని, దోపిడీని కొనసాగించడమేనని, తీవ్రంగా వ్యతిరేకించాలన్నారు.

సీనియర్ ఎంపీ జహీర్ అలీఖాన్ మాట్లాడుతూ, తెలంగాణ పోరాటం విద్యార్థులు, ఉద్యమకారుల విజయం అన్నారు. సీనియర్ ఎడిటర్ టంకశాల అశోక్ మాట్లాడుతూ బిల్లులో ఏ అంశాలున్నాయో, ఏవి తెలంగాణకు వ్యతిరేకంగా ఉన్నాయో తెలుసుకునేందుకు గాను బిల్లును బహిర్గతం చేయాలన్నారు. బిల్లులో తెలంగాణకు ప్రతికూలంగా ఉన్న అంశాలను వ్యతిరేకించాలని, ఇందుకు గాను తెలంగాణ ప్రజాప్రతినిధులకు వాటిపై అవగాహన పెంచాలని సూచించారు. బీజేపీతో పాటుగా ఇతర పార్టీల మద్దతును కూడగట్టుకోవాల్సిన అవసరమందన్నారు.

టీపీఎఫ్ ఉపాధ్యక్షురాలు ఎం.రత్నమాల మాట్లాడుతూ ప్రజల ఆకాంక్షలు నెరవేరేదాకా తెలంగాణ ఉద్యమానికి కొనసాగింపు ఉంటుందన్నారు.

తెలంగాణ విద్యార్థి వేదిక అధ్యక్షుడు డి.విజయ్ మాట్లాడుతూ, తెలంగాణ భావజాల వ్యాప్తికి టీ.ఆర్.సి చేస్తున్న కృషి అభినందనీయమన్నారు. ఆంక్షలు లేని తెలంగాణ రావాలన్నారు. జిల్లా స్థాయిలోనూ టీఆర్‌సి 'చర్చ' కార్యక్రమాలు కొనసాగించాలని సూచించారు.

సీనియర్ సంపాదకులు పాత్షారి వేంకటేశ్వర రావు మాట్లాడుతూ, ఈ విధమైన 'చర్చ' కార్యక్రమం నిరాటంకంగా ఇలా సాగడం దక్షిణా దిన ఇదే మొదటిసారి అన్నారు. ఈ చర్చలు ప్రజల్లో ఉన్న చైతన్యానికి ప్రతీకలని పేర్కొన్నారు. ఎన్నో ముఖ్యమైన అంశాలపై చర్చలు జరిగాయన్నారు. తెలంగాణ బిల్లు ఆమోదానికి ఎన్నో ప్రతి బంధకాలు కనిపిస్తున్నాయని, చివరకు మరో రెండు జిల్లాలను చేరుస్తారేమోననిపిస్తోందన్నారు.

తెలంగాణ ఎన్టీవోల సంఘం నాయకుడు దేవిప్రసాద్ మాట్లాడుతూ, టీఆర్ఎస్ కృషి నిరంతరం కొనసాగాలని, రేపటి తెలంగాణ పునర్ నిర్మాణానికి దోహదపడాలని అన్నారు.

తెలంగాణ విద్యావంతుల వేదిక ఉపాధ్యక్షుడు శ్రీధర్ దేశ్పాండే మాట్లాడుతూ, గోదావరి, కృష్ణా జలాల వినియోగంపై ఆంక్షలు విధించడం, అధికారులతో, నేతలతో కమిటీలు వేయడం జలదోపిడిని కొనసాగించడానికేనని అన్నారు. వీటి రద్దు కోసం తెలంగాణ ప్రజా ప్రతినిధులు గొంతెత్తాలని సూచించారు.

నమస్తే తెలంగాణ దినపత్రిక ఎడిటర్ అల్లం నారాయణ మాట్లాడుతూ, పెట్టుబడిదారీ అభివృద్ధి నమూనా పాలనను తెలంగాణలో అమలు చేసేందుకే గవర్నరుగిరి, ర్యాపిడ్ యాక్షన్ ఫోర్స్ ల నియామకం వంటి చర్యలు తీసుకుంటున్నారని అన్నారు. తెలంగాణలో ఇతర రాష్ట్రాల ప్రజలకు లేని భద్రత సీమాంధ్ర ప్రజాసేవకుని మాత్రమే ఎందుకు అవసరమని ప్రశ్నించారు. సీమాంధ్ర ప్రజల రక్షణ పేరిట దోపిడివర్గాల ప్రయోజనాలను కాపాడుకోవడానికి హైదరాబాద్ మీద ఆధిపత్యం సాధించాలని చూస్తున్నారన్నారు. అందుకే హైదరాబాద్ పై ఆంక్షలు విధించేందుకు ప్రయత్నం చేస్తున్నారన్నారు.

ఏ ఉద్యమానికైనా నిర్దిష్ట భావజాలం అవసరమని, దాన్ని పెం

పొందించేందుకు, వ్యాప్తి చేసేందుకు తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ కృషి చేస్తోందని సంస్థ చైర్మన్ ఎం.వేదకుమార్ అన్నారు. సంస్థ కోఆర్డినేటర్ సోమేశ్ మాట్లాడుతూ, వివిధ అంశాలపై అన్ని రకాలుగా డాక్యుమెంటేషన్ చేసేందుకు టీఆర్ఎస్ కృషి చేస్తోందన్నారు. ఇందులో భాగంగా నెగడు, మనిషి పేరిట వివిధ సంకలనాలను, దక్కన్ ల్యాండ్ మాసపత్రికను వెలువరిస్తోందన్నారు.

టీఆర్ఎస్ గత వంద వారాలుగా నిర్వహించిన వివిధ 'చర్చ'లతో కూడిన సంకలనాన్ని భువనగిరి మాజీ ఎమ్మెల్యే కొమ్మిడి నరసింహారెడ్డి ఈ సందర్భంగా ఆవిష్కరించారు. కార్యక్రమంలో ఉద్యోగ సంఘం నాయకుడు శ్రీనివాస్ గౌడ్, టీపీఎఫ్ అధ్యక్షుడు ఆకుల భూమయ్య, కారెం రవీందర్ రెడ్డి, జయధీర్ తిరుమలరావు, కె. ప్రభాకర్, పి.గోవర్ధన్, పాశం యాదగిరి, పీకేఎం కోటి, నలమాస కృష్ణ, శ్రీధర్ ధర్మానం, రాజేందర్ బాబు, డీపీ రెడ్డి, చిక్కుడు ప్రభాకర్, సజ్జాద్ షాహిద్, సలా ఉల్లా, ఎర్రమల్ల రాములు, ప్రొఫెసర్ ముత్యంరెడ్డి, జూలూరి గౌరీశంకర్, డీపీ రెడ్డి, డాక్టర్ నాగం కుమార స్వామి, పిట్టల శ్రీకైలం, నీలం జానయ్య, ఆర్.వెంకటరెడ్డి, జూపాక సుభద్ర తదితరులు ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన్నారు.

- దక్కన్ న్యూస్

తెలుగునాట కుంభమేళ సమ్మక్క-సారలమ్మ జాతర

మేడారం జాతర...తరతరాల మహిళా శక్తి ప్రాధాన్యాన్ని చాటిచెప్పే మహత్తర జాతర ఇది. ఫిబ్రవరి 12 నుంచి 15 వరకు నాలుగు రోజుల పాటు ఇది జరుగనుంది. పితృస్వామ్య వ్యవస్థను సవాల్ చేసే జాతర ఇది. చారిత్రాత్మక వీర నారీమణుల శౌర్యప్రతాపాలకు జోహార్లు అర్పించే జాతర ఇది. ఉత్తర భారతంలోని గంగానదికి జరిగే ప్రయాగ కుంభమేళా తర్వాత, గోదావరి, కృష్ణానది పుష్కరాలం తటి జనం సందర్శించే విశిష్టమైన భృహత్ జాతర ఇది. రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 18 ఏళ్ల కిందటే, అంటే 1996లోనే అధికారిక జాతరగా ప్రకటించిన జాతర ఇది.

రెండేళ్ల కొకమారు దండకారణ్యంలో జరిగే తెలుగువారి గిరిజన జనారణ్య జాతర ఇది. ఎలాంటి దేవతామూర్తుల ప్రతిమలు లేకుండా చెట్ల మధ్య కేవలం కుంకుమభరిణలనే తెచ్చి పూజించే సంప్రదాయమున్న గిరిజన కోయపూజారులు నిర్వహించే జాతర ఇది. మన రాష్ట్రం నుంచే కాకుండా, మహారాష్ట్ర, ఒడిశా, ఛత్తీస్ గఢ్, బస్తర్, మధ్యప్రదేశ్, కర్నాటక తదితర రాష్ట్రాల నుంచి భక్తులు వెల్లువలా సందర్శించే జాతీయస్థాయిలో చెప్పుకోదగిన జాతరలలో ఇది ఒకటి. తెలంగాణకే పరిమితం కాదు, తెలుగునాట, దక్షిణ భారతంలో ప్రసిద్ధి పొందిన జాతర ఇది. దివ్యమైన శక్తి ప్రభావాలను ఈ వీరనారీమణులైన తల్లిబిడ్డలకు ఆపాదించి, కొలవందుకుంటున్న సమ్మక్క-సారలమ్మ జాతర. ఇలా చెప్పుకుంటూ పోతే, ఈ జాతర ఎన్నెన్నో రికార్డులను తిరగరాస్తోంది. ప్రతిసారీ కొత్త రికార్డులను సొంతం చేసుకుంటోంది. విజయనగరంలో పైడితల్లి జాతర, విజయవాడ, అలంపురం క్షేత్రాల్లో దుర్గా జోగులాంబా తల్లుల నవరాత్రి ఉత్సవాలు, సికింద్రాబాద్ మహంకాళి బోనాలు, తెలంగాణ బతుకమ్మ పండుగ, రాయల సీమలో గంగానమ్మ జాతరలు కూడా శక్తి స్వరూపాలతోనే జరుగుతున్నాయి. కాకతీయుల కాలంలో ప్రతాపరుద్రదేవుడిని ఎదిరించిన వీర నారీ మణులైన సమ్మక్క-సారలమ్మల ధైర్యసాహసాలకు ఈ జాతర మూలకారణంగా నిలిచింది. కాకతీయుల వీర ప్రతాపాన్ని, పరిపాలన పటిమను మనం పొగుడుకుంటూనే, వీరిని ఎదిరించి కప్పం కట్టడానికి నిరాకరించి, వీర మరణం పొందిన ఈ గిరిజన నారీమణులను ఆరాధించే తత్వం వైవిధ్యంగా, రెండు రకాలుగా కనిపిస్తుంది. ఈ సంవత్సరం ఫిబ్రవరిలో నిర్వహించే ఈ మూడు రోజుల జాతరకు సుమారు కోటికి పైగా భక్తజనం వస్తారని, సుమారు రూ.వంద కోట్లతో ఏర్పాట్లు చేస్తున్నట్లు అధికారులు ప్రకటించారు.

కాకతీయ రాణి రుద్రమ, వీరనారీ ఝాన్సీలాగా సమ్మక్క-సారలమ్మలు గత ఏడు వందల సంవత్సరాల నుంచి చరిత్రలో నిలిచిపోయారు. వీరిని స్మరించుకుంటూ మాఘ పౌర్ణిమ నుంచి జరిగే జాతరను చూడడానికి రెండు కళ్లు సరిపోవు. మూడు రోజుల జాతరగా చెప్పుకుంటున్నప్పటికీనీ, దాదాపు నెల రోజుల ముందు

నుంచే జాతరకు జనం గద్దెల వద్దకు తరలివచ్చి, మొక్కుబడులు చెల్లించుకుంటారు. ఏటూరునాగారం ఆభయారణ్యంలో వరంగల్ జిల్లా తాడ్వాయి మండలంలో నిర్వహించే ఈ జాతరకు క్రితం సారి అంటే 2012 జాతరలో 80 నుంచి 90 లక్షల మంది వచ్చారని అధికారుల అంచనా.

గిరిజనులతో సంబంధాలున్న జాతరల్లోకి వెడితే ఆదిలాబాద్ జిల్లా ఇంద్రవెల్లి మండలం కేస్తాపూర్ లో గోండుల ఆధ్వర్యంలో జరిగే నాగోబా జాతర, శ్రీశైల క్షేత్రంలో నల్లమల గుట్టల్లో నివసించే చెంచులు ఆరాధించే మల్లన్న శివరాత్రి జాతరలు కూడా సుప్రసిద్ధమైనవే. వీరు ఈ దేవతామూర్తులను నేటికీనీ తమ ఆరాధ్య దైవంగా కొలుస్తారు. ఖమ్మం, నల్లగొండ తదితర జిల్లా నుంచి పలు లంబాడాల జాతరలు కూడా ఉన్నాయి. గిరిజన పోరాట యోధులైన బిర్సాముండా, కొంఠంభీమ్, గోండ్వానా రాంజీలు కూడా గిరిజనులకు ఆరాధ్యదైవాలే.

కథలోకి వెళ్తే...

కాకతీయ రాజ్యానికి సామంతరాజైన మేడారం పగిడిగిద్దరాజు కరువు-కాటకాల వల్ల కప్పం చెల్లించడానికి నిరాకరిస్తాడు. పగిడిగిద్ద రాజు కరింగగర్ జిల్లా పొలన ప్రాంతాన్ని పాలించిన మేడరాజుకు మేనల్లుడు. కాకతీయ చక్రవర్తియైన ప్రతాపరుద్రుడు కోపించి, తన మంత్రి యుగంధరుడిని సైన్యంతో యుద్ధానికి పంపిస్తాడు. మేడారం వద్ద యుద్ధం చేస్తాడు. ఆ యుద్ధంలో సంపెంగవాగు వద్ద కుమారుడు జంపన్న వీర మరణం చెందుతాడు. అప్పటి నుంచి ఆ వాగుకు జంపన్నవాగు అని పిలుస్తున్నారు. పగిడిగిద్ద రాజుతో పాటు, అతని భార్య సమ్మక్క- బిడ్డ సారలమ్మ, అల్లుడు గోవిందరాజులు వీరమరణం పొందుతారు. సమ్మక్క మాత్రం చిలుకలగుట్టవైపు వెళ్లి అంతర్ధాన మైందని, ఆమె కోసం వెదికితే అక్కడ కుంకుమ భరిణ దొరికిందని అప్పటి నుంచి వీరనారీమణులకు జోహారుగా ఈ జాతరను రెండేళ్ల కొకసారి గిరిజనులు నిర్వహిస్తున్నట్లు చెబుతారు. ఈ వృత్తాంతం చరిత్రలో సరిగా నమోదు కాలేకపోవడం వల్ల రకరకాలుగా కథలు, జననతిహ్యంలో ప్రచారంలో ఉన్నాయి. ఇటీవలి కాలం నుంచి పక్కా ఆధారాలను వెతికే పనిలో పరిశోధకులు ఉన్నారు. ఇప్పటికే ఈ చారిత్రక సంఘటనపై పరిశోధకులు దృష్టి సారించి, కొంత

సమాచారాన్ని వెలుగులోకి తీసుకొచ్చారు.

డా. దివిటి అంజనీదేవి, కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయ ఆచార్యులు ఆచార్య అజీమా సీతారాంనాయక్, డాక్టర్ ఎండి రాజ్ మహమ్మద్, రాష్ట్ర గిరిజన మ్యూజియం క్యూరేటర్ డాక్టర్ ద్యావనపల్లి సత్యనారాయణ తదితరులు ప్రత్యేకంగా పరివోధనలు చేస్తూ, వ్యాసాలను వెలువరిస్తున్నారు. మేడారం చిలుకలగుట్ట సమీపంలో కట్టిన రెండు గద్దెలతో ఈ జాతర జరుగుతుంది. జాతర జరిగే నాలుగు రోజుల సమయంలో అక్కడ తల్లీబిడ్డలను రప్పించి ఈ జాతరను గిరిజన సంప్రదాయం ప్రకారంగానే నిర్వహిస్తున్నారు. గిరిజన తెగల్లోని కోయలు, చెంచులు, వడ్డెలు, గోండులు, లంబాడీలు, భిల్లులు తదితరులు ఈ జాతరను విశేషంగా సందర్శిస్తున్నారు.

దేవదాయ శాఖ ఆధ్వర్యంలో ఈ జాతరను నామమాత్రంగా నిర్వహిస్తుండగా, 1975 నుంచి 1986 వరకు ఈ జాతర ప్రాధాన్యత పెరిగింది. తదుపరి ప్రభుత్వంలోని వివిధ శాఖల సమన్వయం, సంయుక్తాధ్వరంలోనే జాతర ఏర్పాట్లు జరుగుతున్నాయి. వరంగల్ జిల్లా మేడారం వద్దనే కాకుండా గత ముప్పై ఏళ్ల నుంచి కరీంనగర్, వరంగల్, ఖమ్మం తదితర జిల్లాల్లో సుమారు 70కి పైగా చోట్ల ఉప జాతరలు జరుగుతున్నాయి. సింగరేణి కార్మికులు తమ పనులు వదిలి జాతరకు వెళ్లకుండా ఉండడానికి గోదావరిఖనివద్దే ఈ జాతరను నిర్వహిస్తున్నారు. ప్రస్తుతం ఈ జాతరను ఆసియా ఖండంలోనే అరుదైన ప్రత్యేక గిరిజన జాతరగా అభివర్ణిస్తున్నారు.

ఈ జాతరలో గిరిజనుల మనోభావాలు, ఆచార సంప్రదాయాలు దెబ్బతినకుండా చూడ డానికి నిర్వాహకులు ప్రయత్నిస్తున్నా. కొన్ని ఆటంకాలు ఎదురవుతుండడం పట్ల గిరిజన సంఘాల నాయకులు తమ అసంతృప్తులను వెల్లగక్కుతున్నారు. ఉప జాతరల నిర్వహణ తతంగం పెరిగిపోతుండడంతో మేడారం కోయ పూజారులతో సహా, గిరిజన సంఘాలు తమ నిరసన వ్యక్తం చేస్తున్నాయి. జాతర ప్రాధాన్యం నిర్వీర్యం చేయడానికి, మదింపు చేయడానికి ఉప జాతరలు నిర్వహిస్తున్నారని వీరు పేర్కొంటున్నారు.

మాఘ పూర్ణిమ నాటి నుంచి మూడు రోజుల పాటు జాతర వైభవం కనబడుతుంది. తెల్లవారి తల్లీబిడ్డలను సాగనంపే వరకు ఈ జాతర నాలుగు రోజుల అధికారిక జాతరగా పేర్కొనవచ్చు. జాతరలో మొదటి రోజు కన్నెపల్లి నుంచి సారాలమ్మను తొలుత కోయపూజారులైన వడ్డెలు తీసుకుని వస్తారు. రెండో రోజు చిలుకల గుట్ట నుంచి సమ్మక్కను తీసుకొని వస్తారు. మూడో రోజున మొక్కు బడుల చెల్లింపులు ఉంటాయి. నాలుగవ రోజున సాయంత్రం దేవతలు వసప్రవేశం (వీడ్కోలు) చేస్తారు. పగడిగిద్ద రాజు, గోవిందరాజులను కొత్తగూడ మండలం పొన్నుగూడెం నుంచి, తాడ్వాయి మండలం

కొండాం నుంచి తీసుకొని వస్తారు.

రాజకీయ ప్రాధాన్యం

కేవలం గిరిజనులే కాకుండా, మైదాన ప్రాంతవాసులూ కూడా పెద్ద ఎత్తున తరలివస్తున్నారు. రాజకీయ నాయకులు ఈ జాతరను చూడడానికి క్యూలు కట్టారు. ప్రస్తుత ముఖ్యమంత్రి కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి, గతంలో ముఖ్యమంతులుగా పనిచేసిన నారా చంద్రబాబు నాయుడు, డాక్టర్ వై.ఎస్. రాజశేఖరరెడ్డి, తెలంగాణ రాష్ట్ర సమితి అధినేత కేసీఆర్, బీజేపీ నాయకులు బండారు దత్తాత్రేయ, కిషన్ రెడ్డి, చిరంజీవి తదితరులు ఈ జాతరను సందర్శించి, తులాభారం సమర్పించు కున్నారు. ఈ రాజకీయ ప్రమేయం జాతర విశిష్టతను కోల్పోలేదు.

జాతర విశిష్టతలు

1992లోనే జిల్లా కలెక్టర్ వంద మీటర్ల పొడవుగల జంపన్న వాగుపై బ్రిడ్జిని నిర్మించడం వల్ల మేడారానికి గిరిజన తెగలు రాకపోకలు సాగించడం సులువైంది. ఈ జాతరలో జంపన్న వాగులో పుణ్యస్నానాలు, శివసత్తుల పూనకాలు, అమ్మవార్ల గద్దెల సందర్శనాలు, తులాభారాలు, ముదుపులు, ఎదురుకోళ్ళు, తలసీలాల వంటి మొక్కుబడులు చెల్లించుకోవ డాలు, టెంకాయలు కొట్టడం, బంగారం (బెల్లం) వంచడం, బంగారంగా వసంపు వినియోగించడాలు విశేషంగా వుంటాయి. ఈ జాతరాకు వచ్చేముందు భక్తులు వేములవాడ రాజన్నను, కొమురవెళ్ళి మల్లన్నను, కొత్తకొండ వీరన్నను, ఐనవోలు క్షేత్రాలను సందర్శించుకునే ఆచారం వుంది. వీటన్నింటిని పరికించి చూస్తే, శాక్తేయానికి, మిశ్రమ

వీరశైవారాధనకు ఈ జాతర ముడిపడివుందని అర్థమవుతుంది.

గిరిజన మ్యూజియం ఏర్పాటుకై సీఎం హామీ

గిరిజనుల ఆరాధ్యదైవమైన సమక్క-సారలమ్మ గద్దెలను జాతరకు అభివృద్ధికి వివిధ పథకాలు ప్రకటించారు. వచ్చే జాతర నాటికి 2 కోట్ల వ్యయంతో గిరిజన మ్యూజియాన్ని నిర్మిస్తానని హామీ ఇచ్చారు. 78 కిలోలతో ఆయన తులాభారాన్ని సమర్పించి మొక్కుబడులు చెల్లించుకున్నాడు. గత పదేళ్ళ నుండి ఇక్కడ గిరిజన యూనివర్సిటీ నెలకొల్పి, గిరిజన ఆచారాలను పరిరక్షించాలని గిరిజన మేధావులు కోరుతున్నారు.

250 కోట్లతో జాతర సౌకర్యాలు - డీఆర్ఎస్ హామీ:

రానున్న జాతర తెలంగాణ రాష్ట్రంలో జరగాలని కోరుకున్నట్లు, తమ ప్రభుత్వం ఏర్పడితే రూ.250 కోట్లు కేటాయించి జాతరలో సౌకర్యాలు మెరుగుపరుస్తామని గద్దెలను సందర్శించి, పూజలు జరిపిన అనంతరం విలేకరులతో తెరాస నేత తెలిపారు. మేడారం వున్న తాడ్వాయి మండలాన్ని సమ్మక్క మండలంగా నామకరణం చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు.

2012లో జాతర ఏర్పాట్ల వివరాలు:

వరంగల్ జిల్లా కలెక్టర్ ఆధ్వర్యంలో ఏర్పాటైన ప్రత్యేక జాతర కమిటీ 60 కోట్ల రూపాయలు వెచ్చించి జాతర ఏర్పాట్లను పర్యవేక్షించింది. ఎస్సీ బందోబస్తు ఏర్పాట్లను పర్యవేక్షించారు. ఎనిమిది వేల మంది పోలీసులు బందోబస్తు ఏర్పాట్లు నిర్వహించారు. జాతరలో 12వేల మంది పిల్లలు తప్పిపోగా, వారిని తిరిగి వారి తల్లితండ్రులు, బంధువులకు అప్పగించారు. గతంలో జరిగిన లోటుపాట్లు రానివ్వరాదని తగు జాగ్రత్తలు తీసుకుంది. పస్త్రా నుండి మేడారం వరకు గల 30 కిలోమీటర్ల రోడ్డును బాగు చేశారు. దుమ్ము దుబ్బలేకుండా చాలా వరకు చర్యలు తీసుకున్నారు. జంపన్నవారు వద్ద భక్తుల స్నానాలకు పైప్ లైన్లు అమర్చడమే కాకుండా, తగిన భద్రతా చర్యలు తీసుకున్నారు. 25 లక్షల మంది జాతర దినాల్లో మేడారంలో బస చేసినట్లు అధికారుల అంచనా వేశారు. జాతర వ్యాపారాల వల్ల రూ.980 కోట్ల క్రయ విక్రయాలు జరిగినట్లు అంచనా. 80 ట్రాన్సుఫార్మర్ల ద్వారా ఐదు లక్షల యూనిట్ల విద్యుత్ వాడకం జరిగింది. 1.24 లక్షల మంది రోగులను వైద్యబృందాలు పరీక్షించి, 36 లక్షల రూపాయల విలువగల అత్యవసర మందుల్ని అందుబాటులో వుంచి వినియోగించారు.

ఆర్డీసీ ఆదాయం:

2012 జాతరలో ఆర్డీసీ గత జాతర ఇబ్బందులను ధృష్టిలో పెట్టుకుని బస్సుల నిర్వహణలో ప్రగతి సాధించిందనే చెప్పాలి. 3160 బస్సులతో వివిధ ప్రాంతాల నుండి 36వేల ట్రిప్పలను నిర్వహించి 13.5 లక్షల మందిని చేరవేసి, రూ.14 కోట్ల ఆదాయాన్ని సాధించింది. 40 ఎకరాల స్థలంలో ప్రత్యేకంగా తాత్కాలిక బస్ స్టేషన్ సముదాయాన్ని ఏర్పాటు చేసి బస్సుల నిర్వహణను చేబట్టింది. పక్షం రోజుల నుండే ఆర్డీసీ బస్సులను, నడపించింది. జాతర తర్వాత నడిపిన బస్సుల వల్ల మరో రూ.3 కోట్ల ఆదాయం వచ్చింది. 2010 జాతరలో రూ.12 కోట్ల ఆదాయం సాధించగా, 2012 జాతరలో నాలుగు కోట్లు పెచ్చాయి, రూ.16 కోట్లకు పెరిగింది. 5వేల ఎద్ల బండ్లు వచ్చాయి. 280 హుండీలను ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా, రూ.5.12 కోట్ల హుండీ ఆదాయం వచ్చింది. 2012లో రూ.2.85 కోట్ల ఆదాయం వచ్చింది. 2012 జాతరలో కొట్టాచ్చిన లోపం పారిశుధ్య లోపం. ఎటు చూసినా చెత్తా చెదారాలే కనిపించాయి. సుమారు 8 వేల మరుగుదొడ్లను ఏర్పాటు చేసినా, వాటి నిర్వహణ లేకపోవడం వల్ల కంపుకొట్టాయి. పారిశుధ్య సిబ్బంది వున్నా, అంచనాకు మించి చెత్త పోగవడం, ఇదొక సమస్యయే కూర్చోంది. 14 వందల టన్నుల చెత్త జమ కాగా, సగం వరకు కాల్చివేశారు. జాతరలో రూ.30 లక్షల నగదు, 70 తులాల బంగారం చోరీకి గురైనట్లు పోలీస్ వర్గాల సమాచారం. పెద్ద ఎత్తున పోలీస్ బందోబస్తు వున్నప్పటికీ, రహస్య కెమెరాలను ఏర్పాటు చేసినప్పటికీ చోరీలు జరగడం గమనించదగిన విషయం. బిఎస్ఎన్ఎల్, ఐడియా సెల్ ఫోన్లు అంచనాలకు మించి సేవలను అందించాయి. మరో నాలుగైదు సెల్ ఫోన్ సర్వీసులు వస్తే కమ్యూనికేషన్ సౌకర్యం విస్తరించి వుండేది. మీడియా సెంటర్లను ఏర్పాటు చేయడం వల్ల విలేకరుల వార్తలు నేరుగా పంపుకోవడానికి వీలైంది.

ఈ జాతరలో గిరిజనుల మనోభావాలు, ఆచార సంప్రదాయాలు దెబ్బతినకుండా చూడ దానికి నిర్వాహకులు ప్రయత్నిస్తున్నా. కొన్ని ఆటంకాలు ఎదురవుతుండడం వల్ల గిరిజన సంఘాల నాయకులు తమ అసంతృప్తులను వెల్లడికొచ్చారు. ఉప జాతరల నిర్వహణ తతంగం పెరిగిపోతుండడంతో మేడారం కోయ పూజారులతో సహా, గిరిజన సంఘాలు తమ నిరసన వ్యక్తం చేస్తున్నాయి. జాతర ప్రాధాన్యం నిర్వీర్యం చేయడానికి, మదింపు చేయడానికి ఉప జాతరలు నిర్వహిస్తున్నారని వీరు పేర్కొంటున్నారు.

2012 జాతర అనంతర ఫలితాలను సమీక్షిస్తే సర్వదర్శనం లైన్లలో వత్తిడి, తొక్కిసలాటలు జరుగకుండా చూడటం, మరింతగా సెల్ ఫోన్ సర్వీసులు, పారిశుధ్యం మెరుగు పరచడం, శాశ్వత స్థాయిలో బస్ స్టేషన్ల నిర్మాణాలు, టికెట్ కౌంటర్ల నిర్మాణాలు జరగడం, పిఆర్ఎస్ వ్యవస్థ ద్వారా జాతర సమాచారాన్ని శాస్త్రీయంగా రికార్డు చేయడం, జాతీయ పత్రికలు పక్కాగా వార్తలు అందించడం, యాత్రీకులు బస చేయడానికి షెడ్యూల్, తలనీలాలు సమర్పించే శాశ్వత షెడ్యూల్, పదివేల వరకు శాశ్వత మరుగుదొడ్ల నిర్మాణాలు వంటివి జరగాలి. చిక్కముడైన తాగునీరు, విద్యుత్, పారిశుధ్య సదుపాయాలు మెరుగుపరచాలి. సరసమైన ధరలకు ఆహార పదార్థాలు దొరికే క్యాంటీన్, హోటళ్ళ సౌకర్యాలు కలుగజేయాలి. రాష్ట్ర జాతరగా గుర్తించిన ఈ జాతరకు కనీసంగా ఒక్క రోజైనా సెలవు ప్రకటించాలి. ఇంటర్నెట్ ప్రచారం ద్వారా జాతర సమాచారం అంతర్జాతీయం కావాలి. జాతర సాహిత్యం, ఫోటోలు అమ్మే స్టాళ్ళు, బెల్లం, తులాభారాలు నిర్వహించే కౌంటర్లు ఏర్పాటు కావడం జరగాలి. రహదారులను డబల్ రోడ్లుగా మార్చి రోడ్లలో ట్రాఫిక్ జాములేర్పడకుండా చూడటం ప్రధానాంశం. 2008, 2010 జాతరలలో ట్రాఫిక్ జాంలవల్ల అనేక ఇబ్బందులేర్పడ్డాయి.

2014 జాతర ఏర్పాట్లు:

ఈ సంవత్సరం జరిగే జాతర పనులకు తొలుత రూ. 68 కోట్లు ప్రకటించినట్లు ప్రకటనలు వెలువడ్డా, దీన్ని రూ. వంద కోట్లకు పెంచినట్లు మంత్రులు ప్రకటించారు. మంత్రులు డిసెంబర్ 28న మేడారం సందర్శించి, 11 పనులకు శంకుస్థాపనలు చేశారు. జంపన్న వారు వద్ద మరో వంతెన ఏర్పాటు చేస్తున్నారు. 11 శాఖల ద్వారా రూ.వందకోట్లతో జాతర పనులు జరుగుతున్నట్లు వీరు తెలిపారు. వీరి రాక వల్ల గిరిజన సంఘాల నుండి నిరసన వ్యక్తమైంది. పనులు నాణ్యతగా సాగడం లేదని, సమీక్షలు కరువయ్యాయని, నిధుల దుర్వినియోగం అరికట్టాలని వీరు కోరుతున్నారు. చిరకాల డిమాండ్ల యిన గిరిజన యూనివర్సిటీని ఏర్పాటు చేయాలని, చిలుకల గుట్ట చుట్టు ఫెన్సింగ్ ఏర్పాటు చేయాలని, జాతరను జాతీయ పండుగా ప్రకటించాలని, శాశ్వత ఆసుపత్రిని ఏర్పాటు చేయాలని ఎమ్మెల్యే సీతక్కతో సహా గిరిజన పూజారులు మంత్రులకు వినతులు చేశారు. జాతరలో చూడావుడిగా చేసే పనుల వల్ల జనం అనేక ఇబ్బందులకు గురవుతున్నారు.

-సంకేపల్లి నాగేంద్రశర్మ

సర్దార్ పటేల్ విగ్రహం విధ్వంసం కాబోయే విలువలు

అతిపెద్ద సర్దార్ వల్లభాయి పటేల్ విగ్రహం...పర్యాటక అభివృద్ధి కోసమేనని గుజరాత్ ప్రభుత్వం చెబుతున్నా... రానున్న ఎన్నికల్లో రామజన్మభూమి లాంటి అంశాన్ని ఎత్తుకోలేని పరిస్థితుల్లో పటేల్ విగ్రహం మాటున ప్రజల సెంటిమెంట్ను పట్టుకొని, దేశాన్ని గుప్పిట పట్టాలని బీజేపీ ఆకాంక్షిస్తున్నదని అంటున్నారు మానవహక్కుల కార్యకర్త ఎన్.జీవన్ కుమార్.

ప్రపంచంలో ఏ దేశంలో లేనటువంటి అతిపెద్ద, అతి ఎత్తైన విగ్రహాన్ని ప్రతిష్ఠిస్తే దేశ ప్రజల మధ్య ఐక్యత పెంపొందుతుందని, గుజరాత్లోని సర్దార్ సరోవర్ డ్యాం దగ్గర ఉన్న సాధు బెట్ అను పేరుతో పిలిచే చిన్న ద్వీపంలో 182 మీటర్ల(597 అడుగుల) ఎత్తు గల సర్దార్ పటేల్ లోహ విగ్రహాన్ని ఏర్పాటు చేసే ప్రయత్నం గుజరాత్ ప్రభుత్వం మొదలుపెట్టింది. గుజరాత్ ప్రభుత్వం అనడం కంటే హిందుత్వ భావజాలంతో, దేశ రాజకీయాల్లో పెద్ద పీట కోసం నరేంద్రమోడీ సంకల్పం అంటే సరిగ్గా ఉంటుంది. ఈ భారీ పటేల్ విగ్రహం లోహంతో తయారు చేస్తారు. దీని కోసం దేశవ్యాప్తంగా గ్రామాల నుంచి రైతులు నాగళ్లకు వాడిన ఇనుమును సేకరించాలని, ఇందుకోసం 36 కార్యాలయాలు తెరిచారు. దాదాపు 50 లక్షల మంది రైతుల నుంచి 5,000 మెట్రిక్ టన్నుల పాత ఇనుమును సేకరించడం ధ్యేయంగా ప్రకటించారు. ఈ 'లోహపు మనిషి' నిర్మాణం ప్రారంభం ఈ సంవత్సరం జనవరి 26న ప్రారంభం అవుతుంది. ఈ నిర్మాణం కోసం చేసే ఫ్లానింగ్కు 15 నెలలు పడుతుందని, గద్దె.. విగ్రహం నిర్మాణం 40 నెలల్లో పూర్తి అవుతుందని చెబుతున్నారు. దీనికి మొత్తం అంచనా వ్యయం రూ. 2,500 కోట్లు కాగా, గుజరాత్ ప్రభుత్వం ప్రస్తుతం వంద కోట్ల రూపాయలు కేటాయించింది. ఇది పి.పి.పి. నమూనా, ప్రైవేటు పబ్లిక్ పార్టనర్ షిప్ ప్రక్రియగా జరుగుతుంది. కెవేడియా ఏరియా డెవలప్ మెంట్ అథారిటీ(కేఎడీఏ) ఈ మొత్తం కార్యక్రమాన్ని పర్యవేక్షిస్తుంది. మనం రాసుకున్న రాజ్యంగంలో ఉన్న చాలా అంశాలు ఇప్పుడు ప్రభుత్వాలు తలపెట్టున్న అభివృద్ధి కార్యక్రమాలకు ఆటంకాలు కలిగిస్తున్నాయి కాబట్టి స్పెషల్ ఫర్పస్ వెహికల్ పేరుతో ప్రత్యేక సంస్థను ఏర్పరచి, దాని హయాంలో కార్యక్రమాలు చేపడుతున్నారు. 'కదా' కూడా అటువంటి స్వతంత్రమైన ప్రభుత్వ సంస్థ.

పర్యాటక కేంద్రంగా ఈ ప్రాంతాన్ని అభివృద్ధి చేయాలని పెట్టుకున్న లక్ష్యాల్లో ఇది ఒకటని గుజరాత్ ప్రభుత్వం చెబుతున్నా, ఒక ఆలోచనా విధానాన్ని.. ఒక భావ సరళిని ప్రజల మస్తిష్కంలో నిశ్చలంగా చొప్పించడమే ప్రధాన లక్ష్యం. రామజన్మభూమి పేరుతో జరిపిన బీజేపీ రథయాత్ర, బాబ్రీ మసీదు కూల్చివేత తర్వాత బీజేపీ, భారత ప్రజాస్వామిక సంకీర్ణ ప్రభుత్వం (ఎన్డీఏ) పేరుతో రాజ్యాధికారం చేపట్టింది.బీజేపీ ఇప్పుడు ఒక కొత్త భావవాదాన్ని ఎంచుకొంది. అదే దేశభక్తి, జాతీయతాభావం, దేశ సమగ్రత. ఈ మూడు భావాలను లోహమనిషిగా ఒక దశలో పిలువబడే సర్దార్ పటేల్ లోహపు విగ్రహం తయారు చేసి, ప్రచారం చేసే ప్రయత్నం

బీజేపీ మొదలుపెట్టింది. ఈ విశ్వాసాన్ని, జాతీయ భావంగా హిందూ సంస్థలు ప్రచారం చేస్తున్నాయి. విశ్వాసం కలిగించడమంటే నిజమైన ఆదర్శ భావాలను, నిజమైన సామాజిక న్యాయం, సార్వజనీనతను ప్రచారం చేయడం కాదు. మతతత్వాన్ని, జాతీయతత్వాన్ని ప్రచారం చేయడం.. దేశ సమగ్రతకు, దేశ అభివృద్ధికి ఇవే ముఖ్యంశాలని ప్రజలకు చెప్పే ప్రయత్నం ఈ మతశక్తులు చేస్తున్నాయి.దీని వల్ల ముస్లింల పట్ల, క్రిస్టియన్ల పట్ల వ్యతిరేకత పెరిగే ప్రమాదం ఉంది. ఇప్పుడు ప్రగతి, అభివృద్ధి, ప్రజాస్వామ్యం అనే అంశాలను మతతత్వ మార్మికతతో వ్యక్తపరిచే ప్రయత్నాలు చేస్తున్నారు. దీనివల్ల ఇప్పటి వరకు జరిగిన అరకొర సామాజిక ప్రగతికి ప్రమాదం ఏర్పడుతుంది. ఇప్పటిదాకా జరిగిన సామాజిక ప్రగతి వల్ల సామాజిక న్యాయం, సామాజిక వివక్షకు ఒక భూమిక లీలగా ఏర్పడింది. భూసంస్కరణలు, కనీసవేతనాలు, దళితుల ఆత్మగౌరవం, స్త్రీల స్వేచ్ఛ..స్వాతంత్ర్యాలు, కార్మికుల హక్కులు, మత సహనం మొదలైన అనేక ప్రగతిశీల అంశాలకు 'అభివృద్ధి' పేరుతో జరిగే ఈ విధ్వంసంలో ప్రమాదం ఏర్పడింది.

స్వాతంత్ర భారతదేశానికి మొదటి హెంకాఖ మంత్రిగా ఉన్న సర్దార్ వల్లభాయి పటేల్ కు ఆయన చేపట్టిన చర్యల వల్ల 'ఉక్కు మనిషి'గా పేరు వచ్చింది. దేశ సమగ్రత, సంపూర్ణ, స్వతంత్ర భారత దేశ నిర్మాణం పేరుతో, స్వతంత్రంగా ఉన్న రాజ్యాలను, సంస్థానాలను అప్రజాస్వామికంగా భారతదేశంలో విలీన పరిచాడు. ప్రజాస్వామిక ప్రక్రియ కాకుండా సైనిక చర్యను మాత్రమే రాజకీయ ఎత్తుగడగా వాడారు. ఈ ప్రక్రియలో మైనారిటీ లు, సామన్య ప్రజలు తీవ్ర ఇబ్బందులకు గురైనారు. హైదరాబాద్ రాజ్యాన్ని విలీనం చేసే ప్రక్రియలో నిజాంపై పెట్టిన సైనిక ఒత్తిడి, ఇదే క్రమంలో రజాకార్ల పేరుతో ముస్లింలపై మారణకాండ, కమ్యూనిస్టు పార్టీ కార్యకర్తలపై జరిపిన దమనకాండ గమనించాలి.

భారతీయ జనతాపార్టీకి, అన్ని పార్టీలలాగే ఒక పొలిటికల్ 'ఐకాన్' రాజకీయ 'ప్రతీక' కావాలి. 2009లో అద్వానీని, రామున్ని, రామజన్మభూమిని చూపెట్టారు. ప్రస్తుత పరిస్థితుల్లో.. సర్దార్ పటేల్ ను ఎంచుకున్నారు. సర్దార్ పటేల్ ను స్వాతంత్ర సమరయోధుడిగా, గాంధీజీకి దగ్గరి అనుయాయుడిగా, దేశ నిర్మాణ కర్తగా ప్రజలు సులభంగా నమ్ముతారు.

ఈ విగ్రహ ప్రతిష్ఠ, పర్యాటక కేంద్రం నిర్మాణం వల్ల దాదాపు 67 కి.మీ. పరిధిలో నర్మదా జిల్లాలో 70 గ్రామాలు తుడిచిపెట్టుకు

పోయే ప్రమాదం ఉంది. ఇంకా కొన్ని గ్రామాలకు సాగునీటికి అడ్డంకులు ఏర్పడుతాయి. ఇవన్నీ ఆదివాసీ, వ్యవసాయ గ్రామాలు. పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి కావడం వల్ల గ్రామాలకు పట్టణ స్వరూపం క్రమంగా ఏర్పడుతుంది. భూముల అమ్మకం జరుగుతుంది. ఆదివాసీల భూముల్ని ఆదివాసీలకే అమ్మాలనే చట్టం ఉంది. కానీ, ఈ అభివృద్ధి కోసం ఏర్పడ్డ 'కడా' సంస్థకున్న విశేష, స్వతంత్ర అధికారాలతో వ్యవసాయ భూమిని వ్యవసాయేతర భూమిగా పత్రాలు జారీ చేస్తుంది. గుజరాత్, మహారాష్ట్ర, మధ్యప్రదేశ్ రాష్ట్రాల గుండా ప్రవహించే నర్మదా నదిపై ఇప్పటికే 31 డ్యాంలు ప్రతిపాదించారు. అందులో 11 డ్యాంలు నర్మదా నదిపై తక్కిన 20 డ్యాంలు దాని ఉపనదులపై. ఇప్పటికే నర్మదా డ్యాం నిర్మాణం వల్ల ఆవాసాలు, భూములు కొల్పోయిన వాళ్లు, గ్రామాలు మునిగిపోవడం వల్ల దాదాపు 20 లక్షల మందికి పునరావాసం కల్పించాల్సి ఉంది. ఇంకా కొన్ని గ్రామాలు నీళ్లలోనే ఉన్నాయి. నర్మదా బాధితుల హక్కుల కోసం 'నర్మదా బాచావో ఆందోళన్' అనే సంస్థ మేధాపట్టర్ నాయకత్వంలో గత 15 సంవత్సరాలుగా పోరాటం చేస్తోంది.

ఈ ప్రాంతాన్ని పర్యాటక కేంద్రంగా అభివృద్ధి చేయాలనే ఆకాంక్షను ప్రభుత్వం వెలిబుచ్చుతుంది. ఇందుకోసం స్థాపించిన 'కడ' ప్రాజెక్టు దాదాపు 66 కి.మీ. పరిధిలో ఉంటుంది. నర్మదానదికి దగ్గరలో గరుడేశ్వర్ ఆలయం ఉంది. దాని చుట్టూ ఉన్న కొండలను డైనమేట్లతో పేల్చి 1100 మీటర్ల పొడవు, 32మీటర్ల ఎత్తు ఆనకట్ట కట్టన్నారు. దీని మధ్యలో ఉన్న చిన్న దీవిలాంటి భూభాగంలో విగ్రహ

నిర్మాణం జరుగుతుంది. దాని చుట్టూ ఉన్న కొలనులో బోటింగ్ చేసుకునే ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారు. మునిగిపోయే గ్రామాల్లోని దాదాపు 300 ఎకరాల భూమి వ్యవసాయానికి పనికిరాకుండా పోతుంది. అటవీమంత్రిత్వశాఖలనుంచి అనుమతి లేదని, నర్మదా కంట్రోల్ బోర్డు అధారిటీ కూడా ఇంకా అనుమతి జారీ చేయలేదని పర్యావరణవాదులు చెబుతున్నారు. ఈ అంశాలు లేవనెత్తుతూ కొన్ని సంస్థలు అభ్యంతరాలు తెలుపుతున్నాయి. ఈ ప్రాజెక్టు గురించి ప్రజలకు చెప్పలేదు. గ్రామసభల్లో చర్చ జరిగిన తీర్మానాలు చేయలేదు. అంతా అప్రజ్ఞాసామికంగా, దబాయంపుగా చేస్తూ పోతున్నారు. ఐకమ్యుతం పెంపొందించేందుకు ప్రతీకగా కట్టబోతున్న ఈ విగ్రహ నిర్మాణం మైనార్టీ మతస్తుల్లో, దళితుల్లో, ప్రజాస్వామికవాదుల్లో భయాలు పుట్టిస్తుంది.

నరేంద్రమోడీ తనకు తాను సర్కార్ పటేల్ వారసుడిగా చెప్పుకుంటున్నాడు. వాళ్లు ప్రవచించే 'జాతీయ భావం'లో దోపిడికి గురయ్యేవాడు దోపిడిని మరచిపోవాలి. నూతన సామాజిక విధ్వంస అభివృద్ధిలో విధ్వంసం అవుతున్నా ప్రజలు నోరు విప్పకూడదు ఈ ధృక్పథం కేవలం మైనార్టీలకు మాత్రమే ప్రమాదకారి కాదు. ఇది అన్ని ప్రజాస్వామిక ఆకాంక్షలకు ప్రమాదకారి.

భిన్న పద్ధతుల్లో జరుగుతున్న హిందుత్వదాడి నుంచి ప్రజాస్వామిక విలువలను కాపాడుకోవడం మన కర్తవ్యం. ప్రజాస్వామ్యవాదులు బలహీనంగా ఉన్నారు. అయినా ఈ విగ్రహం వెనుక ఉన్న పర్యావరణ, ప్రజాస్వామిక విలువల విధ్వంసాన్ని చాటి చెబుదాం. **Ⓛ**

దక్కన్ కమ్యూనిటీ కాలేజ్

ఈ విద్యా సంవత్సరం నుంచే తరగతులు ప్రారంభం

అన్ని స్థాయిల్లో అందరి అవసరాలు తీర్చేలా
ఇంటర్ గ్రూప్లతో పాటుగా మరెన్నో కోర్సులు

అన్ని రంగాల్లోనూ అవకాశాలు పుష్కలం
కావాల్సిందల్లా ఆ రంగంలో అగ్రగామిగా నిలవడం
చేరే కోర్సు ఏదైనా అందులో పరిపూర్ణ బోధన
వృత్తి నైపుణ్యాలకు తోడుగా జీవన నైపుణ్యాల శిక్షణ

మరిన్ని వివరాలకు సంప్రదించండి

DECCAN COMMUNITY COLLEGE

"CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar,
Hyderabad - 500 029. Mobile: 9959020515

గొత్తికోయలపై దాడులు ఆపాలి

బహుశజాతి కంపెనీల కాసులకు ఆశపడిన పాలకులు దండకారణ్యంలోని ఖనిజసంపదను దోచిపెట్టడానికి, ఆదివాసీలను అడవికి దూరం చేసే దుష్ట ప్రయత్నాలకు పాల్పడుతున్నది.

పబ్లిక్ డిమాండ్

అందులో భాగంగానే మావోయిస్టుల బూచి చూపి కేంద్ర సైనిక బలగాలను, గ్రేహండ్స్ వంటి సాయుధ బలగాలను దండకారణ్యంలో దించింది. ఆదివాసుల ఆవాసాలను దహనం చేసి, స్త్రీలపై అత్యాచారాలు సాగించి విచక్షణారహితంగా బేస్ క్యాంపులకు తరలించడం నిత్యకృత్యమైంది. పోలీసు నిర్బంధాలను, దాడులను భరించలేదని గొత్తికోయలు పక్కనే ఉన్న ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని ఏటూరునాగారం అడవిలో తలదాచుకుంటున్నారు. దుర్భర జీవితం గడుపుతున్న గొత్తికోయల మీద వరంగల్ ఫారెస్టు అధికారులు వారి పట్ల అమానవీయంగా ప్రవర్తిస్తున్నారు. గొత్తికోయలే అడవినంతా నాశనం చేస్తున్నారని వారిపై దాడులు చేస్తూ భయాందోళనలకు గురి చేస్తున్నారు. ఇప్పటికైనా అమాయక గొత్తికోయలపై అటవీ అధికారులు దాడులను ఆపాలి.

-నల్లెల రాజయ్య, బి.రమాదేవి, కుమారస్వామి, అరుణ తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్, వరంగల్ జిల్లా కమిటీ

ఉమ్మడి హైకోర్టుతో ఉద్రిక్తతలు

రాష్ట్ర విభజన నేపథ్యంలో ప్రస్తుత హైకోర్టును పూర్తిగా తెలంగాణకు పరిమితం చేసి, సీమాంధ్రకు విడిగా హైకోర్టు ఏర్పాటు చేయాలని హైకోర్టు బార్ అసోసియేషన్ రాష్ట్రపతి ప్రణబ్ ముఖర్జీకి విజ్ఞప్తి చేసింది. ప్రభుత్వ రాష్ట్ర విభజన ముసాయిదా బిల్లులో స్వల్ప మార్పులకు అవకాశం కల్పించాలని కోరింది. బొల్లారం రాష్ట్రపతి నిలయంలో బస చేసిన రాష్ట్రపతిని డిసెంబర్ 22న బార్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు గిరిధర్ రావు, ప్రధాన కార్యదర్శి పాశం కృష్ణారెడ్డి, కార్యదర్శి పాండులతో కూడిన ప్రతినిధిబృందం కలిసింది. అరగంటపాటు రాష్ట్రపతితో అసోసియేషన్ నేతలు భేటీ అయ్యారు. హైకోర్టు బార్ అసోసియేషన్ ఇచ్చిన నాలుగు పేజీల వినతిపత్రాన్ని రాష్ట్రపతి కూలంకషంగా పరిశీలించి, అందులోన అంశాలను అడిగి తెలుసుకున్నారు. ఈ సందర్భంగా హైకోర్టు బార్ అసోసియేషన్ ప్రధాన కార్యదర్శి కృష్ణారెడ్డి మాట్లాడుతూ విభజన తదుపరి న్యాయవ్యవస్థకు ఇబ్బందికర పరిస్థితులు తలెత్తకుండా ఉండేందుకు అవసరమైన చర్యలు చేపట్టాలని సూచించారు. కొన్నేళ్ల పాటు ఇరు రాష్ట్రాలకు ఒకే హైకోర్టు ఉండడం వల్ల తెలంగాణతోపాటు సీమాంధ్ర ప్రజలకు నష్టం జరుగుతుందని వివరించారు. జ్యుడీషియల్, నాన్ జ్యుడీషియల్ లో తెలంగాణ ప్రాంత ప్రతినిధ్యం తక్కువగా ఉందని అన్నారు.

రోడ్లపై ప్రార్థనా మందిరాలను తొలగించాలి

హైదరాబాద్ పరిధిలో రహదారులపై అక్రమంగా ఉన్న ప్రార్థనామందిరాలను తొలగించాలని సీపీఎం నేతలు మధు, అజీజ్ పాషలు ప్రభుత్వాన్ని కోరారు. ఈ మేరకు ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి పీకే మహంతిని సోమవారం సచివాలయంలో కలిసి

వినతిపత్రం సమర్పించారు. అనంతరం వారు విలేకరులతో మాట్లాడుతూ, హైదరాబాద్ లోని రోడ్లపై వివిధ మతాలకు చెందిన 647 ప్రార్థనామందిరాలు ఉన్నాయన్నారు. రోడ్లకు అడ్డంగా ఉన్న వీటిని మూడు దశల్లో తొలగిస్తామని చెప్పిన ప్రభుత్వం ఇంతవరకు చర్యలు చేపట్టలేదన్నారు.

స్థానికత ఆధారంగానే ఉద్యోగుల పంపిణీ చేయాలి

ఆంధ్రప్రదేశ్ విభజన ముసాయిదా-2013లో స్థానికత ఆధారంగానే ఉద్యోగుల పంపిణీ చేసేట్లుగా సవరణ చేపట్టాలని తెలంగాణ గ్రూప్-1 ఆఫీసర్స్ అసోసియేషన్ డిమాండ్ చేసింది. నీళ్లు, నిధులు, ఉద్యోగాల్లో అన్యాయం జరిగిందనందుకే తెలంగాణ రాష్ట్రాన్ని కోరుకుంటున్నామని, ఈ మేరకు న్యాయం జరిగే వరకు పోరాడాల్సిందేనని అభిప్రాయపడ్డారు. డిసెంబర్ 23న సోమాజిగూడ ప్రెస్ క్లబ్ లో జరిగిన విలేకరుల సమావేశంలో ముసాయిదాలో చేయాల్సిన సవరణలను అసోసియేషన్ వివరించింది. ఈ సందర్భంగా అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడు ఎం. చంద్రశేఖర్ గౌడ్ మాట్లాడుతూ రాష్ట్రపతి ఉత్తర్వుల ప్రకారం జిల్లా, జోనల్, మల్టీ జోనల్ స్థాయి పోస్టుల్లో నియమించిన ఉద్యోగులను కూడా వారి జిల్లాల ఆధారంగానే కేటాయింపులు జరపాలని డిమాండ్ చేశారు. ఆర్థికల్ 315(1) ప్రకారం రాష్ట్రానికి తెలంగాణ పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ను ఏర్పాటు చేయాలని డిమాండ్ చేశారు. లేదంటే ఉమ్మడి హైకోర్టు మాదిరిగానే ఈ కమిషన్ ను ఏర్పాటు చేయాలన్నారు. ఆగమేఘాల మీద భర్తీ చేస్తున్న ఆరు ఐఏఎస్ పోస్టుల భర్తీని వెంటనే నిలిపివేయాలన్నారు. సమావేశంలో ఇంటర్ జేఎస్ సెలక్షన్ మధుసూధన్ రెడ్డి, సంఘం ప్రధాన కార్యదర్శి డి. హనుమంతనాయక్, ఆర్గనైజింగ్ సెక్రటరీ హరికిషన్, సెక్రటరీ అంజన్ రావు, జాయింట్ సెక్రటరీ అరవింద్ రెడ్డి పాల్గొన్నారు.

ఈ మాసం పదాలు	
గురుకుల్ లో అక్రమ నిర్మాణాలు 370 అధికరణం (కాశ్మీర్ పై మోడీ) అగ్ని కిరణం రాచకొండ కొత్త పార్టీ 11.12.13 యుద్ధ విమానం (తెలంగాణ బిల్లు) కృతజ్ఞత సభల వాయిదా (పార్లమెంట్ లో బిల్లు ఆమోదం పొందాకే నిర్వహించాలన్న భావన) మీ ఊరేది (హెచ్ ఆర్ ఎంఎస్, హెల్త్ కార్డుల్లో ఉద్యోగుల 'స్థానికత' గుర్తింపు) పాలమాకుల దీక్షా శిబిరం (మెదక్ జిల్లా నంగునూరు మండలంలోని ఈ గ్రామంలో తెలంగాణ కోసం నాలుగేళ్లుగా రిలే నిరాహారదీక్షల కొనసాగింపు)	పంచెలు... బుంగీలు కామరాజ్ ఫార్ములా ఆఖరి బంతి శిలాశాసనం

టీఈఈఎ అధ్యక్షుడిగా శివాజీ ఎన్నిక

తెలంగాణ ఇంజనీర్స్ అసోసియేషన్ అధ్యక్షుడిగా ఎన్. శివాజీ, ప్రధాన కార్యదర్శి ఎస్. స్వామిరెడ్డిలు తిరిగి ఎన్నికయ్యారు. డిసెంబర్ 21వ తేదీన టీఈఈఎ (జయశంకర్) భవన్ లో జరిగిన సర్వసభ్య సమావేశంలో ఈ మేరకు ఏకగ్రీవంగా నిర్ణయం తీసుకున్నారు. అసోసియేట్ అధ్యక్షుడిగా సమ్యక్, సీపీడీసీఎల్ ఉపాధ్యక్షుడిగా ఎల్ సంవత్ రావు, కార్యదర్శిగా చంద్రశేఖర్, జెన్ కో ఉపాధ్యక్షుడిగా వెంకట్రామయ్య, కార్యదర్శిగా బి. లింగమూర్తి ఎన్నికయ్యారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన పోరాటంలో విద్యుద్ ఉద్యోగుల పాత్ర ప్రశంసనీయమని శివాజీ ఈ సందర్భంగా పేర్కొన్నారు. టీఈఈఎ ఆధ్వర్యంలో నిర్వహించిన ప్రతి కార్యక్రమంలో పూర్తి సహకారాన్ని అందించి తెలంగాణ సాధనలో తెలంగాణ విద్యుత్ ఉద్యోగులకు ఒక ప్రత్యేక స్థానాన్ని నిలిపారని తెలిపారు.

తెలంగాణ శిశు, మహిళా సంక్షేమ శాఖ ఉద్యోగుల సెంట్రల్ ఫోరం ...

తెలంగాణ శిశు, మహిళా సంక్షేమ శాఖ ఉద్యోగుల సెంట్రల్ ఫోరం అధ్యక్షుడిగా జయరాం నాయక్ ఏకగ్రీవంగా ఎన్నికయ్యారు. ఈ సందర్భంగా ఆయన మాట్లాడుతూ ఈ శాఖలో ఉద్యోగుల న్యాయమైన డిమాండ్లు, వారి సమస్యల పరిష్కారానికి నిరంతరం కృషి చేస్తానన్నారు. శాఖలో 610 జీవో అమలు, సీనియారిటీ ప్రకారం పదోన్నతులు, ఖాళీ పోస్టుల భర్తీ కోసం అలుపెరుగని విధంగా ప్రభుత్వంపై ఒత్తిడి తీసుకొస్తానని చెప్పారు. ఈ పదవి రావడానికి కృషి చేసిన టీఎన్టీవో కేంద్ర సంఘం అధ్యక్షుడు జి. దేవీప్రసాద్ కు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు.

కాత్యాయనీ విద్యుహేకు కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ అవార్డు

తెలుగు సాహిత్యంలో విశేష కృషి చేసిన కాత్యాయనీ విద్యుహేకు ఈ ఏడాది ప్రతిష్ఠాత్మక కేంద్ర సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం

అభించింది. తెలుగులో స్త్రీల కవిత్రం- కథ- అస్తిత్వ చైతన్యంపై కాత్యాయనీ రచించిన 'సాహిత్యంలో సగం' అనే వ్యాస సంకలనానికి ఈ పురస్కారం లభించింది. ఆమె వరంగల్ లోని కాకతీయ విశ్వవిద్యాలయంలో తెలుగు డిపార్ట్ మెంట్ లో సీనియర్ ప్రొఫెసర్ గా పని చేస్తున్నారు. దేశంలోని 22 భాషల నుంచి రచయితలను ఈ పురస్కారానికి సాహిత్య అకాడమీ డిసెంబర్ 18న ఎంపిక చేసింది. ఈ సంవత్సరం ఈ పురస్కారానికి ఎంపికైన వారిలో 55 ఉర్దూ కవితల సంకలనం 'లావా' రాసిన బాలీపూర్ రచయిత జావేద్ అక్తర్, 'మిల్ జూల్ మస్' రాసిన హిందీ నవలా రచయిత్రి మృదులా గార్గ్ ఉన్నారు. 2014 మార్చి 11న ఢిల్లీలో జరిగే ప్రత్యేక కార్యక్రమంలో పురస్కార గ్రహీతలను లక్ష రూపాయల నగదు, జ్ఞాపిక, ప్రశంసాపత్రంతో సత్కరిస్తారు.

తెలంగాణ ధీరుడు.. రావెళ్ల

తెలంగాణ ధీరత్వాన్ని చాటి చెప్పడానికి పీడిత ప్రజల విముక్తి కోసం పెన్ను, గన్ను చేతబూని సమాజాన్ని మేల్కొల్పిన కవితా కుసుమం రావెళ్ల వెంకటరామారావు మృతి సమాజానికి తీరనిలోటని పలువురు వక్తలు పేర్కొన్నారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటును కనులార చూడకుండా కన్నుమూయడం దురదృష్టకరమని రావెళ్ల సేవలను కొనియాడారు పలువురు రాజకీయ నాయకులు, కవులు, గాయకులు, ప్రజా ప్రతినిధులు. డిసెంబర్ 22న ఖమ్మం జిల్లా ముదిగొండ మండం గోకిపల్లిలో రావెళ్ల సంస్మరణ సభ నిర్వహించారు. ఈ సందర్భంగా ఖమ్మం ఎంపీ నామానాగేశ్వరరావు మాట్లాడుతూ రావెళ్ల ఇచ్చిన స్ఫూర్తి భావి భావితరాలకు ఆదర్శమన్నారు. పీడిత తాడిత ప్రజల కోసం ఆలోచించే కవి రావెళ్ల అని ఎమ్మెల్యే దిలీప్ కుమార్ అన్నారు. తెలంగాణ తొలి గేయాన్ని ప్రజలకు అందించిన ఘనత రావెళ్లదేనని బీజేపీ ఖమ్మం జిల్లా అధ్యక్షుడు కొండపల్లి శ్రీధర్ రెడ్డి అన్నారు. తెలంగాణ ధీరత్వాన్ని, వీరత్వాన్ని రావెళ్ల తన రచనల ద్వారా చూపించారని ఎన్టీ జిల్లా కార్యదర్శి పోటు రంగారావు పేర్కొన్నారు.

Oxford
Grammar School
Street No. 12, Himayatnagar

ADMISSIONS ARE IN PROGRESS

for CBSE & SSC

040-2763 5669 / 9959020512
www.oxfordgrammarschool.com

33
YEARS

I go to to learn life

ఎడారుల చిరుగాలి వాణి

సూఫీ సంగీతపు రారాణి రేష్మాకు నివాళి

గాలి దూమారాల మధ్య హెయలు పోయే ఇసుక తిన్నెల మధ్య స్వరధారలా సాగిపోయిన ఆ గొంతు అప్పుడే ఆగిపోయింది. అక్షరమంటే తెలియని ఆమె తన స్వరలయలతో తరతరాల భారత ఉపఖండపు సూఫీయోగుల మార్మికతా మర్మాలు అలవోకగా తన గాత్రపు చాలులో మొలకలెత్తి అనామకుల ఆత్మలను తట్టిలేపేవి. పాటలు కట్టేది ఆమె.. పాడేది ఆమె. ఆధునికార్థంలో చెప్పుకుంటే ఆమె గొప్ప సూఫీ గీత రచయిత, సుస్వరాల సంగీతపు రారాణి. ఆమెది ప్రాచీన సుఫియానా(భారతదేశ సుఫీ మత యోగుల సంగీతం) సంప్రదాయం. పేరు రేష్మా. ఆమె పాడిన పాటకు పాకిస్తాన్ నియంతలు నివాళి పట్టారు. పామరుడు పాదాభివందనం చేశాడు. సంగీతపు, సాహిత్యాభిమానులైన విద్యావంతుల మధ్యతరగతి ఆమెకు నిరాజనాలు పలికింది. మనదేశానికి ఒక నైటింగేల్ ఆఫ్ ఇండియా సరోజినాయుడు ఉన్నట్లే. చిరుగాలికి హెయలు పోయే ఇసుకతిన్నెల ఎడారులకు ఒక నైటింగేల్ ఆఫ్ డిస్టెంట్ ఉన్నారు. వసంతాలకు కోకిలలు ఉండడం మనకు తెలుసు. ఎడారులకు కోకిలలు ఉండడం చాలా అరుదు. కానీ ఇటు భారత్ అటు పాక్ ఆమెను ఎడారి కోకిలగానే ప్రస్తుతించింది. ఇరుదేశాల ప్రాచీన సంగీత సంప్రదాయాన్ని తన కళాతప్పరతతో నిలబెట్టిన విధుషీ రేష్మా. దేశాల సరిహద్దులు తెలియని బంజార జాతి ఆమెది. అటువంటి మహాగాయని మణి లాహోర్లో కాలం చేశారు. మరో విషయం కూడా చెప్పుకోవాలి. సూఫీ సంగీత ప్రపంచంలో మహిళలు అరుదుగా ఉంటారు. ఈ సంగీత సంప్రదాయంలో ఖవ్వాలికే ప్రాధాన్యత. కానీ తన స్వర రాగ తీగెల ముందు అన్ని సంప్రదాయాలను అధిగమించారామే. గానమైనా, పాట కట్టడమైనా అంతా సూఫీ యోగుల దైవదత్తమంటారామె. తాను నిమిత్తమాత్రురాలినని అంటారు. జీవితాంతం శాఖాహారిగా బతికిన రేష్మా అనేక అవార్డులు వరించినా దేనికీ తలవంచనీ కళాతపస్వీ. ఈ మధ్య ఉపఖండపు ప్రజల మధ్య మంచి సయోధ్య కుదిర్చిన వారిలో ఆమె పాట కూడా చేరుతుంది. విచిత్రంగా ఆమె అలవోకగా కట్టిన పాటలు హిందీ సినిమాను కూడా అలరించాయి. ప్రసిద్ధ నటుడు బాలీవుడ్లో ఒకనాటి హీరో రాజ్ కపూర్, దర్శకుడు సుభాష్ చంద్రా వంటి వారు ఆమె గీతాలను వెతికి ఆమెతో కొన్నింటిని పాడించి, మరికొన్నింటిని లతతో పాడించారు. రేష్మా ఒక సాధారణ మహిళ. భారతదేశంలో పుట్టి పాకిస్తాన్లో కాలిడింది. దేశ దిమ్మర జీవన విధానాన్ని పుణికి పుచ్చుకున్న బంజారాల సంప్రదాయానికి చెందినవారు. రేష్మా 12 ఏళ్ల వరకు ఒకానొక అనామకబాలిక. చదువులేదు. సంధ్యలేదు. కేవలం సింధ్ ప్రాంతం లోని సూఫీయోగుల సమాధుల దగ్గర జరిగే సమారాధానలో పాటలు పాడడం, అక్కడే

పొట్టపోసుకోవడం మాత్రమే తెలుసు. విభజన కాలాన తల్లిదండ్రులతో పాటు పాకిస్తాన్ సింధ్ ప్రాంతంలో స్థిరపడింది. అయితే వారు జన్మత బంజారాలైందున ఎక్కడ విడిది చేసినా పాటలు, ఆటలతో గడపడం వారి జీవనవిధానం. ఆమె ఒక రకంగా పాటల మధ్య కనుతెరచి, చివరి వరకు క్యాన్సర్ ఉన్నదని తేలినా పాడుతూ మరణించింది. దశాబ్దాల తరబడి దానితో పోరాడింది. 1998లో అనుకుంటాను ఆమె హైదరాబాద్ కు వచ్చింది. మరోసారి కూడా వచ్చింది. ఆమె మెహఫిల్ కు వేదిక కులీఖుతుబ్ షా స్టేడియం. శ్రోతలు 25 వేల మంది ఉంటారు. ఆనాడు ధం!ధం! మన్ మన్ ఖలందర్ పాటకు పునారాషహార్ అలౌకిక భావనలో తేలియాడింది. చార్మినార్ గుమ్మటాల కొస నుంచి ఆమె పాట పరవళ్లు తొక్కి గోల్కొండ కోట గోడల మీదుగా అలల తరగలై పరవళ్లు తొక్కింది. ఆమె పాట ప్రభావం ఎటువంటిందంటే ఒకసారి వింటే మనల్ని వెన్నాడుతూనే ఉంటుంది. ఉర్దూ పండితుడు, దాశరథి, కాళోజీలకు సన్నిహిత మిత్రుడు భువనగిరికి చెందిన జైన్లీ మల్లయ్య గుప్తా ఆమె గాయనశైలిని ఇప్పటికీ గుర్తు చేస్తాడు. కలిసినప్పడల్లా ఆమెను, ఆనాటి మాహెలల్ ను గుర్తు చేస్తారని రచయిత, కవి అయిన ఒక మిత్రుడు చెప్పారు. ఉర్దూ, హిందీ మిశ్రమ భాషలో ఆమె సొంతంగా కట్టుకున్న పాటలు పండితులను సైతం అలరించడం ఒక వైచిత్ర్యం. 12 ఏళ్ల బాలికగా ఉన్నప్పుడు రాజస్తాన్ కు సరిహద్దులోని షహద్ బాద్ కలందర్ అనే సూఫీ యోగి జయంతి సమారాధానలో రేష్మా పాటను విన్న పాక్ ఆకాశవాణి అధికారి విస్తుబోయారు. వెంటనే ఆ బాలికను కరాచీ తీసుకెళ్లి ఆమె

వివాదం రేకెత్తించిన వ్యాఖ్యలు

- ఏపీఎన్టీవోను చీల్చేందుకు విభజనాదుల కుట్ర
- ఎపీఎన్టీవీ అధ్యక్షుడు అసోక్ బాబు
- మీ బతుకు మా భిక్ష... మీ తెలుగు భాష మాదే ... నిజాం నుంచి విముక్తి కలిగించింది మేమే
- సమైక్యాంధ్ర గెజిటెడ్ అధికారుల ఫోరం ప్రతినిధులు
- రాష్ట్రాన్ని సమైక్యంగా ఉంచేందుకు సీమాంధ్ర ఎమ్మెల్యేలంతా సహకరించి తెలుగుతల్లి రుణం తీర్చుకోవాలి. - మంత్రి శైలజానాథ్
- మహిళా పీఏలతో ప్రమాదం - కేంద్ర మంత్రి ఘరాఖా అబ్దుల్లా
- విభజిస్తే నీటి కోసం కొట్లాటలు
- వైఎస్ఆర్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు జగన్
- పెట్టుబడులు తరలిపోతున్నాయి
- కేంద్రమంత్రి కావూరి సాంబశివరావు

పాడే పాటను రికార్డు చేయించారు. ఆనాటి నుంచి ఆ బాలిక రేష్మాగా సుఫీయానా కలాంలో (సూఫీగాన రీతి)గానానికి, కవితాభివ్యక్తికి చిరునామాగా మారిపోయారు. ఆమె పాటకు అల్లామియా దిగొస్తాడన్నది ఒక నానుడి. కానీ, కదిపితే పరవళ్లు తొక్కే ఆమె పాటకు పాకిస్తాన్ సైనిక నియంతలు నివ్వెరపోయి నివాళిపట్టారన్నది వాస్తవం. మరో విషయం కూడా చెప్పుకోవాలి. ఆమెకు ఇద్దరు కొడుకులు, ఒక కొడుకు పేరు మార్కుకుని ప్రస్తుతం ఢిల్లీలో స్థిరపడ్డారు. ఆమె ఇక లేరన్న విషయం తెలిసిన వెంటనే వ్యథ చెందిన మిత్రుడొకరు ప్రముఖ మహాభారతాన్ని గానం చేసిన తేజన్ బాయితో ఆమెను పోల్చారు. నిజమా అనిపించింది. అయితే వారికి పోలిక ఉన్నది నిజమే. ఇద్దరికీ అక్షరజ్ఞానం లేదు. రేష్మా సూఫీ గీతాలను ఎన్ని గంటలైనా పాడగలరు. తేజన్ బాయి కూడా అంతే. మహాభారతంతోని 18 పర్వాలను యాది ఆధారంగా గానం చేస్తారు. మొత్తం ముగియడానికి మూడు నెలలు పడుతుందట. చిన్ననాడే వీధిగాయకులను విని దానిపై మక్కువ పెంచుకున్నారు. తేజన్ బాయి ఒక్కరే ఏకీతారాను తీసుకుని చత్తీస్ గఢ్ కుగ్రామాలలో పాడుతుంటే విని ఆమెను బయటి ప్రపంచానికి పరిచయం చేసిన వ్యక్తి ఇండియన్ పీపుల్స్ థియేటర్ ఆఫ్ ఆర్ట్స్ (ఇఫ్టా) సభ్యుడు, నాటక రంగ ప్రముఖుడు హబీబ్ తన్వీర్. లేనట్లయితే నిరక్షరాస్య మహిళలైన తేజన్ బాయి గురించి, మహాభారతంపై ఆమె గాన కళా విన్యాసం గురించి భారతదేశ ప్రజలకు తెలిసేది కాదు. వయస్సులో సమవుజ్జీలైన రేష్మా, తేజన్ బాయి కళా ప్రస్తానాన్ని చూస్తే భారత ఉపఖండపు సంప్రదాయ జీవనంలోని ఉన్నత విలువలకు ప్రతీకలుగా నిలుస్తారు, కులాన్ని, మతాన్ని, దేశకాల పరిస్థితులను అధిగమించి మావవాళి మంచినీ కోరుకున్న మహనీయులే. తనపాటకు దేశాల సరిహద్దులు లేవని భారత్, పాక్లు తనకు రెండు కళ్లని ప్రకటించిన రేష్మాకు నివాళి

- సామిడి. జగన్ రెడ్డి. 9490491551

విభజన సమయంలోనూ వివక్ష

రాష్ట్ర విభజన నేపథ్యంలోనూ అన్ని అర్హతలున్న తెలంగాణవారిని కాదని, సీమాంధ్రులతో పదోన్నతుల జాబితా రూపొందిస్తున్నారని తెలంగాణ గెజిటెడ్ ఉద్యోగుల సంఘం అధ్యక్షుడు శ్రీనివాస్ గౌడ్ ఆరోపించారు. ఉద్యోగ పదోన్నతుల్లో తెలంగాణ వారికి సీమాంధ్ర పాలకులు, అధికారులు తీవ్ర అన్యాయం చేస్తున్నారని ఆరోపించారు. డిసెంబర్ 18న ఆయన సచివాలయంలో విలేకరులతో మాట్లాడారు. వివిధ కేసులకు గురైన సీమాంధ్ర ఉద్యోగులకు పదోన్నతులు కల్పిస్తూ, చిన్నచిన్న కారణాలతో తెలంగాణవారిపట్ల వివక్ష చూపిస్తూ పెండింగ్ లో పెడుతున్నారని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు. ఐఎఎస్ లు కూడా ఏకపక్షంగా వ్యవహరిస్తూ రాష్ట్రస్థాయి పోస్టుల్లో వారినే నియమించే కుట్ర చేస్తున్నారన్నారు. డైరెక్టర్ ఆఫ్ ప్రాసిక్యూషన్ లో అర్జులైన తెలంగాణ అధికారులను కాదని, సీమాంధ్రులకు పదోన్నతులు ఇస్తున్నారని మండిపడ్డారు. ఖాళీ గా ఉన్న ఆరు ఐఎఎస్ పోస్టులను దక్కించుకునేందుకు కుట్ర చేస్తున్నారని చెప్పారు. స్టేట్ క్యాడర్ పోస్టుల్లో చేరితే హైదరాబాద్ లో ఉండొచ్చని వారు భావిస్తున్నారని, కానీ విభజన రత్నావత వారు వెళ్లిపోవాలనే విషయం గుర్తుంచుకోవాలని సూచించారు. తెలంగాణ బిల్లుపై చర్చి స్తామని బీఎస్ లో అంగీకరించి, అసెంబ్లీని అడ్డుకోవడం రాజ్యాంగ విరుద్ధమని టీడీపీ, వైఎస్సార్ సీపీలపై ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు.

దుకాణాలు ఖాళీ చేయించడం ఆపాలి

మహబూబ్ నగర్ జిల్లా కేంద్రంలో మున్సిపాలిటీకి చెందిన దుకాణాలను ఖాళీ చేయించేందుకు అక్కడి కలెక్టర్, సీమాంధ్ర అధికారులు చిరువ్యాపారులపై ఒత్తిళ్లు తీసుకొస్తున్నారని శ్రీనివాస్ గౌడ్ ఆరోపించారు. ఈ విషయంపై తాము ప్రభుత్వ ప్రధాన కార్యదర్శి పీకే మహంతిని కలిస్తే అలాంటిదేమీ లేదని చెప్పినట్లు తెలిపారు. దానిపై మంత్రుల కమిటీ వేశామని, నివేదిక రాలేదని చెప్పినట్లు తెలిపారు. సీఎన్ ను కలిసినవారిలో టీఎన్ టీవో నాయకుడు శ్రావణ్ కుమార్ రెడ్డి, టీజీవో నాయకులు జగదీశ్ గుప్తా, తిరందాసు యాదగిరి ఉన్నారు.

పుస్తకావిష్కరణ

సమసమాజ నిర్మాణం కోసం, నూతన ప్రజాస్వామిక విప్లవ నిర్మాణమే లక్ష్యంగా పోరాడి అనువులు బాసిన రంగవల్లి జీవిత చరిత్ర - ఆమె సమకాలీనుల జ్ఞాపకాలతో కూడిన పుస్తకాన్ని ఆమె జయంతి (డిసెంబర్ 31) సందర్భంగా హైదరాబాద్ లోని సుందరయ్య విజ్ఞాన కేంద్రంలో ఆవిష్కరించారు. ఆమె 1999లో ఎన్కౌంటర్ లో మరణించినా నేటికీ ఆమె జ్ఞాపకాలు మిగిలే ఉన్నాయి. నిజామాబాద్ జిల్లా వర్ని మండలం వకీల్ ఫారంలో 1959లో ఆమె జన్మించారు. తండ్రి నిజామాబాద్ జిల్లా బాస్సువాడ మాజీ ఎమ్మెల్యే ఎస్వీఎల్ నరసింహారావు, తల్లి గిరిజ. అభ్యుదయ భావాలన్న కుటుంబంలో పుట్టిన ఆమె కులమతాలకు అతీతంగా పెరిగారు. చిన్నప్పటి నుంచే మార్క్సిజం పుస్తకాలు నెమరు వేశారు.

రంగవల్లి జీవిత చరిత్ర

బోధన్ మండలం రాయకూర్ గ్రామంలో అమ్మమ్మ ఇంట్లో ఉంటూ డిగ్రీ పూర్తి చేసి ఉస్మానియా యూనివర్సిటీలో పీజీ చదువుతూ ప్రగతి శీల విద్యార్థి ఉద్యమం, విప్లవోద్యమ నిర్మాణంలో పని చేశారు. తర్వాత సీపీఐ (ఎంఎల్) జనశక్తి పార్టీ నిర్మాణంలో కీలకపాత్రను నిర్వహించారు. రాష్ట్ర కమిటీ సభ్యురాలిగా పని చేశారు. అజ్ఞాతంలో ఉంటూనే 40వ ఏట 1999 నవంబర్ 11న ఎన్కౌంటర్ లో నేలకొరిగారు. ఆమె జయంతి సందర్భంగా ఏటా రంగవల్లి మెమోరియల్ ట్రస్ట్ ఆధ్వర్యంలో విశిష్ట మహిళలకు, మహిళా రచయితలకు అవార్డులు ఇస్తున్నారు.

నిండు పున్నమి రాత్రి పండు వెన్నెల కవిత్వం

కడ మావయి కూకూ / బీడు మావయి కూకూ / గొండు రాజ్యం కూకూ / సచ్చల దేశం కూకూ / మైసి వాకట్ కూకూ అని అన్నవరం దేవేందర్ కవి కోయిలై గోండుల గొంతుకను వినిపించారు. ఆదివాసీ పోరాట యోధుడు రాంజీ గొండుకు ఉరికంబమైన మర్రి నుంచి, జోడే ఘాటు పటారు మీద కొమురం భీము అమరత్వం దనుక. సాహు నడిచిన కాళ్ళ అచ్చులపై సాగిన అడవి పయనాన్ని అల్లినారు.

మూతిపై మీసమైనా మొలవని మొనగాల్లు / మరణాన్ని తమ మొలతాడుగా ధరించి / నూతన సమాజ నిర్మాణం కోసం / రేపటి సూర్యులై వెలుగులు పంచుతారు. అంటూ గాజోజు నాగభూషణం నమ్మిన సిద్ధాంతం కోసం ఉరితాడును పూలమాలగా ధరిస్తున్న యోధుల త్యాగాన్ని కవనం చేశారు. జీవితమే యుద్ధ క్షేత్రమైనప్పుడు, మరణం పట్ల భయమెందుకని ప్రశ్నిస్తూ, మరణాన్ని చిరునవ్వుతో స్వాగతిస్తానని ప్రకటించారు. నీతి న్యాయం నిండుగ ఉన్నా / రచయితలారా రారండయ్యా / దుర్మార్గపు సంఘాన్ని కూల్చగ / దౌర్భాగ్యపు దేశాన్ని మార్చగ / బయలు దేరి రండీ! ఇంకా / భయం వదలరండీ!! అంటూ డాక్టర్ నలిమెల భాస్కర్ సృజన కారులను అభ్యుదయ పథంలోకి ఆహ్వానించారు. ప్రగతిశీల భావాలతో

సాంఘిక దురాచారాలను దునుమాడాల్సిన అవసరాన్ని ఏకరువు పెట్టారు. బతుకు పోరాటం జేసినోల్లం / బద్మావ్ల పని పట్టుడు లెక్కా / తెలంగాణ వదలకపోతే / తెడ్డు మద్దేసుడే ఖబర్దార్! అని నగుసూరి శేఖర్ హెచ్చరించారు. ప్రత్యేక రాష్ట్ర ఏర్పాటు విషయంలో కాలుకు పెడితే మెడకు మెడకు పెడితే కాలుకు పెట్టుడు ఇక చెల్లదని కరాఖండిగ చెప్పారు. అటలూ పాటలూ / మాటలూ బాటలూ / పడితేనే కెరటాలయనయి / కట్టు మీదున్నా / మట్టితోని మాట్లాడే బాసకు / పునాది పడ్డదని కందుకూరి అంజయ్య పంజరంలో నినదించిన పాటను వినిపించారు. కవులు కళాకారులతోనే సమాజం జాగృతం అవుతుంది. పోరాటాలతోనే దగా పడ్డ బతుకులు బాగు పడ్డాయి. ఏన్నటి దిక్కు పల్లె పొలుమార్ల / జెకమొక అగ్గిదునుకుద్ది / కున్నెలు కప్పలయి కూల్తయి / సిత్తులు సిటపటలాడ్తయి / కమ్మటి

వాసన కలెవెట్టుకుంట / పట్టువాలల్ల పాశముడుకుద్ది అని కూకట్ల తిరుపతి పొలమ రాజుల పండుగును కైత జేసారు. సట్టిబోనాలకు ముంగటి అయితారం తంగేడు చెట్టు కాడ పలుగురాళ్ళు పెట్టి పబ్బతి వట్టే తెలంగాణ సంప్రదాయాన్ని తెలిపారు. ప్రస్తుతం ఈ ఆచారం అడుగంటి పోయిందని ఆవేదన చెందారు. లేకి ఊడ్చుకచ్చిన వడ్లను అద్దె / తెల్లని గుడ్డ పేల్చ / గొడ్డును గోసినాడు / తడుకకు పూసిన

కొవ్వు పర్ర అని ఎన్నెలను నాగిళ్ళ రమేష్ ఉపమాన విశేషణాలతో కవిత్వీకరించారు. పరుపు దూడ, తెల్లకొంగ, ఆనిగెంకాయ గుండ్రని వక్కాని చక్కని పోలికలతో వెుగులు మీది పటువను ప్రతీకాత్మకంగా వర్ణించారు. మట్టిని ప్రేమించడం మరచిన మనిషి / మనసు లేని జీవన శిల్పాన్ని చెక్కుతున్నాడు... పంటి కింద మోసాన్ని నొక్కి పెట్టి / పెదాలతో నవ్వుతున్నట్లు నటిస్తున్న మనిషికి / ఎవరైనా జీవించడం నేర్పితే బాగుండేదని టి. మమత వేణు ఆకాంక్షించారు. నోరుతో మాట్లాడుతూ నొనలతో వెక్కిరించడం అమానవీయమని ఆందోళన వ్యక్తపరిచారు. మృగ స్వభావాన్ని వదిలి పెట్టాలని కోరారు.

ఎప్పుడు రాలిపోతామో / తెలియని పండుటాకులం / నున్ పేగు బంధాన్ని తెంపి / పైన బంధాన్ని ముడివేసినవు అంటూ భండారి అంకయ్య వృద్ధుల పట్ల మారుతున్న వైఖరికి బాధపడుతూ, నవతరం పేరుతో చెడు మార్గం పడుతున్న సంతానానికి,

దబ్బు సంపాదనే ధ్యేయంగా బతుకుతున్న కొడుకులకు చురకలంటించారు. రావు రెడ్ల గోత్రాలు కమ్మకాపుల కెరుక / కమ్మ కాపుల గోత్రాలు నిమ్ము మీదున్న పాలకుల కెరుక / వారి వీరి గోత్రాలు కాంట్రాక్టర్ల కమీషన్లకెరుకోసని జూకంటి జగన్నాథం గొల్లసుద్దులు చెప్పారు. మలుసుక పంటి ఏమత్తది? / దుప్పటిని తన్ని లేశినట్టు / దుఖాన్ని తన్ని నిలవడాలె / పొద్దంత మొకం కనపడకపోయినా / రాత్రికి ఎన్నీలై వెలుగాలెనని బూర్ల వెంకటేశ్వర్లు మేలు కొలుపు కవిత రాశారు. బక్కల గూళ్ళుగనన్న ఓట్లు మిగులుండాలే అనుకుంటరు / బండెడు మెక్కి పిడికెడు ఎగజల్లినోడు అని మద్దికుంట లక్ష్మణ్ ఐదేండ్లు బక్క బతుకుల నోడికాడి ముద్దను మెక్కిన నేతలను బక్కల నూకి మెతుకులు కక్కించుడేనని తేటతెల్లం చేశారు. అతనితో అల్లుకున్న స్మృతులన్నీ నా లోలోన / ఊరడిస్తూ, ఓదారుస్తూ గుండె పొలంలో /

ఎన్నెల ముచ్చట్లు -4

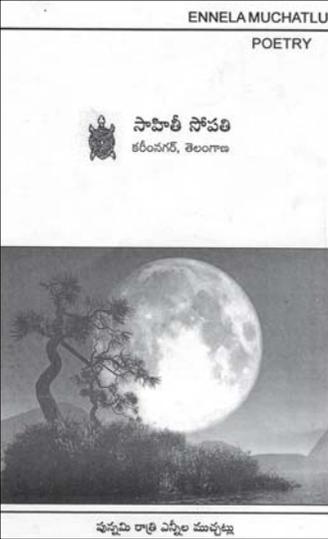

తెలంగాణ రచయితల వేదిక కఠినగర్

కొత్త ఆశల పంటలు పండిస్తుంటానంటూ డా. కలువకుంట రామకృష్ణ తోటి జతగాడిని చెమ్మగిల్లిన కళ్ళతో గుండెనిండుగా ఆలింగంన చేసుకున్నారు. ఒక నేను / అనేక నేనులుగా / బహుముఖాలుగా / విడిపోయిన విభజన పత్రాన్ని / సంకుచిత నేత్రాన్నని కెఎస్ అనంతాచార్య పరాయీకరించబడుతున్న మనిషిని పలు రూపాల్లో ఆవిష్కరించారు. యాంత్రికీకరణ మూలంగా మానవ మూలాలు మారవని తేల్చి చెప్పారు. దీపకాంతులు భక్తితో / ఆలయ సందర్భంలో / ఒకామే.. ఆరాటంలో కూలీకెళ్ళుతూ / ఆటో కోసం ఎదిరిచూసే అవ్వ / మరొకామే. ఇద్దరు వనితల వైరుధ్యమైన జీవితాలను ఆడెవుల క్షణ తులనాత్మకంగా చెప్పారు.

పచ్చబట్టలా అచ్చయి ఉన్నా / ఆయన పాదముద్రలు / ఈ చెప్పుల్లో భద్రంగా / తలదాచుకున్నాయని దాస్యం సేనాధిపతి తాత చెప్పులపై స్మృతి కవిత రాశారు. పాషాణ పాలనలను పంటి కొనలతో భరించి.. ఆ విధిరాతల విధాతను / కర్కశంగా తెగనరికిన వాళ్ళు. ఆధునిక కవులని ఎల్. రాజ్ పవన్ కొత్త లోకం నిర్మాణావశ్యకతను వివరించారు. నోముకాడి పడి / పోపమ్మ కాడి కల్లు శాక / తాత వాడిన బోసం పటువ / నాయిన పండించిన వరి గొలుసు. అంటూ ఏడుసూరి రాజేశ్వరి ఎన్నీల ముచ్చట్లను నెమరువేసుకున్నారు. నీవు ప్లెక్సీవి / పబ్లిసిటీ తింగరిబుచ్చివి / ఆర్జిస్టుల కుంచెలను బందపెట్టిన రాక్షసివి అంటూ సి.వి. కుమార్ ప్లెక్సీ రంగుల మిక్కితో ప్రచార వ్యామోహ పిచ్చిని ఏవగించుకున్నారు. కాళనాగుల కాళకూట విషమైనా / పృశ్చికపు కర్కొటక గరళమైనా / ఇతడి విషపు చూపుల ముందు / నీరుగారి పోతాయని కొత్త అనిల్ కుమార్ మగ మృగం స్వభావాన్ని చిత్రించారు. నిజం నిగ్గు తేల్చడానికి / యిజం నిజం తేల్చేందుకు / కదలాలోయ్ కదనానికి / సాగాలోయ్ సమరానికి పిలుపునిచ్చారు సదాశ్రీ. మరణం దేనినీ, ఎవరినీ విడదీయలేదని, మానవుడు దీర్ఘ ప్రయాణం చేస్తున్నాడని సూదం రమేశ్ బాబు అభిప్రాయ పడ్డారు.

సామాజిక రుగ్మతల నిర్మూలనకు కవులు కలం కదిపారు. అభూత కల్పనలకు అవకాశమివ్వకుండా, పాండితీ ప్రకర్ష ఆడంబరాలకు పోకుండా, సమాజాభ్యుదయమే ధ్యేయంగా గళం విన్పించారు. పరస్పర భావాలను పంచుకొని, సాహితీ సమాలోన చేశారు. నెగడు దగడుతో చలిపులిని తరిమి కొట్టారు. నిండు పున్నమి రాత్రి పండు వెన్నెల కౌగిట్లో సృజనకారులు సందడి చేశారు. మెరుగైన సమాజ నిర్మాణం కోసం కవులు త్యాగాలకు సిద్ధపడాలని ఎలుగెత్తారు. నెలరాజు సోయగాల్లో కవిరాజులు మురిసి ఎన్నో భావాలను ఆవిష్కరించారు. జీవితంలో చీకటిని దూరం చేసే ఎన్నెల కిరణానికి బ్రాహ్మండ్లపల్లి రవీంద్రాచారి ప్రణమిల్లారు. కళ్ళ ముందు జరుగుతున్న అన్యాయాన్ని ఎదుర్కొనేదెప్పుడని పి. బసవేశ్వర్ ప్రశ్నించారు. శ్రీలంక తమిళుల మీద సింహళీయుల దాడిని విలాసాగరం రవీందర్ ఖండించారు. కవికోయిల ముచ్చట్లను మియాపురం శ్రీనివాస్ తెలిపారు. కదిలే కాలమై, రగిలే జ్వాలయై కవిత్వముండాలని తప్పెట ఓదయ్య ఆశించారు. మల్లారపు రాజు తెలుగు భాష గొప్పదనంను చెప్పారు. ఎడారి దేశాల్లోని వలస కూలీలకు నితాఖత్ గుదిబండలా మారిందని

<p>సామాజిక రుగ్మతల నిర్మూలనకు కవులు కలం కదిపారు. అభూత కల్పనలకు అవకాశమివ్వకుండా, పాండితీ ప్రకర్ష ఆడంబరాలకు పోకుండా, సమాజాభ్యుదయమే ధ్యేయంగా గళం విన్పించారు. పరస్పర భావాలను పంచుకొని, సాహితీ సమాలోన చేశారు. నెగడు దగడుతో చలిపులిని తరిమి కొట్టారు. నిండు పున్నమి రాత్రి పండు వెన్నెల కౌగిట్లో సృజనకారులు సందడి చేశారు.</p>	<p>ENNELA MUCHATLU POETRY</p> <p>సాహితీ సోపతి కలింపర్, తెలంగాణ</p> <p>పున్నమి రాత్రి ఎన్నెల ముచ్చట్లు</p>
--	---

వాసాల చంద్రశేఖర్, చెన్నమనేని ప్రేమ సాగర్ రావు గోస పడ్డారు. నిర్భయ నేరస్తులకు శిక్షపడాలని పెనుగొండ సరసిజ అభిలాషించారు. ధ్యానం విలువలను ఆకోజు రాజమౌళి వివరించారు. పుస్తకప్రేమికున్నని మహి, ప్రజల నాల్గలమై ఉంటానని నడిమెట్ల రామయ్య చెప్పుకున్నారు. బాల కార్మిక వ్యవస్థ పోవాలని శ్రీకరి మానవుడు మారాలని వైరాగ్యం ప్రభాకర్ కాంక్షించారు. మనీ మాయను పెండ్యాల మాలతి చూపారు. సంటోని ఏడుపును వెగ్గళం రవి హాస్యంగా చెప్పారు. కందుకూరి రమేశ్ బాబు సుప్తావస్థను చిత్రీకరించారు.

17 నవంబరు 2013 కార్తీక పునల్ని నాడు తెలంగాణ రచయితల వేదిక కరీంనగర్ జిల్లా శాఖ ఆధ్వర్యంలో జరిగిన ఎన్నీల ముచ్చట్లను సాహితీ సోపతి ప్రచురించింది. ఇలా నెలా నెల ఎన్నీల కవితా గాన సంకలనాన్ని వెలువరిస్తున్నందుకు అభినందనలు. ఈ చిరు పొత్తానికి నగుసూరి శేఖర్ సంపాదకత్వం చేపట్టారు. ఇందులో 39 మంది లేఖకుల రచనలను పొందుపరిచారు. ఎన్నీల ముచ్చట్లు కవి సమ్మేళనాన్ని ముఖచిత్రంగా వేయడం ముదావహం. దీనిని చక్కగా తీసిన ఛాయాగ్రాహకుడు శ్రీధర్ కు అభివాదాలు.

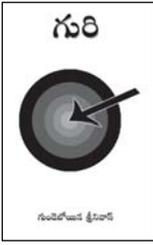
కొత్తగా కవిత్వం రాస్తున్న వారికి మెలకువలు తెచ్చే బాధ్యతను చేయి తిరిగిన వారు తీసుకోవాల్సిన అవసరం ఎంతైనా ఉంది. మున్నుండు రాశీలో కంటే వాసీ ఉండేటట్టు సంపాదకులు చర్యలు తీసుకుంటారని ఈ పరంపర కొనసాగాలని మనసారా ఆశిస్తూ..

ప్రతులకు :
సాహితీ సోపతి, 406, మారుతి హెచ్ఎస్,
భగత్ నగర్, కరీంనగర్,
తెలంగాణ-505 001
వెల : 25/-
పుటలు : 68

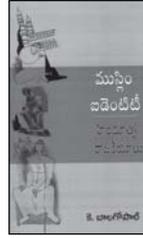
డిసెంబర్

- 1: రాజస్థాన్ లో 75 శాతం పోలింగ్ - తేజ్ పాల్ కు ఆరు రోజుల కస్టడీ - 'రాయల తెలంగాణ' కు నిరసగా గాంధీభవన్ లోకి చొచ్చు కెళ్ళేందుకు యత్నించిన టీ లాయర్లు - గన్ పార్క్ వద్ద కానిస్టేబుల్ కిష్టయ్యకు నివాళి -
- 2: మర్రి చెన్నారెడ్డి వర్తంతి - విభజనపై మూడు పిటిషన్లును కొట్టివేసిన హైకోర్టు -
- 3: రాయల తెలంగాణ వద్దంటూ ముగ్గురి బలిదానం
- 5: తెలంగాణ ప్రత్యేక రాష్ట్రం ఏర్పాటుపై జీఓఎం నివేదికకు క్యాబినెట్ ఆమోదం - రాయల తెలంగాణ ప్రతిపాదనకు వ్యతిరేకంగా తెలంగాణవ్యాప్తంగా బంద్ -
- 6: దక్షిణాఫ్రికా ప్రజానేత మండేలా మృతి - పాకిస్తానీ సాహస బాలిక మలాలా యూసఫ్ జాయ్ కి ఐరాస మానవహక్కుల పురస్కారం
- 7: ప్రముఖ హాస్యనటుడు ధర్మవరపు సుబ్రహ్మణ్యం మృతి -
- 9: సీమాంధ్ర కాంగ్రెస్ ఎంపీల తిరుగుబాటు, సొంత ప్రభుత్వంపైనే అవిశ్వాస తీర్మానానికి నోటీసు - తొలితరం కమ్యూనిస్టు యోధుడు మాదాల నారాయణ స్వామి కన్నుమూత -
- 10: తెలంగాణ కలంయోధుడు రావెళ్ళ కన్నుమూత - జన్ లోక్ పాల్ బిల్లు కోసం అన్నా హజారే నిరాహార దీక్ష ప్రారంభం - మైసూర్ ఒడెయర్ శ్రీకంఠదత్త నరసింహరాజు మృతి - తెలంగాణ రాష్ట్ర ఏర్పాటులో కేంద్రం కుట్రపూరిత విధానాలను నిరసిస్తూ టీవీవీ ఆధ్వర్యంలో ఓయూలో ర్యాలీ -
- 11: ఆంధ్రప్రదేశ్ పునర్విభజన ముసాయిదా బిల్లుపై రాష్ట్రపతి సంతకం - రాష్ట్రపతి ప్రణబ్ ముఖర్జీ జన్మదినం -
- 12: ఘనంగా కేవీ రంగారెడ్డి జయంతి - అసెంబ్లీ శీతాకాలపు సమావేశాలు ప్రారంభం - చత్తీస్ గఢ్ సీఎంగా రమణ్ సింగ్ (బీజేపీ) ప్రమాణం -
- 13: అమెరికాలో భారత దౌత్యాధికారి దేవయాని అరెస్టు - రాజస్థాన్ సీఎంగా వసుంధర రాజు ప్రమాణం -
- 14: తెలంగాణ రిసోర్స్ సెంటర్ ఆధ్వర్యంలో 100వ చర్చ - మధ్యప్రదేశ్ సీఎంగా శివరాజ్ సింగ్ చౌహాన్ (బీజేపీ) ప్రమాణం - మిజోరం సీఎంగా లాల్ తన్వాలా ప్రమాణం -
- 15: నిజాం కాలేజీ మైదానంలో బీసీ సింహగర్జన సమావేశం - మండేలా అంత్యక్రియలు పూర్తి - అద్దేపల్లికి నాగభైరవ అవార్డు ప్రదానం - కేంద్ర కార్మిక, ఉపాధికల్పన శాఖ మంత్రి శీష్ రాం ఓలా మృతి - శేషాచలం అడవుల్లో ఇద్దరు అధికారులను హతమార్చిన స్కర్గర్లు - నాబార్డ్ చైర్మన్ గా భన్వాలా -
- 16: తెలంగాణ బిల్లుపై అసెంబ్లీలో బాహాబాహీ - ఓయూ విద్యార్థుల చలో అసెంబ్లీ - ఆంక్షలు లేని హైదరాబాద్ కోరుతూ 'చలో

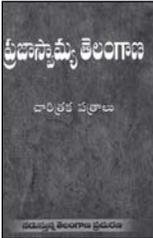
- హైదరాబాద్ కార్యక్రమం నిర్వహించిన తెలంగాణ ప్రజాఫ్రంట్ నేతల అరెస్టు -
- 17: లోక్ పాల్ బిల్లుకు రాజ్యసభ ఆమోదం -
 - 18: లోక్ పాల్ బిల్లుకు లోక్ సభ ఆమోదం - అన్నా దీక్ష విరమణ - కాత్యాయని విద్యుహేకు సాహిత్య అకాడమీ పురస్కారం - ఏపీఎన్ టీవీ నాయకుడు అశోక్ బాబు పై ఓయూ పోలీస్ స్టేషన్ లో కేసు -
 - 19: హైదరాబాద్ కు చేరుకున్న రాష్ట్రపతి - ప్రధాన సమాచార కమిషనర్ గా బాధ్యతలు స్వీకరించిన సుష్మాసింగ్ - నోబెల్ గ్రహీత అమర్త్య సేన్ కు హైదరాబాద్ సెంట్రల్ యూనివర్సిటీ గౌరవ డాక్టరేట్ -
 - 20: ముస్లిం మనోభావాలు దెబ్బతీసే విధంగా వ్యవహరించారన్న అభియోగంపై హైదరాబాద్ లో బాలీవుడ్ హీరో సల్మాన్ ఖాన్ పై కేసు - 'ఆదర్స్' కుంభకోణంపై న్యాయనివేదికను తిరస్కరించిన మహారాష్ట్ర సర్కారు - జస్టిస్ గంగూలీ తొలగింపు ప్రతిపాదనకు అటార్నీ జనరల్ సమ్మతి - స్వలింగ సంపర్కం కేసు తీర్పుపై పునరాలోచించాల్సిందిగా సుప్రీంను కోరిన కేంద్రం - ఉత్తమ పాలన అంశంలో ఆంధ్రప్రదేశ్ కు ఇండియాటుడే అవార్డును స్వీకరించిన సీఎం కిరణ్ కుమార్ రెడ్డి -
 - 21: కేంద్రమంత్రి జయంతి నటరాజన్ రాజీనామా - సైనేడ్ గుళికలతో 20 మంది మహిళలను బలితీసుకున్న మోహన్ (కర్నాటక) కు ఉరిశిక్ష - తెలంగాణకు మరో వర్షి, ప్రతిష్టాత్మక జాతీయ ఎంఎస్ఎంఈ కేటాయింపు -
 - 22: అసోంలో తెలుగు ఇంజనీర్ అంకన్ రావు కిడ్నాప్ -
 - 22: వరంగల్ లో కాకతీయ ఉత్సవాల ముగింపు -
 - 23: పీవీ నరసింహారావుకు ఘన నివాళి - అగ్ని పరీక్ష విజయవంతం - మణిపూర్ గవర్నర్ గా వీకే దుగ్గల్ - అమెరికాలో భారత కొత్త రాయబారిగా జై శంకర్ - నీలం సంజీవరెడ్డి శతజయంతి ముగింపు ఉత్సవం -
 - 25: మెరుగైన ప్రపంచాన్ని ఆవిష్కరిద్దామంటూ వాటికన్ లో పోస్ సందేశం - వాజ్ పేయి 89వ జన్మదినోత్సవం - పాలెం బస్సు బాధితు లచే ఆరని మంటలు పోస్టర్ ఆవిష్కారం - రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ విధానంపై అధ్యయనం కోసం లక్నో వెళ్ళిన స్పీకర్ మనోహర్ - ఇందిరాపార్క్ వద్ద సదాలక్ష్మి జయంతి సభ -
 - 29: సీపీఐ (ఎంఎల్) జనశక్తి మాజీ రాష్ట్ర నేత, రైతు కూలీ సంఘం ఖమ్మం జిల్లా మాజీ అధ్యక్షుడు, టఫ్ నాయకుడు, తెలంగాణ వాది తాళ్లూరి ప్రభాకర్ మృతి - ఢిల్లీలో దారుణ లైంగిక దాడికి గురైన 'నిర్భయ' మొదటి వర్తంతి - తెలంగాణ ఉద్యోగుల సంఘం డైరీ ఆవిష్కరణ -

పేరు: గురి (సంకలనం)
రచన: గుండెబోయిన శ్రీనివాస్
ప్రచురణ: చెలిమి సాహిత్య సాంస్కృతిక వేదిక
వెల: రూ.50
ప్రతులకు: గుండెబోయిన శ్రీనివాస్, ఇం.నెం. 3-1-74/ప, కాకతీయ కాలనీ, హన్మకొండ
సెల్: 99851 194697

పేరు: ముస్లిం ఐడెంటిటీ - హిందూత్వ రాజకీయాలు
రచన: కె.బాలగోపాల్
ప్రచురణ: మానవహక్కుల వేదిక
వెల: 150
ప్రతులకు: ఎస్.జీవన్ కుమార్, రామంతపూర్, హైదరాబాద్. ఫోన్: 040-27039519,
ప్రజాశక్తి, నవోదయ, దిశ బుక్ హౌస్లు

పేరు: ప్రజాస్వామ్య తెలంగాణ (చారిత్రక పత్రాలు)
ప్రచురణ: నడుస్తున్న తెలంగాణ ప్రచురణలు
వెల: రూ. 70
ప్రతులకు: అన్ని ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో

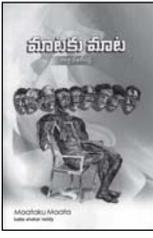
పేరు: నేను తెలంగాణోన్ని మాట్లాడుతున్నా
రచన: కాశీం
ప్రచురణ: స్నేహ ప్రచురణలు
వెల: 120
ప్రతులకు: అన్ని ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో

పేరు: వస్త్రగాలం (అన్నవరం దేవేందర్ కవిత్వంపై వివేచన)
సంపాదకులు: నగునూరి శేఖర్
ప్రచురణ: సాహితీ సోపతి
వెల: రూ.100
ప్రతులకు: ప్లాట్ నెం.24, సాయి జయంతి అపార్ట్మెంట్స్, పద్మశాలి స్ట్రీట్, కలీంగర్
సెల్: 9949914600

పేరు: ప్రజల పాటలు
రచన: డి.టి.ఎఫ్, కళాసమితి, ఆదిలాబాద్
ప్రచురణ: డిటిఎఫ్
వెల: రూ.30
ప్రతులకు: నవోదయ, దిశ పుస్తక కేంద్రం, సహచర బుక్ మార్క్

పేరు: మాటకు మాట
రచన: కట్టా శేఖర్ రెడ్డి
ప్రచురణ: అదుగుజూడలు పబ్లికేషన్స్
వెల: రూ.200
ప్రతులకు: ప్రముఖ పుస్తక కేంద్రాలలో

పేరు: నిత్యజీవితంలో సోషలిజం
రచన: భూసారం శివన్న
ప్రచురణ: శ్రామిక నేస్తం ప్రచురణలు
వెల: రూ.100
ప్రతులకు: శ్రామికనేస్తం ప్రచురణలు, 203, స్వర్ణవ్యాళెస్ అపార్ట్మెంట్స్, శ్రీనగర్ కాలనీ, హైదరాబాద్, సెల్: 9985532686

పేరు: కొత్త వంతెన (తెలంగాణ వ్యాసాలు)
రచన: కె.శ్రీనివాస్
ప్రచురణ: అనేక పబ్లికేషన్స్
వెల: రూ.120
ప్రతులకు: అన్ని ముఖ్యమైన పుస్తకాల షాపులు

పేరు: అలికిడి
రచన: కొండి మల్లారెడ్డి
ప్రచురణ: తెలంగాణ రచయితల వేదిక
వెల: రూ.100
ప్రతులకు: కొండి మల్లారెడ్డి, కుషాలనగర్, సిద్దిపేట, మెదక్ జిల్లా
ఫోన్: 9441905525

పుస్తక పరిచయం

పుస్తక పరిచయం శీర్షిక ద్వారా వివిధ పుస్తకాలను పాఠకులకు పరిచయం చేసే ప్రయత్నం ఇది. ఈ వేదిక ద్వారా పాఠకులకు తమ పుస్తకాలను పరిచయం చేయాలనుకునే రచయితలు, ప్రచురణ సంస్థలు తమ పుస్తకాలు రెండు కాపీలను దిగువ చిరునామాకు పంపించవచ్చు. వీలు వెంట వాటిని ప్రచురిస్తాం. సమకాలీన సామాజిక అంశాలతో కూడిన కొత్త పుస్తకాలకు ప్రాధాన్యం. పుస్తకాలు పంపించాల్సిన చిరునామా:

DECCAN LAND : "CHANDRAM" 490, St.No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.
Fax: 040-27635644 Mobile: 9030626288
E-mail: deccanlandindia@gmail.com www.deccanland.com

సమాజంలో మార్పు కోరే అక్షర కెరటం! ఎన్నెన్నో ఆలోచనలకు ఓ విశిష్ట వేదిక!

<p># 15 జూలై - 2012</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>హైదరాబాద్ లో విప్లవనకర అభివృద్ధి • తొలగడం కాదని ధనవంం • ఎదిరిగా మారమన్న తెలంగాణ</p>	<p># 15 ఆగస్ట్ - 2012</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>కడం దొడ్డి వాళ్ళు సాక్షి అవుతారు 17 ఏళ్ళ వృత్తిగా వేవే వైద్యంలో భాగస్వామ్యం</p>	<p># 15 సెప్టెంబర్ - 2012</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>అంటో గుడి కేంద్రం వంటిదా? • అన్నా హరిజన్ కు శేవ సైనికులు చెప్పి • మనస్కరణానికి కేంద్రం • అలోగ్లలో అందర్నూ సైబాల్</p>	<p># 15 అక్టోబర్ - 2012</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>కడం - ఇది తెలంగాణ ప్రజలకు చెప్పాలి • తెలంగాణలో విప్లవం తెచ్చాలి • తెలంగాణ - తెలంగాణ వైద్యకేంద్రం</p>
<p># 15 నవంబర్ - 2012</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>సాధనమార్గాలు • నవ... 05 ప్రా! • సాధనానికి ప్రత్యేక విధులు • తెలంగాణ భావి మార్పులు</p>	<p># 15 డిసెంబర్ - 2012</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>వివరణ • గాడి అభివృద్ధి వీటిలో • కేంద్రానికి ప్రత్యేక విధులు • తెలంగాణలో 'సెలూబ్'</p>	<p># 15 జనవరి - 2013</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>అభివృద్ధి • దుర్భేద • అధిక విద్యార్థి - కడం • మహిళా సాధనాధారణ • అభివృద్ధి అందరూ తెలంగాణ</p>	<p># 15 ఫిబ్రవరి - 2013</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>నవలీ అండ్ • తెలంగాణలో లెక్క జరిగిందే • వ్యవహారం అప్పటికి • రంగారాజ్ ధర్మవర</p>
<p># 15 మార్చి - 2013</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>వివరణ • కడి విద్యార్థి అభివృద్ధి • తెలంగాణ భావి • గాడి మొదటి రికార్డు సృజనం</p>	<p># 15 ఏప్రిల్ - 2013</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>కడం అంటే • తెలంగాణ - భావి, మండలం? • కడం ప్రకారం సంక్షేమం కేంద్రం • గాడి అభివృద్ధి అందరూ తెలంగాణ</p>	<p># 15 మే - 2013</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>కడం అంటే • కడి వడం • అభివృద్ధి • మన తెలంగాణ</p>	<p># 15 జూన్ - 2013</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>వివరణ • కడి వడం • తెలంగాణలో లెక్క జరిగిందే • వివరణ కడం • తెలంగాణలో 'సెలూబ్'</p>
<p># 15 జూలై - 2013</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>కాలోకి యాదాద్రి... తెలంగాణ ప్రజలకు చెప్పాలి • తెలంగాణ భావి • వివరణ • తెలంగాణలో లెక్క జరిగిందే</p>	<p># 15 ఆగస్ట్ - 2013</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>కాలోకి వివరణ • తెలంగాణ తెలంగాణ - కడి వివరణ • తెలంగాణ భావి • కడి, రాష్ట్రం - ప్రగతి దిశలు</p>	<p># 15 సెప్టెంబర్ - 2013</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>అభివృద్ధి • తెలంగాణలో 'సెలూబ్' • వివరణ • తెలంగాణలో లెక్క జరిగిందే</p>	<p># 15 అక్టోబర్ - 2013</p> <p>దక్కన్ టైమ్స్ సహజ శాశ్వత వార్తాపత్రిక</p> <p>వివరణ • తెలంగాణలో లెక్క జరిగిందే • తెలంగాణ భావి • తెలంగాణలో లెక్క జరిగిందే</p>

‘దక్కన్ టైమ్స్’ అందరికీ చేరేందుకు సహకరించండి. మీ వంతుగా కొత్త చందాదారులను చేర్చండి.

వార్షిక చందా రూ. 150/- ఎం.ఓ. / డి.డి. లు పంపించాల్సిన చిరునామ :

DECCAN LAND, "CHANDRAM" 3-6-712/2, Street No. 11, Himayatnagar, Hyderabad - 500 029.

Mobile: 9030626288, Fax: 040-27635644, E-mail: deccanlandindia@gmail.com website : www.deccanland.com

I go to **Oxford (ogs)**
to learn life!

Oxford
Grammar School
Street No. 12, Himayatnager

CBSE & SSC

Phone: 040-27636214

Mobile : 9959020512

- * నేటి కార్పొరేట్ బట్టి చదువులకు భిన్నంగా పాఠ్యాంశాలపై విద్యార్థులకు సంపూర్ణ అవగాహన కల్పించేలా విద్యాబోధన
- * పుస్తకాలకే పరిమితం కాకుండా ఆటపాటలూ ఉంటాయి. వారి హాబీలను ప్రోత్సహించేలా వివిధ 'క్లబ్'లు
- * ఆధునిక సాంకేతిక పరిజ్ఞానం వినియోగించుకుంటూ బోధన జరుగుతుంది. వృత్తి, ఉద్యోగాలకే గాకుండా జీవితానికీ పనికొచ్చేలా శిక్షణ

Oxford
Grammar High School

3-6-743/2, St, # 12, Himayatnagar, Hyderabad - 500029.

Ph : 040 - 27635669, Cell : 9959020512

Email : ogshydcbse@gmail.com

website : www.oxfordgrammarschool.com